

VƯỢT SÔNG

Số 1 - tháng 1/1993

Cơ quan ngôn luận của hội người Việt tỵ nạn tại Na Uy

BÁO BIỂU

Mừng

Xuân

Quý

Dậu

VƯỢT SÓNG

Cơ quan ngôn luận của hội người Việt tỵ nạn tại Na Uy

Chủ nhiệm: Đỗ Văn Thành
Chủ bút: Lâm Viết Trường
Tổng thư ký: Lâm Anh Dũng
Thủ quỹ: Lâm Tiến Dũng
Trình bày: Nguyễn Thị Lệ Hằng
Minh họa: Hồ Xuân Hùng

THỰC HIỆN :

Hà Quỳnh Uyển * Huỳnh Thanh Tú * Đỗ Xuân Thiều * Khánh Ti * Thy Hường * Lê anh Tuấn * Trần minh Trí * Bắc Học * Đức Hiệu * Đỗ Xuân Thi * Ung Đức Hỷ * Dương Qua * Đào Vũ Hoài * Nguyễn Phú Hữu * Cô Thanh Tâm * Trần Sĩ Lê * Ung Đức Quang * Đỗ văn Thạch * Khúc Chánh Thành

VƯỢT SÓNG là cơ quan thông tin, ngôn luận của Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Na Uy, phát hành sáu lần mỗi năm, vào ngày 20 các tháng lẻ.

VƯỢT SÓNG rất ước mong nhận được bài vở và thư từ của bạn đọc xa gần. Xin ghi rõ tên thật và địa chỉ để tiện liên lạc. Tòa soạn không trả lời bằng thư riêng. Bài không đăng không hoàn lại bản thảo. Tòa soạn dành toàn quyền thu gọn và sửa đổi bài vở cho thích hợp nhưng vẫn giữ nguyên ý tác giả. Tòa soạn không chịu trách nhiệm về nội dung các bài cây đăng.

Bài vở, thư từ xin gửi về địa chỉ :

VƯỢT SÓNG
Postboks 8376 Hammersborg
0129 OSLO

HỘI NGƯỜI VIỆT TỴ NẠN TẠI NA UY

ĐỊA CHỈ LIÊN LẠC BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG VÀ CÁC CHI HỘI

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG & CHI HỘI VÙNG ĐÔNG

ĐỖ VĂN THÀNH
Postboks 8376
HAMMERSBORG
0129 OSLO 1

CHI HỘI STAVANGER

HOÀNG THỊ KIM
Veritashammaren 15
4007 STAVANGER

CHI HỘI HAUGESUND & KARMØY

TRẦN VĂN TRƯỜNG
Bjørneveien 1
5500 HAUGESUND

CHI HỘI VEST-AGDER

ĐOÀN VĂN THẢO
Parkveien 9
4700 VENNESLA

CHI HỘI ÅLESUND

LÊ KHẮC MINH SỸ
Fjelltunveien 55A
6000 ÅLESUND

CHI HỘI TRONDHEIM

PHAN PHƯỚC ĐOÀN
Kolstadflata 37D
7078 SAUPSTAD

CHI HỘI LILLEHAMMER

DIỆP MỸ VÂN
Masahaugen 80
2600 LILLEHAMMER

CHI HỘI KONGSVINGER

VŨ VĂN PHÁN
Granli
2210 KONGSVINGER

CHI HỘI SANDNES

HOÀNG VĂN ĐÔNG
Draugveien 33
4300 SANDNES

GIÁ BIỂU VÀ THỂ THỨC ĐẶT MUA BẢO DÀI HẠN

- Giá bảo dài hạn 1 năm (6 số) :
 - Ở Na Uy & các nước Bắc Âu :200 N.kr.
 - Các nước khác :220 NOK
- Điền vào phiếu đặt mua báo nơi trang cuối, gửi về địa chỉ tòa soạn.
- Tiền mua báo có thể trả bằng một trong những cách sau:
 - Tại Na Uy:
Tòa soạn sẽ gửi kèm phiếu trả tiền (qua Postgiro) đến quý vị trong số báo đầu tiên.
 - Ngoài Na Uy:
 1. Kèm ngân phiếu trong thư bảo đảm gửi về:
VƯỢT SÓNG v/ Lâm Tiến Dũng
Postboks 8376 Hammersborg - 0129 OSLO
 2. Gửi bằng bưu phiếu (Post Giro/Mandat Postale) về:
VƯỢT SÓNG v/ Lâm Tiến Dũng
Postboks 8376 Hammersborg - 0129 OSLO
 3. Chuyển ngân vào trương mục:
VƯỢT SÓNG v/ Lâm Tiến Dũng
Postgirokontonr. 0813 2480754

XIN LƯU Ý: Đừng gửi kèm tiền mặt trong thư!

GIÁ BIỂU VÀ THỂ THỨC ĐẶT ĐĂNG QUẢNG CÁO

- Giá biểu:
 - 1/1 trang 500 N.kr.
 - 1/2 trang 300 N.kr.
 - 1/4 trang 200 N.kr.
 - trang bìa (nguyên trang) 1000 N.kr.
 - Chia buồn, tin mừng, rao vặt có tính cách cá nhân:
 - + Một cột, dưới 10 hàng 50 N.kr.
 - + Một cột, từ 10 đến 15 hàng 100 N.kr.
 - + Trên 15 hàng tính như 1/4 trang quảng cáo.
 - Nhấn tin tìm bạn, tìm thân nhân: miễn phí.
- Điền vào phiếu đặt quảng cáo nơi trang cuối, gửi về địa chỉ tòa soạn.
- Nếu nội dung quảng cáo ngắn gọn, quý vị có thể điền thẳng vào trong phiếu, tòa soạn sẽ đảm trách phần trình bày.
- Nếu nội dung cần có hình ảnh hoặc cách trình bày đặc biệt, xin quý vị liên lạc thẳng với tòa soạn để bàn thêm chi tiết.
- Tòa soạn sẽ gửi giấy tính tiền đến quý vị ngay sau khi nhận được phiếu đặt quảng cáo. Tòa soạn sẽ sắp xếp lên khuôn báo khi nào nhận được tiền.

Xuân Quý Dậu 1993

Ban Chấp Hành Trung Ương
và toàn thể các chi hội của
Hội Người Việt Tỵ Nạn tại Na Uy
cùng ban thực hiện Vượt Sông
kính chúc quý vị hội viên,
độc giả và thân hữu xa gần

Một năm mới vạn sự kiết tường

XUÂN QUÝ DẬU

TÔI HIỂU TẾT!	33
<i>Lê thị Khanh</i>	
NÓI CHUYỆN GÀ	36
<i>Thạch Thu</i>	
MỘT BÚP BÊ VIỆT NAM	39
<i>Vigdis Stokkelien - Dương Kim</i>	
TRỞ VỀ	42
<i>Nguyễn thị Vinh</i>	
SỞ TÁO QUÂN	53
<i>Lê Nguyễn</i>	
ĐỌC, HỌC, TÌM HIỂU HỘI HỌA: MÀU NƯỚC	57
<i>4 Tê</i>	
TÔI ĐỌC "TRẬN CHIẾN CHƯA TÀN"	60
<i>Trần thị Việt Nam</i>	

THƠ:	
Xuân trong hai cuộc đời. <i>Nguyễn Ngọc Thuận</i>	35
Nhớ về bản nhỏ. <i>Nguyễn văn Cường</i>	41
Tâm sự kẻ nô tì. <i>Nguyễn Ngọc Thuận</i>	41
Nhớ Tết quê hương. <i>Bạch Tùng Linh</i>	43
Thành phố & kỷ niệm. <i>Lê Nguyễn</i>	48
Tiền em. <i>Vũ Hùng</i>	49
Đi gọi tình người. <i>Tùy Anh</i>	51
Xuân sẽ về. <i>Nguyễn văn Cường</i>	52
Nhớ thương. <i>Dương thị Huệ</i>	62
Thơ tình không đề tựa. <i>Nguyễn Hữu Nhật</i>	69

VƯỢT SÓNG

Cơ quan ngôn luận của hội người Việt tị nạn tại Na Uy

Số 1 / 93

Tháng 1 - 1993

CÁC MỤC THƯỜNG XUYỀN

TIN TỨC THẾ GIỚI & NA UY **4**

- Tổng kết tin tức trong năm 1992.
- Nhận định của Đỗ Văn, đài BBC về tình hình Việt Nam trong năm 1992.

TIN CỘNG ĐỒNG

- Tân ban chấp hành chi hội người Việt tị nạn tại vùng Đông

VƯỢT SÓNG NHẮN TIN

THIỆU NHI

- Hiệp sĩ cáo: truyện loài vật - Vũ thị Nguyên.
- Helen Keller, chinh phục nghịch cảnh bằng sự kiên nhẫn.
- Vui cười, trò chơi, các em sáng tác...

PHỤ NỮ

- Điểm truyện tranh thiếu nhi "Quạ và Công" của Đỗ thị Kiều Na - Stephansen - Thục Nữ
- Tính người qua dáng ngồi - Gái Tơ
- Đón Xuân, truyện ngắn của Kim Quít.

NHÓM TRẺ

- Mưa Tuyết, truyện ngắn của Minh Huyền.
- Khung trời mơ mộng do Thanh Tâm phụ trách.

SỞ TAY THỤY ĐIỂN

BÁC HỌC TRẢ LỜI

DIỄN ĐÀN

VS

- An Nam ta số dách.
- Xuân xã hội chủ nghĩa.
- Vua chúa ngày Xuân.

Hình bìa: Tết Canh Ngọ 1990 - Rælingen, Na Uy
Ảnh: Khúc Chánh Thành

Lá thư tòa soạn

Ngoảnh đi ngoảnh lại 18 năm đã trôi qua, kể từ khi người Việt bắt đầu một cuộc lưu vong biệt xứ đại quy mô nhất trong lịch của Việt Nam. Thời gian 18 năm so với chiều dài của dòng lịch sử 5.000 năm của dân tộc, không là bao. Nhưng so với chuỗi năm của một đời người trên cõi trần, thật là lớn lao. Trong khoảng thời gian đó có cả mấy thế hệ bị liên lụy. Trước thềm năm mới, theo truyền thống dân tộc, là người Việt, dù đang ở bất cứ nơi nào ngoài xa quê hương, chúng ta cũng “ôn cố tri tân”, cũng tránh lòng cố quốc để hồi tưởng những kỷ niệm vui buồn của dân tộc. Vượt Sóng cũng nhân dịp năm mới sắp đến, kính mời độc giả cùng chúng tôi, thả dòng tư tưởng về cố hương, để lắng nghe những tiếng của nấc quê hương trên ba miền Bắc Nam Trung.

Chúng ta cùng về, đắm mình trong dòng sông Hồng cuộn cuộn phù sa đỏ, để chia sẻ, để hiểu được tâm sự của người dân miền Bắc. Tâm sự về nỗi lo sợ đáy sông cứ hóa thạch dần, để nước cứ dâng cao mãi. Mỗi một tấc dâng cao, là hàng khối sào chông chất. Mỗi đe dọa của thiên nhiên thật đáng ngại, nhưng vốn cần cù, người dân miền Bắc cũng không chế được thiên tai. Chúng tôi muốn mời quý vị, hãy tĩnh tâm hơn nữa, mới có thể lắng nghe được, một nỗi sầu uất nghẹn tang thương nhất trong muôn ngàn uất nghẹn khác của người dân Bắc. Nỗi uất nghẹn vọng lên từ sau những lũy tre làng. Một nỗi uất ức mà họ chưa bao giờ có cơ hội để bộc lộ, dù chỉ là một tiếng nấc thật nhỏ. Một nỗi uất ức, mà cơ hồ khó một ai khác có thể cư mang được lâu như vậy. Chúng tôi muốn nói đến cuộc đấu tố tàn nhẫn nhất trong lịch sử Việt Nam, mà ông Hồ và tập đoàn lãnh đạo Hà Nội đã gieo rắc lên họ vào đầu hậu bán thế kỷ này.

Về miền Nam, chúng ta lắng mình vào dòng sông Cửu Long, để thấy dòng sông thật hiền hòa chở đầy phù sa và để nghe tiếng hò trên sông đượm nghẹn ngào, không còn thánh thót như năm xưa. Nhìn dãy ruộng lúa đơm bông ngậm sữa, thật sai hạt, bao la bát ngát tận chân trời. Đúng ra, chúng ta mừng thầm cho cảnh sung túc của miền Nam, nhưng không, vì dân chúng miền Nam bây giờ vẫn phải chạy ăn từng bữa toát mồ hôi! Họ đành nhìn đồng bào sông Hồng rên xiết vì đói rét và đồng bào Trường Sơn cũng cùng

chung số phận. Trong lúc đó Việt Nam hiện nay, là nước xuất cảng gạo hàng thứ ba trên thế giới.

Tựa lưng dãy Trường Sơn, mới thấy nỗi đau đến bật máu của người dân trên giải đất cây lên sỏi đá này. Người dân Trường Sơn, lưng dựa rừng Trường Sơn, mặt quay về biển, “tiền rừng bạc bể”, nhưng vẫn hiu hắt gầy còm. Ngậm ngùi nhìn những di vật lịch sử bị bọn cán bộ cộng sản bán tống bán táng ra ngoại quốc.

Nhớ quốc tổ Hùng Vương, trong những ngày khai sơn lập quốc, khổ cực biết bao, mà ngày Tết, dân vẫn có bánh dày bánh chưng, có “thịt mỡ dưa hành câu đối đỏ”. Ngày nay, trong lúc thế giới đang bước vào kỷ nguyên điện toán, kỷ nguyên cấy “Gen”, sản xuất lương thực dư thừa, mà người dân Việt Nam đang trở về thời “ăn lông ở lỗ”. Người dân phải vật lộn với từng miếng ăn hèn mọn từng ngày một. Luân thường đạo lý vì thế bị suy đồi. Ông cha truyền dạy “sự tích trầu cau”, mà nay, mới chỉ 18 năm bị họa cộng sản, cả thế hệ phụ nữ Việt Nam lại phải sa vào cảnh làm vui cho thiên hạ khắp vùng Nam Hải. Thật nhục nhã và chua cay! Cả một giải giang sơn gấm vóc bị tàn phá, rơi vào cảnh nghèo đói tệ hại hơn, đau buồn hơn bao giờ hết. Nhớ cảnh:

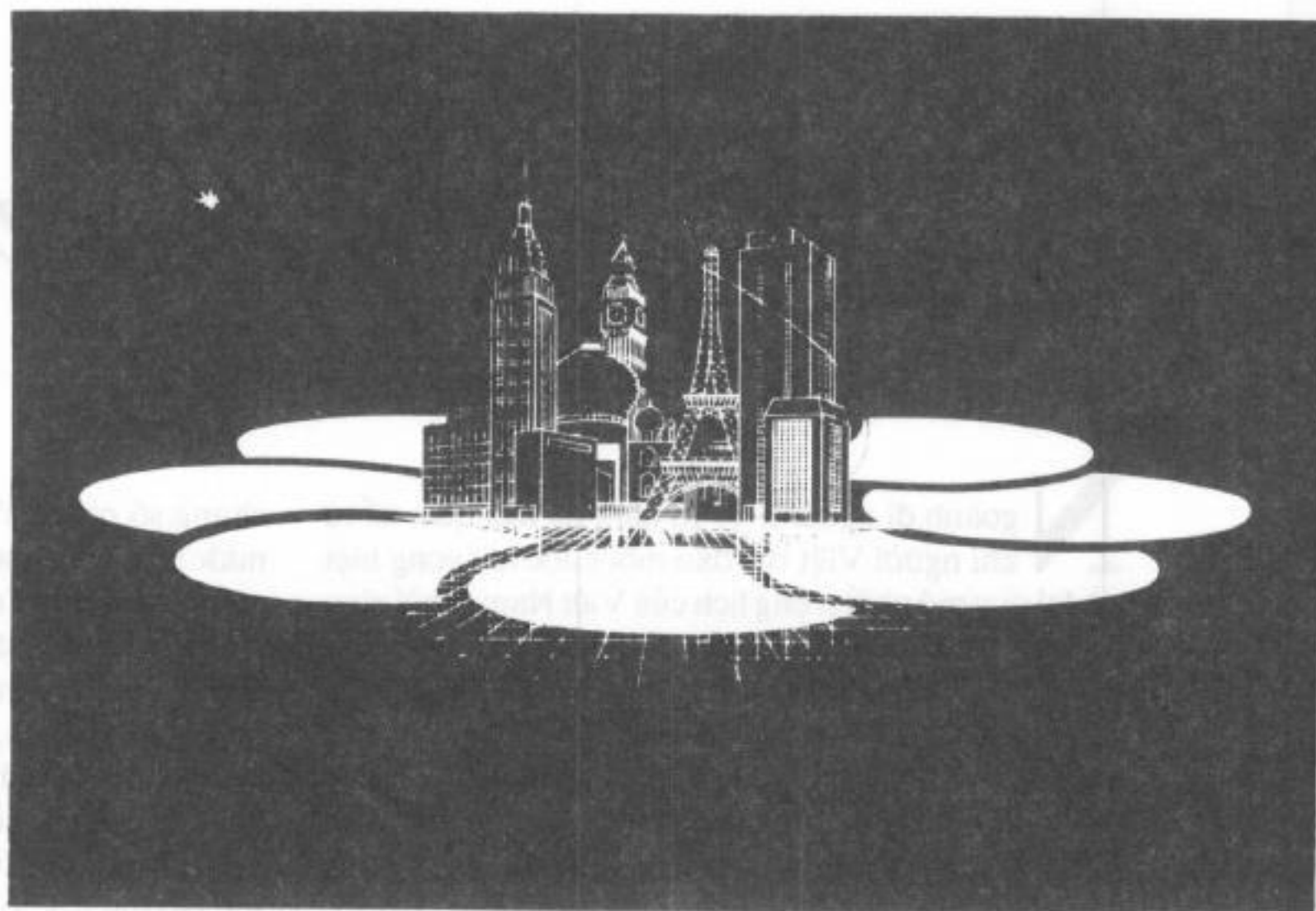
*Năm nay đào lại nở
Chẳng thấy ông đồ xưa
Những người muốn năm cũ
Hồn ở đâu bây giờ (*)*

Thả tâm tư về quê hương để chia sẻ đau thương với dân tộc. Một việc làm thoát trông chỉ trừu tượng không thực tế, nhưng ít ra để chúng ta hâm lại ngọn lửa lòng, giữ trọn niềm tin, tin vào một mùa xuân thật gần, chúng ta sẽ hạnh ngộ trên một quê hương Việt Nam thật sự thanh bình và hạnh phúc. Ngày ấy phải là ngày của những mùa xuân năm nào nơi:

*Mỗi năm hoa đào nở
Lại thấy ông đồ già
Bày mực tàu giấy đỏ
Bên phố đông người qua... (*)*

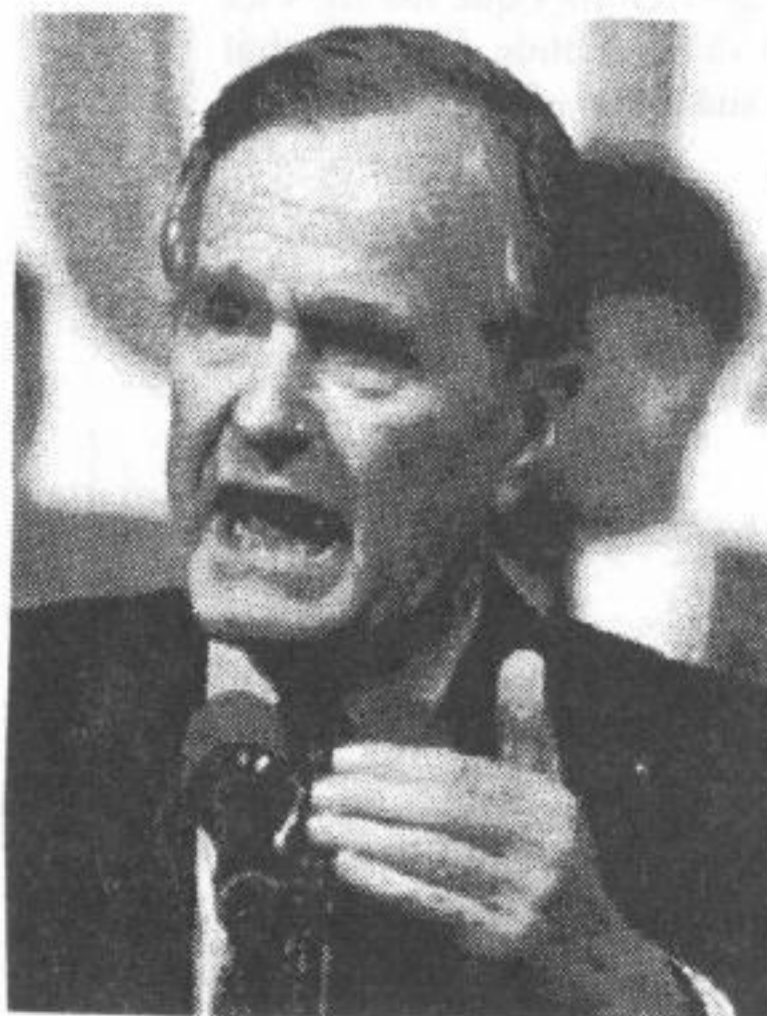
(*) Thơ của Nguyễn Đình Liên

TIN TỨC

Hiệp ước Start II

Vào đầu năm nay, tổng thống Hoa Kỳ, ông George Bush và tổng thống Liên Nga, ông Boris Jeltsin, đã gặp nhau tại Thủ đô Mạc Tư Khoa, để ký hiệp ước Start II. Mới đầu nơi ký hiệp ước được định là sẽ ký tại Alaska, nhưng sau đó đã quyết định sẽ ký tại Liên Nga và thành phố được chọn là Sotsj, một trong những thành phố du lịch hạng nhất của các ông cán bộ Liên Xô cũ. Thành phố này nằm bên bờ Hắc Hải. Nhưng vì một lý do nào đó, đã cấp tốc dời về Mạc Tư Khoa vào giờ cuối. Ông Bush đến Mạc Tư Khoa lúc trời 20 độ âm. Trước đó ông đã cùng với đội quân "Tái Lập Hy Vọng" của Hoa Kỳ tại Mogadishu - Somali - ăn Tết. Thời tiết tại đây lúc đó là 20 độ âm. Mặc dù chỉ còn ba tuần nữa, là ông sẽ giao quyền lại cho tân tổng thống Clinton,

Tổng thống George Bush

ông Bush vẫn làm việc hết sức tích cực.

Hiệp ước Start II là một công việc quan trọng nhất trong những ngày cuối cùng ở chiếc ghế tổng thống. Hiệp ước Start II đánh dấu một bước giải trừ vũ khí hạch tâm đáng kể trên địa cầu. Theo Hiệp ước này, tất cả các hỏa tiễn hạch tâm xuyên lục địa trên mặt đất, với nhiều đầu đạn, sẽ bị tiêu hủy. Như vậy, từ đây đến năm 2000, hai bên

Hoa Kỳ và Liên Nga sẽ hủy bỏ 2/3 số lượng vũ khí hạch tâm. Thật ra, với số lượng còn lại hai bên vẫn có thể làm tan nát địa cầu!

Thụy Điển khủng hoảng lần nữa

Đầu năm 93, một cuộc khủng hoảng tiền tệ lại xảy đến cho Thụy Điển. Vào trung tuần tháng giêng, đồng cơ-rôn Thụy Điển thụt xuống thêm 6%. Hiện nay, 100 cơ-rôn Thụy Điển chỉ còn ăn được 94,60 cơ-rôn Na Uy. Và kể từ cuộc khủng hoảng tiền tệ tại Âu Châu vào mùa thu năm trước đến nay, đồng bạc xứ này đã mất đi 25% giá trị so với đồng Đức Mã. Chính phủ Bildt đã phải lập lại kế hoạch kinh tế quốc gia cho sáu tháng cuối năm. Giới kinh tế cho rằng, kế hoạch kinh tế mới của chính phủ có thất bại đến mức nào thì ngân sách quốc gia trong nay vẫn bội chi ít nhất 200 tỷ cơ-rôn (28,7 tỷ Mỹ Kim). Tổng cộng Thụy Điển phải vay mượn ngân hàng quốc tế vào khoảng 600 tỷ cơ-rôn để giữ cân cân kinh tế thăng bằng trong 12 tháng tới đây.

Tị nạn tại Thụy Điển

Con số người gõ cửa xin tị nạn tại các nước Âu Châu lên đến mức báo động. Nước mở cửa đón tị nạn đông nhất phải nói là Thụy Điển, nếu tính trên tỷ số dân. Mặc dù

đang gặp lâm nguy về kinh tế, Thụy Điển là nước "nhân đạo" nhất tại Âu Châu. Nhưng tình trạng kinh tế hiện nay, không cho phép nước này, chịu đựng thêm một số lượng tị nạn như hai năm qua. Chỉ trong năm ngoái Thụy Điển đã mở cửa cho hơn 87.000 tị nạn vào. Trong số này hết 80.000 là người Bosnia (Nam Tư cũ). Con số tị nạn thật sự cao nhất là tại Đức gần 500.000. Nước khép cửa kỹ nhất tại Bắc Âu là Phần Lan, chỉ có 3.500. Kế đến là Na Uy 4.500. Trong khi đó Đan Mạch là 11.000.

Chế độ quân chủ ở Anh Cát Lợi chấm dứt?

Vào cuối năm 92, hoàng gia Anh Cát Lợi đã công bố, thái tử Charles và công chúa Diana ly thân. Tin trên có làm chấn động dư luận Anh, mặc dù chuyện hục hặc của gia đình Charles-Diana đã được báo chí đăng mỗi ngày trong suốt năm sáu năm qua. Chuyện chia tay giữa hai người này có thể ảnh hưởng đến tương lai của hoàng tộc Anh và chế độ quân chủ lập hiến của Anh Cát Lợi. Nữ hoàng Elizabeth có lẽ cũng đoán được "cặp vua-hoàng hậu tương lai này" sẽ không bền lâu. Nên từ khi họ thành hôn vào mười năm trước, bà chưa hề đá động gì đến chuyện truyền ngôi. Công chúa Diana xem ra được dư luận bênh vực hơn trong vụ gia cảnh tan tành này. Thái tử Charles bị báo chí trích mọi mớ là ham chơi và hình như còn dạn dĩ hơn cũ. Cuộc đời Diana trong hoàng tộc được báo mô tả là bất hạnh. Bà đã mấy lần tự tử và chết hụt. Cuốn sách "Sự thật Diana" đã là cuốn bán chạy nhất tại Anh quốc trong năm. Vào những ngày giữa tháng giêng, báo Anh lại mớ thêm Charles và Diana sẽ ly dị nay mai, chờ không chờ đến hai năm nữa hoặc sẽ hợp lại như một nhà tiên tri Bì đã đoán.

Thái tử
Charles
& Camilla
Parker Bowles

Báo chí Anh đã phanh phui nhiều vụ tai tiếng về hoàng tộc Anh, nhất là cặp Charles-Diana. Chính phủ Anh đang lập một ủy ban nghiên cứu một đạo luật mới nhằm khóa chân tay báo chí kỹ hơn trong lãnh vực phóng sự đời tư. Nhưng theo những điều tra mới đây nhất của ủy ban này, chính Diana và Charles đã dùng báo chí để nói chuyện với nhau và dọn đường cho dư luận biết trước sự ly thân và ly dị của họ. Diana có băng nhà báo của Diana. Charles có băng nhà báo của Charles.

Nhưng vụ tai tiếng ghê gớm nhất là cuốn băng cassette thu cuộc điện đàm giữa Charles và Camilla, được tung ra hồi đầu năm. Camilla là vợ của viên tư lệnh quân đội Anh, ông Andrew Parker-Bowles. Cuộc điện đàm xảy ra vào năm 89, cho thấy Charles và Camilla đã ngoại tình với nhau trong lúc viên tư lệnh Andrew đang công tác xa nhà và Diana không hề hay biết. Vụ cuối này nếu là thật thì Charles khó có thể làm vua và nguy cơ Quân chủ Anh quốc sẽ sụp đổ không phải là khó xảy ra.

Tai nạn môi sinh

Vào đầu năm nay, một chiếc tàu chở 84.000 tấn dầu thô đã đâm sầm bờ Shetland, thuộc quần đảo Anh Cát lợi. Chiếc tàu

mang tên Braer rời nhà máy lọc dầu Mongstad - miền Tây Nam Na Uy, với số lượng dầu khổng lồ kể trên để đến Gia Nã Đại. Tàu vừa đến phía bắc Anh quốc, ngoài khơi phía nam đảo Shetland, thì bị chết máy. Thuyền trưởng tàu này đã chần chờ quá lâu, mới báo động cứu cấp. Khi những tàu cứu cấp đến thì chiếc Braer đã bị sóng kéo vào các gành đá sát đảo Shetland. Một số lượng dầu đã thoát ra, gây ô nhiễm khá trầm trọng. Trong những ngày đầu người ta đã phóng đại lên những hậu quả ghê gớm của tai nạn này. Nhưng mãi đến lúc báo sắp lên khuôn, thì số dầu thô trên tàu thoát ra không nhiều như tuyên đoán. Dù vậy Anh quốc vẫn nỗ lực ngăn cản sức phá hoại môi sinh gây ra bởi tàu Braer. Trong các nỗ lực này, người ta thấy một phương pháp mới để cản dầu loang. Phương pháp này là phương pháp hóa học. Người ta dùng một hợp chất hóa học có khả năng phân hủy dầu hỏa rồi tan vào nước. Máy bay đã phun hóa chất này từ trên không vào những vùng dầu loang. Dân chúng Shetland lo ngại cả dầu thô và hóa chất kể trên sẽ làm hại môi sinh của quần đảo này. Chính quyền Shetland đã ra lệnh các rau quả trồng quanh vùng phải đổ đi. Tin giờ chót cho biết xung quanh Shetland báo cấp lớn. Tàu Braer đã bị bão bẻ gãy, dầu thoát ra nhiều, nhưng chính sức mạnh của thiên nhiên đã đưa hầu hết các lượng dầu thất thoát vào lòng biển!

Tị nạn tại Đức

Số tị nạn tràn vào Đức vẫn liên tục gia tăng, khiến nước này có thể trong nay mai sẽ xiết biên giới kỹ hơn. Đa số tị nạn đến Đức qua ngõ các biên giới thuộc Đông Âu cũ: Đức-Ba Lan và Đức-Tiệp Khắc. Cửa ngõ biên giới giữa Đức-Ba Lan còn mệnh danh là "Rio Grande Âu Châu" — nhắc nhở người ta đến biên giới Hoa Kỳ-Mê Tây Cơ, nơi mà người Mê tràn sang Mỹ mỗi đêm hàng ngàn người. Mặc dù con số vào Đức chính thức xin tị nạn đã cao, nhưng số sống chui cũng không phải là ít. Tính đến tháng mười một năm ngoái, cảnh sát Đức đã bắt giữ trên 54.000 người cư trú bất hợp pháp trên lãnh thổ Đức. Chính phủ Đức đang dự tính sẽ đưa hệ thống ra-đa/hồng ngoại tuyến vào các cửa biên giới này. Được biết hệ thống ra-đa này rất hữu hiệu, do Đông Đức cũ chế tạo để bắt dân trốn khỏi "thiên đường Cộng Sản", thời Đông Âu còn vững chắc.

Honnecker thoát nạn

Cựu thủ lĩnh cộng sản Đông Đức cũ, ông Honnecker đã được tha bổng. Công việc truy tố tội ác của Honnecker được lệnh hủy bỏ, vì Honnecker bệnh nặng và không còn sống bao lâu nữa. Honnecker sẽ bay sang đoàn tụ với vợ tại Chí Lợi.

Pháp bị dần mặt

Trung Cộng rất bức tức về việc các cường quốc Âu Mỹ đã đổ xô bán máy bay, tàu chiến và các dụng cụ quân sự cho Đài Loan. Trung Cộng đe dọa sẽ làm dữ với những nước nào muốn làm giàu trong cuộc chấn hưng quân sự của Đài Loan. Tưởng cũng nên biết qua, Đài Loan vào đầu năm ngoái, công bố họ sẽ dùng khoảng 150 tỷ Mỹ Kim để tân trang và hiện đại hóa quốc phòng của họ trong vòng ngũ niên tới đây. Ai cũng muốn nhảy vào vồ món tiền khổng lồ này, nên Trung quốc lúng túng, nếu trả đũa hết thì còn ai để kéo kinh tế Trung Cộng lên. Trung Cộng đành chọn ông cường quốc hạng B, tức Pháp mà hạ. Nhưng cũng còn hải, nên chỉ hạ dần mặt thôi. Vừa qua vào đầu tháng 12.92, Trung Cộng tuyên bố không cho một công ty Pháp thiết lập đường hầm xe điện cho xứ này, mặt dù công ty Pháp đã trúng thầu. Công ty Pháp mất đi một giao kèo khá béo 5 tỷ Mỹ Kim! Thấy chưa đã tức, vào cuối tháng 12, Trung Cộng lại tung thêm một chương nữa, tòa đại sứ số hai của Pháp tại Quảng Châu phải cuốn gói về nước. Như vậy, Pháp hiện nay chỉ còn một tòa đại sứ tại Thượng Hải mà thôi. Chưa nghe Pháp rục rịch gì cả. Nhân vụ này cho thấy Trung Cộng chưa dám tung chương vào các cường quốc khác, trong đó có Anh, Mỹ, Đức, Nga,... và ngay cả đến Đài Loan, Trung Quốc cũng không dám!

Vừa đánh vừa đàm

Hòa đàm Genève về cuộc tàn sát tại Bosnia (thuộc Nam Tư cũ) xem chừng không tái lập được dễ dàng, sau khi phó thủ tướng Hồi giáo của Bosnia, ông Hakija Turajlic bị quân Serbia bắn chết. Ông Hakija trên đường về Sarajevo, sau khi họp với phái đoàn Thổ Nhĩ Kỳ tại phi trường, thì bị một người thuộc quân Serbia bắn vào cửa sổ nhỏ sau của xe bọc thép Liên Hiệp Quốc chở ông. Phía Hồi giáo Bosnia đã cực lực lên án hành động này và đưa ra những lời đe dọa sẽ khó có thể tiếp tục hòa đàm với Serbia tại Genève. Phó tổng thống Hồi giáo Bosnia, ông Ejup Ganic giận dữ nói rằng:

— Làm sao có thể hòa đàm được, khi con lộ đó là con lộ mà chúng tôi sử dụng để sang Genève họp.

Ông này cũng tỏ ra hết sức không tin tưởng vào hành lang do lính Liên Hiệp Quốc bảo an. Người chỉ huy Pháp, dưới cờ Liên Hiệp Quốc, ông Phillippe Morillon bị quy trách nhiệm về vụ mà Hồi giáo Bosnia gọi là cuộc hành hình phó thủ tướng của họ. Thủ phạm đã bị bắt ngay tại chỗ và sẽ đưa ra tòa xét xử dằng hoàng. Phía Hồi giáo Bosnia muốn có một phiên tòa khoáng đại gần nhất và báo chí quốc tế cũng như mọi người có quyền đến xem.

Tưởng cũng nên biết về hòa đàm Genève cho Bosnia. Phe Bosnia-Serbia không chấp nhận kiểu chia đất mà họ cho rằng họ bị mất đất nhiều hơn trước khi chiến tranh vùng này bùng nổ. Trong khi đó phe Bosnia Hồi giáo cũng không đồng ý, vì với kiểu chia đất như vậy, họ chỉ kiểm soát được 1/3 dân Hồi giáo Bosnia. Tiền đề của Hòa đàm đã bất thuận như vậy, nhưng hai bên vẫn hứa hẹn hợp hành sẽ tiếp diễn. Hiện nay, phe Bosnia-Serbia đang kiểm soát 70% lãnh thổ, trực tiếp xử tội phạm này.

Lính mũ xanh hành quân tại Somali

Kể từ mùa hè năm ngoái, tình trạng chết đói tại Somali mỗi lúc một thảm hại. Lương thực của quốc tế gửi đến cho nạn nhân bị phe có vũ khí đánh cướp. Người chết đói xảy ra mỗi phút. Liên Hiệp Quốc đã quyết định gửi quân đội đến can thiệp. Vào đầu tháng 12.92, quân đội Mỹ đã đổ bộ vào Somali. Hơn tháng qua quân Liên Hiệp Quốc không gặp một trở ngại nào lớn, dù vậy họ cũng bị thiệt hại nhân mạng trong các cuộc ngăn cản cướp lương thực tiếp tế cũng như bị bắn tía. Vào đầu tháng giêng năm nay, quân đội Hoa Kỳ đã tổ chức một cuộc tấn công vào kho vũ khí tại ngoại thành Mogadishu. Với đoàn xe tăng M-1 và 400 thủy quân lục chiến, quân Hoa Kỳ phải mất đến hơn 3 bờ mồi làm giải quyết xong chiến trận. Toàn bộ kho vũ khí gồm nhiều xe tăng, xe bọc thép, đại bác, súng máy,... đã bị tịch thu. Có ít nhất 30 quân phiến loạn, thuộc phe Mohamed Farah Aideed, tử trận. Phía Hoa Kỳ chỉ một binh sĩ bị bắn vào bụng bởi đồng đội. Đây là cuộc đụng độ lớn nhất kể từ khi quân Liên Hiệp Quốc đổ bộ vào xứ này. Việc tấn công các lực lượng quân sự tại Somali nằm trong chương trình giải giới vũ khí tất cả các phe phái tại xứ này, để đi đến bầu cử tự do, tái thiết quốc gia.

26 năm độc trị vẫn tái đắc cử

Tổng thống Kenya Daniel Arap Moi

Đầu năm nay, Tổng thống Daniel Arap Moi đã được chính thức công bố là tổng thống dân cử đa đảng đầu tiên tại Kenya sau 26 năm độc đảng. Trong cuộc bầu cử đa đảng đầu tiên này tại Kenya, ông Moi chiếm được 1.930.534 phiếu. Kế đến là ông Kenneth Matibe của đảng FORD-Asili chiếm 1.402.069 phiếu. Hạng ba là Mwai Kibaki, đảng Dân chủ, chiếm 1.012.569 phiếu và đảng lớn thứ tư, do ông Jeremogi Oginga Odinge chiếm 914.550 phiếu. Ba đảng sau đã tìm mọi cách mọi cách để ngăn cản không cho nhà độc trị Moi ngồi lại ghế tổng thống. Mặc dù chỉ một đảng FORD-Asili là số phiếu gần tương đương với Moi, nhưng cả ba đảng đối lập Moi vẫn không đủ tài chính trị truy cản Moi vào ghế tổng thống. Ba đảng đều không thích Moi, nhưng không ai phục ai, thế là Moi đương nhiên ngồi lại ghế lãnh đạo! Đơn khiếu nại tố cáo Moi gian lận của ba đảng đối lập cũng bị bác bỏ.

Chiến tranh tôn giáo tại Ấn Độ

Liên tục trong suốt tháng nay, nhiều cuộc đụng độ lớn giữa hai tôn giáo Hindu và Hồi Giáo. Khởi đầu là một nhóm quá khích Hindu phá một đền Hồi Giáo ở phía bắc thành phố Ayodhya. Chỉ trong vòng một tuần đầu năm, đã có 1.100 người bị giết trong các cuộc xung đột. Sau đó xung đột lan tràn sang các vùng khác, cận biên Đại Hồi và Bangladesh.

I-rắc lại bị hăm và trừng phạt

Binh sĩ Pháp trong quân đội Liên Minh chống I-rắc, sẵn sàng ra trận.

Thứ bảy 9.1, nhà độc tài Saddam Hussein của I-rắc lại khích động dân chúng chuẩn bị trả đũa nếu quân Liên Minh và Hoa Kỳ mở cuộc tấn công vào lãnh thổ của họ. Trong suốt hơn một năm qua, sau trận chiến Bão Sa Mạc, I-rắc luôn luôn bị thế giới với Hoa Kỳ tiên phong kèm chế về mọi mặt: quân sự, kinh tế,... Dù vậy, I-rắc với độc tài Saddam cầm đầu vẫn bị bất chệt. Vào cuối năm ngoái, Hội Đồng Bảo An Liên Hiệp Quốc đã thuận theo đề nghị của

Hoa Kỳ ra quyết định vùng đất của I-rắc sau vĩ tuyến 32 là vùng phi không lực. Và mới đây là một quyết định nữa, buộc I-rắc phải kéo tất cả các phi đạn ra khỏi vùng kể trên. Với hai quyết định này, căn cứ quân sự của Liên minh và Hoa Kỳ tại Ả-rập Saudi mới an toàn. Quyết định sau đã làm Saddam tức giận tuyên bố không thuận. Hoa Kỳ hạ tối chiến thư: "Trong 48 giờ nữa, mà các phi đạn của I-rắc không được dời lên khỏi vĩ tuyến 32, Hoa Kỳ sẽ cho Saddam bài học Bão Sa Mạc II". Saddam tức giận, hô hào dân chúng xuống đường, biểu tình chống Mỹ và Liên minh. Và tuyên bố sẵn sàng nghênh chiến... nhưng vào lúc cuối I-rắc vẫn thực hiện quyết định của Liên Hiệp Quốc, mặc dù không ngừng hô hào dân chúng sẵn sàng...

Mặc dù bị càn quét thảm bại trong trận Bão Sa Mạc cách nay gần hai năm và bị cô lập từ đó đến nay, quân I-rắc vẫn còn một tiềm lực khá mạnh. Theo ước tính của tình báo Tây phương, I-rắc còn 300 phi cơ quân sự. Trong đó gồm 180 oanh tạc cơ và 130 chiến đấu cơ. Đa số những phi cơ kể sau thuộc loại MIG của Liên Xô chế tạo. I-rắc còn một đạo binh lớn khoảng 400.000 quân. Hải quân của I-rắc coi như không có gì đáng kể. Còn Lực lượng Liên Minh thì nằm đều trong vùng Trung Đông. Chỉ riêng Hoa Kỳ, với chiến hạm trong vịnh Ba Tư đã là mối đe dọa đáng kể. Và các căn cứ của Pháp và Mỹ trên đất Ả-rập Saudi không phải là ít. Riêng Anh quốc cũng có hai căn cứ không quân trên đất Thổ Nhĩ Kỳ và Kypros - bên phía Địa Trung Hải.

Vào ngày 13.11.93, Hoa Kỳ và quân liên

minh đã mở cuộc tấn công vào phía nam vĩ tuyến 32 của I-rắc. Ít nhất 100 phi cơ quân Liên Minh tham dự cuộc không tập. Trong số này có khoảng 30 phi cơ oanh tạc. Mục tiêu cuộc không tập nhắm vào các dân hỏa tiễn phòng không của I-rắc. Kết quả cuộc không tập được Hoa Kỳ kể là thành công. Tất cả các phi cơ trở lại căn cứ an toàn. Phía I-rắc bị phá hủy phân nửa số hỏa tiễn phòng không, khoảng 20 người bị chết và một số khá lớn bị thương.

TIN NA UY

Thả nổi đồng bạc Na Uy

Vào Trung tuần tháng mười hai năm 92, đồng bạc Na Uy dù đã công khai tuyên bố thả nổi trước đó một tuần, vẫn phải tự giảm giá xuống 6%. Tưởng cũng nên biết trước đó một tháng, chính phủ đã mất hàng tỉ cơ-rôn để giữ giá đồng bạc, nhưng tư bản buôn tiền tệ vẫn tung đồng bạc Na Uy ra để mua những ngoại tệ mạnh khác: Mỹ-kim, Nhật kim và Đức kim. Bị sức ép kéo dài đến tuần thứ ba thì chính phủ Na Uy đành thả nổi và rồi vẫn không chịu được phải hạ giá tiền của mình. Tại Na Uy, Ngân Hàng Bưu Điện (Postbanken) là nơi kiếm được nhiều tiền nhất trong vụ khủng hoảng tiền tệ lần này. Sự sụt giá đồng bạc làm giới đi du lịch mất thêm khá nhiều tiền ở nước ngoài. Nhưng nhìn chung tình hình kinh tế Na Uy đỡ hơn, vì các hãng xưởng sẽ thu được thêm nhiều tiền nhờ đồng đô la Mỹ tăng cao hơn lúc trước. Đa số các hãng xưởng Na Uy bán hàng ra ngoại quốc tính bằng Mỹ kim.

Độc hành xuống Nam cực

Ông Erling Kagge đã gây chấn động thế giới khi ông độc hành đến được nam vĩ tuyến 90 độ! Tin trên là một niềm vui lớn cho cả Na Uy. Không cần phải tìm kiếm phân tích lâu lắc, người ta ai ai cũng phải nhìn nhận rằng, ông Erling đã làm một việc lớn cho nước Na Uy trên trường quốc tế. Dùng đường bộ, với tiếp trợ lương thực dụng cụ dọc đường bằng phi cơ, để đến Nam cực đã là một vấn đề hết sức khó khăn và phức tạp, đừng nói chỉ đến độc hành! Ông Erling đã đến được Nam cực sớm hơn dự tính, mặc dù ông khởi hành trễ hơn đã định. Erling Kagge không phải là một người bình thường nào khác. Năm 1990, ông và một người bạn nữa, tên Børge Ousland đã trượt tuyết tuyết đến Nam Bắc cực. Ông và bạn ông là hai người đầu tiên đến Bắc cực bằng trượt tuyết mà không dùng chó kéo cũng như không có viện trợ dọc đường. Với kinh nghiệm chuyển đi Bắc cực này và sự dày công luyện tập thể lực cũng như tinh thần, ông đã thành công rực rỡ. Người đầu tiên độc hành trên thanh trượt tuyết, không một viện trợ dọc đường, đã đến Nam cực. Nhà nghiên cứu băng tuyết, bà Monica Kristiansen, người đã từng dẫn phái đoàn lớn, với phương tiện hiện đại dồi dào, thám hiểm Nam cực, nhưng phải bỏ cuộc khi chưa đến đích Nam cực, đã không ngớt lời vui mừng ca tụng thành tích của Erling. Bà nói vào hai cực bán cầu, không những phải có sức khỏe cực tốt mà còn phải có một tinh thần vững mạnh hơn người. Tưởng cũng nên biết có rất nhiều cuộc thám hiểm Nam cực quy mô nhưng bỏ cuộc dọc đường không phải là ít. Số người độc

hành bằng thanh trượt tuyết cũng có nhiều và chưa ai thành công. Một người Nhật nổi tiếng với thành tích thám hiểm ngọn núi Everest, Bắc cực, băng ngang Greenland, đã độc hành vào Nam cực và mất tích.

TIN VIỆT NAM

"Lấy Mỹ"!

Việt Cộng đẩy hàng chục triệu người Việt vào biển lửa để "chống Mỹ cứu nước", thì nay sau 17 năm vắng Mỹ, đảng Việt Cộng lại thêm thường, năn nỉ mời "đế quốc Mỹ" trở lại Việt Nam! Thật ra trong suốt thập niên nay Việt Cộng đã nhượng bộ Mỹ xuống đến mức lay lục Mỹ, để cầu xin bang giao. Hoa Kỳ dù thất bại bỏ chạy "trong danh dự", để lại đồng minh nhỏ bé Việt Nam Cộng Hòa, hững hờ mọi tai vạ, trong suốt gần hai thập niên qua, chứng minh được họ đã trở lại thể thượng phong đối với Việt Cộng, nên nay đang nổi tay. Từ Hoa Thịnh Đốn, nhiều dấu hiệu cho thấy Mỹ sẽ bang giao với Việt Cộng. Vào trung tuần tháng 12.92, Hoa Kỳ đã cho phép các công ty của nước họ ký hợp đồng kinh tế với Việt Cộng ở mức hạn chế. Mới đây đài tiếng nói Hoa Kỳ VOA cũng đã khéo léo báo hiệu Hoa Kỳ có thể tái bang giao với Việt Cộng vào tháng giêng năm nay. Tưởng cũng nên biết, Việt Cộng đã nhượng bộ Hoa Kỳ hầu hết các điểm mà Hoa Kỳ đòi hỏi. Vấn đề còn lại là MIA - Chương Trình Tìm Người Mỹ mất tích trong chiến tranh Việt Nam. Sau nhiều năm trả giá, chơi bần, bằng cách bán từng bộ xương người Mỹ, Việt Cộng đã làm Hoa Kỳ tức giận và ông Bush tuyên bố rất căng là không thể có quan hệ gì với Hà Nội được. Tình trạng Việt Nam không còn nhiều thời gian nữa để chịu đựng sự cấm vận (dân chúng chỉ còn khổ rách, áo ôm). Hà Nội vào tháng mười năm ngoái đã mở hồ sơ người Mỹ tại Việt Nam cho phái đoàn MIA xem. Hơn 4.000 bức ảnh người Mỹ đã được trình ra và nhân viên MIA đã có thể di chuyển dễ dàng trong nội địa Việt Nam và Lào để tìm kiếm tông tích người Mỹ mất tích. Trong suốt hai tháng cuối năm, Hà Nội đã gọi nhiều phái đoàn đến Hoa Kỳ ở cấp nhỏ về kinh tế. Phía Hoa Kỳ cũng có vài phái đoàn kinh tế tư nhân đến Việt Nam.

Bao giờ bùng nổ?

Cái gọi là chính phủ dân cử tự do xem ra không có quyền bằng Đảng. Điều này không có gì là lạ đối với nước do Việt Cộng cai trị. Nhưng đây là lần đầu tiên, kể từ sau khi Đảng Việt Cộng tuyên bố công khai giao quyền hành về cho chính phủ "dân cử". Vừa qua chính phủ của thủ tướng Việt Cộng Võ Văn Kiệt, đề nghị quốc hội chuẩn y một tòa án đặc biệt chuyên xử về tham nhũng và buôn lậu. Đề nghị đã bị Đảng cản

ngay "là đã đến lúc cần làm như vậy chưa?" Ông Kiệt có thực tâm chống tham nhũng hay không là chuyện khác, nhưng ở đây, người ta đặt vấn đề tại sao đảng Việt Cộng lại sợ một tòa án như vậy, khi có một số cán bộ cao cấp than phiền với báo chí ngoại quốc rằng "tham nhũng tại Việt Nam hiện nay là quốc sách"! Câu hỏi tự nó đã có câu trả lời. Vì từ trên xuống dưới đều ăn hối lộ. Mặt khác người ta nghĩ rằng hai bên cộng Nam cộng Bắc đang dần dần trộn lẫn nhau. Với Tòa Án Đặc Biệt mà ông Kiệt đề ra thì cán cộng phía Bắc sẽ bị thiệt hại nặng nhất. Điều này không có nghĩa là cán cộng phía Nam thanh liêm hay hiền lành gì hơn, nhưng cán cộng Bắc đang nắm nhiều chỗ béo bở hơn và tốc độ vơ vét cao hơn phía Nam! Tin từ BBC loan đi hiện nay có nhiều ông cán bộ có số bạc cất giấu ở ngoại quốc lên đến trăm triệu Mỹ Kim. Cử sang Mạc Tư Khoa, Warszawa, Sofia mà xem con cháu của cán Bắc ăn chơi và buôn lậu thì phải khiếp. Tại Sài Gòn và Hà Nội thì chúng đã bán cho Tàu Á Châu lậu hành rồi. Tình hình như vậy cho phép ba cánh Đảng (Đổi Mới) - Nhà Nước (Lê Đức Anh - Quân Đội) - Chính Phủ (Võ Văn Kiệt - cộng Nam) sẽ ngồi chung được bao lâu?

Việt Cộng nhượng bộ?

Theo tờ Việt Báo Kinh Tế tại Hoa Kỳ, có nhiều dấu hiệu cho thấy Việt Cộng sẽ trả tự do cho những người thực hiện bản tin "Diễn đàn tự do" tại Việt Nam. Trưởng nhóm thực hiện bản tin kể trên là giáo sư Đoàn Viết Hoạt, nguyên là Phó khoa trưởng viện đại học Vạn Hạnh Sài Gòn, trước năm 75. Ông bị bắt cùng với nhiều bạn hữu cộng tác khác: Phạm Thái Thủy, Vương Đức Lệ và Nguyễn Thiên Hưng. Các bị can khác trong vụ này là: Hoàng Cao Nhã, Hồ Xuân Đồng và Phạm Đức Nhân.

Xử Kháng Chiến tại Việt Nam

Cũng theo tờ Việt Báo Kinh Tế, Việt Cộng sẽ đưa ông kỹ sư Nguyễn Sĩ Bình cùng mười sáu bị cáo khác thuộc đảng Việt Nam Nhân Dân Hành Động ra tòa xét xử về tội âm mưu lật đổ chính quyền. Trong số các bị cáo có một tỉnh ủy Việt Cộng. Bà Võ Thị Khanh, vợ ông Nguyễn Sĩ Bình đã gửi thư nhờ chính phủ Clinton can thiệp. Đồng thời hai luật sư Việt Nam tại Hoa Kỳ cũng đã gửi điện văn về cho chính quyền Việt Cộng rằng họ muốn sang thăm ông Bình và sẽ biện hộ cho ông trước tòa.

Tổng kết tình hình năm qua

Tháng 12.91

— Nhân kỷ niệm vua Karl XII, tại Malm - Thụy Điển, nhóm Tân Quốc Xã Thụy Điển xuống đường xách động tấn công ngoài kiều da màu. Trong suốt thời gian sau, tại Thụy Điển, không ngớt những vụ kỳ gây thiệt mạng ngoại kiều.

— Cộng Hòa Sô Viết Ukraina tuyên bố tách khỏi Liên Sô. Leonid Kravtsju được chọn làm tổng thống dân cử đầu tiên của nước này. Ukraina bị sát nhập vào Liên Sô gần 70 năm.

— Somali nội chiến. Quân thân tổng thống bị phe Ali Mahdi Mohammed đã đánh nhau dữ dội với quân của tổng tư lệnh quân đội Mohammed Farrah Aidid. Có ít nhất 2.000 người thiệt mạng trong các vụ xung đột giữa hai phe trong suốt hai ba tuần trước đó.

— Có ít nhất 200.000 dân Kurde rút khỏi vùng Saddam ảnh hưởng ở phía bắc I-rắc.

— Nam và Bắc Hàn đã đồng ý ký hiệp ước bất tương xâm và có thể đi đến thống nhất sau này.

— Dư luận Na Uy xôn xao về những tờ quảng cáo quần áo lót phụ nữ, do người mẫu hạng nhất Cyndi Crawford trình diễn cho hãng quần áo H&M. Nhiều nơi xe cộ đâm xam vào nhau, vì hình nàng Cyndi “cởi

*Giai nhân
ngoài công
lộ Cyndi
Crawford*

mở”, thật lớn, đứng sừng sững giữa công lộ. Đây là vụ quảng cáo gây nhiều chú ý nhất tại Na Uy từ trước đến nay.

— Bà San Suu Kyi, người Miến Điện nhận được giải Nobel hòa bình 91. Nhưng chỉ có thân nhân bà đến Oslo nhận lãnh vì chính bà đang bị chính quyền Miến Điện quản thúc tại gia.

— Trung quốc khai trương lò điện nguyên tử đầu tiên của nước này. Công suất của lò là 300 tỷ watt.

— Ba cộng hòa gốc Slav, là ba cộng hòa quan trọng nhất trong Liên Bang Sô Viết,

*Chủ tịch
Liên Sô
cuối cùng
Mikhail
Gorbatsjov.*

gồm: Nga, Bạch Nga và Ukraina đã đồng ý liên kết thành lập Liên Nga (Liên bang các nước tự trị). Sự thành lập này đánh dấu sự giải tán của nước Liên Sô, hiện do ông Gorbatsjov làm chủ tịch. Vài tuần sau, Mikhail Gorbatsjov thoái vị chủ tịch Liên Sô. Liên Sô chính thức tan rã. Liên Nga đảm nhận những phần chính yếu của Liên Sô cũ: quân sự, kinh tế, ngoại giao,...

— Một chiếc máy bay MD-80 rớt ngoài ô Stockholm, Thụy Điển. Tất cả, 129 hành khách đều thoát chết, dù máy bay đứt ra làm ba khúc!

Tháng 1.92

— Boutros Boutros Ghali, người gốc Ai Cập chính thức vào ghế tổng thư ký Liên Hiệp Quốc.

— Chiến sự tại Georgia, một cộng hòa Sô Viết cũ. Tổng thống Sviad Gamsakhurdia, bị quân đội đẩy lui khỏi thủ đô Tbilisi.

— Serbia và Kroatia ký thỏa ước ngưng bắn. Chiến tranh giữa hai bên kéo dài từ mùa hè 91.

— Bức tượng nổi tiếng tại công trường Vigerland (Tức công trường xéch-xy, tên Việt Nam), bức tượng “Sinnataggen” (Tượng nột đứa nhỏ đang giơ một chân lên với vẻ mặt giận dữ) bị một kẻ vô danh cư lầy đi. Không bao lâu sau cảnh sát tìm thấy được trong một đồng rác.

— Tàu dầu Panama, tên Arisan mắc cạn ngoài khơi Na Uy, sau đó bị nứt đôi. Gây ô nhiễm nặng một vùng biển. Thuyền trưởng là người Nam Hàn bị cầm tù 1 tháng và bị phạt vạ 30.000 kroner.

— Quân khủng bố Ái Nhĩ Lan, gọi tắt là IRA, gia tăng hoạt động tại các nơi đông dân cư. Quả bom đầu năm đã phát nổ cách dinh thủ tướng Major 300 mét!

Tháng 2.92

— Ngưng bắn tại El Salvador sau mười 12 nội chiến quốc cộng.

— Hoa Kỳ trả về Haiti 11.000 dân tị nạn. Những người này dùng tàu vào Mỹ khi nước họ bị đảo chánh vào tháng chín 91.

— Thụy Điển treo giải 1.000.000 cơ-rôn cho những ai cung cấp chi tiết để tìm ra hung thủ, mệnh danh “Laser man”, kẻ đã giết nhiều ngoại kiều da màu trong những ngày qua.

— 30.000 cộng sản Liên Sô biểu tình chống tổng thống Liên Nga, Jeltsin.

— Liên Hiệp Quốc đã chấp nhận gởi 22.000 nhân sự sang Cam Bốt để chuẩn bị cho cuộc bầu cử tự do giữa các phe phái tại nước này vào năm 93

Tháng 3.92

— Hàng trăm người Aserbajan (Liên Sô cũ) đã bị tàn sát tại Nagorno-Karabakh.

— Bosnia Hercegovina tuyên bố tách khỏi phần Nam Tư còn lại. Thiếu số sắc dân Bosnia Serbia phản đối. Chiến tranh Bosnia bùng nổ giữa phe Bosnia Hồi giáo và Bosnia Serbia.

— Một hầm mỏ tại Kozlu thuộc Thổ Nhĩ Kỳ bị nổ. Khoảng 300 thợ mỏ bị thiệt mạng.

— 14.000 lính Liên Hiệp Quốc đã vào Kroatia (một phần Nam Tư cũ) để giám sát hòa bình.

— Thổ Nhĩ Kỳ tấn công kháng chiến người Kurd ở phía bắc nước này. Dân Kurd nhiều nơi phần nộ.

— Động đất lớn tại Thổ Nhĩ Kỳ. Hơn 1.000 người chết và 180.000 người lâm cảnh màn trời chiếu đất.

— Edward Sjevardnadse (ngoại trưởng Liên Sô cũ) được chỉ định làm tổng thống nước Georgia (một cộng hòa Sô Viết trước kia).

— Libya bị cô lập hàng không, vì không chịu giải giao hai điệp viên bị nghi là đã đặt bom nổ chiếc máy bay thuộc hãng PAN AM Hoa Kỳ, tại Lockerbie London vào năm 1988, gây 259 người thiệt mạng.

— Dân tị nạn Cam Bốt bắt đầu hồi hương. Tổng số dân tị nạn Cam Bốt là 370.000. Đa số tại Thái Lan.

Tháng 4.92

— Tổng thống Hoa Kỳ, ông Bush chính thức kêu gọi các nước phương tây hiệp lại giúp Liên Nga một chương trình tái thiết kinh tế trị giá 24 tỷ Mỹ Kim.

— Khủng hoảng chính trị lớn nhất đầu tiên, khởi sự cuộc chiến hủy diệt và tàn bạo tại Sarajevo, khi phe Serbia Bosnia bắn tĩa vào đoàn 30.000 người biểu tình đòi hòa

Tổng thống
Liên Nga
đầu tiên
Boris Jeltsin.

bình tại xứ này.

— Tổng thống Peru, ông Alberto Fujimori giải tán quốc hội, đặt quốc gia trong tình trạng báo động. Quyền tự do ngôn luận bị hủy bỏ. Hoa kỳ tuyên bố ngưng viện trợ quân sự và kinh tế cho nước này.

— Trong cuộc bầu cử dân chủ tại Albania, dân chúng đã bầu ông Sali Berisha làm tổng thống. Đây là vị tổng thống không cộng sản đầu tiên của nước này, kể từ khi Đông Âu sụp đổ.

— Euro Disney khai trương tại Pháp. Euro Disney là một khu giải trí với màu sắc kiểu cách Walt Disney.

— Chủ tịch cộng sản A Phú Hân, ông Mohammad Najibullah đã bỏ trốn trước đoàn quân kháng chiến vào thủ đô Kabul. Đảng Cộng Sản A Phú Hân cáo chung.

— 50.000 người biểu tình tại Mạc Tư Khoa ủng hộ tư thế chính trị của tổng thống Jeltsin.

— Hội chợ Expo '92 khai mạc tại Selvia ở Tây Ban Nha. Expo là một trong những hội chợ quốc tế lớn nhất, với hơn 110 quốc gia tham dự, trị giá hơn 10 tỷ Cơ-rôn. Hàng chục triệu người đến tham quan.

Tháng 5.92

— Nổi loạn tại Los Angeles, khi chính quyền xử trắng án 4 cảnh sát bị truy tố là đã hành hung một thanh niên da đen. Hàng chục người bị giết chết. Hơn 1.000 bị thương và hơn 3.000 cửa tiệm nhà cửa bị đập phá và bị hôi của. Phải mất nhiều ngày an ninh mới được văn hồi.

— Chiến sự tại Bosnia Hercegovina gia tăng mãnh liệt về cả cường độ lẫn địa bàn. Có ít nhất 1,2 triệu người Nam Tư đã di tị nạn tại các nước Âu Châu.

— Hàng ngàn người xuống đường biểu tình đòi thủ tướng Suchinda Kraprayoon thoái vị. Suchinda là tư lệnh quân đội vào chức thủ tướng không do dân bầu. Vua Thái ra giải hòa. Suchinda rút lui.

— Quan tòa chống Mafia nổi tiếng tại Ý, ông Giovanni Falcone cùng vợ bị mưu sát bằng bom.

— Cảnh sát đã đụng độ với hơn 30.000 sinh viên học sinh Nam Hàn xuống đường biểu tình chống chính phủ.

Tháng 6.92

— Kết quả trưng cầu dân ý tại Đan Mạch cho thấy 50,7% dân chúng chống hiệp ước Maastrich của Thị Trường Âu Châu.

— Hội Nghị Môi Sinh Thế Giới đã diễn ra tại thủ đô Ba Tây, với hơn 30.000 tham dự.

— Đội quân LHQ tại Cam Bốt bắt đầu gặp sức chống đối trong những khu vực do phía Khơ Me đồ kiểm soát, mặc dù phe này đã ký kết trong hiệp ước hòa bình Cao Miên vào năm ngoái tại Ba Lê.

— Giải túc cầu Vô Địch Âu Châu được tổ chức tại Thụy Điển. Đan Mạch đoạt cúp vô địch. Nhiều cuộc bạo động nhỏ cũng đã xảy ra trong suốt thời gian tranh tài. Đa số các cuộc bạo động do những phần tử quá khích Anh quốc gây ra.

Tháng 7.92

— Arne Treholt, đã từng làm thủ trưởng ngoại giao Na Uy, người bị kết án tù ở 20 năm vào năm 85, về tội làm gián điệp cho Liên Xô, đã được ân xá vì lý do sức khỏe. Treholt bay sang Hy Lạp nghỉ mát ngay sau đó!

— Nông dân và tài xế vận tải Pháp xuống đường rầm rộ. Xe máy cày, vận tải,... đổ dài làm nghẽn toàn bộ lưu thông trên đất Pháp trong nhiều ngày.

— Hội Nghị bảy siêu cường kinh tế nhóm họp tại Munchen. Trong dịp này, ông Jeltsin được cho tham dự, nhưng chỉ một phần và với tư cách dự thỉnh.

— Giới truyền thông bắt đầu xoay vào nạn chết đói ghê gớm tại Somali.

— Cựu lãnh tụ cộng sản Đông Đức cũ, ông Honecker, đang trốn trong tòa đại sứ Chí Lợi tại Mạc Tư Khoa, đã bị dẫn độ về lại Bá Linh để bị xử tội đã giết nhiều dân Đức, trong lúc họ định đào thoát sang phía Tây.

— Một máy bay hành khách Thái Lan đâm vào núi ở Nepal, gây 113 thiệt mạng.

Tháng 8.92

— Thương thuyết hiệp ước thương mại Bắc Mỹ gồm Gia Nã Đại, Mỹ và Mễ Tây Cơ thành lập.

— Liên Hiệp Quốc gọi quân đội và lương thực đến Somali.

— Liên Hiệp Quốc bật đèn xanh cho mọi giải pháp kể cả quân sự để chấm dứt tàn sát tại Bosnia.

— Nạn kỳ thị tại Đức gia tăng đáng ngại. Tại nhiều thành phố ở cả đông lẫn tây Đức, nhiều vụ hành hung và đốt nhà người tị nạn.

— Kháng chiến A Phú Hân đánh nhau

dữ dội. Hàng ngàn người bị giết chết tại Kabul vì hỏa tiễn. Trong khi đó, phe kháng chiến đang cầm quyền, kêu gọi LHQ phải giao thủ lĩnh cộng sản Najibullah cho họ đưa ra tòa xét xử.

— Tiệp Khắc và Slovakia đã thỏa thuận chia đất Tiệp Khắc ra hai phần nước tự trị vào đầu năm 93.

Tháng 9.92

— Trưng cầu dân ý tại Pháp với kết quả 51,05% thuận hiệp ước Maastrich.

— Truyền hình số hai Na Uy "TV2" khởi sự hoạt động.

— Cuộc khủng hoảng tiền tệ Âu châu bắt đầu dậy sóng ở Thụy Điển. Lãi suất lên đến 500%.

— Những tay trùm Mafia Ý bắt đầu sa lưới chính quyền.

— Quan thuế Na Uy bắt giữ hơn trăm ngàn lít rượu lậu.

— Thành viên Nam Tư bị xóa tên trong danh sách thành viên LHQ.

Tháng 10.92

— Thủ tướng Na Uy bà Gro Harlem Brundtland từ chức đảng trưởng đảng Lao Động Na Uy.

Thủ tướng Na Uy
Gro Harlem Brundtland.

— Cộng Sản Hoa Lục họp Đại Hội Đảng Ngũ Niên. Giang Trạch Dân chủ tịch đảng. Lý Bằng thủ tướng.

— Nhật Hoàng viếng Bắc Kinh và công khai xin lỗi hành động thất nhân của quân Nhật đối với dân Trung Hoa trong thời đệ nhị thế chiến.

— Một chiếc máy bay Boeing của Do Thái chở hàng, đã đâm vào khu đông dân cư ngoại ô Amsterdam, gây hơn 200 người trong khu thiệt mạng.

Tháng 11.92

— Ông Bill Clinton, đảng Dân Chủ, đã thắng cử tổng thống Hoa Kỳ 93-96.

— Tài khóa quốc gia 93 của Na Uy báo động nhiều thay đổi lớn. □

Nguyên văn bài nhận định tình hình Việt Nam năm 92
của ông Đỗ Văn từ BBC - Luân Đôn,
được thu từ đài Tiếng Vọng của NRK — Na Uy

Nhận định về tình hình Việt Nam trong năm 1992

Đỗ Văn đọc:

Kính chào quý vị thính giả.

Một năm mới trong đời sống lưu vong của những người Việt phải vật lộn kiếm kế mưu sinh tại xứ người, ngoảnh đi ngoảnh lại quá mau. Nhưng một năm trên sân khấu chính trị Việt Nam, đã đầy rẫy những màn hỉ nộ ai lạc tưởng chừng như kéo dài vô tận.

Tháng giêng năm 1992, nhà nước cộng sản Việt Nam công bố bản dự thảo hiến pháp mới và được quốc hội thông qua vào hạ tuần tháng ba. Chính thức, hiến pháp mới được tu chính: quy định quyền tự do cá nhân, một vài quyền căn bản khác và nhấn mạnh tới việc xúc tiến, với những đường lối đổi mới đã được thi hành từ năm 1986. Tuy nhiên trên thực tế, đó chỉ là để thích ứng với xu hướng quốc tế mới. Việt Nam nhận thấy đã đến lúc cần phải dựa dẫm vào những phía bị coi là cừu nghịch cũ. Vì vậy nội dung bản dự thảo đã gạt bỏ điều khoản của bản hiến pháp cũ, quy định là: "Những phía Trung Quốc, Hoa Kỳ và Pháp là những lực lượng đế quốc bành trướng, không có thiện cảm với Việt Nam."

Nói cho cùng, đối với dân chúng Việt Nam, dù cho bản hiến pháp có được sửa đổi tới đâu chăng nữa, trên thực tế nó vẫn xác định nguyên tắc theo Xã Hội Chủ Nghĩa và dưới quyền lãnh đạo của đảng cộng sản, thì bản chất của chế độ chuyên chính sẽ không thay đổi gì cả. Một trong những điều khoản cam kết của bản hiến pháp tu chính là nhà nước vẫn nhất định được toàn quyền làm chủ đất đai. Trên thực tế có nghĩa là, nông dân vẫn phải cày thuê cấy mướn. Mặc dầu chế độ canh tác đã cho phép người dân tự quản, tự tác một phần nào hoa màu.

Một quốc hội mới của Việt Nam cũng được bầu ra vào hôm chủ nhật 19.7, với 600 ứng cử viên do đảng đề bạt và có hai ứng cử viên độc lập tranh dành 395 ghế. Trước thời gian bầu cử, nhà nước lớn tiếng phô trương, đây là cuộc bầu cử có dân chủ, chưa hề thấy tại Việt Nam. Nhưng chung cuộc, tất cả vẫn là sự sắp xếp, để cho có những khuôn mặt mới, trẻ trung hơn, có học hơn, vào ngồi tại hội trường tranh luận đấỵ, đưa ra những ý kiến này nọ để đổi mới với tinh thần dân chủ đấỵ song sau khi cần biểu quyết tuyệt đối lại nhất trí thông qua tất cả mọi nghị quyết theo chủ trương của đảng

Cộng sản và chấp thuận tất cả các chức vị đảng lãnh đạo và hàng cao cấp mà thiên hạ đã từng đồn đoán cả một năm về trước.

Điều nực cười trong kỳ bầu cử này là hai ứng cử viên độc lập bị thất cử đã đành, nhưng đảng đã công khai loại bỏ một nhân vật từ một chục năm qua đã được đảng sử dụng như một mặt nạ cho tinh thần dân chủ, đó là bà Ngô Bá Thành, một luật sư từ bao năm vẫn bao biện cho những con người cộng sản. Nay đến lúc lá bài đã hết màu nhiệm, không còn cần thiết nữa, đảng đã vất chanh bỏ vỏ và bà Ngô Bá Thành đã bị thất cử. Tức thời, bà ta lớn tiếng chê bai tình trạng tại Việt Nam thiếu dân chủ, thiếu nhân quyền. Nhưng gạt bà Thành vào hồ rác của lịch sử đấu tranh, người cộng sản tất phải tính toán điều hay lẽ thiệt, mà có nhiều người vẫn chưa quên những nhân vật thuộc thành phần Mặt trận giải phóng miền Nam Việt Nam trước kia đã khóc dở mếu dở vì cùng chung một số phận.

Hạ tuần tháng chín, nhà nước cộng sản Việt Nam bầu tướng Lê Đức Anh lên chức vụ chủ tịch nhà nước thay thế cho ông Võ Chí Công. Nhớ lại hồi tháng 8 năm 1981, người ta thấy tướng Anh được chỉ định vào chức bộ trưởng quốc phòng - để mười năm sau, vào năm 1991, ông được xếp hạng thứ hai trong bộ Chính trị. Trên thực tế ông là một vị tướng võ biên, không có kinh nghiệm về lãnh đạo chính trị và đã từng chỉ huy lực lượng Việt Nam xâm lấn Cam-bốt. Người ta khó có thể hiểu nổi tại sao Hà Nội lại đưa ra một vị tướng lãnh vào chức vụ nguyên thủ như vậy, vào lúc mà cả thế giới đang đổi thay, chế độ quân phiệt trở nên lỗi thời.

Điều khả dĩ có thể suy đoán là: có lẽ giới lãnh đạo Hà Nội nhận thấy chế độ hiện nay còn sinh tồn nổi là đang phải dựa vào sức mạnh của vũ lực. Chứng cứ là quốc hội cũng chấp thuận việc thành lập một hội đồng an ninh quốc gia. Thành phần hội đồng này có tướng Lê Đức Anh; tướng Đoàn Khuê, đương kim bộ trưởng quốc phòng, nổi tiếng theo khuynh hướng thủ cựu; thủ tướng Võ Văn Kiệt, được biết theo khuynh hướng cải cách; bộ trưởng nội vụ, ông Bùi Thiện Ngộ, một người đặc trách về an ninh và ngoài ra còn có bộ trưởng ngoại giao, ông Nguyễn Mạnh Cầm và chủ tịch quốc hội, ông Nông Đức Mạnh. Xem ra như thế vai trò của hội đồng an ninh quốc gia đang bị thao túng bởi các giới chức

quân đội và công an. Cho nên đây chỉ là tạo ra thêm một cơ quan nữa có uy quyền tuyệt đối, với chức năng đối phó với bất cứ một trào lưu nào trong dân chúng dám thách thức tới uy quyền của đảng và đường lối, chính sách chuyên chế của chính phủ.

Tất nhiên, đây chẳng phải là những hành động ngẫu nhiên mà có. Ngay từ đầu năm trên báo chí tại Hà Nội đã có những bài báo ta thán về các hiện tượng tiêu cực. Số đảng viên trả lại đảng tịch ngày một nhiều hơn, còn số đảng viên mới chịu gia nhập đảng nhất là tại các vùng nông thôn, cũng bớt đi. Một phần vì tinh thần dao động, thêm vào đó còn có một phần bị khai trừ vì có các hành vi tham nhũng, bất tài. Hiện tượng này cho thấy chẳng những đa số dân chúng, mà ngay cả các đảng viên cũng đã bắt đầu xói mòn niềm tin ở đảng, khi thấy rằng trước mắt rành rành các chế độ cộng sản tưởng chừng như thành trì kiên cố nhất trên thế giới mà cũng đã bị sụp đổ, lấy thí dụ như tại Đông Âu, cùng lúc bao nhiêu điều xấu xa tệ hại của các đảng anh em, và của chính ngay đảng cộng sản Việt Nam cũng đã bị phanh phui. Thậm chí, ngay giới lãnh đạo Việt Nam cũng phải thú nhận đã có những lỗi lầm sai trái về trước, lấy thí dụ chính sách tập thể nông nghiệp hóa đã hoàn toàn gây ra tình trạng phá sản, đường lối đánh tư bản, mại bản đã chỉ khiến cho nền kinh tế lụn bại.

Câu hỏi mà nhiều người muốn được trả lời mạch lạc là phải chăng dân chúng Việt Nam đã chán ngấy với chủ nghĩa cộng sản, phải chăng các đảng viên đã xói mòn niềm tin với những lý tưởng bánh vẽ mà đảng đưa ra. Theo thiên ý, đúng là chủ nghĩa cộng sản đã mất hết những hấp dẫn tại Việt Nam và có thể ngay trong hàng ngũ giới lãnh đạo cũng nhận thấy những điểm phi lý của chủ thuyết này.

Nhưng trong cõi đời, cuộc sống của con người có những điều cần phải sắp đặt theo thứ tự ưu tiên. Ưu tiên đối với dân chúng Việt Nam vào lúc này là chỉ muốn làm sao được yên thân, để kiếm nổi được miếng cơm manh áo tối thiểu. Ưu tiên đối với các giới chức chính quyền, đảng ủy tại các địa phương là làm sao kéo dài được những chuỗi ngày, có thể duy trì được những đặc quyền đặc lợi, ngỗ hầu kiếm chác và làm giàu để tận hưởng lạc thú. Còn ưu tiên đối với giới lãnh đạo là làm sao bám víu thật chắc lấy quyền lực, được địa vị ăn trên ngồi

chốc đang nắm ở trong tay. Quần chúng mãi lo cho cuộc sống, phê phán nguyên rủa chính quyền thả cửa trong chỗ riêng tư, nhưng vẫn chưa tạo nổi thành một khí thế “góp gió thành bão”, đủ để chính quyền phải e ngại. Dầu sao chẳng nữa giới lãnh đạo đảng cộng sản Việt Nam cũng nhận thấy rằng ngày tháng sống còn của họ rất có thể chỉ có thể đếm được trên đầu ngón tay nếu họ không biết chuyển đổi thái độ. Chuyển đổi chế độ ư? Điều này không thể nào làm được, vì đảng đã mất hết, chẳng còn một chút nào uy tín đối với quần chúng.

Tuy rằng đảng cộng sản Việt Nam hiện đang tại vị như một khối chính trị có cơ sở khắp nơi trong nước với khoảng hai triệu đảng viên. Nhưng một ngày nào đó nếu để bị thanh toán trước sức mạnh của quần chúng thì e rằng đảng sẽ bị băm vằm ra như cám. Do đó đối với giới lãnh đạo đảng cộng sản Việt Nam cần phải củng cố cho đảng vững chãi trên cơ sở chuyên chính.

Thái độ chuyển đổi, đủ để sinh tồn đối với đảng cộng sản Việt Nam hiện nay là hãy chuyển đổi về kinh tế. Hậu quả: nhà nước cộng sản Việt Nam kiếm ra một hình thức phân quyền để đáp ứng với hoàn cảnh thực tế. Phân quyền ở đây là với mục đích là để củng cố và bảo vệ chế độ. Nhiệm vụ chính của đảng, quân đội và công an có nhiệm vụ là phải bảo toàn sự sống còn của đảng bằng mọi giá, đồng thời tìm cách biện bạch cho mọi lý thuyết của đảng, đề cao những điểm ưu việt của Xã hội chủ nghĩa theo chủ thuyết Mác-Lê. Trong khi ấy, chính phủ, đặt dưới quyền của thủ tướng Võ văn Kiệt được phép hoàn toàn khai phóng về mặt kinh tế. Từ một chế độ theo chính sách kinh tế trung ương tập quyền và bao cấp, trong hai năm trở lại đây Việt Nam đã dần thân vào bước đường kinh tế tư bản hóa, ăn xổi ở thì, tới nỗi chẳng cần biết tới những hậu họa ra sao.

Trong khi ấy hàng nhập lậu từ Hoa Lục mang sang qua các ngã biên giới đã đánh chết các sản phẩm trong nước. Phần lớn những mặt hàng lậu ấy đã chính thức có sự ăn chung ăn có của các giới chức địa phương. Tháng 8 năm 1992 tờ Tuổi trẻ tại thành phố Hồ Chí Minh cho biết: riêng tại thành phố này có gần tới 40% cơ sở tư sớ vải phải đóng cửa vì không bán nổi các mặt hàng. Nạn buôn lậu đã gây ra thiệt hại cho công quỹ Việt Nam tới hàng trăm triệu đô-la vì bị mất mát đi các khoản lợi tức về thuế nhập khẩu. Tập san Nông nghiệp tiết lộ: món tiền thất thu này vào năm 1991 đã lên tới 1.500 triệu đô-la. Ngoài ra, nhiều bộ đội phục viên thất nghiệp, vô công rồi nghề đã trở thành loài thảo khấu để đi hộ tống cho các đoàn xe buôn lậu.

Nạn buôn lậu hàng hóa vào Việt Nam gây phương hại cho công quỹ quốc gia, cho sản phẩm nội hóa đã đành, tình trạng buôn bán lậu hoành hành khắp nơi lại còn phá hoại tới cả các di sản của quốc gia. Theo

các nguồn tin thông tấn chính thức của Việt Nam, trong ba tháng đầu năm 1992 đã phát giác được 1.500 trường hợp mang lậu các cổ vật Việt Nam trị giá tới 350 ngàn đô-la. Đầu tháng 9 giữa Việt Nam và Trung quốc đã có sự cãi vã vì phía Trung quốc bắt nhiều tàu bè của Việt Nam chuyên chở hàng hóa từ Hồng Kông để nhập lậu các mặt hàng điện tử và xe hơi chuyển qua biên giới Việt-Hoa để bán sang vùng Quảng Đông kiếm lời. Tất nhiên những hành động này có sự tiếp tay công khai của các chính quyền hà lạm ở những địa phương. Việt Nam cũng gặp phải những khó khăn to lớn về vấn đề buôn lậu ngang qua biên giới Việt-Miên. Đạo tháng 8 tờ Nhân dân, cơ quan của đảng cho biết có hàng ngàn xe hơi, xe gắn máy, máy vô tuyến truyền hình được mang lậu từ biên giới Cam-bốt sang Việt Nam làm cho các nhà máy, nhà buôn tại Việt Nam bị điêu đứng vì không bán ra được sản phẩm.

Tựu chung, nền kinh tế Việt Nam vẫn chưa ổn định. Nhưng điều nguy hại nhất là chính sách kinh tế vá vúi, đã đưa đẩy nền kinh tế vào bàn tay thao túng của các tay mại bản, tư bản người Hoa ở khắp vùng Đông Nam Á. Và gần đây hơn nữa, cả Nam Triều Tiên lẫn Nhật Bản cũng đã nhảy vào để chia sẻ miếng mồi ngon. Bởi vì, còn gì thích thú cho những thế lực thực dân tư bản cho bằng, khi kiếm được một thị trường với trên 70 triệu dân, đói khát mọi sản phẩm, mọi mặt hàng. Sống dưới một giai cấp thống trị thì tham nhũng, chỉ nghĩ tới tư lợi và sẵn sàng nhận lãnh tiền hoa hồng, nhận lãnh dút lót, bất kể đến những tai hại về lâu về dài cho đất nước.

Và rồi từ đó nhân tâm trong nước trở nên hỗn loạn, luân thường đạo lý hết chỗ đứng, xã hội đảo điên. Nạn thất nghiệp dâng cao và bỗng nhiên tình trạng giai cấp lại là một tệ đoan nặng nề nhất, chưa từng thấy bộc phát trong lịch sử của nước Việt Nam. Chỉ trong vài năm qua, chế độ cộng sản đã đẻ ra những tay tư bản đỏ, giàu xổi. Có những đảng viên trong tay có cả hàng triệu Đô La, hàng chục triệu Đô La. Họ gởi con họ ra nước ngoài. Con cái họ đi học tại Mỹ và các nước Tây Âu. Giá nhà, giá đất tại các thành phố Hà Nội và Sài Gòn tăng tới mức độ siêu tốc. Một biệt thự trung bình kha khá, tại hai thành phố này có thể trị giá từ nửa triệu đến một triệu Đô La. Cán bộ cấp cao mỗi tối du hí có thể chi ra hàng ngàn Đô La. Trong khi ấy, dân chúng kiếm ăn từng bữa toát mồ hôi. Lương bổng công nhân, viên chức, bộ đội chỉ đủ chi dùng trong ba bốn ngày. Hậu quả, nền giáo dục đang bị tê liệt. Trẻ con phá ngang, bỏ dở việc học hành. Bệnh viện thiếu thuốc men. Đường xá cầu cống đổ nát. trộm cướp như rươi. Nông dân cũng phải ta thán tới các giới chức địa phương lộng hành, ăn chặn. thuế má thì chồng chất. Càng ngày kẻ giàu có càng thêm giàu, người nghèo khó càng thêm

cùng cực.

Hệ thống ngân hàng vẫn chưa sắp xếp ra đầu vào đầu. Toàn bộ cơ chế tài chính sụp đổ. Đồng Đô La được nghiêm dùng như là một thứ tiền tệ chính thức, có giá. Về mặt nông nghiệp, Việt Nam đang đứng vào hàng thứ ba xuất cảng lúa gạo trên thế giới, nhưng người nông dân vẫn chẳng được hưởng lợi gì. Mặc dầu Việt Nam nói rằng đã chấp thuận cho các dự án đầu tư của ngoại quốc từ năm 1987 đến nay, là 3 tỷ rưỡi Đô La. Nhưng trên thực tế, chỉ có một phần tư tiền này được đổ vào Việt Nam, mà đa số là mang ra dùng vào việc dò tìm dầu hỏa, cho nên kết quả Việt Nam cũng chẳng được hưởng lợi gì mấy. Đối với giới tư bản đầu tư nước ngoài, hãy còn biết bao nhiêu trở ngại khác trong việc làm ăn buôn bán với Việt Nam.

Một hội nghị về đầu tư được tổ chức tại thủ đô Bỉ đạo tháng mười vừa qua, để bàn về tương lai thương mại giữa Tây Âu và Việt Nam, đã nói lên những lý do chính gây trở ngại là nạn tham nhũng, tình trạng ấu trĩ, lạc hậu, cửa quyền ở mọi cấp và thiếu một đạo luật rành mạch về đầu tư, cũng như một hệ thống ngân hàng thỏa đáng. Trong khi đó, dưới nhiều hình thức này hoặc hình thức khác, nhiều công ty nước ngoài, phần lớn là của người Hoa, đã tìm cách len lỏi và mua được nhà đất tại những địa điểm rất thuận lợi cho việc phát triển kinh tế mai sau. Nói một cách khác không những tài nguyên đất nước bị phung phí, mà đất đai cũng đang bị bán tống bán táng, khiến cho các thế hệ về sau cũng chưa chắc có còn được một mảnh đất nào giá trị để cắm dùi.

Mọi khó khăn gây ra tàn hại tới kinh tế đang tạo thành di lụy cho tương lai, tiền đồ của dân tộc. Như hiện nay, nạn mãi dâm đang thịnh hành tại các thành phố lớn ở Việt Nam. Việt Nam đương nhiên trở thành một chốn yên hoa cho những nhà tài phú ở Á Châu, ghé qua mua vui trong chốc lát, vào lúc mà nhà nước cộng sản Việt Nam, miệng nói nhân nghĩa, nhưng tai mắt thì làm ngơ, vì còn mãi say mê với những bà vinh hoa. Cả một thế hệ các thiếu nữ Việt Nam đang phải làm nghề mãi dâm kiếm sống. Và nạn mãi dâm cũng đang bắt đầu lan tràn sang đến cả Cam-bốt. Và có lẽ không bao lâu nữa, các thiếu nữ Việt Nam sẽ còn làm trò mua vui ở khắp vùng Đông Nam Á.

Lý do tất cả những hiện tượng tồi bại về xã hội, khủng hoảng về kinh tế đó, giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam đã đổ thừa là do lệnh cấm vận của Hoa Kỳ mà ra. Thực tế, lệnh cấm vận của Hoa Kỳ đã chẳng có hiệu lực gì cả, bởi vì qua những liên lạc buôn bán với các nước trong vùng Đông Nam Á, Việt Nam chẳng hề bị bức bó gì về các lãnh vực thương mại mậu dịch. Nếu Hoa Kỳ có bãi bỏ lệnh cấm vận thì chẳng qua đối với Việt Nam cũng chỉ là để có thể được có những

ngân khoản của ngân hàng thế giới và quỹ tiền tệ quốc tế ngổ hầu dùng vào các hệ thống xây dựng hạ tầng cơ sở, những đường xá, cầu cống, sân bay và các bến cảng. Vì thế lợi ích của việc bãi bỏ lệnh cấm vận sẽ chỉ có được kết quả hàng chục năm về sau mà thôi. Thực sự mối bang giao giữa Việt Nam với Hoa Kỳ hiện đang được tiến triển theo lộ trình mà Hoa Kỳ hoạch định, ấy là nếu Việt Nam chịu hợp tác trong việc tìm kiếm các quân nhân Hoa Kỳ bị mất tích trong trận chiến Việt Nam thì Hoa Kỳ sẽ dần dà nới lỏng các biện pháp cấm vận từng phần.

Nay thì ai cũng rõ Việt Nam đã khát khao triệt để cầu cạnh và chiêu chuộng Hoa Kỳ, nhưng ngoài những công ty Hoa Kỳ muốn khai thác thị trường tại Việt Nam đang sốt ruột vì e bị mất quyền lợi, mai sau có thể bị lâm vào tình trạng “trâu chậm uống nước đục”. Còn về mặt chính trị, chính phủ Hoa Kỳ nhận thấy cũng chưa vội gì phải thiết lập bang giao với Việt Nam và chưa cần bãi bỏ hoàn toàn lệnh cấm vận. Dầu sao, dạo tháng tư vừa qua, Hoa Kỳ cũng công bố cho thiết lập với Việt Nam những quan hệ viễn thông, đường dây liên lạc vô tuyến điện, đường dây liên lạc điện thoại, ấy là chưa kể sau đó hai tuần lễ, Hoa Kỳ cũng tuyên bố viện trợ nhân đạo cho Việt Nam 3 triệu đô-la, một số tiền nhỏ nhưng cũng đủ để tượng trưng cho thái độ của Hoa Kỳ biết cởi mở đôi chút. Tháng 11 năm 1992 vừa qua, một phái đoàn của Thượng Viện Hoa Kỳ sang thăm Việt Nam dưới quyền của thượng nghị sĩ John Kerry, và kết quả là Tòa Bạch Ốc cách đây hai tuần lễ, đã công bố rằng ngoài việc trước đây cho phép các nhà doanh thương Hoa Kỳ vào Việt Nam để thương lượng, trù tính lập các kế ước buôn bán, nay còn tháo khoán thêm nữa cho các nhà doanh thương này được mở văn phòng tại Việt Nam và ký kết kế ước, chuẩn bị sẵn sàng khi nào hết lệnh cấm vận là có thể làm ăn tức thời. Dầu sao, ngoại trừ trường hợp tân tổng thống đắc cử Bill Clinton sau khi nhậm chức có một hành động ngoại giao nào để tỏ ra giật gân và ngoạn mục, bằng không thì triển vọng Hoa Kỳ bãi bỏ lệnh cấm vận có lẽ sẽ được thực hiện trong vòng 6 tháng tới. Thời điểm ấy, có thể là sau khi tại Cam-bốt đã có cuộc bầu cử vào tháng 5 theo như tiến trình hòa bình được quy định trong bản thỏa hiệp ký kết tại Paris vào năm 1991.

Trong khi đó, dạo tháng 8 năm 1992, một vị phó thủ tướng Nga qua thăm Hà Nội và đôi bên đã bàn thảo tới vấn đề giao thương và cải thiện những quan hệ giữa hai nước. Từ khi các chế độ cộng sản tại Đông Âu sụp đổ, Việt nam đã cử các phái đoàn qua các nước mới độc lập trong Liên bang Xô viết cũ để trình bày, vẫn muốn nối lại những mối giao hảo và những liên hệ mậu dịch cũ. Tất nhiên những liên hệ ấy được dựa trên cơ sở giao thương chứ chẳng còn gì về mặt

ý thức hệ. Lấy thí dụ như trung tuần tháng chạp vừa qua, phó tổng thống Armenia cũng qua Hà Nội và ký kết một thỏa ước về hợp tác về mậu dịch, khoa học với Việt Nam. Còn riêng đối với nước Nga, trở ngại chính giữa hai nước vẫn là còn có vấn đề Việt Nam nợ nần của nước Nga, là nước thừa kế tài sản của Liên bang Xô viết cũ. Việt Nam nợ Nga một khoản nợ là 10.000 triệu đồng Ruble, trị giá tương đương khoảng 5.000 triệu đô-la. Trục trặc giữa đôi bên là về vấn đề hối suất của đồng Ruble với đồng tiền Việt Nam.

Có lẽ tới đây chúng ta cũng nên kể đến những mối liên hệ giữa Trung quốc và Việt nam. Đầu năm 1992, Việt Nam cử những phái đoàn của đảng và quân đội qua thăm Bắc Kinh, với mục đích hy vọng nối lại những mối giao hảo về mặt ý thức hệ và đồng thời cũng như có thể Việt Nam muốn cầu viện đến vũ khí của Trung quốc để trang bị cho quân đội Việt Nam đang bị xác xơ vì không còn có được Liên bang Xô viết chu cấp nữa. Đáp lại, phía Trung quốc đã cử một phái đoàn quân sự qua thăm Hà Nội vào dạo tháng 5. Dầu sao quan hệ giữa Bắc Kinh với Hà Nội vẫn luôn luôn tiềm ẩn một bầu không khí bán tín bán nghi. Nhất là phải giữ, thủ thế vì có sự tranh chấp về quyền lợi tại quần đảo Trường Sa. Tháng 5 năm 1992, Trung quốc ký hợp đồng cho hãng dầu Clesson của Mỹ để dò tìm dầu hỏa tại một khu vực thềm lục địa mà hai nước đã cam kết không dấn động tới trước khi giải quyết xong vấn đề chủ quyền lãnh thổ. Việt nam đã chính thức lên tiếng phản đối, nhưng xem ra Việt Nam cũng chịu, dăm lời tiếng nói rồi bỏ lửng.

Thái độ Trung quốc đối với Việt Nam lúc này có vẻ như là cứ lần dần tới liên hệ giữa đôi bên có lợi cho Trung quốc. Việt Nam đang là một thị trường để Trung quốc bán ra những sản phẩm và hàng thứ qua các ngã biên giới. Và vì vậy mỗi lần Trung quốc chèn ép Việt Nam, bị Việt Nam phản đối là Trung quốc lại đưa ra lời lẽ hòa giải ôn tồn, nói rằng đôi bên đã từng cam kết giải quyết những mối bất đồng bằng phương tiện đối thoại hòa bình. Phần lợi, cứ như vậy, là ngã về phía Trung quốc, trong khi cực chẳng đã, Việt Nam vì thân cô thế cô nên cố gắng muốn liên hệ về mặt ý thức hệ với Bắc Kinh, nhằm tạo lập thành một mũi dùi quyền lực chuyên chế để cưu mang lẫn nhau, chạy dài từ Hoa Bắc xuống hướng Đông Nam Á, củng cố cho sự vững chãi cho cả hai đảng.

Tuy vậy Trung quốc chỉ muốn bang giao được củng cố ở mức chính phủ mà thôi, chứng cứ là trong tháng 11 vừa qua, thủ tướng Trung quốc là ông Lý Bằng đã qua thăm Việt Nam, chứ không phải là lãnh tụ đảng cộng sản Trung Hoa, tổng bí thư Giang Trạch Dân, như Việt Nam mong muốn. Điều trở trêu là thượng tuần tháng chạp vừa qua, bộ trưởng quốc phòng Việt

Nam, tướng Đoàn Khuê đã lãnh đạo một phái đoàn quân sự qua thăm Bắc Kinh và hai bên đã nói đến tình hữu nghị giữa hai phía quân đội. Bài học lịch sử dạo tháng 2 năm 1979, khi quân đội Trung quốc kéo sang tàn phá, để “dạy cho Việt Nam một bài học” và thậm chí mới đây nhất dạo tháng 6 năm 1992 vừa qua cũng xảy ra những vụ độ súng ở Lạng Sơn, dường như vẫn được giới lãnh đạo Việt Nam giả bộ làm quên. Thắng hoặc có thể giới lãnh đạo Việt Nam nghĩ rằng đụng độ vì quyền lợi giữa hai dân tộc, còn giữa những người cộng sản với nhau chỉ là hiện tượng “yêu nhau lắm cắn nhau đau” mà thôi.

Tổng kết mà nói, Việt Nam vì muốn có một lối thoát trong nguy cơ bị đổ vỡ về chính trị cho nên đang tìm cách để cứu vãn tình thế bằng một mô thức kinh tế thả nổi, ăn xối ở thì, để khả dĩ bằng mọi giá cho đảng giữ được địa vị cầm quyền. Hà Nội đã triệu vời đến siêu lãnh tụ của Singapore là ông Lý Quang Diệu, vào tháng 6 vừa qua sang thăm Việt Nam và yêu cầu ông ta làm cố vấn để cứu giúp về lãnh vực kinh tế nhưng ông Lý Quang Diệu đã từ chối. Mới đây Hà Nội lại mời một kinh tế gia lỗi lạc của Hoa Kỳ được tặng giải thưởng kinh tế Nobel là ông Muller qua để tham khảo ý kiến.

Nhưng muốn gì thì muốn, dường như một chính sách kinh tế tùy tiện, hám lợi trước mắt mà quên hại sau lưng cũng không thể giúp ích nổi một thể chế chính trị cố tình theo chủ thuyết cộng sản giáo điều để lấy lại được sự trọng nể và tin tưởng của quần chúng và đảng viên. Và lúc này chỉ có những gần cận với Việt Nam là “đục nước béo cò”, mà đứng đầu là Đài Loan, Hồng Kông, Nam Triều Tiên, Singapore, Thái Lan và Indonesia nhảy vào để làm ăn buôn bán, vơ vét, trục lợi nhất thời. Chưa bao giờ nền kinh tế Việt Nam lại là trọng tâm để cho những người Hoa vào thao túng lũ ngạ n đạ i quy mô như lúc này. Đó là một phần nào những diễn biến liên quan đến Việt Nam trong năm 1992. Gần đây Hà Nội mới đưa ra một vài chỉ số tỏ ra lạc quan về mặt kinh tế, nhưng những dấu hiệu lạc quan đó nếu xét kỹ chẳng qua cũng chỉ là tiếng kêu của một chiếc thùng rỗng. Mong rằng năm 1993 này những người cộng sản Việt Nam sẽ biết đến xu thế của thời đại để chịu dấn thân vào bước đường dân chủ. Mối ước vọng có vẻ hào huyền vì bản chất của những con người cộng sản Việt Nam là kiêu căng, vị kỷ, không chịu thoát xác.

Thế nhưng, hy vọng vẫn là hy vọng, tôi mong rằng quý vị cùng chia sẻ với tôi cảm nghĩ đó để biết đâu đây, giờ này sang năm chúng ta có thể hạnh ngộ ở quê hương để đón mừng một cái Tết dân tộc, dân chủ và tự do. □

● Đỗ Văn, BBC 1992

Trường cảnh sát Na Uy muốn tăng số học viên ngoại quốc

Vào ngày 19.11.1992, trường Cao Đẳng Cảnh sát, Slemdalsyn. 5, 0369 Oslo có mở một buổi họp mời đại diện các hội đoàn ngoại kiều. Mục đích của buổi họp là làm sao gia tăng số học viên ngoại quốc và giới thiệu sự cần thiết của cảnh sát viên ngoại kiều trong hàng tổ chức cảnh sát Na Uy. Hiện diện trong buổi họp là bà hiệu trưởng Kari Larsen Krakkestad, cảnh sát trưởng Jarle Evanger, một sĩ quan cảnh sát, đại diện một số hội đoàn ngoại kiều và một nhân viên thuộc các cơ quan đặc trách về ngoại kiều. Về phía Hội Người Việt Tỵ Nạn có ông Nguyễn Duy Hinh, hội phó ngoại vụ.

Mở đầu là lời chào mừng của bà hiệu trưởng. Ông cảnh sát trưởng Evanger sau đó đã trình bày điều kiện xin vào trường và một vài con số thống kê về ngoại kiều theo học từ trước tới nay.

Năm 1990, có 15 đơn ngoại kiều xin học và 5 người được nhận trong đó 3 nam (2 người Phi Châu và 1 người Đại Hàn) và 2 nữ (1 người Phi Châu và 1 người Pakistan). Trong số năm người này thật ra chỉ có cô Pakistan thật sự là ngoại kiều, số còn lại là con nuôi của người Na Uy và sống tại Na Uy từ lúc sơ sinh.

Năm 1992, có 6 đơn xin nhưng tất cả đều bị bác vì không hội đủ điều kiện tối thiểu. Kế đến là phần chiếu phim giới thiệu công việc trách nhiệm cũng như tầm quan trọng và sự ích lợi của cơ quan cảnh sát tại Na Uy. Cuốn phim cũng nói lên những khó khăn về tâm lý mà cảnh sát viên thường gặp.

Sau đó là cuộc thảo luận về các biện pháp nhằm gia tăng số học viên ngoại kiều. Đại diện của Hội Người Việt đã góp ý như sau: Không phải người ngoại kiều không đủ trình độ văn hóa để thỏa mãn các điều kiện của trường Cảnh sát nhưng đa số thanh niên không muốn theo nghề cảnh sát. Lý do là vì họ không tin có thể tiến thân trong lãnh vực này. Ngoài những khó khăn đối với dân chúng Na Uy và đối với chính cộng đồng của mình, những cảnh sát viên ngoại kiều sẽ còn gặp rất nhiều khó khăn trong môi trường cảnh sát nổi tiếng bảo thủ. Liệu bạn đồng nghiệp, cấp trên, thuộc cấp có chịu chấp nhận và cộng tác với họ không? Liệu họ có thể lên chức và giữ những phần hành quan trọng hay chỉ giữ chức vụ nhỏ suốt đời? Muốn thu hút ngoại kiều vào trường cảnh sát, cơ quan cảnh sát phải vận động để có một quan điểm cởi mở

với ngoại kiều hơn.

Một điểm đáng hãnh diện là đa số những người hiện diện trong buổi họp đều biết người Việt tại Na Uy có tờ Vượt Sóng, một phương tiện thông tin liên lạc khá hữu hiệu. Ban giám hiệu trường Cảnh sát cũng lên tiếng nhờ Vượt Sóng cổ động với người Việt về trường.

Một số chi tiết về trường Cao Đẳng Cảnh sát:

- Politihøgskolen Slemdalsvn. 5 Postboks 5027 Majorstua 0301 OSLO
- Đơn từ, tài liệu có thể hỏi tại các ty cảnh sát địa phương hay gửi thư về trường.
- Thời gian học: 3 năm.
- Điều kiện:
 - * Có quốc tịch Na Uy.
 - * Đã thi hành nghĩa vụ quân sự (đối với nam học viên).
 - * Có tú tài.
 - * Có đầy đủ sức khoẻ.
 - * Không bệnh tật.
 - * Có bằng lái xe cấp B.
 - * Biết bơi.

Chi hội Người Việt tỵ nạn tại Vùng Đông có ban chấp hành mới

Chi hội Vùng đông vừa thành lập xong ban chấp hành mới và sẽ ra mắt cùng đồng bào vào buổi lễ Tết Quý Dậu ngày 23 tháng 1, 1993 tới đây. Thành phần ban chấp hành

nhiệm kỳ 1993-1994 gồm:

Chi hội trưởng:	Ông Đỗ Văn Thành
Chi hội phó nội vụ:	Ông Ung Đức Hỷ
Chi hội phó ngoại vụ:	Ông Nguyễn Duy Hinh

Ủy viên tổ chức:	Ông Ngô Thu Thiện
Ủy viên thông tin:	Ông Đỗ Xuân Hùng
Ủy viên xã hội:	Cô Lê Thị Lệ
Tổng thư ký:	Ông Lâm Tiến Dũng

Thuyết trình tại trường Cao Đẳng Báo Chí Na Uy

Trong tuần vừa qua, chủ nhiệm báo Vượt Sóng ông Đỗ Văn Thành được mời thuyết trình tại trường Cao Đẳng Báo Chí Na Uy, Hovfaret 17, 0275 Oslo, về Trách nhiệm của báo chí đối với các cộng đồng ngoại kiều.

Trước mặt khoảng 30 nhà báo tương lai, ông Thành đã trình bày lại vụ báo chí Moss mở chiến dịch bao vây người Việt tại Moss vào năm 1990. Nhật báo Moss liên tiếp trong sáu bảy số báo đã phanh phui các tệ trạng trong cộng đồng Việt Nam. Người Việt tự xưng là tỵ nạn chính trị nhưng lại về Việt Nam du lịch. Người không chịu đi làm mà chỉ sống nhờ vào xã hội. Nạn cờ bạc rượu chè rất phổ biến. Ngoài ra, còn có một số khác lường gạt xã hội những khoản tiền khổng lồ. Theo một bài báo thì nhân viên văn phòng xã hội bảo người Việt hãy bán xe trước khi giửa tay xin tiền. Tất cả các

chi tiết đó đều được tóm tắt trên Vượt Sóng số 3/90.

Ông công nhận rằng tất cả những sự việc kể trên đều có sự thật nhưng ông nhấn mạnh đó chỉ là trường hợp của một thiểu số. Một loạt bài báo như có tác dụng rất tai hại cho người Việt và tạo sự kỳ thị từ phía Na Uy. Ông cũng trình bày những xáo động trong cộng đồng người Việt sau loạt báo đó. Một điểm bất công lớn là những người vô tội, những người đang hoàng lại bị thiệt thòi trong khi những thành phần phạm pháp thì không bị gì hết. Đối với thành phần không có nhân phẩm, không có sĩ diện thì có bị chửi mắng bao nhiêu cũng không hề gì. Tội nhất là trẻ thơ vô tội cũng bị kỳ thị lây.

Sứ mạng quan trọng nhất của nhà báo là trình bày sự thật với đủ mọi khía cạnh một cách trung thực. Việc làm vừa qua của nhật

báo Moss đã làm tổn thương tới những người vô tội và đi ngược lại tôn chỉ của ngành báo chí. Ông Thành kết luận là trong một xã hội tự do dân chủ, báo chí giữ vai trò then chốt và phải giữ được tư thế độc lập không nghiêng về phe nào hết. Sau hết, ông chúc các sinh viên thành công trên con đường học vấn và khuyên họ sau này khi thành nhà báo nên thận trọng suy tính các hậu quả cho kỹ trước khi đặt bút viết.

Một vài chi tiết về trường Cao Đẳng Báo Chí Na Uy

- Norsk Journalisthøgskole Hovfaret 17, 0275 Oslo Postboks 8167 DEP 0034 OSLO
- Điều kiện học: có tú tài.
- Thời gian học: 2 năm

VƯỢT SÓNG NHẤN TIN

Trong số báo này Vượt Sóng nhận được những bài vở, thơ từ, sách báo và tài liệu của những quý vị, cơ quan và đoàn thể sau: (Những thư từ, bài vở hay sách báo gửi cho các mục Thiếu nhi, Phụ nữ, Nhóm trẻ và bác Học không liệt kê dưới đây):

Ủy ban liên lạc ngoại kiều và chính phủ Na Uy (Kontaktutvalget), Nhóm Cao Niên 3 Thị Xã Rælingen - Skedsmo - Lørenskog, Tin Tổng Hợp (Munchen) và Hội Văn Hóa Người Việt Tỵ Nạn Tại ba Thị Xã Rælingen - Skedsmo - Lørenskog, ông Nguyễn Văn Cường (Olsvik), báo Hy Vọng (Bỉ), báo Làng Văn (Gia Nã Đại), báo Nhân Bản (Pháp), Nguyễn Hoàng Thân (Thụy Điển), báo Boat People S.O.S. (Hoa Kỳ), Nha ngoại kiều Na Uy (UDI), Thư viện Đại học tại Oslo (Universitetets Bibliotek i Oslo), Fédération des Réfugiés en Europe (Strasbourg), báo Việt Nam Nguyệt San (Bỉ), bà Nguyễn Ang Ca, bà Nguyễn Thị Vinh, ông Ngô Văn Việt, ông Dương Kim, Đại Đức Thích Nguyên Đạt (Sungei Besi), ông Nguyễn Hữu Nhật, Việt Báo Kinh Tế (Hoa Kỳ), ông Bạch Tùng Linh (Trondheim), ông Nguyễn Trung Hiếu, ông Nguyễn Ngọc Thuận, ông Phan Thiện Phương, ông Bui (Stavanger), ông Đào Quang Mỹ, bà Vũ Thị Nguyên, Tổng Hội Sinh Viên Paris, Trần Võ Lạp (Oslo).

Thùng thư Vượt Sóng:

Vượt Sóng lấy thư một tuần một lần, nên thư bảo đảm có thể bị trễ khi Vượt Sóng cầm được giấy báo lãnh. Để giúp chúng tôi dễ dàng mong quý vị gửi thư thường. Nếu có gì quan trọng hay gấp rút mà phải gửi bảo đảm xin quý vị thông báo bằng điện thoại. Được như thế quý vị giúp chúng tôi rất nhiều. Tất cả các anh chị em trong tòa soạn đều có việc làm ở sở riêng, vì thế thì giờ còn lại để phục vụ độc giả Vượt Sóng rất hạn chế. Mong sự thông cảm.

Vượt Sóng chân thành cảm ơn tất cả quý vị và các cơ quan cùng hội đoàn khắp nơi đã cung cấp tin tức, tài liệu, bài vở, sách báo và góp ý. Điều kiện hành chánh eo hẹp không cho phép chúng tôi thư riêng đến từng nơi, rất mong sự thông cảm. Bài vở và tài liệu đến

kịp lúc và hợp đề tài được sử dụng và cho chạy ngay trong số. Tuy vậy, số trang Vượt Sóng có hạn nên không thể tải đăng tất cả những bài hay mà chúng tôi nhận được.

Quý vị gửi bài cho Vượt Sóng:

Xin ghi tên họ thật và địa chỉ phía trên mỗi bài.
Nếu có gửi cho báo khác xin cho biết trước.

Quý vị đăng quảng cáo:

Mẫu quảng cáo do Vượt Sóng layout chỉ sử dụng trên Vượt Sóng. Khi nhận được quảng cáo chúng tôi sẽ gửi giấy tính tiền. Chỉ những quảng cáo đã thanh toán tài chánh mới được tải đăng.

Trại tỵ nạn Đông Nam Á, Đông Âu:

Những độc giả còn trong các trại tỵ nạn Đông Nam Á hoặc đang tỵ nạn ở các nước Đông Âu được nhận báo miễn phí. Nếu cùng vùng hoặc cùng trại xin gom lại một địa chỉ, để giảm bớt bưu phí cho tòa soạn.

Tìm thân nhân:

Cháu là Tuyết, con bà Kiều, cháu bà trùm, muốn tìm chú Tánh, có con là Vân và Phúc. Trước 75 ở lô A cư Xá Cửu Long, xin liên lạc về:

Nguyễn thị Nguyệt
Erlevn 80A
4700 Vennesla - Norway

Tìm Trần Quốc Dũng, sinh năm 1951 tại Tuy Hòa - Phú Yên, đi lính hải quân, rời cảng Sài Gòn 28.04.75, số tàu 502. Xin liên lạc về:

Trần Thành
Platousgate 2B
0190 OSLO

Đính chính:

Vượt Sóng xin cáo lỗi cùng tác giả Bạch Tùng Linh và độc giả về việc in sai trong số báo 6/92:

Bài "Ý thơ" câu sáu là:
Phục quốc quê nhà cầu giang sơn

Bài "Niềm tin hạnh phúc" thiếu câu 16 là:

....
*Bao nhiêu năm anh dẫu dãi phong trần?..
Gan sắt thép đã bao lần sanh tử?... (câu 16)*

TIN TỨC SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG TIN TỨC SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG TIN TỨC SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG

Tiếp tục tranh đấu cho ông Nguyễn Đan Quế

Bác sĩ Nguyễn Ngọc Khang vừa qua đã viết một bài trên tạp chí của nghiệp đoàn Y Sĩ Na Uy, số 23, 1992 để giới thiệu về trường hợp bác sĩ Nguyễn Đan Quế. Bài

viết lấy tựa là "Một đồng nghiệp là tù nhân chính trị". Bác sĩ Khang đã giới thiệu về tiểu sử của bác sĩ Quế, sự tranh đấu cho tự do dân chủ cùng những khổ nhục mà bác

sĩ đã chịu, cho các bạn đồng nghiệp Na Uy. Đồng thời, ông Khang cũng kêu gọi bạn đồng nghiệp gửi thư cho chánh quyền Hà nội đòi thả tự do cho ông Quế.

● Truyện cổ tích

Hiệp-sĩ Cáo

Cáo nhất định làm hiệp-sĩ đi trừ gian diệt bạo.

Trước hết, cáo phải luyện tập để được khoẻ mạnh và giỏi dang.

Đầu tiên cáo tập chạy. Ban đầu cáo dờ dẫm, chỉ chạy chừng vài cây số là cáo đã mệt đứt, ngồi thở ề ề.

Có lần cáo chạy thế nào mà đạp phải gai, chân sưng phù phải bó lá dâm-bụt. Vậy mà cáo vẫn khấp-khểnh chạy chẳng nghỉ ngày nào.

Nhờ siêng-năng luyện tập mà chẳng bao lâu, cáo đã trở thành lực-sĩ chạy bộ nhanh nhất khu rừng.

Cáo tập võ. Đêm đêm dưới ánh trăng mờ, cáo múa gậy đến ướt đầm mồ hôi. Máy lần đầu cáo múa ngượng-ngập quá, cây gậy cứ phang vào đầu, vào mình đau điếng. Dần dần cáo múa thật giỏi, cây gậy xoay tít chẳng còn nhìn thấy, chỉ nghe tiếng vù vù.

Cáo còn biết liệng gậy một cách tài tình. Cây gậy bay vèo vèo đi thật xa rồi vòng trở lại, cáo giơ tay đón lấy gậy tỉnh bơ...!

Cáo tập chặt đá. Lần đầu tập chặt, cáo phùng má trợn mắt chặt thật mạnh, đá vẫn trơ trơ, chỉ có tay cáo là đau muốn rụng ra, sưng tím. Nhưng bây giờ thì khác, hòn đá nào dù cứng đến đâu cũng phải vỡ tan dưới bàn tay dẫn chắc của cáo.

Cáo tập bắn ná cao-su. Ngày đầu tiên tập bắn, cáo dương ná nhắm bắn vào mục-tiêu gắn trên cây mà sao hòn đất lại rơi xuống đất.

Cáo lượm hòn đất khác gắn vào ná, kéo căng dây, nheo mắt nhắm mục-tiêu một lúc rồi mới thả dây ra. Lần này, hòn đất bay đi thật xa, trúng ngay vào tổ ong... Đàn ong vù vù bay ra. Cáo hoảng hồn co giò chạy, đàn ong đuổi theo.

Cáo chạy đến bờ suối thì đàn ong cũng đuổi kịp. Cáo quỳnh lên, bứt vôi một cây sậy ngậm vào miệng rồi nhào

tùm xuống nước, chỉ có cọng sậy nhô lên khỏi mặt nước để thở.

Đàn ong không đốt được cáo, chỉ bay vòng vòng trên không một lúc rồi bay về.

Sau lần bị ong đuổi, cáo cẩn-thận tìm nơi vắng-vẻ trên núi tập bắn. Cáo chịu khó tập đi tập lại nhiều lần nên chẳng bao lâu là giỏi. Bây giờ cáo có thể bắn trúng quả thông bé xiu đeo toòng-teng tút trên ngọn cây cao.

Một ngày mưa gió ào ào, cáo ra đi trừ gian diệt bạo. Cáo giắt ná vào thắt lưng, đeo vài quả chuối bên sườn, vác gậy đi hiên-ngang, miệng hát nghêu-ngao: "Ta ra đi... mưa gió nê chi!"

Cáo xuống đến chân núi thì hết mưa. Bầu trời quang-đãng. Mặt trời toe-toét cười. Những giọt nước mưa nằm trên cỏ hoặc đeo toòng-teng trên lá sáng như kim-cương. Cáo lại ngâm-ngã: "Dù mưa hay nắng, đời đẹp vô ngần...!"

Có tiếng gà mái kêu cứu, cáo vội nhìn lên trời... Một chàng điều-hâu đang sải cánh bay, chân quặp chặt một chú gà con. Tức thì cáo nhát hồn đất gấn vào ná, nhắm thẳng vào điều-hâu bắn. Hòn đất trúng ngay bụng, điều-hâu đau quá phải thả gà con ra.

Gà con lão-đảo trên cao. Gà mẹ kêu quang-quắc lo sợ. Cáo chạy như bay, giơ tay hứng gà con.

Vì mắc nhìn theo gà con, cáo vấp phải tảng đá, ngã bổ nhào.

Cáo chồm dậy thật nhanh chạy tiếp. May quá, gà con rơi gần xuống đất thì cáo nhào người hứng được.

Cáo đem gà con đến cho gà mẹ. Gà mẹ vui mừng ôm gà con vào đôi cánh.

Nhưng chợt nhớ ra, gà mẹ hốt-hoảng nhìn cáo. Cáo tươi cười nói:

— Đừng sợ! Ta bây giờ là hiệp-sĩ cáo rồi.

Gà mẹ thở phào rồi nói với cáo:

— Cảm ơn bác cáo nhiều lắm.

Cáo khua tay, nói:

— Ôn nghĩa cái gì. Thôi mẹ con lo kiếm ăn nghe. Ta đi đây.

Mẹ con nhà gà vui-vẻ vẫy cánh chào cáo. Cáo cũng vẫy chào mẹ con nhà gà rồi đi thẳng.

Cáo vừa lội qua một hồ nước thì nghe có tiếng kêu “chít chít” của một chú chuột nhắt trong lùm cây. Cáo rón-rén vạch lá dòm... Một chị mèo rừng to lớn nằm xoài hai tay, mắt lim-dim. Trước mặt mèo, chú chuột nhắt lỉnh-quính tìm đường trốn. Hễ chuột vừa bò xa một chút là mèo lại giơ tay giữ lấy chuột.

Cáo tức giận xông ra định phang cho mèo một gậy vào mông. Nhưng mèo nhanh-nhẹn chồm dậy, giương móng nhọn cào cáo. Cáo tránh được tay mèo. Chuột chạy biến vào hang.

Mèo nhe răng, trợn mắt xông tới. Cáo vờ chạy cho mèo đuổi theo. Cáo chạy vòng quanh bờ hồ. Mèo cố đuổi cáo.

Đuổi được ba vòng, mèo chóng mặt quá, lảo đảo xuống hồ. Bầy cá hoảng sợ, bơi toán-loạn. Nhưng khi thấy mèo sặc-sụa trong nước thì đàn cá lại cười

toe và nhớn-nhờ bơi.

Cáo để cho mèo ở dưới nước một lúc mới kéo lên. Mèo run cầm-cắp. Cáo đứng khoanh tay, mỉm cười nhìn mèo rồi hỏi:

— Sao, chưa bắt chuột chưa?

Mèo rét run không trả lời được, chỉ gật đầu. Cáo bảo mèo:

— Thôi, ra chỗ có nắng ngồi cho ấm. Nhớ từ nay phải chờ ăn hiếp chuột, nếu không, ta để cho ngộp nước luôn.

Cáo lại hiên ngang lên đường...

Trên sườn đồi, đàn hươu đang ăn cỏ. Có hai chàng hươu đang húc nhau, Hai cặp sừng vừa dài vừa nhọn phang vào nhau nghe pặc pặc!

Cáo la to: “É, làm gì mà húc nhau dữ vậy, bộ không sợ mấy cô hươu cười à?”

Hai hươu chẳng thèm nghe, vẫn tiếp-tục húc nhau. Cáo lấy ná cao-su bắn cho mỗi hươu một phát vào mông. Hai hươu lúc đó mới thôi húc nhau, nhưng lại hề nhau đuổi cáo.

Cáo co giò chạy. Cáo chạy bừa lên cái cây nằm trên tảng đá. Khi cáo đến đầu cây bên kia thì hai hươu cũng bước

lên đầu cây bên này. Thế là cáo bị bật tung lên ngọn cây cao.

Hai hươu thấy cáo toồng teng trên ngọn cây thì khoái chí cười rồi bỏ đi.

Cáo loay hoay mãi mà chưa xuống khỏi cây được. Đúng lúc đó có một chàng ngựa đang đi tới.

Cáo chờ cho ngựa vừa đến nơi là nhảy đại xuống lưng ngựa. Ngựa hết hồn tung vó chạy như bay. Cáo ôm chặt lấy cổ ngựa và hét lớn vào tai ngựa: “Tớ là hiệp-sĩ cáo đây”. Ngựa càng sợ, lồng lên làm cáo bị hất văng vào bụi.

Cáo chưa kịp đứng dậy thì ngựa đã xoay người, giơ hai chân sau đá tới-tấp. Cáo vừa né những cú đá hậu của ngựa, vừa la to:

— Ê, nghe tớ nói đã!

Ngựa dừng chân đá, bảo:

— Nói gì thì nói nhanh lên, không thôi gãy xương bây giờ.

Cáo đến trước mặt ngựa. đứng chống nạnh, ưỡn ngực, hỏi:

— Bỏ thấy tớ giống hiệp-sĩ không?

Ngựa cau mắt nhìn cáo, lắc đầu trả lời:

— Không.

Cáo chưa kịp nói gì thì ngựa bỗng

hí lên một tràng rồi chạy. Cáo cũng đã ngửi được mùi, co giò chạy. Phía sau, một chị cọp đang sải dài bốn chân đuổi theo ngựa.

Cọp chạy nhanh quá, sắp chụp được ngựa rồi. Cáo quay trở lại bảo ngựa: “Cố chạy nhanh lên, để tớ đối phó với chị cọp này cho”.

Cáo bóc quả chuối bỏ vô miệng rồi

quăng vỏ ra giữa đường. Cọp vô ý đập phải vỏ chuối, ngã cái phạch.

Cọp chồm dậy đuổi tiếp. Cáo cố sức chạy nên đã bỏ xa được cọp một quãng. Thấy có một cái hố sâu, cáo liền bẻ mấy cành cây đập lên miệng hố, rồi khoanh tay đứng chờ.

Cọp đuổi đến nơi, nghe răng cười hà hà rồi nói: “Cáo ơi, hôm nay mi chết

với ta. Gấu có muốn cứu mi cũng không kịp đâu!”

Cáo vẫn đứng yên, vênh mặt nhìn cọp.

Cọp quất đuôi, nhún người nhảy vọt tới chụp cáo. Cáo nhẹ nhàng nhích qua một bên. Cọp vô tình không biết nên bị thụt xuống hố sâu. Cọp giận quá gào lên những tiếng ghê rợn: “hù..ùm”!

Cáo ung-dung bước đi. Trời về chiều, vài làn khói sương lan toả dưới thung-lũng.

Ngựa đứng trên sườn đồi hỏi lớn:

— Cáo ơi, cọp đâu?

Cáo quay lại:

— Rơi xuống hố rồi!

— Trời! Thế liệu cọp có lên được không?

Cáo nhún vai:

— Nếu chị ta hết giận dữ thì sẽ đủ sức lên được... Thôi chào ngựa nghe!

Cáo đi xuống thung-lũng... Tiếng huýt sáo của cáo vang vang.

Ngựa nói với theo thật to:

— Cáo giống hiệp-sĩ lắm. Hiệp sĩ trong sương mờ.

Cáo không quay lại, chỉ giơ tay vẫy vẫy.

Vũ Thị Nguyên

Em mơ là tuyết

Em mơ làm tuyết trắng
Loài hoa quý của trời
Bay bay trong thình vãng
Nhẹ đậu khắp nơi nơi

Em muốn làm tuyết rơi
Phủ trắng xóa đất trời
Đem đến cho tuổi nhỏ
Những niềm vui tuyết với

Em mong mình là tuyết
Cho ai đó ngồi mơ
Để nhạc thêm điểm tuyết
Và thi sĩ dệt thơ

● mây hồng

Nhưng cô không dừng lại ở bậc sơ đẳng đó. 1893, Helen được mười ba tuổi, cô Anne và một vài giáo sư tận tâm đã dạy cô lịch sử Mỹ quốc, Hy Lạp, La Mã và học tiếng Pháp. Cô dùng một cuốn ngữ pháp Pháp in chữ nổi, có chỉ cách đọc, rồi cô học thêm nhiều dụng ngữ và cách đặt câu. Nhờ có khiếu về sinh ngữ, một năm sau cô đã tạm thông tiếng Pháp, đọc được thơ ngụ ngôn của La Fontaine...

Qua năm sau cô lên Nữ Ước để học tiếng Đức đồng thời học tất cả các môn trong trường trung học. Khó nhất là môn toán, một phần vì không thích, phần khác vì Helen không trông thấy hình và con số mà làm gì có sách hình học cho người mù. Tuy vậy hai năm sau cô vẫn vào được trường Cambridge để dự bị thi vào đại học Radcliffe. Và kết quả là cô đậu vào trường đại học Cambridge. Sự khó nhọc của bà Anne tăng lên gấp bội vì bà phải theo Helen vào lớp để nghe hộ cô.

Năm hai mươi một tuổi cô lấy xong bằng đại học. Lòng hy sinh, tình yêu mến và đức kiên nhẫn của bà Anne đã biến cô bé Helen trở như cục đất thành một con người văn minh của đầu thế kỷ XX.

1893 cô bắt đầu viết cuốn "The open door" (Cánh cửa rộng mở) kể về cuộc đời cô cho đến năm 1904 viết xong và xuất bản. Sau đó cô viết thêm chín cuốn sách nữa. Có giá trị nhất là cuốn "Teacher Anne Sullivan Macy" (Cô giáo Anne Sullivan Macy) kể lại đời của bà Anne và những hy sinh cao cả để tạo nên Helen từ một cục đất thành một con người có học thức và hữu ích. Cuốn sách này và cuốn "Story of my life" (Đời tôi)

đã được dịch ra nhiều thứ tiếng vì chứa đựng nhiều nhận xét về tâm lý và tư tưởng giáo dục, có ích cho những ai lưu tâm đến vấn đề dạy dỗ cho trẻ em. Đó có lẽ là lần đầu tiên trên thế giới, một người mù, câm và điếc đem những kinh nghiệm của mình chỉ lại cho những người bạn xấu số như mình và khuyên họ can đảm chiến đấu để sống vui vẻ.

Đầu năm 1914, bà Anne và cô Helen có thêm một

quê hương Tô cách lan của cô, nhưng chỉ nghỉ được một ít lâu các viện đại học và các cơ quan giáo dục ở Anh lại mời họ diễn thuyết.

1931 họ về Nữ ước để dự hội nghị vạn quốc đầu tiên của các người mù.

1932 trở qua Anh cô được nữ hoàng Anh tiếp đón, cô diễn thuyết khắp các tỉnh lớn để quyên tiền in sách chữ nổi cho người mù.

1935 cô tiếp ông Takeo Iwashaki. Người cầm đầu

Úc châu, trở về Nam Mỹ qua Trung đông, châu Phi để diễn thuyết.

Kết quả là năm 1945 ở Mỹ một hãng nghe lời cô thâu dùng mười ba người mù và khắp trong nước viện người mù cho tìm trẻ em mù và điếc để đem về dạy dỗ. Ở Âu châu, trong đại chiến vừa rồi các người mù, điếc đã tỏ ra đủ khả năng giúp quốc gia như một người bình thường. Sau cùng tại xứ Ả rập cũng nổi lên phong trào như Mỹ và được các nước Âu, Mỹ giúp đỡ. Trong mấy năm đó phút vui nhất của Helen là ngày thăm viện người mù và điếc của Mỹ tây cơ, cô đã rời lên bức tường của phòng khách, thấy tên Anne Sullivan người đã giải phóng cho cô và là ân nhân của những người mù và điếc trên thế giới.

Hay nói đúng hơn. Anne và Helen, những người đã tạo ra ánh sáng và thanh âm cho những kẻ mù và điếc.

Đọc tiểu sử của Helen Keller, chúng ta phải xấu hổ rằng, tai mất lạnh lặn, có đủ sách vở để học mà hiểu biết kém cô, không làm được một phần nhỏ công việc của cô. Vậy học được gương của Helen, chúng ta phải cố gắng phấn đấu không ngừng, phải tự tin ở sức mình. Lấy gương kiên nhẫn của Helen Keller và của bà Anne để soi đường bởi vì điều kiện của chúng ta hiện tại tốt hơn Helen gấp trăm lần vì chúng ta còn lạnh lặn, đừng đổ thừa hoàn cảnh. Có phải vậy không???

G.L.

(Trích lược trong "gương kiên nhẫn", Lê Bá Kông dịch)

Helen Keller

Chinh phục nghịch cảnh bằng sự kiên nhẫn

(Tiếp theo kỳ trước)

người bạn mới, cô Polly Thompson, người Tô cách lan. Tuy ít học nhưng rất tốt và nhiều thiện chí. Từ đó ba người đi đâu cũng có nhau. Họ bắt đầu những cuộc diễn thuyết khắp miền tây nước Mỹ để quyên tiền giúp các người mù và điếc. Diễn giả là cô Helen Keller.

Năm 1921 viện người mù của châu Mỹ thành lập, lúc đó Helen lỡ ký giao kèo đi diễn thuyết kiếm tiền nên không thể bỏ. Đến 1923 cô mới về giúp cho viện và diễn thuyết xung quanh Nữ ước.

Vào khoảng 1930, sức khỏe của bà Anne rất suy yếu nên cô đưa bà qua Anh nghỉ ngơi, cô Polly dắt họ về

phong trào vận động cho người mù ở Nhật qua Mỹ để nghiên cứu phương pháp dạy người mù. Ông mời cô qua Nhật nhưng cô từ chối vì bệnh tình của bà Anne trở nặng.

1936 bà Anne mất nhưng vẫn dặn cô nên qua Nhật để đem tia hy vọng cho người mù. Sau đó cô vâng lời bà Anne qua Nhật với Polly, được Nhật hoàng và dân chúng tiếp đón long trọng.

1945 sau chiến tranh cô trở lại Nhật, lần này sự tiếp đón còn long trọng hơn. Cô quyên được năm mươi triệu yen (tiền Nhật) để giúp người mù. Về Nữ ước cô đi khắp nước Mỹ lần nữa rồi qua Anh, Pháp, Ý, Hy Lạp,

Em viết văn . . .

Con chó của nhà em

Hồi lúc nhà em còn ở Việt-nam, nhà em có nuôi một con chó. Nó tên là Kiki. Kiki màu đen, dáng trung bình, không mập, không ốm, không to và cũng không nhỏ lắm. Nó rất khôn. Cứ mỗi sáng khi em hay một người khác trong gia đình em đi ra mở cổng đằng trước nhà, là nó đi theo quẩn quít và quắc quắc cái đuôi trong có vẻ thích thú lắm. Kiki còn biết giữ nhà. Hễ người lạ đến nhà em thì Kiki sủa, còn người quen thì Kiki mừng rỡ và tỏ vẻ thân thiện. Kiki rất dễ thương, hằng ngày Kiki giúp làm những việc nhỏ như đi lấy cây chổi hay những thứ nhẹ nhàng khác. Kiki nghe và hiểu gần hết những gì em và những người trong nhà của em bảo nó làm. Nó rất ngoan, và biết nghe lời. Vào buổi tối thì nó nằm cuộn tròn giữa nhà và đôi mắt nó lim dim như muốn ngủ, nhưng nó rất tinh khôn và nhanh nhẹn một khi có người lạ bước vào nhà. Mỗi khi nó lầm lỗi, và bị rầy thì nó “xụ” mặt xuống, tỏ vẻ buồn bã, biết lỗi rồi bỏ đi đến một góc cửa nào đó để nằm xuống. Những lúc đó em thấy tội nghiệp Kiki làm sao. Kiki không dữ dằn, “du côn” như những con chó khác. Kiki cũng như một thành viên trong gia đình em. Và Kiki cũng là một người bạn “đất” của hai đứa cháu em (bạn “đất” là một người bạn thân, trung thành, không nhỏ mọn, không hờn dỗi dù mình có lỡ xúc phạm người ấy. Gọi là bạn “đất” vì đất rất dễ dãi, ta muốn làm gì cũng được). Mấy đứa cháu của em cứ chơi với Kiki suốt ngày, bắt Kiki làm cái này, làm cái nọ. Nhưng Kiki không bao giờ tỏ vẻ giận hay có bộ mặt hung dữ của các loài thú khác.

Từ khi gia đình em - Trừ chị lớn nhất - rời khỏi Việt-nam, thì Kiki ở chung với chị lớn nhất của em và mấy đứa cháu. Trong gia đình bỗng dưng vắng vẻ đi và không biết Kiki nghĩ gì khi một gia đình đông đúc chỉ còn lại vài người, và không khí mỗi buổi sáng không còn nhộn nhịp như xưa nữa. Nhà em cũng vẫn gửi thư về thường và lần nào cũng hỏi thăm Kiki. Em hy vọng Kiki “mạnh khỏe” mãi và vĩnh viễn là một thành phần trong gia đình em.

• Phan Thị Kim Phượng (Haugenstua)

Thư thăm bạn

Na-uy, 25. 11. 92

Trang thân mến,

Lâu lắm rồi Phúc không viết thư cho trang, Trang đừng buồn Phúc nhé.

Đầu thư Phúc không biết viết gì hơn, chỉ mong là gia đình Trang được mạnh khỏe.

Trang bây giờ chắc đẹp gái lắm phải không? Trang còn

chơi với Giang nữa không hay là đã nghỉ chơi rồi? Còn Phúc bên này thì chán lắm, tại vì không có Trang để chơi chung nên Phúc thấy buồn. Chắc Trang đang học lớp 7 phải không? Phúc thì học lớp 6.

Bên này bây giờ thời tiết đã vào mùa đông rồi Trang ơi, nên đi ra đường thì phải mang đồ kín lắm không thì lạnh chết. Chị Khánh bây giờ còn đi học hay là đã ra trường rồi? Chắc chỉ có bạn trai rồi phải không? Còn anh Thắng nữa, anh đã học lớp mấy rồi? Chắc bây giờ anh cao lắm phải không? Thôi bây giờ Phúc xin ngừng bút, hẹn lại thư sau và cho Phúc gửi lời thăm sức khỏe của gia đình Trang và các bạn nữa.

Bạn của Trang

Hồng-Phúc

TB.

Trang nhớ viết thư cho Phúc nhé.

Địa chỉ của Phúc:

• Nguyễn Thị Hồng-Phúc (Lớp 6 Trường Alvøen)

Giúp đỡ người nghèo

Tôi là một người dân, đời sống rất bình thường, nhưng tôi lúc nào cũng có bốn phận giúp đỡ kẻ nghèo, bệnh tật bằng cách mỗi tháng gửi chút ít tiền đến Redd barna và UNICEF với tấm lòng nhiệt thành của tôi. Đây là một hạt cát giữa bãi sa mạc, nhưng tôi rất lấy làm sung sướng là được có phần giúp đỡ của mình trong công việc từ thiện

• Nguyễn thị Hồng Phúc (Lớp 6 Trường Alvøen)

Mùa thu ở Bergen

Tự trường vào khoảng hơn một tháng là thời tiết chuẩn bị vào thu.

Trời mưa nhiều và lá cây bắt đầu vàng để báo hiệu cho mùa thu sắp tới.

Em sợ nhất mùa thu ở Bergen, vì là trời mưa suốt cả tuần lễ, làm em đi học phải che dù và gió mưa làm ướt đầm cả quần áo.

Ngồi trong lớp học, em nghe mưa rào rào và gió bay vù vù mang theo bao nhiêu là lá cây và bụi cát.

Lá rụng vàng cả gốc cây, chỉ còn lại những thân cây trơ cành trụi lá. Trời âm u. Nhiều hôm trời lạnh, đường đi trơn trượt vì nước đóng băng. Trước đây em thường nghe các bạn nói mùa thu ở Bergen lạnh lắm...Bây giờ em mới biết cái lạnh của mùa thu Bergen.

• Phượng (Lớp 4 Trường Alvøen)

Bốn mùa: Xuân, hạ, thu, đông

Mùa xuân thì có chim và có hoa. Chim hót líu-lo và tha rơm làm tổ. Trời hơi ấm. Lá cây bắt đầu mọc.

Sau mùa xuân đến mùa hạ. Mùa hạ rất ấm. Cây lá xanh tươi. Hoa nở rực-rỡ. Em được nghỉ hè. Em đi chơi ở bãi biển và em đi du-lịch.

Mùa thu thì lá cây bắt đầu vàng. Trời hơi lạnh và chim bay về Spania để được ấm.

Mùa đông thì có tuyết rơi và tuyết phủ. Trời lạnh lắm. Em thích đi ski và trượt máng tuyết.

Em cũng thích mùa đông.

• Huy (Lớp 5 Trường Alvøen)

Con gà

Năm nay Tết con gà
em tròn tuổi mười ba
sắp sửa thành người lớn
chứng diện với người ta.

Thầy mẹ mắng em hoài
con gái mới choai choai
mà hay làm đom đặng
coi chừng mấy thằng trai.

Nghe mẹ nói em lo
lặng quàng Tuấn đầu bò
ở cạnh nhà em đó
thương thầm mặt buồn xo

Tết đến em nhận quà
anh chàng Tuấn gói qua
đôi găng tay bằng gấm
kèm thêm một bông hoa.
Ngày Tết Tuấn qua nhà
chúc Tết, uống trà pha
ngập ngừng Tuấn lí nhí
sang năm Tuấn dời xa.

Em thấy Tuấn lạ kỳ
nhìn em qua cái ly
thật không sao hiểu nổi
Tuấn đang nghĩ cái chi...
Tuấn hỏi em buồn không?
em nói thẳng trong lòng
dợn xa ồ sững nhé!
em đâu có thèm trông.

Tuấn lặng lẽ ra về
mặt thoáng vẻ buồn ghê
nghĩ lại em ác quá
làm Tuấn phải bị quê.
Nhà Tuấn dọn đi rồi
thời gian thấm thoát trôi
nhìn sang bên trống vắng
em thấy lòng đơn côi...

• LAM GIANG

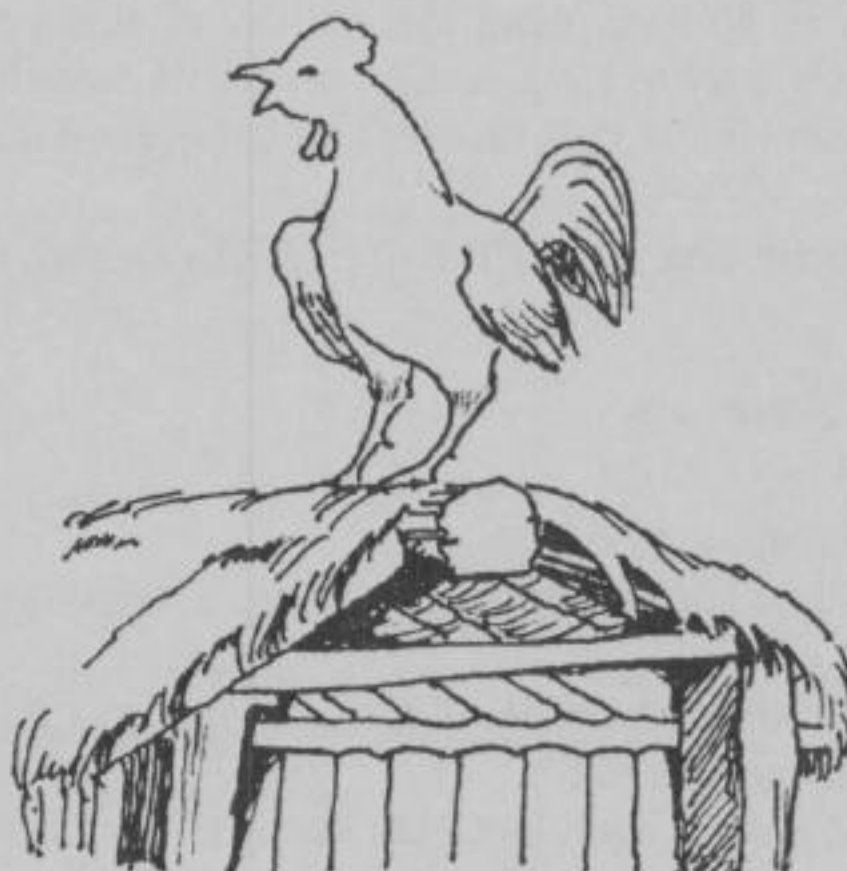
Tặng Vi Hảo và Vi Hạnh

Nhớ Lại mùa xuân

-Viết theo lời kể của chị Kiều Trinh -

Hoa mai chắt vàng núi đồi
Nội ơi cháu nhớ thuở trời thanh xuân
Ba mươi nội nấu bánh chưng
Bà vui kể chuyện - vua Hùng - cháu nghe
Chị nũng nịu nội nè:
Chiếc bánh xira ấy nay nghe ấm lòng
Phải chi ba cũng vua Hùng
Cháu dăng củ kiệu tỏ lòng thảo ngay
Cả đàn quanh bếp vui vầy
Nội hứa mồng một lì-xì cháu ngoan
Giao thừa pháo nổ khắp làng
Xun xoe áo mới lạy bàn gia tiên
Xuất hành mồng một cầu duyên
Theo ông đến lễ đình làng khai xuân
Hòa vào dòng hội tung tăng
Lên chùa lạy Phật, theo lân mừng làng...
Cây nêu lá đã rủ tàng
Khai sơn trống giục dân làng ra quân
Nghề nào việc ấy từng bừng
Năm rồi, năm lại, mùa xuân vẫn còn
Mười bảy năm qua héo mòn
Nước nhà tan tóc xóm làng điêu linh
cũng vì Việt-cộng yêu tình
nhấn tâm giết chết xuân xin quê nhà

• Nguyễn Lê Kiều Trang

Vui cười

Ảo thuật

Bé Tí đi học về, máu mũi chảy ròng ròng, khóc bù lu bù loa. Má hốt hoảng hỏi:

— Con té ở đâu vậy?

— Không phải té! Hu...hu..

— Không ai đánh cả... hu...hu...

— Thế tại sao vậy con?

— Tại cái ông lại trường con làm ảo thuật hôm nay đó!

— Làm ảo thuật gì mà để con người ta đổ cả máu mồm máu mũi ra vậy? Để má lại trường hỏi thầy giáo xem sao?

— Không phải ông ấy làm con đau... Ông ấy chỉ gọi con lên, vuốt mũi con và lấy được tờ 50\$. Cả trường đều khen ông ấy giỏi. Thế rồi lúc tan học về, tụi bạn con nó ủa lại, xúm nhau đè con ra vuốt mũi. Vuốt mãi chẳng ra đồng nào chúng càng vuốt mạnh... gần đứt cả mũi con hu...hu...

Điên

Trong một bệnh viện điên, ban quản lý vừa mới xây xong một hồ bơi cho bệnh nhân, nhưng chưa kịp xả nước vào. Chiều hôm ấy người y tá trực vừa tới hồ bơi thì thấy nhiều bệnh nhân đang xô đẩy, tranh nhau lên cầu nhảy để nhảy xuống. Hoảng hốt quá ông vừa chạy lại vừa la lớn:

— Các anh đừng nhảy xuống, nguy hiểm lắm vì hồ bơi chưa có nước.

Một người trong số đó nghe vậy liền trả lời:

— Như vậy thì càng tốt chứ sao, vì chúng tôi cũng đâu có biết lội.

Trong bệnh viện

Trong một bệnh viện, bác sĩ giám đốc hỏi một nữ y tá:

— Ba người bệnh tại phòng 35 bữa nay ra sao?

— Thừa bác sĩ, hai người đã chết trong đêm qua rồi ạ.

— Vô lý, sao lại có thể vậy được? Tôi đã cho cả ba người uống thuốc rồi mà. Thế còn người thứ ba?

— Dạ... Hắn nhất định không chịu uống thuốc pha theo đơn của bác sĩ cho... và hắn tỉnh táo hẳn ra rồi. Coi mời không thể chết được.

Khi có nhiều cố vấn

Ông chủ tiệm bán cá cho treo một tấm bảng lớn trước cửa với hàng chữ đậm nét:

Ở đây có bán cá tươi

Người hàng xóm đến coi bình phẩm:

— Khắp vùng này ai cũng đều biết ông buôn bán chân thật, hà tất để cá “tươi”, bộ ông sợ khách hàng nghi ông bán cá ươn, cá thúi sao?

Nghe có lý, ông chủ tiệm xóa bớt đi một chữ và tấm bảng còn:

Ở đây có bán cá

Người hàng xóm thứ hai sang, lắc đầu:

— Tiệm ông xưa nay chuyên môn bán cá, mọi người đều biết, sao lại còn để “ở đây”? Ông cho rằng không có hai chữ đó khách hàng vào cửa hàng bên cạnh để mua cá à?

Ông chủ tiệm nghe cũng có lý và hôm sau, trên tấm bảng chỉ còn:

Có bán cá

Người hàng xóm thứ ba qua, phê bình:

— Ông gần quá! Tiệm mở ra để bán cá chứ chẳng lẽ lại mua cá của khách hàng? Hai chữ “có bán” thật là thừa.

Ngẫm nghĩ thấy có lý, ông chủ tiệm cho sửa và tấm bảng chỉ còn vồn vện một chữ:

Cá

Lại có người hàng xóm thứ tư qua, bàn thêm:

— Nhìn cửa tiệm, khách hàng biết ngay là ông bán cá, chớ ai còn lầm là bán rau hay bán thịt gì nữa. Chữ cá thiệt là vô ích.

Một lần nữa ông chủ tiệm nghe có lý và tấm bảng lớn ấy treo trước cửa hàng được hạ xuống.

Bằng nhau

Hai gã đại hà tiện đi tắm, gặp nhau trên bờ sông. Cao hứng một gã lên tiếng đánh cuộc:

— Tôi với anh thi nhau lặn thử xem ai được lâu. Hễ ai trồi lên trước thì thua cuộc phải chịu mất cho người kia một trăm nghe?

Nhận lời nhau rồi cả hai cùng hụp xuống nước.

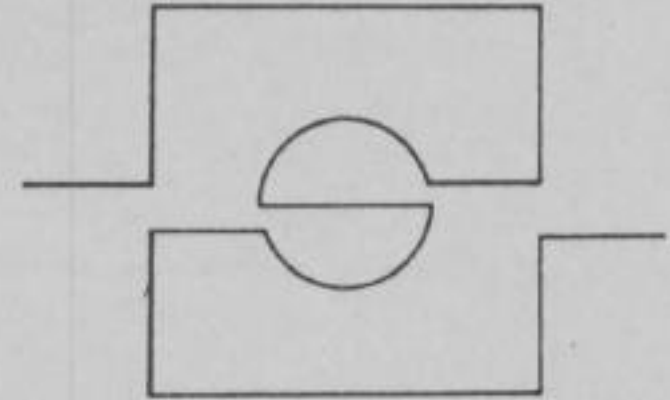
Đến chiều không thấy ai chịu lên cả và hôm sau người ta mò thấy hai cái xác đã lợt lạt sắp chường phình.

Đố vui có thưởng
Kỳ 1/93

- 1. Các em hãy giải thích ngắn gọn: dựa vào đâu người ta tính âm lịch và dương lịch
- 2. Giải thích tại sao theo dương lịch cứ 4 năm thì nhuận 1 ngày (có ngày 29/2).
- 3. Đố ai gian khổ chẳng lùi
Chí-linh mấy lượt, nếm mùi đắng cay.
Mười năm bình-định ra tay
Thành Đông-quan, mất vía bầy Vương Thông ?
- 4. Sông gì chín nhánh thật dài ?
Sông gì hiện rõ ở ngoài không trung ?
Sông nào bình biển hai lần
Một dòng lịch sử Ngô, Trần lừng danh ?

Giải đáp đố vui có thưởng
kỳ 6/92

- 1. Các em có thể vẽ như hình dưới đây

- 2. Đinh Tiên Hoàng (Đinh Bộ Lĩnh)
- 3. Trần Thủ Độ
- 4. Vua Quang Trung (Nguyễn Huệ)

Sau khi rút thăm ba em sau đây được “lì-xì” giải thưởng xuân:

- 1. Phan Thị Kim Phượng (Haugenstua)
- 2. Đặng Đình Đức (Trondheim)
- 3. Bùi Thị Thúy Hạ (Hafsfjord)

Nhân dịp xuân về
chị xin chúc tất cả
các em thiếu nhi và
gia đình hưởng một
mùa xuân vui vẻ
một năm mới nhiều
may mắn và nhất là
các em phải thật
ngoan và giỏi cho
cha, mẹ được vui
lòng

Chị Minh thư

Giải đáp hình "nói bằng tay"

Tôi

Đàn ông

Anh

Tất cả

Đánh

Nhìn

Sợ

Nghe

Đi

Con Ngựa

Con chim

Ngọn lửa

Làm việc

Ngủ

Tốt

Con chó sói

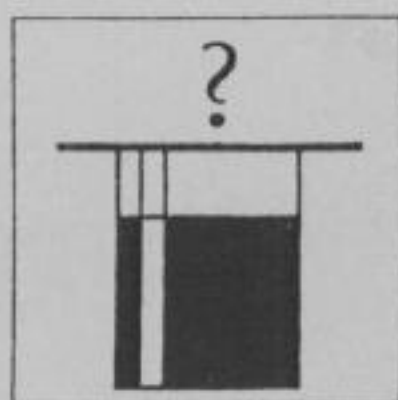
Con bò mộng

Người da đỏ

Kết quả: Em Nguyễn Thanh Hoài (Stavanger) đã trả lời đúng nhất các hình. Chị chúc mừng em Hoài được giải thưởng gồm hai quyển truyện " Cú và Chuột Chít ", " Nhện và Tam-Thể ".

Chị Minh thư

Ảo thuật

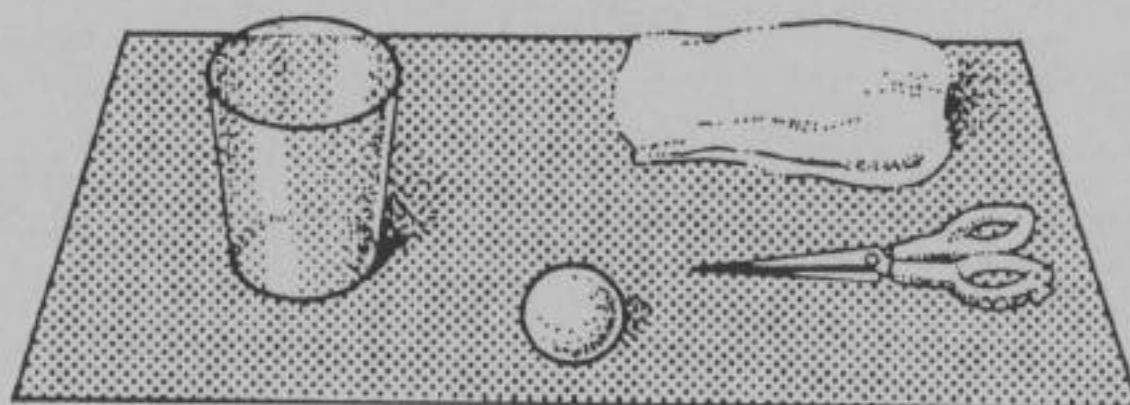
Làm trái banh biến mất

Biến diễn:

Đặt một trái banh vào một cái ly trong, trước mắt khán giả. Dùng khăn tay phủ lên cái ly đó. Lấy gậy thần (gậy ảo thuật) gõ vào ly và đếm 1..2..3.. Sau đó rút khăn tay ra và Ô ! kỳ lạ thay trái banh trong ly đã biến mất trước sự ngạc nhiên và thán phục của khán giả.

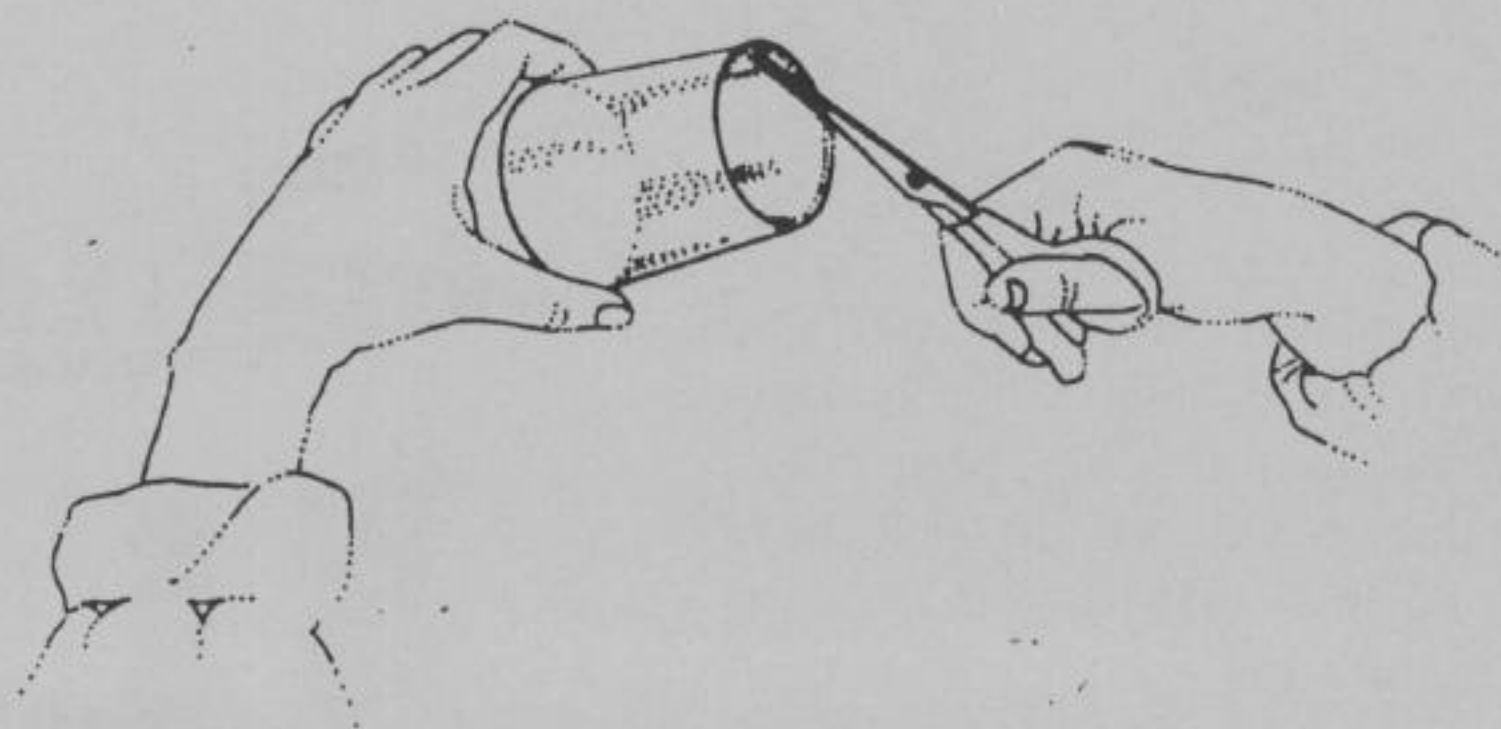
Vật dụng:

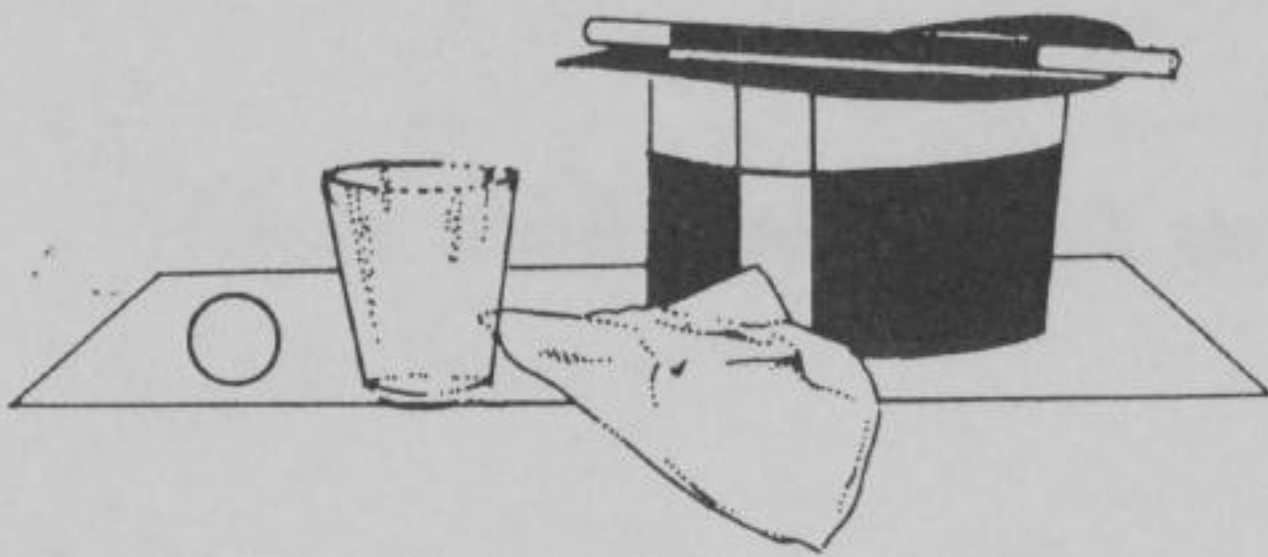
- 1 ly trong bằng nhựa (plastic)
- 1 trái banh (thí dụ: 1 banh bóng bàn được sơn đỏ)
- 1 khăn tay
- Kéo hoặc dao (không phải để đối phó khán giả đâu nhé)
- Gậy và nón ảo thuật

Chuẩn bị:

Sự bí mật nằm ở chỗ là cái ly không có đáy, nên trước hết các em cắt bỏ đáy ly nhựa bằng dao hoặc kéo.

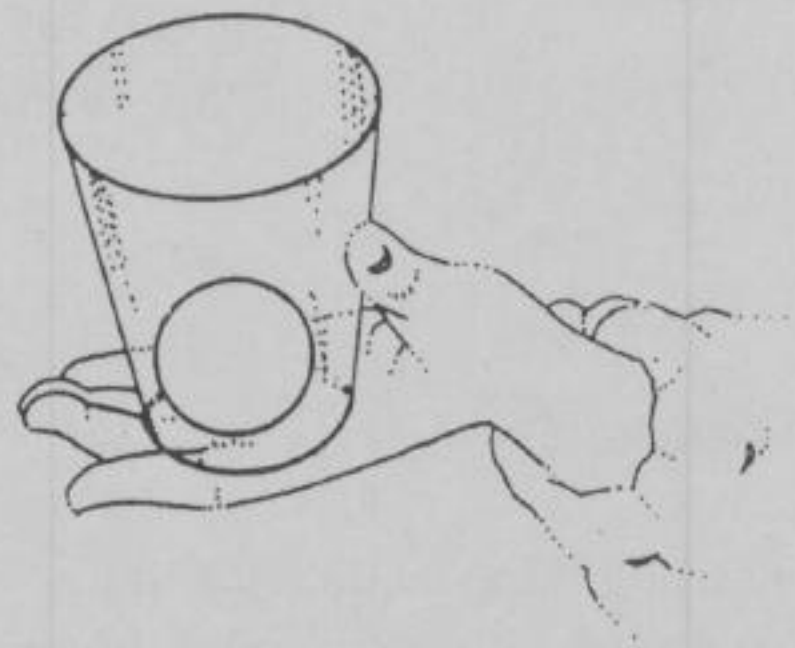

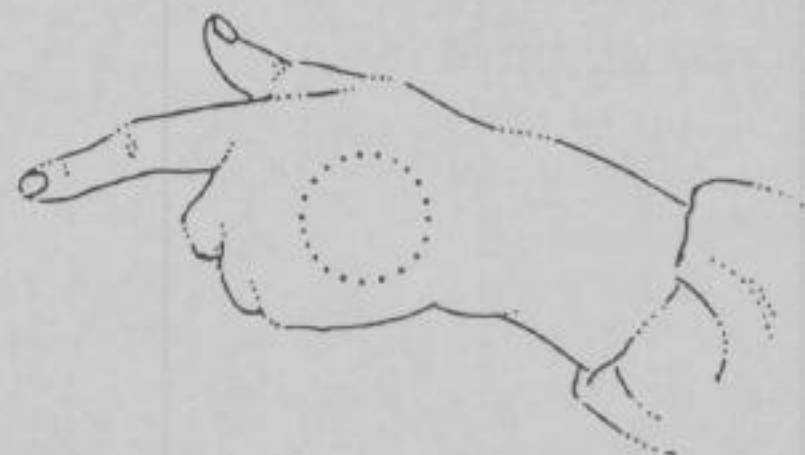
Điều quan trọng thứ nhì là các em phải đặt gậy nằm trên nón ảo thuật (xem hình)

Cách biểu diễn:

Các em đặt ly lên bàn tay trái, nhớ đặt ly nằm trên những ngón tay.

Dùng tay phải bỏ khăn vào ly và phủ khăn lại. Sau đó

Cũng dùng tay phải cầm lấy miệng ly, đồng thời rút tay trái với trái banh dẫu trong lòng bàn tay xuống (nhớ là ly không có đáy).

Lấy gậy thần bằng tay trái và đồng thời bỏ trái banh đang giấu vào nón. Nhớ phải kéo léo dừng cho khán giả thấy được. Sau đó các em tha hồ làm “phép màu”, gõ gậy thần vào ly và đếm 1..2..3.. Sau đó rút khăn ra và trái banh trong ly đã biến mất (đang nằm trong nón). Chúc các em thành công

Chị Minh Thư

Trang Phụ Nữ

Phụ nữ điểm sách (tiếp theo kỳ trước)

Truyện tranh thiếu nhi

QUẠ và CÔNG

của Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen

Thục Nữ

Quạ và Công, truyện cổ Việt Nam do Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen thuật lại, được Kulturbro Forlag (Oslo, Na-uy) xuất bản và hai cơ quan Grunnskolerådet (Nha trung, tiểu học) và Norsk kulturråd (Nha văn hóa Na-uy) hỗ trợ.

Sách không đề giá bán, nhưng sau khi đặt mua, chúng tôi nhận được phiếu trả tiền ghi 118 cờ-rôn.

Khổ sách lớn, loại A4. Mặt ngoài bìa trước vẽ hình chàng công với bộ lông sặc sỡ và cặp mắt dương dương tự đắc, đứng cạnh khóm trúc xanh tươi. Bìa sau, một chú quạ nhỏ thó trong bộ lông đen đủi đang căng tròn đôi mắt dầy vẻ kinh ngạc. Phía xa diễn ra cảnh nông dân sinh hoạt giữa cánh đồng lúa chín vàng.

Tựa sách được đề bằng hai ngôn ngữ: Ravnene og Páfuglen (Na-uy) - Quạ và Công (Việt Nam). Phía dưới: Tên và huy hiệu của nhà xuất bản Kulturbro Forlag. Tuyệt nhiên không có tên của tác giả!

Lật đến trang thứ 6, người ta mới thấy tên Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen xuất hiện trong một khổ chữ hết sức “khiêm nhường” bên cạnh bút hiệu của nhiều tác giả ngoại quốc khác. Thì ra Quạ và Công không chỉ được viết bằng Na-uy và Việt ngữ mà còn được dịch sang tiếng Ba-tư và Urdu (ngôn ngữ được dùng ở A phú hân và Ấn độ). Phần chuyển ngữ tiếng Na-uy do chính Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đảm trách cùng với sự cộng tác của Thorborg Rebolledo Meisingset. Bản dịch tiếng Ba tư là của Farzaneh Kosari và tiếng Urdu của Sanobar Zia Chaudhry.

Tuy nhiên ở đây chúng tôi chỉ điểm phần

tiếng Việt mà thôi cho phù hợp với nội dung của tờ báo Việt ngữ này.

Hình thức:

Toàn bộ hình vẽ trong sách đều được in màu trên nền giấy trắng láng, loại hảo hạng. Nhưng nếu sách được phát hành rộng rãi đến các xứ sở khác, chắc độc giả sẽ có thể không đoán ra ai là tác giả của những bức minh họa này, bởi vì mấy ai ở nước ngoài hiểu nghĩa chữ Na uy “illustrationer” để được biết rằng phần minh họa lại do chính Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen thực hiện. Việc không giới thiệu thêm bằng tiếng Việt là một thiệt thòi cho tác giả, bởi vì theo thiển ý của chúng tôi các hình vẽ đó của Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đều tuyệt đẹp khả dĩ chiếm hơn phân nửa giá trị của cuốn sách.

Trước đây người ta chỉ thấy những bức hí họa, các hình trang trí đơn giản của Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen trên báo Vượt Sóng, nay hẳn phải ngạc nhiên khi nhìn ngắm những bức họa màu sắc đầy mỹ thuật của tác giả trong sách truyện thiếu nhi này. Quả thật đây là một sự ngạc nhiên thú vị! - Qua cách trình bày, chúng tôi có cảm tưởng phần hội họa mới là chủ điểm của tác phẩm, còn bản văn chỉ được dành ngôi vị thứ yếu mà thôi. Có hình chiếm trọn cả trang giấy (tr. 11, 18), có hình như được vẽ truyền thần (tr. 12, 13, 16, 28). Nét họa nào cũng linh hoạt, sống động. Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen dùng toàn màu sáng, tươi trẻ. Nói chung, những bức hình này xứng hợp với tiêu chuẩn tây phương của loại sách nhi

đồng.

Truyện được phân thành những đoạn nhỏ, theo đó tiếng Na-uy “đi” trước rồi đến phần Việt ngữ, tiếp đến là phần tiếng Ba tư và tiếng Urdu. Khổ chữ lớn, được trình bày sáng sủa và thanh nhã.

Cốt truyện:

Ngày xưa... Quạ và Công (tác giả viết hoa hai danh từ này) là đôi bạn thân. Trong khi các loài chim khác và ngay cả gà cũng đều có màu lông sặc sỡ, lông lẩy thì Quạ và Công chỉ có bộ lông xám xịt không màu sắc. Chúng tự cảm thấy mình xấu xí. Một hôm quạ nảy ra sáng kiến: *Bọn mình hãy thử tô điểm cho nhau nhiều màu.* Thế rồi Quạ thực hiện trước cho Công. Kết quả: *Công trở nên đẹp hơn tất cả.* Đến lượt Công tô điểm cho Quạ thì bỗng có đàn chim bay ngang, báo tin nông dân ở làng bên đang gặt lúa, tha hồ đến mà mót lúa. Phần tham ăn, phần nóng nảy, Quạ hỏi Công: *Thôi anh hãy đổ cả chén mực này lên người tôi cho xong.* Kết quả: *Quạ trở nên đen đúa... còn xấu hơn lúc trước.* Quạ bay đến đâu cũng bị các loài khác chê cười. Quạ hối hận nhưng đã trễ rồi. Từ đó *Quạ và Công không nhìn mặt nhau nữa.*

Chủ đích:

Nhận thấy trong lời mở đầu (bản dịch tiếng Việt) nhà xuất bản Kulturbro Forlag đã nêu rõ được những điểm chính yếu về đặc tính của truyện cổ tích nói chung và chủ đích của riêng truyện Quạ và Công này

nên chúng tôi mạn phép trích dẫn dưới đây:

Truyện cổ dân gian thường mang một lời giả vờ và một bài học luân lý, mà luân lý thì liên quan đến những giá trị phổ biến của con người. Chính vì thế mà truyện cổ, mặc dù có xuất xứ khác nhau, có thể lồng vào nhiều bối cảnh văn hoá và tập tục khác nhau mà vẫn thích hợp...

Truyện Quạ và Công... dù rằng truyện xoay quanh vấn đề tô điểm và thay đổi bên ngoài, ta có thể nghĩ rằng ở Việt Nam, ông bà kể truyện cho các cháu nghe để nhắc nhở dậy dỗ các cháu rằng kiên nhẫn và sáng suốt là những yếu tố cần thiết cho việc thay đổi và phát triển bên trong... (Tr.9).

Văn tự:

Truyện cổ tích thuộc văn chương bình dân, được truyền khẩu lâu đời trong dân gian. Truyện nào dĩ nhiên cũng đã được kể đi kể lại rất nhiều lần. Nội dung thì vẫn vậy, nhưng cách kể thì diễn biến theo từng người thuật. Người kể càng khéo léo, duyên dáng thì truyện càng trở nên hấp dẫn, lôi cuốn người nghe, người đọc. Thành quả này tùy thuộc khả năng của người thuật truyện qua việc sử dụng từ ngữ, nắm vững bố cục, chọn lựa tình tiết và phương cách diễn tả.

Chúng tôi thiết nghĩ Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đã đạt được hầu hết những ưu điểm nói trên trong khi thuật truyện Quạ và Công: Câu truyện ngắn gọn nhưng vẫn đầy đủ đủ kiện chính yếu. Tác giả loại bỏ những chi tiết rườm rà, tránh được thói quen cổ điển kiểu “thêm mắm thêm muối” vẫn thường thấy nơi đa số người kể truyện cổ tích.

Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen biết chọn lựa chữ dùng không những thích hợp với loại văn chương bình dân mà còn gần gũi với ngôn từ của trẻ em: *Một con là Quạ thấp bé lè tè; con kia là Công, cổ cao mình lớn. Cả hai đều có bộ lông xám xịt không màu sắc (tr.10) - Trên đường về Quạ bay ngang qua con Hạc. Hạc nhìn Quạ mà cười. Lúc sau Quạ bay ngang anh gà trống, chị gà mái và đàn gà con. Chúng nhìn, chúng cười. Con chim nào thấy Quạ cũng cười (tr.26).* Toàn truyện chúng tôi chỉ gặp có 5 từ Hán Việt như *huy hoàng, tô điểm, kiên nhẫn, nông dân, thôn nữ*, nhưng các tiếng này đều thông dụng nên không gây nặng nề, khó hiểu cho bài văn.

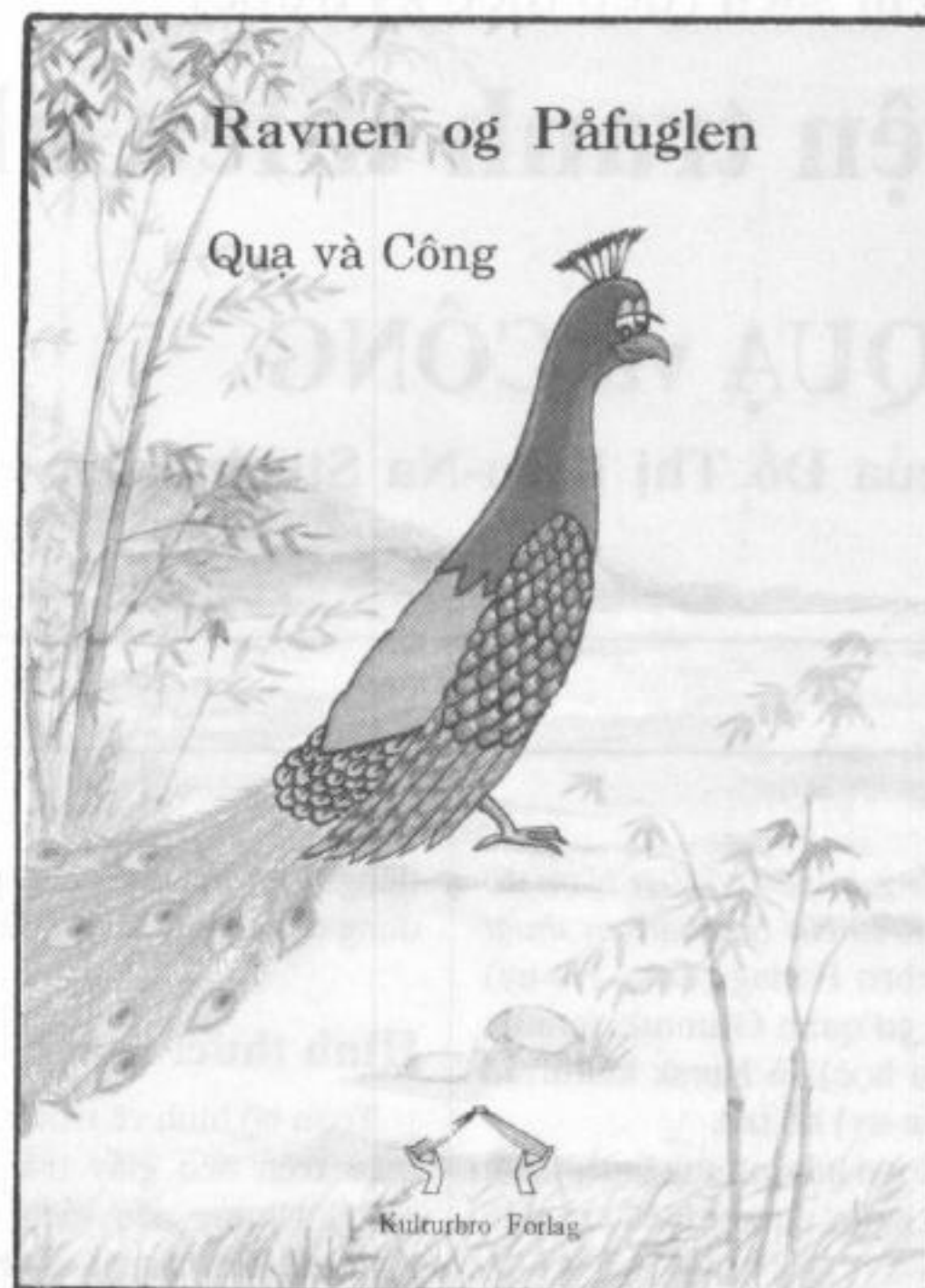
Vì chữ dùng đơn giản nên câu văn trong sáng, nhờ đó độc giả thiếu nhi sẽ thích thú khi đọc truyện này, tiếp nhận dễ dàng tình ý mà tác giả muốn truyền đạt.

Thiết tưởng cũng cần ghi nhận ở đây một ưu điểm của Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen trong việc sử dụng đại danh từ trong các câu đối thoại: Tuy Quạ và Công là đôi bạn thân nhưng gọi nhau vẫn là *anh* và xưng là *tôi* hoặc Quạ gọi bầy chim là *các bạn* và đàn chim này đáp lại bằng tiếng *chúng tôi*... Tác

giả tránh kiểu nói “mày - tao; chúng tao - bọn mày” hoặc “con nọ, thằng kia...” Theo thiển ý, trong công cuộc giáo dục thiếu nhi, việc tập cho trẻ nhỏ biết cách xưng hô thanh lịch cần phải được coi là một việc làm quan trọng và khẩn thiết. Hẳn cũng vì vậy mà Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đã không do vô tình hay vì tình cảm thuần túy mà chị đã ghi tặng một cách trang trọng cuốn truyện này cho hai người con nhỏ của mình.

còn “yếu” tiếng Na uy có phương tiện để trau dồi thêm ngôn ngữ này.

Tuy nhiên riêng với các thiếu nhi Việt Nam sinh trưởng hoặc lớn lên từ thuở còn bé tí ti ở xứ này thì việc đọc sách song ngữ cần được sự quan tâm của phụ huynh. Các em này hiện giỏi tiếng địa phương hơn tiếng mẹ đẻ, do đó theo tâm lý các em sẽ chỉ đọc phần tiếng Na uy cho “tiện và lợi”. Như thế việc sáng tác bằng Việt ngữ cho trẻ học hỏi tiếng nước mình sẽ không đạt

Thay lời kết luận:

Khi trao tác phẩm của mình cho Kulturbro Forlag chắc chắn Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đã chấp nhận kế hoạch và chủ trương của nhà xuất bản này là *phát hành sách cho kiều dân thiếu số ngu tại Bắc Âu, sách viết bằng ngôn ngữ Bắc Âu và ngôn ngữ của kiều dân. Ước mong của chúng tôi là tạo những nhịp cầu trao đổi văn hóa qua sách truyện thiếu nhi (tr.32 - 33)*

Như vậy tác phẩm đầu tay Quạ và Công của Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen đã góp được phần nào việc giới thiệu với các sắc dân khác văn hóa nước nhà dù rằng truyện cổ này chưa hẳn là tiêu biểu độc đáo của nền văn chương Việt Nam vốn phong phú và đa dạng.

Chúng tôi tin tưởng rằng ngoài Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen, các cây bút khác nữa chuyên về tuổi thơ Việt Nam cũng sẽ lợi dụng phương tiện và cơ hội quý báu nói trên hầu quảng bá văn hóa dân tộc mình.

“Đối ngoại” thì vậy, còn “đối nội” thì việc viết một tác phẩm bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau, đặc biệt bằng Na uy và Việt ngữ sẽ đem lại lợi ích cụ thể cho những người

được mục đích mong muốn. Vậy phụ huynh vẫn hằng ước ao trẻ Việt phải thông thạo cả hai ngôn ngữ hẳn sẽ không quản ngại góp phần “cộng tác” với con em mình trong việc đọc sách.

Khi chúng tôi viết những dòng chữ cuối cùng này thì cũng đã “năm hết Tết đến”. Nhân đây chúng tôi cũng xin cầu chúc cách riêng quý chị Vũ thị Nguyên và Đỗ Thị Kiều-Na Stephansen, hai tác giả mà chúng tôi đã được hân hạnh điểm sách trên trang Phụ nữ này, được “công thành danh toại” trên đường phục vụ nền giáo dục thiếu nhi Việt Nam bằng tim óc và ngòi bút của mình. Ước mong trong năm mới chúng tôi sẽ lại được vinh dự “điểm” những tác phẩm mới của hai chị. □

• Thục Nữ

Gia chánh

Năm nay là năm con gà, trang phụ nữ sẽ cho toàn những món ăn gà để các bạn dễ lựa chọn nấu trong ba ngày Tết. Trường hợp nếu ngân gà quá, các bạn có thể giữ lại mấy cuốn Vượt Sóng cũ để nấu món khác vậy. Chúc các bạn ăn ngon trong ba ngày Tết.

Gà tiềm bát bửu

(Cho 12 người ăn)

Vật liệu:

- 1 con gà to (khoảng 1,2kg).
- 100g thịt nạc băm nhuyễn đánh với 1 lòng đỏ hột gà.
- 1 lọn bún tàu.
- 10 tai nấm hương hay nấm mèo cũng được.
- 1 củ hành, 1 củ tỏi nhỏ.
- 100g củ năng.
- 300g kim châm.
- 2 củ cà rốt.
- 200g đậu phộng
- 1 xâu hạt sen, 5 trái táo tàu.
- 2 tai nấm đông cô.
- 100g đậu hòa lan.
- 2 muỗng súp hắc xì dầu.
- Nửa muỗng cà phê thuốc muối.
- 2 trái cà chua.
- Hành lá, ngò, ớt.

Cách làm:

* Giai đoạn 1:

- Gà làm sạch, moi dưới bụng lấy bộ đồ lòng ra. Khứa hoa gan, mề gà. Ướp cả trong lẫn ngoài con gà hành tỏi băm nhỏ, muối tiêu, đường, bột ngọt, dầu mè, để nửa tiếng cho thấm gia vị.
- Bún tàu ngâm nước cho mềm rồi đem cắt ngắn 3cm.
- Hành tỏi băm nhỏ.
- Nấm mèo ngâm nước cho nở, cắt sợi.
- Hạt sen, đậu phộng ngâm nước, luộc cho mềm.
- Củ năng, cà rốt, hành tây: tía hoa cho đẹp.
- Đậu hòa lan luộc sơ.
- Nấm đông cô: ngâm nước. Rồi đem phi hành tỏi cho thơm.
- Kim châm ngâm nước lấy nhị ra, rồi thắt gút.
- Cà chua, ớt: tía hoa.

* Giai đoạn 2: tiềm gà

1. Giò sống (thịt băm nhuyễn đem quét với trứng) trộn chung với bún tàu, nấm mèo, dầu mè. Nêm tiêu, muối, đường, bột ngọt cho vừa ăn, dồn vào bụng gà, may lại. Phết hắc xì dầu đều lên mình gà. Bắc chảo mỡ nóng, khử tỏi, chiên gà cho vàng.

2. Cho gà vào nồi, chế nước vào (nếu có nước dừa thì chế vô càng ngon) cho ngập, bắc lên bếp nấu cho gà mềm. Nêm cho vừa ăn. Cho củ năng, kim châm, cà rốt, hạt sen, đậu phộng, táo tàu, nấm đông cô, đậu hòa lan, lòng gà vào, tiếp tục nấu cho gà mềm rồi nêm nếm lại cho vừa ăn, cho hành tây vào. Nhắc ra cho chút dầu mè.

3. Trình bày: Múc gà tiềm ra thố, giữa để cà và ớt tía hoa. Miếng gà cho ngập ớt hoa. Rắc tiêu, ngò lên. Ăn nóng với bún hay cơm.

Bún thang

Vật liệu:

- 1 con gà.
- 3 hột gà.
- 200g tôm luộc chín hay tôm khô.
- 300g chả lụa.
- Rau sống: rau răm, giá, rau muống chẻ, hành ngò.
- Bún

Cách làm:

- Gà rửa sạch, đem luộc chín. Gà nguội, xé gà ra cho mỏng, đem để ra tô hay đĩa.
- Hột gà đánh nhuyễn rồi đem chiên thành từng miếng mỏng. Xong xắt sợi, để ra tô.
- Chả lụa thái mỏng xong cũng xắt sợi.
- Tôm khô ngâm nước cho hơi mềm rồi xay, xong cho lên chảo chấy cho khô. Nếu dùng tôm chín rồi thì chỉ việc bóc vỏ rồi đem xay. Xong cho vô chảo bắc lên bếp chấy khô. Để ra tô.
- Rau răm rửa sạch rồi cắt sợi.
- Nước luộc gà đem lược lại cho trong rồi bắc lên bếp nêm muối, bột ngọt cho vừa ăn dùng làm nước lèo.

Món này ăn với bún. Nước lèo phải thật nóng.

Trình bày: Cho thịt gà xé sợi, trứng sợi, chả lụa, tôm chấy, lên tô bún, rải rau răm, hành ngò lên mặt. Chan nước lèo vào tô. Nêm mắm tôm, tiêu, chanh, ớt và vài giọt dầu cà cuống. Ăn với rau muống chẻ và giá.

Bánh Gà hột lựu chiên

Vật liệu:

* Nhân bánh:

- 200g thịt nạc băm nhuyễn.
- 100g thịt gà xắt hột lựu.
- 100g tôm băm.
- 50g mỡ luộc thái hạt lựu.
- 50g thịt xá xíu xắt hạt lựu.
- 50g lạp xưởng thái hạt lựu.
- 30g hành hoa

* Da bánh:

- 300g bột mì nổi.
- 3 trứng gà.
- 30g nước lã.
- Nửa muỗng cà phê nước tro tàu.

Cách làm:

Nhân bánh: Đem các thứ nhân kể trên nêm gia vị: Bột ngọt, muối, đường, nước tương, dầu mè, tiêu, và 2 muỗng bột năng. Trộn nhân cho đều rồi đem chia thành từng viên vo tròn lại.

Da bánh: Trứng đánh nổi rồi cho bột vào từ từ, vừa cho vừa khuấy đều, cho nước lã, nước tro tàu vào nhồi kỹ và đập mạnh. Chia bột thành từng cục bằng với số viên của nhân. Lấy bột năng làm bột áo cán bột ra gói nhân lại, rồi xếp thành hình giống cái bánh bao hay hình con sò. Đem hấp 7 phút. Lấy ra để nguội. Cho vào chảo dầu sôi chiên cho vàng.

Tính người qua dáng ngồi

Tớ rất lấy làm xúc động, cảm kích khi được sự khen ngợi, khuyến khích và chỉ bảo của các chị sau bài “Tính người qua cách tặng quà” kỳ vừa rồi. Nhờ vậy kỳ này Tớ mới dám một lần nữa mạo muội xét thêm về dáng ngồi. Trước khi vào đề, Tớ xin tâm sự với các chị rằng đây chỉ là một số nhận xét thô thiển dựa trên những kinh nghiệm sống nho nhỏ mà Tớ đã thấu nhất được trong quãng đời son trẻ của Tớ, và phụ thêm vào đó là những công trình nghiên cứu của tiến sĩ tâm lý học Elayne J. Kahn.

“Tính người” nói đến ở đây không hẳn là *bản tính* của một người mà nhiều khi chỉ là *tâm tính*, thái độ trong nhất thời, được thể hiện qua những cử chỉ, hành động thường là không cố ý. Ngôn ngữ của cơ thể cũng có khả năng biểu lộ thái độ rõ ràng như lời nói. Nhiều khi còn hơn thế nữa, những cử chỉ, hành động không cố ý được hướng dẫn bởi tiềm thức, và không qua sự chỉ huy của những suy tính trong đầu. Vì vậy đối với những người tinh ý, những hành động vô tình có thể làm lộ ra ngay cả những gì mà mình không muốn ai khác được biết. Dáng ngồi là một trong những động tác dễ “phản” nhất. Dĩ nhiên là không ai chỉ ngồi một kiểu, mà thay đổi tùy theo ghế, bàn và người đối diện. Vì vậy dáng ngồi cho biết thái độ nhiều hơn là bản tính.

Chân duỗi thẳng, người ngả ra sau, hai tay đỡ phía sau đầu

Bạn ngả người về phía sau để tránh đối mặt trực tiếp với người khác. Tuy cố làm ra vẻ thoải mái, thực sự bạn là người thiếu tự tin, thường hay nghi ngờ chính mình. Một lý do sâu xa có thể là cha mẹ bạn quá nghiêm khắc trong việc dạy dỗ bạn, và thường hay la rầy những cử chỉ của bạn khi còn bé. Giờ đây khi đã trở thành người trưởng thành bạn chống lại cái khuôn khổ xưa cũ bằng cách không thềm ngồi thẳng lên. Ngồi thấp hơn người đối diện, bạn muốn họ phải cúi xuống khi cần tiếp xúc với bạn và cho bạn có cái cảm tưởng “trên chân” người khác.

Chân vắt chéo, tay mở rộng

Bạn là người lạnh lùng, cẩn thận, tự tin và hơi thiếu tình cảm. Bạn giữ mình nghiêm ngặt bằng cách vắt chéo chân. Hai tay buông lỏng cho thấy bạn không vồn vã với ý kiến của người khác trước khi đã suy nghĩ chín chắn. Bạn không thích tỏ lộ tư tưởng hay tình cảm của mình một cách dễ dàng. Bạn luôn luôn phân tích người đối diện một cách kỹ lưỡng trước khi thật sự

quyết định có nên giao du mật thiết với họ hay không. Khó kết bạn, nhưng một khi đã trở thành bạn thì tình bạn thường sẽ giữ đến suốt đời vì không mấy khi bạn đoán lầm người.

Chân vắt chéo, tay khoanh lại

Ngay lúc này bạn không muốn dẫn thân hay bị ràng buộc vào một chuyện gì. Bạn cũng không muốn tham gia vào cuộc đàm thoại đang diễn tiến: hai tay chặn ngang ngực ngăn không cho bạn cất tiếng mở lời. Ở nhiều điểm, tư thế này là tư thế thu người lại, lui vào thế thủ. Bạn chỉ muốn trốn chạy khỏi cảnh trí chung quanh. Cho dù bạn có cố gắng nở nụ cười tươi đến đâu đi nữa thì dáng ngồi của bạn cũng muốn bày tỏ cho người khác thấy là bạn đang bị thương tổn, và bạn không muốn chịu đau khổ thêm nữa.

Một chân khoanh lại dưới chân kia

Bạn là người dồi dào tình cảm, quá dồi dào đến nỗi bạn phải kiềm chế lại bằng mọi giá. Lấy chân này đè lên chân kia, bạn sợ mình đột nhiên đứng dựng lên ôm chầm lấy người trước mặt. Bạn thích người khác và cũng mong muốn họ thích bạn. Bạn muốn được hạnh phúc bằng cách làm cho người khác hạnh phúc nên với ai bạn cũng vồn vã, thân mật. Vì quá “bác ái” đôi khi bạn khó giữ được chừng thủy với một bạn đời.

Hai chân đặt trên mặt đất, hơi cách nhau (không quá một gang tay)

Hai chân vững chãi trên mặt đất, bạn là người lúc nào cũng chắc chắn, không ai có thể gạt chân, chơi xấu với bạn. Lúc nào bạn cũng ở trong thế sẵn sàng đối phó với mọi chuyện bất ngờ có thể xảy ra. Điều này không có nghĩa bạn là người đa nghi, nhưng cuộc đời đã dạy cho bạn luôn luôn phải sáng suốt phân định. Ngay cả đối với vấn đề tình cảm bạn lúc nào cũng tính toán rõ ràng. Bạn không tránh né tình yêu, nhưng tình yêu phải đến theo đúng “đường lối” chứ không phải đột nhiên, bất ngờ.

Hai chân đặt trên mặt đất, dang xa (hơn một gang tay)

Bạn là người cởi mở, thân thiện, sống thực và phóng khoáng, nhờ đó bạn làm cho người chung quanh cảm thấy thoải mái như chính mình. Bạn dễ cười và có tiếng cười rộn ràng, để làm thân. Ngay cả những người mới gặp bạn lần đầu cũng nhận ngay ra rằng bạn là người đáng tin cậy. Bạn bè thường nhớ đến bạn trong những lúc khó khăn vì họ biết bạn là người chịu nghe

ngóng, chú ý đến những tâm sự của họ.

Ngồi sát ra trước mép ghế

Bạn thường hay sợ bị đứng ngoài lề. Bạn cố chống lại tính nhút nhát cố hữu bằng cách làm ngược lại. Ở nơi công cộng, bạn cố gắng bắt chuyện với những người hoàn toàn xa lạ. Trong buổi tiệc bạn không dám ngồi yên mà phải đi vòng vòng cho đến khi nào nói chuyện được với tất cả mọi người. Số địa chỉ của bạn đầy đặc tên người nhưng chính bạn không nhớ được ai vào với ai.

Thẳng lưng, hai tay đặt trong lòng

Bạn ngồi rất đúng tư thế như đã được dạy dỗ, đôi khi quá đúng. Bạn sợ không dám làm một điều trái với những gì bạn đã học được ở nhà trường. Lúc nào bạn cũng chú trọng đến đúng hay sai, dù trái với ý muốn thực sự của mình. Trong đời sống, cách ăn mặc, làm việc, đối thoại, bạn hoàn toàn là một người bảo thủ.

Ngồi trên hai tay

Dường như bạn cố gắng giữ hai tay lại để không có những cử động nóng nảy, không kèm hăm được. Bạn ráng ngăn sự tức tối của mình nhưng đồng thời lại tỏ ra bằng cử chỉ của mình. Nếu để ý kỹ sẽ thấy trong cuộc đối thoại bạn sẽ thốt ra những câu cay đắng hay châm biếm mỉa mai.

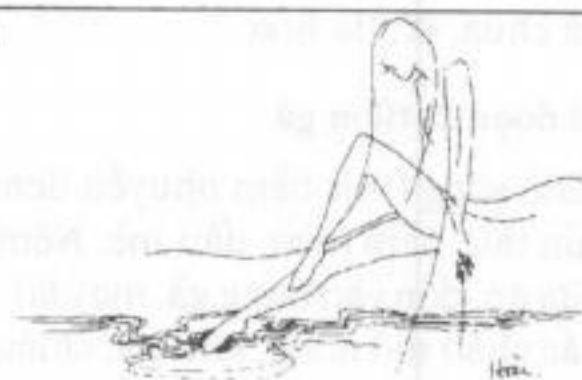
Hai tay đan lại trước đầu gối

Bạn đang trông chờ một việc gì đó sẽ xảy ra mà chính mình cũng không biết là chuyện gì. Bạn bị tê liệt bởi niềm hy vọng, muốn thấy một biến chuyển nhưng lại không muốn hoặc không thể ra tay trước.

Hai chân vắt chéo ra phía sau cổ

Bạn đang tập thiền theo phương pháp giò gà (yoga). Một trong những nguyên tắc chính của phương pháp này là giải thoát tư tưởng, không chú ý đến những gì xảy ra chung quanh mình. Vì vậy dáng ngồi này không biểu lộ thái độ hay tính tình gì cả, cũng như những dáng ngồi độc đáo khác mà bạn phải cố ý mới ngồi được, thí dụ như ngồi xếp bằng, ngồi kiểu nước lút, v.v...

Gái Tớ

Đón xuân

• Kim Quít

— Mẹ ơi! Ngoại đến kia kìa.

Tiếng bé An ơi ời vọng lên từ bên cửa sổ phòng khách. Nãy giờ cô bé cứ đứng rìt chỗ ấy để ngóng bạn, sau khi cứ nằn nì mẹ xin đi chơi cùng lũ chúng nó. Thấy bà đến, cô bé lẳng xẳng ra đón bà vì biết thế nào bà cũng có bánh quà cho chị em nó.

— A, chào ngoại mới đến.

An ôm lấy ngoại trong lúc bà đang cởi giày, làm bà suýt té.

— Con mèo con của ngoại hôm nay muốn gì mà ồn ền với bà sớm thế.

Mận đang lau từng miếng lá chuối để gói bánh chưng. Nghe tiếng An lúc này, day lại nàng đã thấy ngoại lũ nhỏ bước vào. Còn bé An thì lanh chanh giỡn đồ trong giỏ hộ bà. Bé An loay hoay một hồi thì bắt được gói bánh xu xê trong giỏ của ngoại. Nó lúi ra nhìn ngoại, nhìn mẹ cười toe toét. Nàng lườm con gái: — Cái con háu ăn này, hề thấy bánh ngoại làm là mắt nó sáng lên như thế. Thôi mau xếp ra đĩa. Rồi ra đây phụ mẹ, phụ bà một tay coi. Thăng Huy đi đâu từ sáng chưa thấy lộ dấu về. Còn con Thấm đi chợ với ba nó sao lâu quá. Chắc hai cha con lại chui vô tiệm McDonald rồi.

— Thì mua sắm cho ba ngày Tết sắp tới phải lâu chứ, hề chồng con đi hơi lâu một tý là con lại cứ nhặng lên là làm sao vậy. Nè đừng có bắt chước con Hương cứ giữ chồng rìt ở nhà riết không cho giao thiệp với ai. Tao già rồi mà đầu óc coi bộ phóng khoáng hơn bay nữa.

Mận phì cười. Nàng nói với mẹ: — Mẹ à chồng con mà nghe được là ảnh sẽ được nước đi luôn, hiền dăng đời cho bên ngoài luôn đó. Ảnh sẽ còn kể lể là con kèm kẹp ảnh cho mà coi.

Bé An đứng đó tần ngần, vì nó có hẹn lại chơi nhà Xuân để phụ làm hoa mai cho chùa. Sợ mẹ quên, nó lại không dám nhắc vì Mận có sai nó phụ gói bánh chưng khi nãy. Nó lại bên ngoại, ôm bà nhõng nhẽo, rồi thổ thê:

— Ngoại ơi, hôm nay tụi con phụ làm hoa mai cho chùa ở nhà chị Xuân. Chắc tụi nó chờ con đó. Hay là mình gói bánh chưng ngay nha ngoại, nha mẹ. Vậy con phụ gì, cắt giấy gói há mẹ?

— Ủa, con có hẹn với tụi nó rồi hả? Thôi hẹn rồi thì đi ngay đi kéo người ta chờ. Bà với mẹ làm được rồi.

Ngoại cười xoa đầu cô bé. An chỉ chờ bà nói có thể. Nó biết rằng có ngoại mề nheo gì cũng dễ, mẹ thì lúc nào cũng nể ngoại mà. Con bé đứng dậy chạy vào trong khoắc thêm chiếc áo ấm, rồi đi ngay không quên ngoái lại — Thưa bà, thưa mẹ con đi.

Nếp, đậu chín tán nhuyễn, thịt ướp, lá chuối, dây gói, giấy bạc, dầu dó đã để sẵn từng thứ trên bàn. Hai mẹ con chỉ việc bắt tay vào gói. Năm nào cũng thế bà thường gói dư ra dăm chiếc để biếu người quen, mà đa số là các tay độc thân quen biết với vợ chồng Mận. Năm nay ngoại lũ nhỏ làm một hũ cải dòn thật to để ăn ghém với bánh chưng. Món này của bà thường được ăn sạch sành sanh trước mấy cái bánh chưng ế cuối cùng, mà Huy thằng con trai lớn của Mận thường đợi để ăn bánh chưng chiên. Nó nói bánh chưng chiên ăn tuyệt hơn lúc mới nấu nhiều. Cả nhà thì cho là Huy không sành ăn. Con Thấm thì bắt chước đi Nho nói Huy là “mù mồm”. Chỉ có bà ngoại mới đồng tình với nó, là ăn bánh chưng chiên hấp dẫn không kém bánh mới nhiều. Thoáng chốc các thứ đã hết nhẵn còn lại vừa đúng để gói một cái bánh chay để ngoại ăn trong mùng một Tết.

Gói bánh xong xuôi thì Thấm và ba nó vừa về. Hai cha con tay xách đồ nặng chiu, vào đến nhà là thở hắt ra. Cả hai buông đồ xuống đất là gieo mình xuống salon. Thấm ngó thấy đĩa bánh xu xê, biết ngay là ngoại đã qua. — A ngoại qua! Cô ả liền chạy vào bếp. Tường, ba nó, với theo: — Coi bánh chưng chín chưa Thấm. Dỡ đồ ra đi con, nhớ đưa cho bà mầy chai nước mắm ngon dặn mua nha. Mệt quá, ba nằm nghỉ cái đã. Tường với lấy cái viễn khiển chàng mở tivi.

Tĩnh tĩnh... tĩnh tĩnh... Tiếng chuông ngoài cửa reo lên. Thấm ra mở cửa. Cô bé reo lên khi thấy Nho vừa có một mái tóc mới.

— A, đi Nho qua. Trời ơi ngó đi thấy trẻ măng hà, dăm còn trẻ hơn cháu nữa. Di làm tóc ở tiệm nào mà đẹp quá hà.

Di Nho phì cười, bước vào và đi thẳng

xuống bếp cùng Thấm. Di Nho hơn Thấm độ mười tuổi, và là út trong gia đình. Bà ngoại chỉ có ba người con là Mận, Sung và Nho. Sung là con trai duy nhất của bà, số cứ lặn dận mãi. Học hành cũng thành tài đỗ đạt như người. Lại có công ăn và việc làm như ai. Nhưng sao mà đường tình duyên của Sung cứ lặn dận thế. Vừa tính chuyện vợ con với người ta, thì nàng lại vắn số vì tai nạn. Day qua day lại, Sung cứ yêu lầm người. Để rồi giờ, chàng không buồn nghĩ đến ái tình nữa. Suốt ngày chỉ loanh quanh với việc làm và cái máy điện toán của chàng. Ngoại lũ nhỏ chỉ mong có tiếng sét ái tình nào đó đánh thức Sung dậy. Cho chàng có người bầu bạn suốt đời, bà mới yên tâm. Còn Nho cũng đã đến tuổi gả chồng, thế mà Nho cứ như con nít, vẫn thích đánh bạn với cháu mình là Thấm. Nho đã hăm mấy rồi nhỏ nhoi gì. Bà than phiền với Mận. Mận lại nói ngược tai bà, là cứ để cho Nho nó hưởng cái tự do, thơ thời đó, kéo sau này lại hối tiếc. Vì “lấy chồng như gông đeo cổ” có sướng gì đâu!.

— Có thư của nội mấy đứa gởi cho mẹ. Day qua Mận, Nho nói tiếp. Chắc là bạn gói bánh chưng nên không kịp nấu nướng để ăn cơm, nên em ở nhà rảnh rang đã nấu sẵn rồi đem qua đây này.

Thấm nghe tiếng Nho mới ngẩng lên nhìn, nàng há hốc miệng, chưng hửng một hồi mắt cứ dán vào mái tóc của Nho. Vì Thấm đã quen nhìn em với mái tóc thề “hiền hậu” ngang lưng từ lâu. Nay thì trông Nho khác hẳn. Đúng là “cái răng cái tóc là góc con người”. Thấm không ngờ em mình lại vô cùng hợp với kiểu tóc cắt sát gáy, tém cao lên và uốn bông ở phía mái trước ấy. Trông Nho đẹp sắc sảo không khác gì mấy cô minh tinh điện ảnh ở trên tivi. Thấy chị nhìn mình sững sốt Nho bỗng cảm thấy nhột nhạt. Nàng cho rằng có lẽ mái tóc này không hợp với khuôn mặt mình chăng? Rồi lại tự an ủi lấy thầm là để tóc dài mãi cũng chán nên phải đổi kiểu cho nó có vẻ mới mẻ một chút. Năm mới mà, và cứ để người ta ngắm mặt mình khác đi một chút cũng được. Minh lúc nào cũng là mình thôi. Thấy chị nhìn mình không nói gì chỉ tùm tùm cười thôi. Nho cũng yên bụng một chút vì đoán chắc không đến nỗi nào. Nhưng thắc mắc quá Nho phải lên tiếng trước:

— Chị Mận nè thấy “cái đầu mới” của em được hôn?

Bấy giờ Thấm mới lên tiếng phê bình cô em:

— Em gan ghê dám hớt cái kiểu này trông táo tợn quá chừng. Mà ngó em thì hiền khô. Lẽ ra thì phải không hợp. Nhưng không hiểu sao nó lại làm cho em đẹp thêm ra mới lạ lùng.

Nho nghe thế cảm thấy khoan khoái lạ lùng, vẻ thích thú lộ ra mặt. Nàng, Thấm và Ngoại lũ nhỏ không khỏi tức cười vì câu phê bình của Mận. Thấm thấy đi Nho như vậy, được dịp cô bé tấn công thêm:

— Dì Nho làm đẹp như thế chắc là có lý do chi chứ gì? Day qua ngoại Thẩm hỏi: — Phải vậy không ngoại?

— Cái con nhỏ này con nít mà tò mò chuyện của người lớn. Dì không có bồ gì hết á. Bao giờ dì lấy chồng là lấy à, chứ hổng có bồ với bịch lộn xộn như tụi bây đâu...

Miệng thì nói thế nhưng hai má dì Nho cứ ửng hồng. Bà ngoại cười nói:

— Dì mầy không có bồ bịch với ai ráo trọi. Dĩ dợt ông thiên lôi ở trên trời rơi xuống hỏi cưới dĩ đó.

Cả nhà cười rộ lên. Tiếng xèo xèo của nồi bánh chưng sôi ọc ạch làm ngưng cuộc đối thoại của họ. Mận lo trở bánh lên cho bánh chín đều. Ngoại lủ trẻ và Nho lo hâm thức ăn và sửa soạn dọn cơm. Thẩm lo cất các thứ vừa mua vào tủ. Mắm, muối, ớt, gừng nhang đèn của ngoại thì để ra một chỗ. Ai nấy đều bận với phần việc của mình. Cái không khí Tết nhất làm cả nhà nhộn nhắng lên.

Bé An cũng vừa về đến nhà. Nó vội chạy đi tìm ba để nhõng nhẽo. Cô bé chạy lên phòng khách thấy ba đang nằm xem tivi, thì rón rén bước qua sau lưng bịt mắt ba nó. An lại giả giọng khàn khàn:

— Đố ba là ai?

— Ai vậy cà? Phải con An không? Chắc không phải đâu, An nó đi đâu biệt từ trưa tới giờ mà. Chắc nó không muốn ăn cà na ba mua cho đâu. Thôi thì cho hết chị Thẩm và anh Huy hén?

Bé An buông tay ra, nhảy đồng lên:

— A, đâu có được. Ba mua thưởng cho con mà. Vì con ngủ dậy biết xếp gối mền một mình như chị Thẩm và anh Huy. Không chịu ba đâu.

— À ra là cô gái út của ba đó hả. Vậy mà ba không biết nên tưởng nó không nhớ tới ba nữa. Cho nên ba mới tính cho...

— Ba làm bộ không biết con thì có thôi.

Con bé nói xong xà vào người ba nó nhõng nhẽo. Tường ôm bé An vào lòng hít hớn vào hai cái má phính hồng của cô. Hai bố con bỗng hinh mũi lên vì nghe mùi cá kho tiêu và canh chua thơm phức từ dưới bếp bay lên bỗng cảm thấy đói bụng cồn cào. Cả hai như cái máy tự động đứng lên một lượt.

— Sao mà đói làm sao. An kêu lên rồi kéo tay ba nó chạy vào bếp.

Thức ăn cũng vừa được dọn lên bàn. Thẩm đang dọn chén bát. Mẹ và bà đang bận trở bánh. Bánh hơi nhiều nên phải nấu làm vài ba đợt mới xong. Thấy hai cha con hốt hải chạy vào bếp như ma đói rượt, làm các bà phụ nữ buồn cười quá. An nhanh nhẹn ngồi vào bàn xí chỗ trước. Nó lạnh chanh ngồi gần nồi cơm để dành bởi cơm cho ngoại. Con bé lúc nào cũng giỏi nịnh bà và ba nó. Thấy Huy chưa về, Mận day sang chồng hỏi:

— Sao hôm nay Huy nó không về ăn cơm? Anh có thấy bóng dáng nó đâu không hả anh?

Không để cho Tường trả lời kịp, Nho nói liền:

— A, em quên mất. Lúc này ở nhà, thằng Huy nó có qua chơi. Thì lại chơi mấy cái games trên máy cậu Sung đó. Sẵn nó ở đó nên em dọn cơm luôn cho hai cậu cháu nó ăn rồi. Nó định phôn qua đây cho anh chị hay. Nhưng em có nói là em sẽ nhấn lại dùm cho nó. Thôi mời cả nhà ăn cơm coi bộ bé An và ba nó sắp lả đi vì đói lắm rồi.

Thẩm cười khúc khích và nói:

— Hi hi! Lúc này ở phố ba ăn ít lắm, có hai cái hăm-bu-gơ cỡ bự nhất hà, và uống hết một ly sữa quây (milkshake) hà, nên giờ...

Tường cười quê: — Hà cái con này làm ba quê, bận sau ba không cho mầy đi theo nữa. An đi theo ba làm đồng minh nghe con.

An nhanh nhẩu đáp gọn: — Dạ. Con sẽ không bao giờ như chị Thẩm đâu. Ba có nói là ba bắt đầu “slanke” lại để mặc quần cho vừa lại mà. Ba hé. Nó nheo mắt háy ba nó. Tường lại một phen sượng sùng nữa. Chàng bẹo má An mắng:

— Slanke cái khỉ mốc. Slanke là cái gì? Có ngoại mà cứ nói chêm tiếng noọc vào. Tập cho ồm bốt nói có tốn hơi là bao đâu. Ngoại à mai mốt ngoại đừng có cho nó bánh gì hết nữa nha, chừng nào nó bỏ cái tật này hăng cho nó ngoại à. Nó nói cố ý không cho ngoại hiểu đó.

Ngoại cười: — Thôi mình ăn cơm đi các con kéo nguội.

Nồi cơm vừa chín tới. Khói nghi ngút. Cả nhà vừa ăn cơm vừa nói chuyện râm ran.

Cơm nước xong xuôi, mọi người tập trung trên phòng khách. Tường lo cất cử công việc chuẩn bị Tết nhất. Thẩm và bé An sẽ lo gắn bông mai vào cành khô tươi mới chặt. Thằng Huy và Tường sẽ lo lau bóng lư đỉnh, bàn thờ và thay màn cửa. Xong xuôi cả nhà lại dán mắt vào cái tivi. Ngoại và dì Nho sửa soạn về nhà. Mớ bánh chưng còn lại ngoại đem về bên ấy nấu luôn.

Thằng Huy cũng vừa về đến nhà. Nó vội chạy đến bên ngoại và đi nó nói ngay:

— Con có tin này “độc lắm”

cho ngoại hay nè. Tin này liên quan tới cậu Sung đó. - Nói rồi nó cứ cười mím chi.

— Chuyện gì vậy con? Ngoại nó hỏi lại.

Dì Nho sốt ruột quá chen vô:

— Chuyện gì thì nói đại đi con. Cứ úp mở hoài làm bà mầy sốt ruột. Hôm nay ngoại mệt lắm rồi đó.

Thằng Huy vô đề liền:

— Cậu Sung có bồ!

— Sao con biết hả Huy? Mà là cô nào vậy, bộ cậu có kể cho con nghe hả.

— Đâu có ngoại, cậu làm gì mà kể cho con nghe. Số là lúc con đang chơi games ở bên thì có phôn của cậu Sung. Cậu mang điện thoại chui tuốt vô phòng nói chuyện lặn đó. Con nghe cậu nói cái gì như là Thảo đó hả, và xưng là anh nữa. Vậy chứ hổng phải bồ sao mà cậu mắc cỡ dữ vậy.

— Tại con là con nít nên cậu Sung không muốn con nghe chuyện của người lớn đó mà. Chứ bồ với bịch cái gì cậu mầy. Ông nói ông hổng thích con gái nữa mà.

Huy cãi lại:

— Con dám cuộc với đi đó. Lúc con gần về thì thấy cậu cũng sửa soạn mặc đồ đi ra đó. Mà cậu ăn mặc bảnh hơn lúc qua nhà mình lắm, lại còn huýt gió nữa. Coi yêu đời lắm mà.

Nho nhìn mẹ: — Không chừng chị Quý bói vậy mà linh đó mẹ.

Bà ngoại cười xoa đầu nó nói:

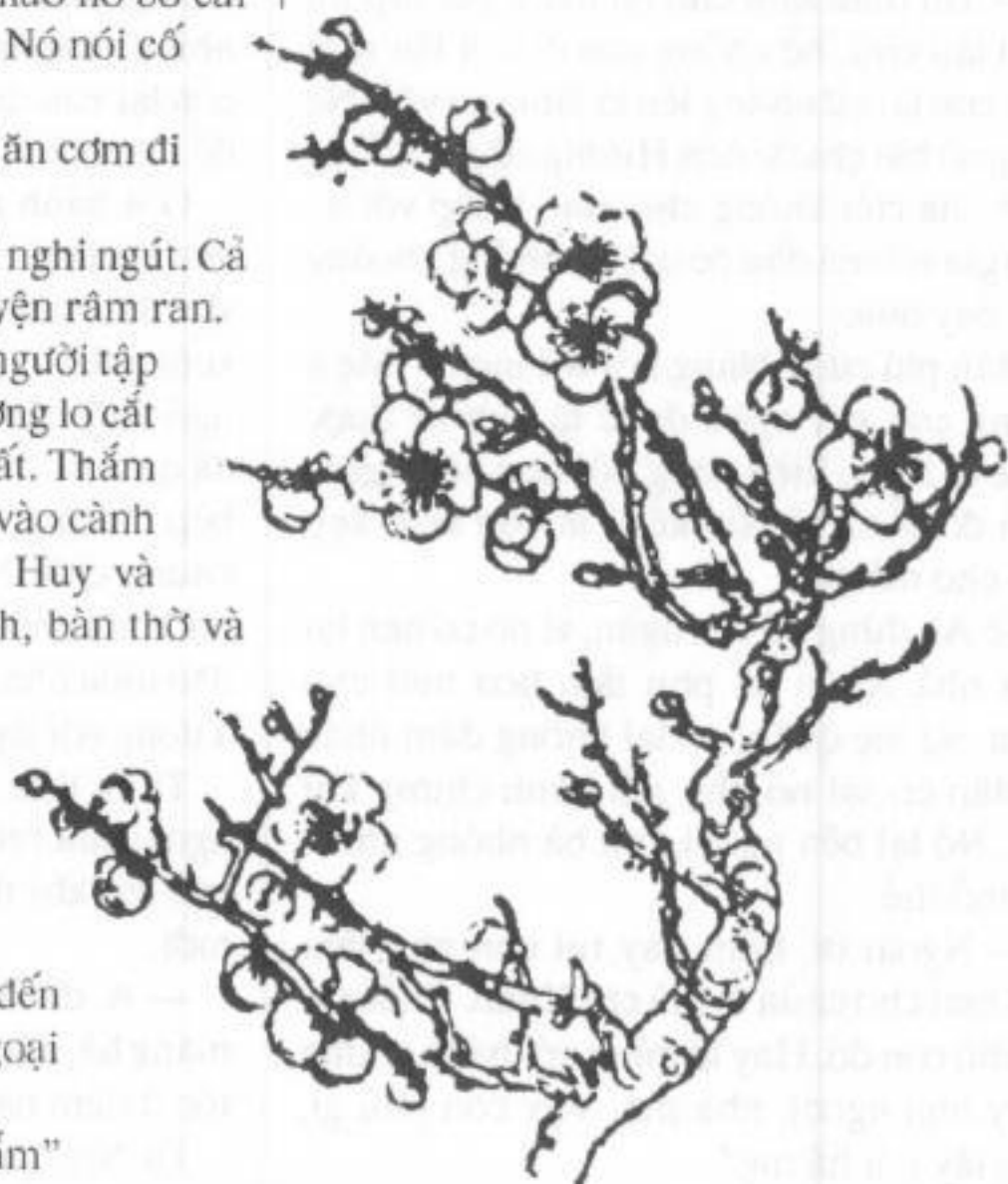
— Ừ nếu quả đúng như vậy thì bà sẽ thưởng cho cháu. Thôi bà về đây.

Rồi bà quay sang Nho tiếp: — À mà nếu Quý nó đúng chuyện thằng Sung thì chắc cũng đúng chuyện của con có phải không? Thôi về nhà khai rõ ra nghe con. Nho cười đỏ mặt, dục mẹ ra về. — Thôi ta về mẹ.

— Dạ bà về, dì Nho về ạ. Cả nhà đồng thanh.

*

(Xem tiếp trang 52)

Tôi hiểu Tết!

Khi tôi biết ngắm nhìn ngoại cảnh xung quanh mình, cũng là lúc tôi biết mình đang sinh sống trên mảnh đất âm u vắng lặng. Chung quanh tôi toàn là rừng hoang dại chỉ có vài mươi túp lều tranh leo teo núp dưới những bóng cây. Toàn vùng chưa trồn chưa đến một trăm người, thế mà cũng có tên làng. Bởi vậy, thời thơ ấu của tôi thì rất xa lạ với Tết nhất.

Mãi miết đến tuổi thiếu niên, tôi mới biết, cha tôi và bà con đồng thời ở làng Hiệp Mỹ này cũng theo thời gian đồn rừng lùi dần vào chân núi, và dân số cũng dần tăng trưởng, bởi có thêm số người từ Nam-Ngãi-Bình-Phú, họ la đà về đây lập nghiệp. Mầu ngói đỏ và tôn cũng đã lấp ló dưới bóng dừa, có vườn xanh tươi giữa cánh đồng bắp lúa.

Ngày Tết của tôi là ngày đầu tiên cha mẹ tôi có gian nhà ba căn lợp ngói vẩy cá, vách và nền lát gạch ống nung đỏ, vách quét vôi trắng. Năm ấy mẹ tôi đi chợ huyện Ba Ngòi, cách làng tôi hơn cây số để mua sắm lễ Tết. Và cái Tết cổ truyền ở quê tôi năm ấy cũng từng bừng rộn rã. Nhà nào cũng có trồng cây nêu ở trước nhà, có treo khánh sành trên dọt và phong pháo đỏ giữa thân. Dưới gốc nêu có rắc vôi bột trắng xung quanh để ngăn ngừa quỷ sứ (theo tục lệ xưa).

Riêng gia đình tôi, cha tôi lặn lội vào tận rừng sâu, chọn lựa một cây tre suông rỗng mắt, thân lá xanh tươi, đường kính khoảng mười hai phân, dài hơn sáu thước. Người trồng trước nhà và vui vẻ tự tin: “nhất định nhà ta sẽ thịnh vượng trong năm”. Trong nhà cũng đã sắm sửa bàn thờ ông bà thật

mới, có trưng bộ ngũ sự bằng đồng bóng loáng, có những bình hoa cắm bông vạn thọ và mỗi cổ bông đều có đơm cốm gói giấy ngũ sắc với trái bưởi da nghệ. Chính giữa nhà, trước bộ ván giồi bằng gỗ trắc, có cảnh hoa mai xum xuê cao hơn hai thước, cắm trong một cái ché, loại đồ gốm của người Chiêm Thành làm. Tất cả đều long trọng và rực rỡ.

Năm đó, tôi được mặc quần áo đẹp và đi guốc gỗ đông. Tôi cũng được cha mẹ, họ hàng lì xì bạc cắc, đi lễ chùa, và xem múa lân trong làng.

Thời gian ấy tôi cũng bắt đầu cắp sách đến trường làng. Rồi theo năm tháng, tôi hiểu thêm hơn ý nghĩa của ngày Tết qua hiện thực ở xã hội và đọc ở sách báo.

Nếu nói đến từng ý nghĩa của mỗi chi tiết trong triết lý của ngày Tết thì khá sâu rộng ngoài tầm hiểu biết của tôi. Ở đây, tôi chỉ xin ghi lại tổng quát những điểm chính của Tết, mà chắc hẳn bà con ta ai cũng đều biết. Chẳng qua tôi chỉ làm một việc nhỏ là hâm lại mà thôi.

Tết cũng là tiết. Có bao nhiêu Tết, tức là có nhiều tiết hòa vào thời gian và tình cảm của con người. Mỗi năm có những Tết như

Tết Nguyên Đán - ngày mùng 1-1 Âm Lịch;
Tết Khai Hạ - ngày mùng 7-1 Âm Lịch;
Tết Thượng Nguyên - ngày 15-1 Âm Lịch;
Tết Hàn Thực - ngày mùng 3-3 Âm Lịch;
Tết Thanh Minh vào tháng 3 Âm Lịch,

nhưng ngày tùy theo thời gian rảnh rỗi của mỗi địa phương;

Tết Đoan Ngọ - ngày mùng 5-5 Âm Lịch;
Tết Trung Nguyên - ngày 15-7 Âm Lịch;
Tết Trung Thu - ngày 15-8 Âm Lịch;
Tết Trùng Cửu - ngày 9-9 Âm Lịch;
Tết Trùng Thập - ngày 10-10 Âm Lịch;
Tết Hạ Nguyên - ngày 15-10 Âm Lịch;
Tết Ông Táo - ngày 23-12 Âm Lịch.

Nhưng quan trọng và vui tươi nhất là Tết Nguyên Đán, còn gọi là *Tết Ta*. Tết kéo dài đến bảy ngày mới chấm dứt. Tuy vậy, trong cả tháng giêng, mọi người đều rảnh rỗi vui chơi “Tháng giêng là tháng ăn chơi” hay “Tháng giêng là tháng ở nhà” là vậy. Tết Nguyên Đán bắt đầu từ ngày mùng một tháng giêng Âm Lịch - tức là ngày thượng nêu - được chia ra mỗi ngày:

— Ngày mùng một ứng vào loài kê (gà). Đúng giờ giao thừa tức vào 12 giờ đêm, giữa ranh giới năm cũ và mới, khi nghe tiếng gà gáy, người ta đoán được trong năm đó tốt xấu ra sao. Như đầu năm mà gà gáy sớm hơn bình thường và vang dội, tung bừng cả xóm, là điều tốt.

— Ngày mùng hai ứng vào loài cẩu (chó). Tiếng chó sủa vào giờ Tí, kể từ nửa đêm, tùy theo nhiều ít, sẽ là điềm báo hiệu sự yên ổn, lay động tĩnh trong năm.

— Ngày mùng ba ứng vào loài lợn (heo). Giờ ngheh tân tổng cự mà trông chừng nghe tiếng heo kêu ừ ừ hết la đòi ăn là trong năm sẽ bị đói khổ. Nếu heo im lặng thì sẽ phát đạt trong năm.

— Ngày mùng bốn ứng vào loài dương (dê). Mùng bốn mà gặp dê “be he” là điềm gia đình hạnh phúc, sức khỏe dồi dào. Nhưng các cô mà gặp dê “be he” thì cũng tùy cơ mà ứng đối kéo bị tai tiếng.

— Ngày mùng năm ứng vào loài ngựa (trâu). Ngày này mà ra đường gặp trâu đầu tiên thì suốt năm làm lưng vất vả “khổ như trâu”.

— Ngày mùng sáu ứng vào loài ngựa (ngựa). Ngày này mà ra khỏi cổng nhà gặp được ngựa là năm đó công danh sẽ đến, thăng tiến mau lẹ.

— Ngày mùng bảy ứng vào nhân (người). Ngày này nếu ở nhà thì tốt, vì nếu ra đường gặp người có tính tình hay bốn mạng xấu thì sẽ bị ảnh hưởng lây. Do vậy ta có câu: “Chớ đi ngày bảy chớ về ngày ba”. Trong hai ngày lễ này đều có nghĩa ngày mùng bảy. Nếu trời quang đãng và gặp người vui tươi thì hay mà gặp “cô hồn các bác” thì mạt. Cũng như ngày mùng ba ứng vào loài heo, vì heo là loại gia súc lười biếng sẽ không khá nổi.

Dù vậy, vào đêm giao thừa, theo các cụ, nếu trong có những biểu hiện sau là điềm tốt trọn năm:

Nhất thì đem đóm vào nhà
Nhì thì chuột tíc
Thứ ba hoa đèn (Đèn vụt sáng)

Năm nào viết về Tết ta cũng bị dấn chân với “lịch sử Tết”. Viết đi viết lại cũng vậy, nhưng nếu không ôn lại thì mất đi cái ý nghĩa của ngày Tết dân tộc. Bởi vậy, chúng ta cũng phải lược qua “Tết là gì?”. Từ con người đến gia đình, rồi nhiều gia đình ăn uống, chơi đùa, tế tự, ca hát dân lan ra quần chúng, xã hội, thành hội hè đình đám.

Chính Tết và hội hè đình đám là những giây phút thiêng liêng mà con người dùng để sống hòa điệu và dịp để cho con người có đời sống đại ngã tâm linh, sống hòa mình vào dịp vũ trụ, có giây phút thanh thân, an lành mới thoát ra vòng danh lợi gò bó. Tết đã quan trọng, mà ăn lại quan trọng hơn. Vui mà không ăn ngon và đúng ý nghĩa thì cũng uống. Vì vậy, ngay từ thời Tiên đế, Vua Hùng Vương thứ 6 đã truyền ngôi cho công tử Lang Liêu, vì đã biết trình bày việc ăn uống ngày Tết như hình trời đất. Và dân chúng đã hiểu triết lý đó, nên gọi là vua Tiết Liêu — Vừa có ý nghĩa là món ăn ngày Tết, mà cũng hàm ý biết lo liệu đúng tiết điệu của đất, trời và người.

Tết Nguyên Đán và Hội Xuân đã có từ nền Văn Minh Văn Lang và Lạc Việt (tổ tiên của người Việt Nam, cùng những dân tộc thiểu số khác ở vùng Đông Nam Á) đã sáng lập ra truyền thống đặc biệt này cách đây độ 4000 năm và lan dần trong liên quốc Văn Lang rồi truyền sang phía Bắc Trung Hoa và các vùng phụ cận, rồi cuối cùng đã trở thành truyền thống của cả khu vực Viễn Đông.

Đặc biệt, ngày Tết có múa lân, ca hát, mặc quần áo mới, lì xì, mừng tuổi, cờ bạc, các trò chơi leo cột, nhảy bao, bơi thuyền, bài chòi (gồm chín chòi, một chòi mẹ và tám chòi con) ở vùng Bình Định trước kia rất nổi tiếng về trò chơi bài chòi này. Quan trọng nhất là chơi hoa. Hoa mai ở trong và Anh Đào ở ngoài Bắc không thể thiếu trong dịp xuân Tết, dù ngày xuân có muôn hoa đua nở.

Ngoài ra, tranh Tết là điểm không thể thiếu trong dịp xuân như:

— Tranh chúc tụng cầu ước gồm những tranh: Bách Phúc, Tam Đa, Tiến Tài, Tiến Lộc, Tích Ngọc, Đôi Kim, Hòa Hợp, Bình An, Định Tài, Lương Vương, Vạn Đại Tử

Tôn,... với những vật tượng trưng như: quả đào (thọ), Quả lựu (nhiều con cháu), con gà (Kê lát = diêm lành), gà lợn, mẹ con đầy đàn, tượng trưng cho sự no đủ hạnh phúc.

— Tranh lịch sử, gồm những tranh: Bà Trưng, Bà Triệu cưỡi voi, Trần Hưng Đạo, Đinh Tiên Hoàng đứng trên lưng rồng, Ngô Quyền chỉ huy chiến thuyền,...

— Tranh điển tích tôn giáo: Sử tích chùa Bà, chùa Hương Tích, Đường Huyền Trang thỉnh kinh, Ngưu Lang Chức Nữ,...

— Tranh kể chuyện gồm chuyện: Kiều, Lục Vân Tiên, Thạch Sanh Lý Thông, Tam quốc chí, Chiêu Quân cống Hồ, Hoa Tiên,...

— Tranh giáo dục tâm lý: Nhị thập tứ hiếu và những châm ngôn.

— Tranh giai cảnh, tố nữ, tứ thời trình bày theo lối cổ hoặc hoa diêu, thắng cảnh, bốn bức tranh thành bộ tứ bình.

— Tranh châm biếm, khôi hài: Thầy đồ cóc, hứng dừa, đám cưới chuột.

— Tranh sinh hoạt xã hội gồm: Sĩ Nông Công Thương, Ngư Tiều Canh Mục, Cầm Kỳ Thi Họa, trường thi, phong tục cải lương, văn minh tiến bộ. Loại sau này thường dợt về khôi hài ít nhiều.

— Tranh Trấn trạch: Vũ đình, Bát quái, Tứ vị, Thiên át, Môn thần.

— Tranh thơ: Táo quân, Thổ địa, Tiên sư và những tranh về chư vị, ngũ hổ, tranh Phật: Quan Âm, Di Lạc,...

Loại tranh này không hẳn là tranh Tết nhưng được trang hoàng thay mới vào những dịp Tết.

Ngoài ra, và dịp Tết, người ta còn thấy những thầy đồ, thầy khóa khéo tay vẽ những tranh thủy mặc, tứ bình hay sơn thủy có đề thơ treo bày bán, kèm với những hoành phi đại tự, viết trên giấy màu vàng sắc bạc hay giấy hồng điều sắc vàng.

Phải nói Tết Nguyên Đán là những ngày quan trọng nhất đối với dân tộc chúng ta. Người ta thường nói “Ba ngày Tết”, đó là:

Mồng một thì ở nhà cha.

Mồng hai nhà vợ.

Mồng ba nhà thầy.

Đó là bốn phận đối với người sống. Còn đối với người đã khuất núi, thì đây là dịp để cho con cháu tụ họp lại cúng bái tưởng nhớ tới Tổ tiên, ông bà, dòng họ. Các nghệ nhân hay học trò thì đến ngày mồng ba Tết là họ làm lễ *tế nghệ sư* - Tức ông tổ của nghề mình. Nhưng ở mỗi nơi có mỗi khác. Có khi thì mồng sáu hay mồng mười tùy theo óc tin tưởng “theo truyền thuyết hay tam sao thất bản”.

Các làng cũng nhân dịp này mở các hội hè đình đám tế thần Thành Hoàng Bốn Cảnh. Do mãi vui chơi ba ngày Tết, nên họ nấu bánh chưng, bánh tét ăn cho tiện và cũng vin vào sự tích “Bánh dày bánh chưng”. Bánh tét và bánh chưng ăn với củ kiệu, dưa món, chả giò thủ, thịt mỡ thì tuyệt vời.

Mỗi năm có đến mười hai cái Tết. Mỗi cái Tết có những tôn kính vui chơi, ăn uống khác nhau. Nhất là Tết Nguyên Đán và Tết Đoan Ngọ (mồng 5-5 Âm Lịch) thì ăn uống rất lớn. Nhưng vui tươi thì ngoài Tết Nguyên Đán còn có Tết Trung Thu và Tết Trung Nguyên.

Đa số dân ta sống về nông nghiệp và ngư nghiệp. Họ làm lụng vất vả quanh năm. Nhờ có dịp giỗ Tết mà cuộc sống trở nên vui tươi, tạo tình đoàn kết, để rồi hết ngày vui lại trở về với công việc đồng áng hoặc biển dã,...

Thời thơ ấu tôi đã mất mát nhiều dịp Tết. Tuy vậy tôi cũng đã được đền bù lại những ngày Tết thật tương bưng, ấm cúng là do bàn tay lao động của cha mẹ tôi nở hoa. Nở hoa từ sự chân thật của đất. □

● Bergen, xuân 93
Lê thị Khanh

Một Lần Gặp Gỡ

Truyện dài phóng tác của Sa Vi

Vì lý do phải dành trang cho chủ đề Xuân nên truyện dài "Một lần gặp gỡ" xin tạm gác lại kỳ sau

Xuân trong hai cuộc đời

Những dịp đầu xuân đến lỗ làng
Là lòng thấm lạnh tựa đông sang
Có gì tha thiết hơn lòng trẻ.
Bằng kỷ niệm xata dẫu muộn màng.

Nồi bánh chưng xanh lửa rực hồng
Năm trong lòng trẻ sống vô song
Chiếc bong bóng lợn sao mà quý
Pháo tịt ngòi nghe tiếng nổ bung.

Những tà áo mới khoe ngoài ngõ
Câu chúc ngay thơ trẻ đại khờ
Đình làng áo thụng, ông tiên chỉ
Ngồi xếp bằng mâm cỗ thật to.

Đong đưa giải yếm cong lưng cật
Cọc chuyển dây chùng trai gái du
Cây nêu gió chuyển kêu bản bật
Ai biết đâu là chuyện thực hư.

Dăm ông thầy bói trên hè phố
Đoán chuyện tình duyên nghiệp số cho
Thầy đồ cong dít viết thành đối
Phượng múa rồng bay vẽ chữ nho.

Anh Cu say mướt bên bầu rượu
Cái Cũn đam mê chuyện đá gà
Ông Xui cờ bí đang thềm chiếu
Bà Cả say mê chũm Tịch tà

Trầu nhai bồm bẽm văng ra miệng
Điếu thuốc lào say nhả khói thiền
Cây mai rộ nở hoa vàng thắm
Cô gái nà dòng nghĩ đến duyên.

Đò ngang bến dọc đông người tới
Ngõ ngách trơn tru sạch sạch là
Bàn cùng xuân đến không mời gọi
Nợ vẫn bươm đầu lột tóc da

*

Nguyễn Ngọc Thuận

Ở đây pháo vẫn bày la liệt
Nhưng chẳng hợp thời với Tết ta.
Chiếc bánh chưng luân hồi hóa kiếp,
Mỡ hành giấy bạc tựa thầy ma.

Ở đây dẫu có ông tiên chỉ
Cổ đặt trên bàn ai cũng chê
Hương thơm khói tỏa xa trời biển
Đã chắc gì cha mẹ đã về.

Ở đây dẫu có du mà xích
Chúng nhảy loạn cào, nhảy xuốt đêm.
Thuốc lào đi thật xa mà hít
Trầu cũng thay bằng kẹo xing-gum

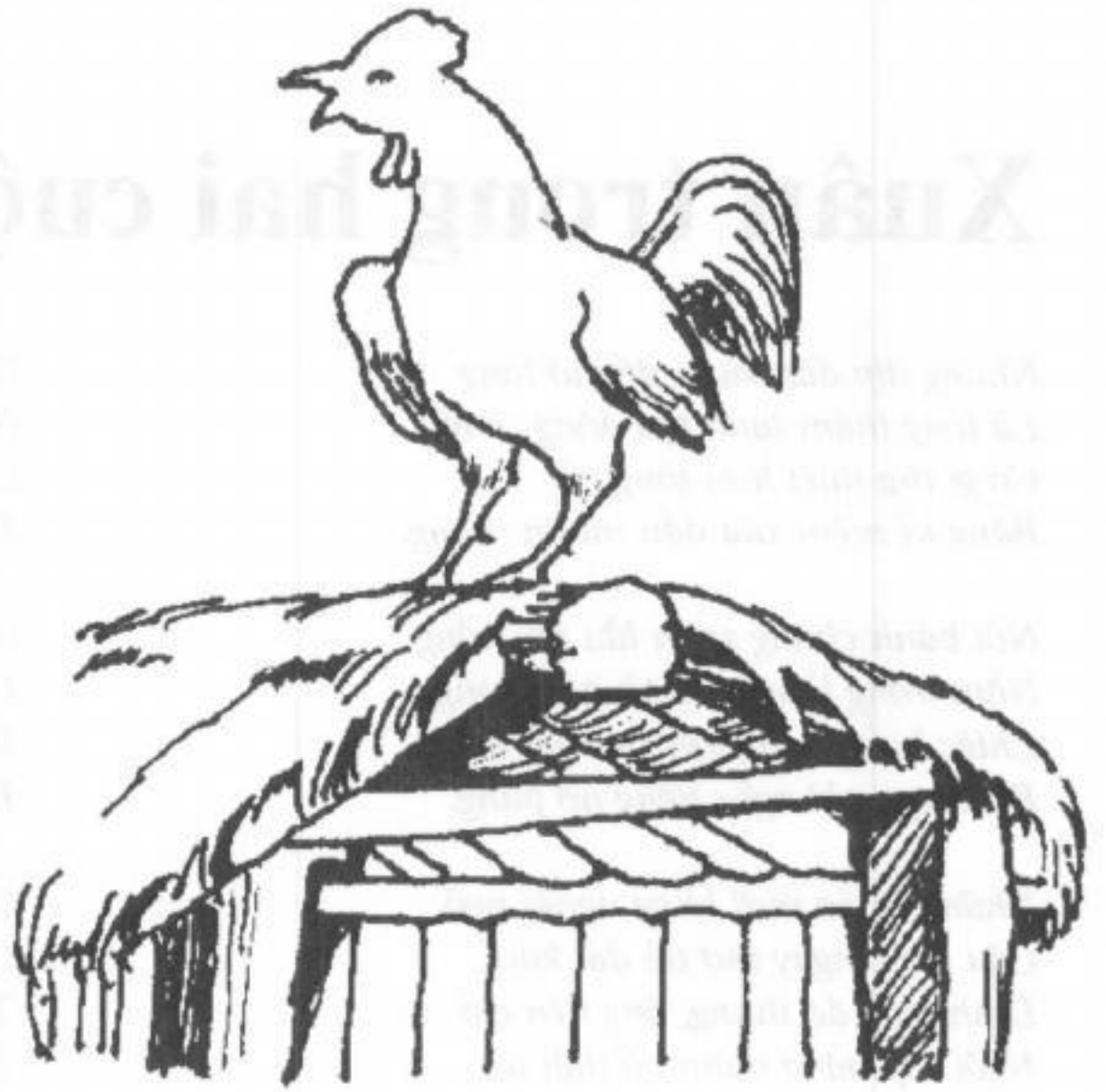
Thấp nhang con bảo: "Sao hồi thế"!
Đốt bạc, đốt vàng chúng thấy ghê
Âm binh vì thế không về độ
Người ở tuổi vàng cũng chán chê

Cây mai rộ nở, mai bằng giấy
Cái Cũn xum xoe váy loét lờ
Già cả bây giờ mang chiếc gậy
Chiều ngang xa lộ ngập tràn xe.

Giao thừa là lúc trời vừa sáng
Là lúc con đang đến sở làm
Tình nghĩa xa dần như huyết táng
Quê hương còn lại chút âm vang

Thạch Thủ Nói chuyện gà

Thời kỳ bi hùng nhất trong lịch sử loài vật là giai đoạn *Lục súc tranh công*⁽¹⁾. Văn học nước ta cũng ghi lại đầy đủ sự kiện này. Sử cho biết, sau cùng vì thấy sáu sứ quân đó, mạng nào cũng hung hăng con bộ sát, thề đánh tiết canh tử thù nên chủ nhân loài người đã phải đứng ra “hoà giải - hoà hợp dân tộc” cho chúng. Thế nhưng tuy bề ngoài bọn lục súc này tỏ ra nhất trí sống chung hòa bình, nhưng thật tình chúng vẫn gườm nhau, hễ có dịp là hiến kế cho chủ nhân xơi tái cừu địch, chỉ mảnh cho người ăn sao cho ngon, nhậu sao cho đúng điệu, hợp mốt. Bởi vậy mới có câu ca dao:

*Con gà cục tác lá chanh
Con lợn ủn ỉn mua hành cho tôi
Con chó khóc òng òng ngồi
Bà ơi đi chợ mua tôi đồng riềng.*

Cứ theo bài hát dân gian trên, tại sao gà lại bị các con vật khác chỉ điểm hàng đầu? Thưa, chỉ vì sau vụ Lục súc tranh công vĩ đại đó, quả thật gà đã chiếm được ngôi vị gần gũi nhất với chủ nhân. Ngược lại, người cũng “xích lại gần em tí nữa” với gà. Trong bất cứ chuyện lớn việc nhỏ nào, bất kỳ dịp vui hay buồn nào, người ta cũng lôi gà vào cuộc. Nào quan, hôn, tang, chế... cũng có gà! Nào lúc yêu đương, khi cày bừa, nào khi thù hận hay lúc tiên đoán thời tiết... cũng có gà! Như vậy đương nhiên là gà đã anh dũng đi vào cuộc đời của loài người. Không có gà, không xong!

Năm nay Quý Dậu, gà hồi dương (nghĩa là trở lại dương thế). Do đó tìm hiểu “thần thế và sự nghiệp” của gà là một việc làm hợp lý, vừa thuận mệnh trời, vừa đẹp lòng người... Giao Chỉ. Nhưng vì gà linh lắm,

nếu đã đề cập tới gà thì phải “nói có sách mách có chứng”, bằng không ta sẽ bị gà ếm tài hết đường bình, bởi gà có nhiều đòn độc như:

- *Hóc xương gà, sa cánh khế.*
- *Yêu chó chó liếm mặt;*
yêu gà gà mổ mắt!

Gà là danh tự chung chỉ thứ súc vật có lông vũ và cánh. Con trống có mồng cao, tích dài, chân có cựa nhọn, thuộc loại hiếu chiến, khoái gáy vào lúc giữa đêm và gần sáng. Con mái đẻ và ấp trứng, thích kêu cục tác và bới càn. Gà còn có tên cúng cơm là kê.

Gà chia thành nhiều chủng tộc khác nhau. Dĩ nhiên giữa chúng cũng thường diễn ra những vụ apartheid, kỳ thị kịch liệt. Dưới đây ta liệt kê vài loại gà vốn nổi danh trong giới kê chúng:

- *Gà ác* còn có mỹ danh *gà di*: Nhỏ con, mắt đỏ gay, lông màu trắng tuyền, nhưng da lại đen xì, nhìn hơi xấu nhưng... hấp dẫn!
- *Gà cồ*: gà trống để lấy giống, ngược lại với loại gà chọi tuy cũng mang danh gà trống nhưng lại tự nguyện diệt... dục để có sức mà hạ địch thủ, đem giải về cho chủ nhân.

- *Gà dao*: loại gà chọi, cựa cựa ngắn để buộc vào đó lưỡi dao bén nhọn hầu chém đẹp đối phương.

- *Gà điều*: lông đỏ trong khi gà chuối lông trắng và gà ô lông đen. “Mỗi... con mỗi vẻ mười phân vẹn mười”.

- *Gà lồi*: còn gọi là gà tây, bự con, vốn là vật tế thần vào những dịp lễ Giáng sinh, tết dương lịch ở tây phương và lễ Tạ ơn ở xứ Cờ hoa.

- *Gà mái ghe* hay *gà mái tơ*: gà con gái, mới lớn, chớm dậy thì, sắp sửa... công được

gà trống trên lưng.

- *Gà nỏ*: thân mình có điểm thêm nhiều lông trắng nên giống kiểu tóc muối tiêu hay hoa râm.

- *Gà tàu*: lông nhiều, thịt ngon (đa mao bao giờ cũng... tốt thôi)!

- *Gà thiên*: Thứ gà hoạn quan; loại này ngu nhất, không biết đệ tam khoái là gì, chỉ hùng hục ăn cho béo xác để chủ nhân cắt tiết làm thịt, trước cúng tổ tiên, sau lai rai ba sợi.

- *Gà xước*: thứ gà “chẳng giống ai” vì lông lá mọc ngược, đâm xước lên cứ như thể “cờ bay cờ bay trên thành phố thân yêu”.

Ngoài ra có nhiều trường hợp gọi là gà, nhưng không phải là gà thứ thiệt, trái lại đó chỉ là sự lạm dụng tên tuổi của gà mà thôi. Thí dụ:

- Mách hay giúp lên ai điều gì, chẳng hạn *gà bài thi* hoặc *gà nước cờ*.

- Thấy kẻ nào khờ khờ, lồi thối, thiên hạ lại điểm mặt: Cái thằng trông sao con gà quá vậy!

- *Gà lược*: ám chỉ người đàn bà chịu bước lên xe hoa lần nữa để làm lại cuộc đời. Trong truyện Trinh Thử có câu:

*Hạ qua đám ước lại xuân
Để ham gà lược mấy lần nữa sao.*

- *Gà mờ*: Kẻ tay mơ, tuy bộ vó làm ra vẻ ngầu, nhưng thật ra không sành điệu, thiếu sâu sắc, cái gì cũng chỉ biết có “nửa chừng xuân”.

- *Gà nuốt dây thun*: Loại người có bộ mặt ngơ ngơ ngẩn ngẩn như hề... Khả Năng.

- *Gà phèn*: người quá thật thà, ngây thơ cụt.

- *Gà nhúng nước*: thứ trẻ con bụng ỏng

da chì, long thể muôn đời “xương sống xương sườn giờ ra”.

Thêm vào đó gà còn bị đem vào thế giới của thành ngữ để tô điểm cho câu văn, câu nói của loài người thêm văn hoa bóng bẩy mà rất nhiều khi hai đối tượng được nhắc đến chẳng ăn nhập gì với nhau, ấy thế mà vẫn song hành ngon lành. Chẳng hạn:

- *Chữ như gà bơi*: Thứ chữ của bác sĩ hoặc của những bàn tay run run vì ăn... chân gà quá độ.

- *Gà trống nuôi con*: Các tay đực rửa tuy có con nhưng lại độc thân sau khi vợ đã “đi bán muối”.

- *Gà tức nhau vì tiếng gáy*: Tâm địa của những kẻ ganh ghét chuyên nghiệp khi thấy người khác làm được việc gì. Hầu hết ca sĩ mắc thứ tâm bệnh này.

- *Váng chủ nhà gà vọc niêu tôm*: Lợi dụng người trên đi khỏi là “phe ta” tung hoành, làm “loạn châu chấu”.

- *Công rắn cắn gà nhà*: Mang kẻ ác ôn còn đồ vào ám hại người thân trong nhà hoặc đem quân giặc vào nước để dè dặt cưỡi cổ đồng bào mình.

- *Ông nói gà bà nói vịt*: Trường hợp một người Việt và một người Na uy nói chuyện với nhau bằng... tiếng mẹ đẻ của mình.

- *Mặt tái như gà cắt tiết*: sợ teo lại khiến bao máu huyết di tản về “vùng kinh tế mới” khiến bộ mặt của chủ nhân nhợt nhạt như vừa “khóc ngoài quan ải” v.v...

Nói về kê số người ta dành chào thua không đếm xuể vì lý do dễ như gà nên dân gà không ngừng gia tăng vượt chỉ tiêu. Nếu mai này có nhà độc tài nào nổi hứng bắt tử buộc loài gà phải đăng ký hộ khẩu để được cấp chứng minh thư thì thời gian thực hiện công tác này phải kéo dài ít nhất 12 năm, nghĩa là từ năm Dậu này đến hết năm Dậu sau. Ấy là chưa kể những thứ gà sống ngoài vòng pháp luật, lấy “trời làm màn, đất làm

chiếu” như: *gà rừng, gà tre...* hoặc thứ gà lai căng như: *gà đồng, gà gố, gà pha...* Bọn này vốn “du thủ du thực” nên chẳng biết cái chuồng là gì.

Theo các cụ xưa, việc gì cũng phải học mới nhuyễn, theo đó ăn phải được học trước nhất: “Dĩ thực vi tiên!” hoặc “học ăn, học nói, học gói, học mở”. Cũng do tầm quan trọng của ăn, cổ nhân bao giờ cũng đặt từ ngữ này trước các tiếng khác: ăn học, ăn uống, ăn nằm v.v... Ăn các thứ khác đã trải da tróc vẩy, hưởng chỉ là ăn... thịt gà! Tuy nhiên muốn có gà để hưởng thụ ta phải biết phấn đấu trong việc lựa gà, chờ đợi đột cú thấy gà là rước về nuôi, vì ngoài *một tiền gà, ba tiền thóc* còn bị lâm cảnh *bút sa gà chết* hoặc *hoài thóc ta cho gà người bơi*. Tiền nhân chỉ mảnh:

*Nuôi gà phải chọn giống gà
Gà di bé giống nhưng mà đẻ mau.*

*Nhất to là giống gà nâu
Lông dày thịt béo về sau đẻ nhiều*

hoặc:

*Gà nâu chân thấp mình cao
Đẻ nhiều, trứng lớn, con vừa khéo nuôi.
Chả nên nuôi giống pha mùi
Đẻ không được mấy, con nuôi vụng về.*

Hơn nữa vì sợ con cháu mắc chứng quáng gà, nhìn gà hoá quố, người xưa còn đối chiếu thứ gà ngon nhất với các loại thượng hảo hạng khác cho dễ hiểu:

*Cau phơi tái
Gái đoạn tang
Chim ra ràng
Gà mái ghe*

Hoặc:

*Cơm chín tới
Cải ngồng non
Gái một con
Gà nhảy ổ.*

Tiếp đến là cách ăn gà. Những kẻ phàm phu tục tử cứ thấy thịt gà là mắt sáng lên, hồ hởi phấn khởi “can không nổi”. Ngược lại, người nho nhã trước cơm gà cá gỏi bao giờ cũng tự chế, dẫu có thèm thế nào đi nữa cũng chỉ kín đáo... nuốt nước miếng một cách tế nhị! Các tâm lý gia quả quyết cách ăn thịt gà phản ánh tính tình của thực khách. Điển hình như:

*Miếng nạc thì để phần chồng
Miếng xương mẹ gặm, cổ lòng phần con.*

Thấy vậy ta biết ngay người dā bà này yêu chồng, thương con, đức hạnh với vợ đến bọt thần cũng phải ngả mũ chào. Những kẻ vốn bản tính *gà què ăn quẩn cối xay*, quyết tử thủ trong thứ “chân lý” làng xã “phép vua thua lệ làng” nên khi ăn thịt gà vẫn duy trì khẩu thuyết của các cụ xưa: *Thứ nhất phao câu, thứ nhì đầu cánh*. Ngày nay người nào có máu “đánh mau đánh mạnh” lại ưa chọn *nhất đùi nhì lườn*. Trong khi đó giới sành điệu biết phân chia từng món lược, xào, nấu... Mỗi món lại được phụ đề bằng các thứ thích hợp:

- *Con gà cục tác lá chanh*
- *Gà tơ xào với mướp hương...*

Cũng như bao thực phẩm khác, gà thay đổi không ngừng theo đà tiến hoá của khẩu vị nhân loại: Gà luộc, gà quay, gà xé phay, gà tiềm, gà hấp muối, gà dút lò, gà... đông lạnh, cánh gà chiên bơ, cháo gà, miến gà, kim tiền kê, phụng trảo... Món nào cũng tuyệt cú mèo. Nói tóm lại, gà càng được ướp gia vị càng thơm, càng bắt mũi và khiêu khích vị, quyến rũ thực khách... y như hoa dấn dụ ong bướm vậy.

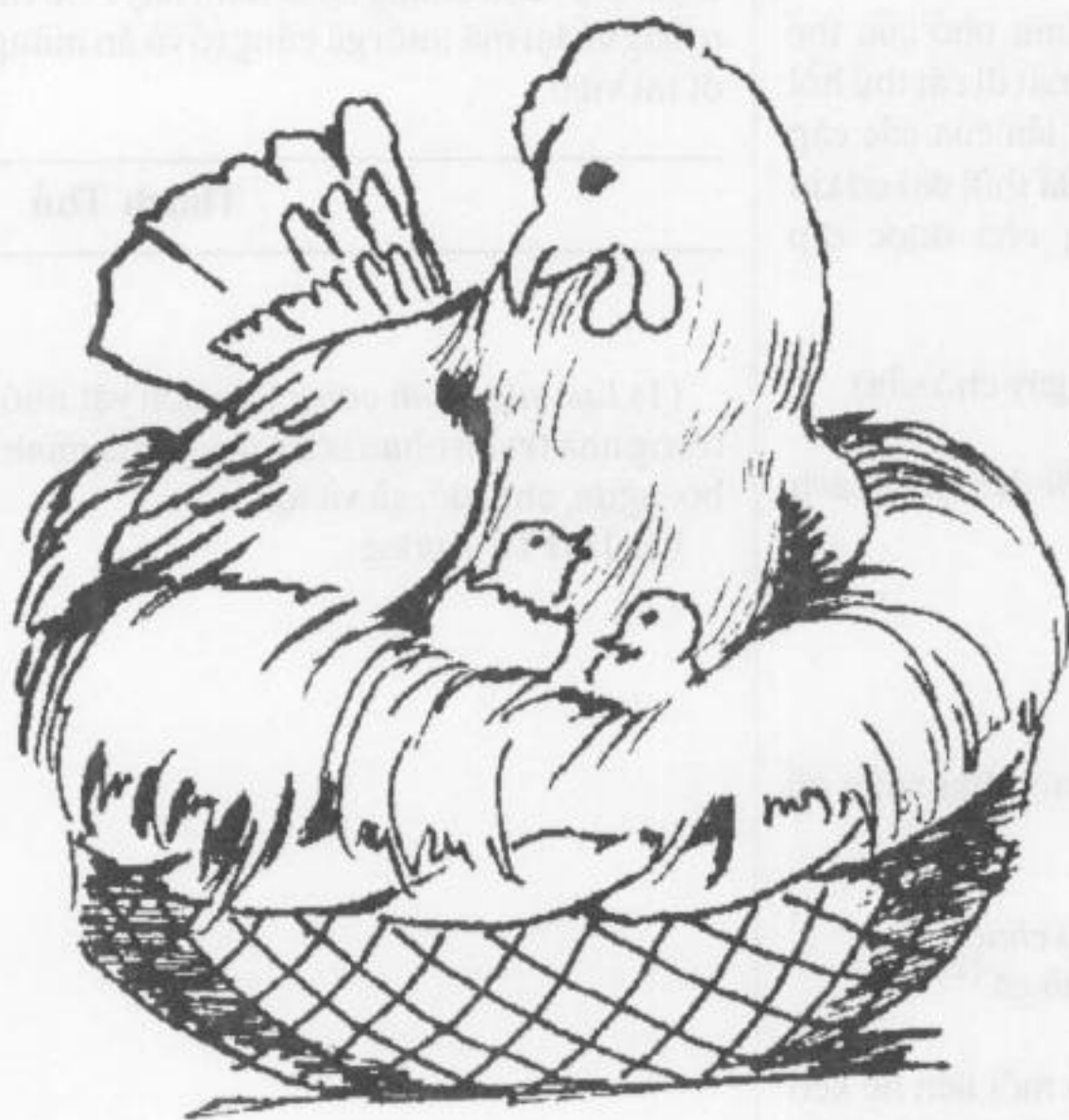
Ngoài ra, gà ô mà tần thuốc bắc thì hết nói, có tác dụng chữa bệnh phổi, bệnh suyễn đã đành mà còn ngon và bổ xương cốt hết chỗ chê. Ngày xưa chỉ có những tay trọc phú mới dám dùng món này để đãi khách quý; người nghèo may ra chỉ được ngửi mùi thơm cho đỡ ghiền thôi.

Nhân nói đến sự liên hệ giữa gà và đông y tưởng cũng nên nhớ đến tích-ních vá màng trình theo công thức “vòng ngoài bảy chữ vòng trong tám nghề” mà Nguyễn Du đã kể trong tác phẩm *Đoạn Trường Tân Thanh*:

*Nước vỏ lựu, máu mào gà
Mượn màu chiêu tập lại là còn nguyên
Mập mờ đánh lận con đen...*

Khoa bói toán quan sát chân gà lược để đoán vận hên xui: Màu vàng trên chân gà nổi lên, gân lặn xuống ấy là điềm tốt. Ngược lại, nếu không “bàn chí tử” cũng sớm “tiêu điều miền cực lạc”. Xưa kia học trò xin học võ, trong lễ nhập môn bao giờ cũng phải dâng con gà luộc. Nếu móng chân gà của tên nào duỗi ra đó là dấu chỉ đứa lừa thầy phản bạn; dĩ nhiên thầy chẳng những không nhận dạy mà còn đá đít tống về... đuổi gà cho vợ!

Trong giới vương tôn công tử vua chúa hầu như ai cũng có máu mê đá gà. Trò chơi này có từ ngàn xưa, sau lan tràn xuống các xóm dân ngu khu đen. Ở đâu gà cũng bị lôi ra làm trò trước mua vui sau thành nghĩa đồ đen. Mà kể ra gà cũng ngu lắm cơ, vẫn được các bậc... tiền kê dạy về môn luân lý giáo khoa thư rằng *gà khôn gà chẳng đá*

lang và khôn ngoan đá đáp người ngoài, gà cùng một mẹ chớ hoài đá nhau, ấy thế mà khi người ta vừa khích một tí là đã nhào vô đá nhau chết bỏ. Hơn nữa, nếu được phun vào mặt chút rượu và được gắn vào cửa lưới dao nhọn thì ôi thôi gà này liền tưởng mình là cao bồi thử thiệt, đeo súng lưng lửng, nhảy vào đấu trường hạ đẹp đồng loại. Ngày nay tại những khu nhà lá thuộc các nước nhược tiểu, người ta cho gà tranh tài cao thấp để cá độ. Lắm kẻ sạt nghiệp vì đá gà. Một số chính phủ có đầu óc văn minh thấy trò chơi này ác kè ác đức bèn ra lệnh cấm, nhưng các tay chuyên nghiệp thì vẫn đánh giá luật pháp như... kít gà sắp vậy.

Mặt nữa, gà nhiều khi đã chết rồi mà vẫn không được yên giấc ngàn thu, trái lại còn tiếp tục bị chơi tới bởi hoa lá. Ấy là trò quay đầu gà của con cháu lưu linh: cái đầu gà đặt giữa lòng đĩa được quay tròn như chong chóng. Khi dừng lại, mỏ gà chiếu tướng ai thì kẻ đó phải cạn một hơi ly rượu đây. Tiếng hò reo “dô! dô!” của các thần ve chai này chỉ ngừng khi cả đám đã gục, để trở lại cái đầu gà đơn côi bên cạnh đồng xương ngổn ngang.

Nhưng ở một lãnh vực khác có tính cách nhân bản, gà được phục hồi danh dự. Theo ca dao, gà được tham dự vào chuyện ái tình của loài người. Ngày xưa con giai phải lòng con gái là do 10 ưu điểm của nàng, theo đó kiểu vấn tóc là ăn khách hơn cả:

Một thương tóc bỏ đuôi gà...

Tuy nhiên say nhau là một chuyện còn chàng và nàng có lấy được nhau hay không lại là do thẩm quyền “cha mẹ đặt đầu con

ngồi đó”, thành thử không thiếu những cô gái lâm cảnh lạnh lùng sương gió. Các nạn nhân này chỉ còn biết mượn gà để giải tỏa mối sầu vạn cổ:

*Con gà rìng tốt mã khoe lông
Chẳng cho đi chọi nhốt lồng làm chi
Thầy mẹ ơi con đã tới thì
Mười bảy mười tám chẳng cho đi lấy chồng!
Bây giờ người có, con không
Thấy chúng thấy bạn, cực lòng con thay!*

Ngược lại, nếu tốt số cuộc tình được thuận buồm xuôi gió thì trong sinh lễ của đăng trai bao giờ cũng phải có gà đi tiên phong:

*Mẹ sinh con trai làm chi
Đầu gà má lợn đem đi cho người.
Mẹ sinh con gái như tôi
Đầu gà má lợn mẹ ngồi mẹ ăn.*

Nhưng thuở xa xưa vợ chồng sức mảy được tự do cùng ăn ngủ như ngày nay. Nam nữ thọ thọ bất... chung giường! Nhở nhau quá thì chàng và nàng phải áp dụng chiến thuật du kích, nhưng nào có thể “bách chiến bách thắng”. Trở ngại bây giờ lại là gà mới “nửa hồn thương đau” chứ:

*Mong chàng chàng chẳng xuống cho
Đến khi chàng xuống, gà đã o o gáy dồn.
Chém cha con gà kia, sao mày vội gáy dồn.
Mày làm tao mất vía, kinh hồn vì nỗi chồng con!*

Tuy nhiên một khi đã được “an toàn trên xa lộ”, chàng bèn trở thành thử gà trống oai dũng, dựng lông xoạc căng ghe ghe theo đúng “thủ tục hành chánh” rồi a lê hấp chiếm mục tiêu chiến trường. Kết quả nàng lại dễ như gà.

Ngày nay sống trên thành phố của thế giới văn minh dân chủ, ta mất đi cái thú hồi hộp của những lần... chọi lén của các cặp vợ chồng xưa. Ngoài ra giữa thời đại cơ khí hiện đại ta cũng không còn được dịp thưởng thức âm thanh:

- Kê minh khuyến phê (gà gáy chó sủa)

Hoặc có thể tiên đoán thời tiết bằng cách nhìn cảnh:

*- Chớp đông nhay nháy,
gà gáy thì mưa.*

Và ngày tết hết còn cảnh đón xuân cổ truyền:

*Đi dợt ngoài sân tràng pháo chuột
Om sòm trên vách bức tranh gà.⁽²⁾*

Nhưng không vì thế mà mối liên hệ keo sơn cố hữu giữa ta và gà trở nên lỏng lẻo

như răng bà già, trái lại tình ta với gà vẫn như môi và răng. Hơn nữa với kỹ thuật thực phẩm tân tiến bây giờ, gà được đặc chế thành trăm ngàn món ăn xứng đáng đồng tiền bát gạo, khiến ta ta càng dớp gà kỹ. Hai ba ngày mà không được nuốt miếng thịt gà kể là một thiếu sót lớn vậy.

Năm nay - 1993 - gà về lãnh đạo và quản lý dương thế, còn nhường quyền làm chủ cho nhân dân, ta ắt có quyền tin tưởng tương lai sẽ sáng chói hơn răng vàng. Đàn ông tuổi Dậu tuy ngũ vắn lục khí nhưng đại cát. Riêng đàn bà tuổi Dậu tương đối vất vả đấy, nhưng nhờ thận khí vượng vào nên ban ngày ra ngoài nói hay được người khác tin, ban đêm ngủ ngáy lại được chồng thương chồng bảo... *gáy cho vui nhà!* Đặc biệt con gái tuổi Dậu vẫn xung khắc với Mão, nhưng tam hợp với Tỵ, Sửu, Tuất, nhị hợp với Thìn, Hợi, lấy chồng tháng trước, tháng sau dễ con so liền.

Gà năm nay vốn giò cao (trường túc), mặt đỏ (hồng diện) lại lông nhiều (đa mao) do đó thuộc tướng quý.

Đầu năm nên xuất hành giờ Thìn, Mùi và phương chính Bắc và Tây Bắc ắt sẽ gặp núi của và quới nhân.

Theo sấm Trạng Trình, nước nhà được độc lập thật sự vào một trong những năm Dậu. Biết đâu chẳng lại là năm nay? Cứ tin tưởng vĩ đại mà nuôi gà cúng tổ và ăn mừng đi thì vừa!

Thạch Thủ

(1) *Lục súc tranh công*: Sáu con vật nuôi trong nhà tranh nhau công trạng của mình: bò, ngựa, chó, dê, gà và lợn.

(2) *Thơ Tú Xương*

Vigdis Stokkelien, sinh ngày 11/3/1934, tại tỉnh Kristiansand, Na Uy.
Sách của bà viết, lấy từ kinh nghiệm của chính mình. Bà còn viết nhiều kịch bản cho
đài truyền hình NRK.
Năm 1967 bà ra cuốn tuyển tập truyện ngắn "Dragsug" đầu tay.

Một Búp-bê Việt Nam

(En Vietnamesisk dukke)

Nguyên tác: Vigdis Stokkelien
Bản Việt ngữ: Dương Kim

Mỗi buổi sáng, khi Esther kêu lên như một con chuột cống trong phòng ngủ, Goril vẫn còn hy vọng đấy chỉ là cơn ác mộng. Đứa trẻ vẫn chưa đến - chút nữa cô sẽ lên phố, chọn mua những chiếc áo đầm xinh xắn, đôi giày nhỏ, mấy con gấu lông xù, vài con búp bê mềm mại, những khối gỗ đồ chơi, ăn trưa với Leif và sẽ trù tính mọi việc về đứa trẻ mới: Vườn trẻ âm nhạc, đi dạo đến sở thú...

Esther nằm trong chiếc giường con nít, màu vàng. Nó nhìn vào khoảng không, đôi mắt chẳng biểu lộ gì.

Mấy cái màn che cửa sổ, vui tươi với những hình vẽ Donald Duck, lay động trong cơn gió hiu hiu từ biển, Goril có thể nghe thấy những đợt sóng đập vào bờ. Không khí bốc mùi đất nóng và mùi hoa bạch anh đào.

Tất cả những gì cô mua trong thời gian đợi chờ lâu dài, vẫn nằm đấy, bất động trên cái tủ dài và thấp: Một con búp bê trắng và một con đen, một cái nhà búp bê sơn đỏ, trong có nhiều đồ xinh xinh, một trái banh có sọc, những khối gỗ có mẫu tự, cái kèn, cái trống, cái thùng và cái xẻng.

Mỗi thứ được chọn bằng sự quan tâm. Cô còn dự tính đi tìm một con búp bê Việt Nam, nhưng tìm không ra. Rồi cô mua một con búp bê da đen, tóc quăn, nghĩ chắc con búp bê này "giống như ở quê nhà Esther" hơn con màu trắng. Nhưng da của Esther đâu có đen, da của nó rất trắng. Mấy chiếc áo đầm trong tủ cũng chưa dùng đến, đứa trẻ bốn tuổi mà chỉ dùng được quần áo con nít thôi.

Khi Goril bỗng đứa bé gái ra khỏi chiếc giường, từ người nó toát ra một mùi hôi nặng là lạ, tưởng như mùi vỏ cây. Trong khoảnh khắc cô cảm thấy nó thật đáng ghét. Tóc trên đầu thưa thớt, vài giọt mồ hôi lăn trên trán. Đôi mắt nâu, nhỏ, nhìn chòng chọc vào cô, nhưng đứa trẻ đã nín không kêu la nữa.

Lúc ở phi trường, cô và Leif đứng cùng với tám người cha mẹ nuôi khác. Cô biết trước có gì không ổn. Nhà báo địa phương đến chụp hình: Leif nhắc đứa trẻ lên - cô đưa cho nó con búp bê da đen, trong khi ấy đứa bé cứ trơ trơ, nhìn giống như một hình nộm Á Đông bằng ngà voi.

Đến tối, gia đình Leif đến coi "đứa bé

mới" ấy. Esther ngồi đấy, nơi họ đặt nó, trên sofa màu xanh dương, nó nhìn thẳng ra phía trước, chòng quạ trong những giây tươi vui, nằm bất động.

— Chờ con bé thẳng vào nhà thương đi, trước khi con thương yêu được nó, bà mẹ chòng nói. — Tội nghiệp, nhưng má có kinh nghiệm nhiều về con nít, và đứa bé này không bình thường đâu.

"Thương yêu". Cô bối rối khi bỗng đứa bé, cảm thấy sự ghê tởm, sợ hãi, mãnh liệt lẫn thương xót.

Một trong những người bạn gái có khuyên: — Người ta có quyền khiếu nại khi nhận những đứa trẻ như thế này, anh chị đã có lòng tốt đón nhận một đứa bé, thì họ không nên gởi đến mình đứa trẻ dần dần như vậy.

Nhưng cô chắc chắn đứa bé không dần. Trong lòng cô có một cảm giác kỳ lạ là Esther đang ngủ, nếu cô có thể đến với bé, thì bé sẽ tỉnh dậy.

— Có lẽ mình nên đem nó đến một bác sĩ thần kinh về con nít để khám nghiệm cho nó xem sao, đêm trước Leif nói thế. Anh đã thử nói chuyện với con bé, rồi chỉ vào mình, nói - ba - chỉ vào con búp bê, nói - baby.

Lúc anh đứng dậy, cô nhìn thấy mặt anh mồ hôi ướt đầm, anh đã cố gắng dấu sự bất mãn.

*

Cô cho nước vào bồn tắm, đặt Esther vào đấy. Cởi áo đứa bé ra, thiết tội nghiệp, bụng nó ỏng, chân tay thì nhỏ, sự cân bằng nó cũng yếu, đầu lắc qua lắc lại, người hơi giật giật. Trông giống như một điệu múa kỳ lạ.

Cô sợ sát xà bông vào chân tay đứa bé, cảm thấy sự ghê tởm bò quanh mình, - tay cô giết mạnh khi chạm vào làn da căng của đứa bé.

Một buổi sáng, lúc Esther nằm yên trong cái khăn tắm màu xanh dương, để cho cô lau chùi, một cảm giác tuyệt vọng dâng vào lòng Goril.

Goril gọi điện tới y tá, người đã đem đứa bé vào xứ này, cô mong được sự chỉ bảo, sự ủng hộ - hoặc có lẽ cô muốn y tá sẽ đem đứa bé đi nơi khác, những chuyện về nó rồi sẽ lắng dịu xuống trong ký ức như một giấc mộng dữ.

Người y tá giận dữ: — Tôi tưởng anh chị là người chín chắn - anh chị tưởng anh chị sẽ nhận được con búp bê từ một nước đã ở trong chiến tranh lâu dài sao? Rồi người y tá nói đến những sự kinh hãi mà Goril không thể nào hiểu rõ, nào là bom na-pan và chết chóc.

Chẳng có gì đáng nghe.

— Ngay cả ngôn ngữ nó cũng chẳng hiểu, người y tá nói tiếp, - đừng mang đứa bé đi vòng vòng đến bác sĩ chuyên khoa làm gì, hãy cho nó thời gian, và đầy đủ tình thương...

Cô đặt chiếc thuyền nhỏ mà cô đã mua cách đây mấy ngày, xuống bồn tắm, đẩy chiếc thuyền qua lại, cô kêu: - Tututututu-tut.

Ngay lúc ấy, Esther theo dõi chiếc thuyền, vẫn không có chút dấu hiệu của sự vui vẻ trong ánh mắt lèch lác, Á Đông? Không, nó chỉ nhìn thẳng, bất động.

Goril mặc áo cho đứa bé gái, bỗng nó vào bếp - lấy thuốc vi-ta-min, bột ngô, trứng luộc.

Bé Esther ăn đầy miệng.

— Esther, mình ra biển tắm nhé? Tắm đó?

Trong đôi mắt đen có ánh lên niềm vui về không? Esther có hiểu gì không? Bé hiểu như thế nào? Cả ba tuần nay, đứa bé không thốt một tiếng, cũng chẳng nói lời nào, dù bằng ngôn ngữ của nó nữa.

Lúc ra bãi biển, Goril phải cam đảm chịu đựng, vì trên đường và cả ở trong vườn người ta đã nhìn theo cô, dị nghị: Con nhỏ Việt Nam kia kìa, tội nó mang về nuôi, vì chính tội nó không có con - Cô ấy là người không sanh con được - bây giờ tội nó rước về một con bé dần dần. Coi kìa.

Nếu Esther muốn thì nó có thể đi, đi vài bước trong vườn, rồi ngồi bệt xuống đất, đầu lắc qua lắc lại, lúc Goril nhắc bé đứng lên, người nó lại cứng đờ.

Goril đã mua chiếc xe đẩy trẻ con cho đứa bé bốn tuổi, và giờ nó ngồi trong xe, vẫn cứ cứng đờ như cây que và nhìn thẳng về phía trước.

Trên đường ra bãi biển, Goril nói riu rít với con bé: — Nhìn cái cây kia - xe hơi này chạy nhanh - coi con mèo kia - con chó gầm gừ kia - hoa.

Tất cả những người họ gặp, người ta nhìn chăm chú vào hai người, nhìn đứa bé ngoại quốc chòng chọc. Goril khóc.

Trong chín tháng trời, trước ngày nhận con nuôi, cô đã mơ tình trạng sẽ ra sao, tưởng tượng hai người lại ra bãi biển như thế nào, chơi trong vườn.

Cô tưởng đứa bé sẽ tràn đầy hạnh phúc khi vào một nhà như thế này - ở trong một vi-la có vườn tược, đồ ăn ngon, nhiều đồ chơi đẹp, có phòng riêng.

Theo bà nội của Leif, họ đặt tên đứa bé là Esther. Với cô giờ chỉ còn một cảm giác lạnh nhạt: Đứa bé không được giữ tên của nó - tất cả đều xa lạ ghê sợ với nó. Ở bãi biển, Goril nhắc đứa bé lên cao. Một con hải âu vươn đôi cánh rộng lớn, bay đến họ, thân chim mảnh khảnh lắc lắc.

— Chim - chim kìa, Goril vừa nói vừa chỉ, nhưng bé Esther không nhìn theo.

Goril đặt bé trên một tấm mền, lấy ra cái thùng và cái xẻng màu mè tươi vui, xây thành quách, trang trí bằng vỏ sò, cỏ thô, và có hào chung quanh thành.

Xa xa ngoài bãi biển có vài đứa trẻ cười - chúng chơi banh tắm có chấm chấm.

Bỗng nhiên bé Esther khóc:

— Má, tắm.

Sự mong mỏi của cô là muốn bơi xa thiệt xa, bơi và cứ bơi cho tới khi nào nước làm cho cô dịu đi cái cảm giác chán nản này?

Nước chảy lạnh lạnh tới đùi Goril. Bé Esther ngồi đấy trên tấm mền, cô thấy bé nhìn cô, bé muốn vẫy tay.

Goril nằm trôi trên mặt biển. Mặt trời ở ngay trên biển và bãi biển. Phía tây có mây đen kéo vào trên những cù lao.

Trên bãi biển, Esther ngồi như bức tượng, chỉ có tóc phe phẩy trong gió hiu hiu.

Khi Goril vào bờ, nước biển văng vào bé Esther, đọng trên đầu gối ở trong cát, nước chảy vào những thùng màu sắc sỡ, làm nghiêng thùng, cô nói: — Bánh, bánh.

Y như là đang nói chuyện với đá vậy.

Lúc ấy có một ngón tay nhỏ, tựa như tình cờ đến gần mấy cái bánh, cô bắt bàn tay gầy gò ấy vào tay mình, đưa đến cái thùng và bánh.

Có sự giật trong bàn tay.

Bé Esther đã ngủ, Goril dựng một loại như dù che nắng lên, nằm xuống, nhìn mấy đám mây chuyển động. Hồi còn nhỏ, cô tưởng tượng truyện cổ tích trong những đám mây như thế này, nhìn chúng chuyển thể lạ lùng ra sao: Ông tiên, quỉ, bà tiên từ truyện cổ tích. Thỉnh thoảng mây hiện thành nguyên hình cái tàu thủy hải tặc trên trời, với những cánh buồn căng và thuyền trưởng Kidd đang ở trong đám đông.

Giờ mấy đám mây tụ lại, sự ảm đạm bao trùm bãi biển.

Chắc Goril cũng đã thiếp ngủ, vì lúc cô nhìn lên, trời đã tối. Bé Esther ré lên:

— Nhà, mình về nhà?

Goril cảm thấy tê cóng mặt mũi, gần như không đủ sức đẩy cái nỗi trên bãi biển.

Ở nhà thì cũng thế. Goril cử qua lại nhìn bé Esther trong khi sự ngã lòng cứ tăng lên. Kệ sách dính đầy bụi, chén bát đã ngập đầy chậu, cô dùng thức ăn làm sẵn cho bữa

chiều, không còn đi tiệm hớt tóc nữa, chẳng còn uống cà phê sáng với mấy bạn gái.

Ánh chớp lóe ngoằn ngoèo trên trời.

Esther cử động, tức thì dây thần kinh dồn xuống những ngón tay, tay của Goril lay chuyển.

Bé Esther ngồi dậy, tay nắm chặt một cây sào, đứng đấy nhìn cô.

Thiệt là ghê sợ, như một người chết sống dậy, Esther buông cây, thụt lùi một bước.

Esther chỉ nhìn cô, Goril cảm thấy sự căm hờn trong mắt nó.

Lúc ấy sấm sét nổ trên bãi biển, ánh chớp ngoằn ngoèo lao xuống sóng biển.

Esther phóng ra phía trước, Goril chụp lấy bé trong không trung, ngã xuống cát cùng với nó ở dưới. Esther trở nên điên dại, bé cào xé xuống cát, gắng sức vùi mình xuống.

Ánh chớp rất gần đến nỗi Goril nhìn sự đánh xuống, cát bị tung lên.

Tức thì Goril ép lấy Esther, phủ nguyên người bé bằng chính thân cô, thì thào những câu an ủi vào tai bé, cô nghe thấy tiếng khóc nức nở.

Cô xấu hổ, lau nước mắt, hy vọng không ai nhìn thấy cả.

Esther vẫn còn khóc nức nở.

Và cô hiểu ra ngay Esther nghĩ là có bom tấn công, nó phải vùi mình xuống đất như khi trước, cố tìm chỗ ẩn núp.

Goril cảm thấy một sự đau đớn nhức nhối, ôm sát đứa bé vào mình, hôn lên tóc nó, lên mặt, lên mũi, thì thầm những câu vô nghĩa như: — Esther của tôi ơi, ở đây không có bom đâu - chim hải âu đấy - không phải máy bay đâu - sấm sét đó.

Trong khoảnh khắc này Esther la hét hồi hộp, rồi nó nhìn thẳng vào Goril.

Một bàn tay bé bỏng vuốt ve triu mến qua má Goril, những ngón tay nhỏ bé mơn trớn.

Rồi cả hai ngồi đấy khóc lớn nức nở. □

Tin vui

**Mừng Dũng và Thiều
vừa hạ sanh được
một cháu gái kháu khỉnh.
Vượt Sóng thương chúc.**

Tin Vui

Độc được (trẻ) hồng thiệp báo tin vui hai bạn quý mến

Ngũ Bích Nga

và

Trần Phước Đông

đã làm lễ thành hôn vào ngày 29.12.92 tại Grimstad.
Chúng tôi vui mừng và cầu chúc Đông—Nga trọn đời
hạnh phúc.

Gđ Trường—Diệp

Nhớ về bản nhỏ

Tôi gửi hương núi vào hồn mãi
Nhớ trắng xuyên lá rụng ven rừng
Có cô sơn nữ ngang qua suối
Cúi vớt thơ tôi trong lòng trắng

Tôi vẫn đợi người về bản ngược
Màu tím đường chiều cánh bằng lăng
Nhật óa hoa thơm cài tóc biếc
Ta về dốc bản sương giăng giăng

Nhớ đêm nhà rông vui mùa rẫy
Những nàng sơn nữ hát dưới trăng
Mỗi lần em múa qua ánh lửa
Đôi mắt trao tôi cả tấm lòng

Một hôm cùng em đi hái trái
Về xuyên gộp lá em thì thầm:
“Đó xuôi có thương dây trên ngược,
Nhận giữ lam quen một chiếc kông!”

● Nguyễn văn Cường

Cùng với buôn làng xây dựng bản
Tháng ngày sát cánh với nhân dân
Nhiệm vụ hoàn thành “xây đời mới”
Tiêu trừ giặc cộng, lũ gian manh...

Sớm nhận lệnh trên chuyển công tác
Lần lựa trong lòng sẽ lên thăm
“Chiến dịch về làng” chặn chân địch
Mỗi ngày chinh chiến một gia tăng!

Từ ấy xa em, xa bản nhỏ
Còn trong nỗi nhớ với chiếc kông
Chiếc áo màu đen màu dân tộc
Tôi gọi lại em trọn tấm lòng

Xuân này nửa tóc tôi pha trắng
Tuổi huồm thao thức nợ núi sông
Em chắc da dùi trên nương rẫy
Mãi ngồi bên suối chực thơ trắng!

Tâm sự kẻ nô tì

Mỗi lần Tết đến theo niên lịch
Là nỗi niềm đau đến vô vàng
Mỗi khi nhắc đến đêm trừ tịch
Là mỗi vết bầm da thịt căng

Mười sáu mùa xuân ta lạc loài
Mấy lần tưởng tượng để người ngoại
Đôi phen nhúm lửa trong tim thức
Chân khí hao mòn như nắng phai

Buồng tim máu vẫn luân lưu chuyển
Trời vẫn trong xanh vẫn dịu hiền
Da thịt xích bằng dây tội ác
Khi nhìn thấy lại những người quen

Ta kẻ tan hàng khi đột biến
Nhớ vùng da thịt máu mùi tên xuyên
Đêm nằm nhắc lại mà thương tiếc
Tên đứa không còn, tên đứa quen.

Mình có khác gì dây cỏ leo
Đâu thua loài thú, loại rong bèo
Đời sao nghiệt ngã chưa từng thấy
Ôi kiếp làm dân của xứ nghèo.

Hôm qua bữa tiệc lớn trong đời
Bằng hữu ôm nhau kẻ khóc, cười
Men rượu dù khơi lòng ấm lại
Chắc gì căng chín nỗi đời tôi.

Niềm tin mấy bận tan thành khói
Vẫn rạng ánh dương ở cuối trời
Đỗ huynh độc mã góp gom bão
Chắc dựng thành trì con cháu coi.

● Nguyễn Ngọc Thuận

Trở về

Kính Tặng Cụ J. W. S. Người Hàng Xóm Của Tôi

• Nguyễn Thị Vinh

Đêm qua bà cụ Kari khó ngủ. Cứ mãi nói chuyện lảm nhảm với cụ ông gần suốt đêm, mãi mới chợp mắt được. Khi sức tỉnh trời đã sáng, cụ đứng lên với tay lấy chiếc áo khoác mặc vào, rồi lấy bầy đến bên cửa sổ. Hơi ấm từ cái lò sưởi bên dưới cửa sổ tỏa ra làm cụ dễ chịu. Cụ kéo màn cửa, nhìn ra ngoài trời. Thời tiết thay đổi thật nhanh. Vừa mới hôm qua dưới không độ, nhưng mặt trời vẫn le lói, thấp thoáng sau những đám mây trắng đục. Đường phố khô ráo. Thế mà chỉ qua có một đêm, sáng nay tuyết đã phủ kín các mái nhà, làm nổi bật các ô cửa sổ màu đỏ, màu vàng, xanh... Từ bên trong các ô cửa sổ, những ngọn đèn điện tỏa ánh sáng ấm cúng, có nhiều nhà đã gắn đèn Noel đủ kiểu. Các vòm cây đầy tuyết, trắng sáng như được đúc bằng bạc. Khắp mặt đất trắng xóa những tuyết.

Vẫn nhìn ra ngoài cửa sổ, cụ Kari cất giọng khào khào gọi chồng: — “Lars, ra mà xem này, tuyết nhiều quá, Noel năm nay tha hồ mà vui.” Không có tiếng trả lời, cụ Kari từ từ quay nhìn về phía giường. Đóng chặn gối ngổn ngang, im lặng và im lặng. Cụ thấy lòng mình chợt thất lại, hình như có điều gì đó không ổn! Lại quay nhìn ra bên ngoài. Tuyết, tuyết, đầy trời tuyết, đang trải xuống khắp nơi từng bông nhỏ, như những cánh hoa trắng mỏng, nhẹ, bay phớt phớt. Dưới đường từ phía xa đi tới, một cặp vợ chồng già. Đang cẩn thận, chậm chạp từng bước, bên nhau. Người vợ mặc chiếc áo khoác màu đỏ, có mũ trùm đầu. Người chồng mặc áo khoác đen, đầu đội mũ lông, che kín tai. Một tay người chồng để vợ khoác, một tay cầm cây dù to, có sọc xanh đỏ, che chung cho cả hai người. Mé đường bên kia, một bà mẹ trẻ đang đẩy chiếc xe trẻ con. Dáng đi nhanh nhẹn, hơi có vẻ vội vàng. Trên lộ, xe hơi thưa thớt, từng chiếc, từng chiếc, chạy chậm.

Tâm trí cụ Kari mơ hồ cảm thấy như cặp vợ chồng già kia, chính là cụ đang đi với cụ ông. Và kia nữa, người đàn bà đang đẩy xe trẻ con, cũng chính là cụ đang đẩy xe cho thằng Tor đấy thôi. Chìm đắm trong mớ kỷ niệm lẫn lộn, bỗng dưng cụ lại thấy như mình đang mặc bộ đồ đen, mũ đen có mạng che mặt. Quanh cụ, chừng vài chục người. Có cả thằng Tor con trai cụ, đang đỡ cụ đứng dưới trời đầy tuyết, bên cái huyệt đã được đào sẵn. Đứng rồi, cụ đang dự một đám tang, mà lại là đám tang cụ ông mới khiếp chứ! Cụ sợ hãi: — “Ồi trời, sao mình

lại tưởng tượng ra cảnh thế này được, kinh khủng quá!” Cụ thấy cần phải uống một ly cà phê nóng. Lại cất tiếng gọi chồng:

— Lars, dậy thôi. Sao ông ngủ trể thế?

Vẫn im lặng, không có tiếng trả lời. Cụ vừa lăm bằm trong miệng câu gì đó, vừa đi vào trong bếp. Lưng cụ hơi này còng quá, làm cụ đi đứng hết sức chậm chạp, khó khăn! Ly tách nhà cụ, trước kia vẫn để trên cái tủ cao, gắn trên vách tường nhà bếp. Nhưng người con đã đem một số cần dùng xuống cái bàn nhỏ sát bếp, để mỗi khi dùng cụ có thể với tay lấy được.

Hai cái tách uống cà phê của vợ chồng cụ, đã có từ hơn bốn mươi năm trước, chính cụ ông đã đặt thợ lò gốm làm. Một cái khắc tên cụ ông Lars và một cái để tên cụ Kari. Bữa hôm, Tor chỉ lấy một cái tách của mẹ xuống. Cụ giận dữ, cứ bắt phải lấy cả hai cái. Tor hỏi: — “Để làm gì, bố đâu có dùng nữa? Nếu mẹ thích nhìn, thì con đem bày vào tủ kính trong phòng khách cho mẹ.” Cụ không chịu, cứ nhất định đòi phải để ở trong bếp, cạnh cái tách của cụ. Tor tặc lưỡi nói: — “OK” và làm theo ý mẹ.

Muối dưa dờ đã gần đầy trong cái chậu rửa bát. một tuần lễ chỉ có hai ngày, thứ hai và thứ sáu, cô Anne đến giúp việc. Lau dọn nhà cửa, rửa chén đĩa, giặt quần áo cho cụ. Mỗi thứ bảy, Tor mua đồ ăn đem lại cho mẹ. Thường anh phải bỏ các thứ cũ đi, để thay thứ tươi vào. Vì gần như cụ chỉ ăn có bỏng lúa mạch, trộn với sữa tươi thôi. Bếp núc lạnh tanh. Cụ chỉ uống cà phê nóng, từ cái máy pha. Và bao giờ cũng vậy, dù mệt, cụ cũng cố rửa lấy hai cái tách của vợ chồng cụ.

Mùi cà phê bốc thơm phức, cụ cầm bình, tay run lật bật, rót vào hai cái ly, miệng bảo chồng:

— Này Lars, ông uống đi. Sáng nay ông ăn bỏng lúa mạch với tôi hay ăn bánh mì đây?

Vừa nói cụ vừa dò dẫm đi vào phòng Tor, đẩy cánh cửa, phòng tối ảm, lạnh lẽo. Lại dò dẫm tới bên cửa sổ, cụ kéo cái màn cửa, ánh sáng tràn vào. cùng lúc cụ cảm thấy lạnh. Cụ lăm bằm trong miệng: — “Cái thằng, đêm qua sao không mở lò sưởi!” Nhìn vào giường Tor, khăn phủ giường vẫn phẳng, gọn ghẽ. Cụ chợt buồn.

Ngày lên đại học, Tor ra ở cư xá sinh viên. Chỉ những dịp lễ lớn, anh mới về, họa hoằn lắm mới ngủ lại nhà một tối. Cho đến khi lấy vợ. Tor mua nhà, dọn về ở riêng hẳn

với vợ. thỉnh thoảng mới đưa vợ con về thăm bố mẹ. Nhưng, căn buồng của Tor cho tới giờ cụ vẫn để y nguyên, không xê dịch từ một món đồ chơi.

Có tiếng chuông gọi cửa. Chắc là Tor đến, nét mặt cụ ánh lên niềm vui. Sức nặng như bớt đè nặng trên chiếc lưng còng. Cụ trở lên nhanh nhẹn hơn được một chút. Tor đến thật, anh đặt túi thực phẩm vừa mua cho mẹ xuống đất, giúp mẹ cài then cửa. Hai mẹ con ôm hôn nhau, Tor thấy từ người mẹ toát ra một mùi hôi, tanh tanh. Anh thầm nhủ: “Phải bảo chị Anne giúp mẹ tắm mới được.”

Vào đến nhà bếp, Tor khế cau mày, khi nhìn thấy hai tách cà phê đặt trên bàn. Anh thầm nghĩ: “Phải đưa mẹ vào viện dưỡng lão thôi, mẹ bệnh quá mất rồi!”

Nhiều lần Tor cũng đã đem vấn đề “viện dưỡng lão” ra nói với mẹ. Nhưng bà cụ nhất định không chịu đi. Nhờ người giúp việc nhà, ngày ngày đến săn sóc cho mẹ, bà cụ cũng không chịu. Tính cụ không thích có người ngoài ở đây, không quen có bóng dáng người khác, đi lại ở trong căn nhà thân yêu này. Tor nói mãi, cụ mới chịu cho chị Anne đến giúp việc có hai ngày trong một tuần.

Làm sao Tor có thể hiểu được, gần suốt cuộc đời, mẹ anh đã sống chung với chồng con ở trong căn nhà này, giờ phải đẩy đi nơi khác. Dù là viện dưỡng lão có đầy đủ tiện nghi cho một người già. Làm sao anh hiểu được, ở đây, nhà cụ, từ những bức tường, cánh cửa, giường, tủ, v.v... cũng đều có những tình cảm mật thiết đối với cụ, mà chỉ có cụ mới cảm nhận được. Bà cụ hỏi con:

— Mẹ pha cà phê cho con nhé?

Tor chỉ vào tách cà phê có khắc chữ Lars ở trên bàn nói:

— Con uống tách này được rồi, mẹ pha làm gì nữa.

Thấy cửa phòng cũ của mình mở, anh bước vào, nhìn quanh. Anh cúi người thấy đồ đạc trong phòng vẫn y nguyên như hồi anh còn thơ trẻ. Hình như anh vẫn ở trong nhà này, chỉ vừa mới đi chơi về. Tới bên một chiếc tủ kính, kê ở góc phòng, trong tủ đựng đầy những chiếc ô tô con, đủ kiểu, đủ loại. Ngày nhỏ anh thích thử đồ chơi này nhất. lấy một cái xe vận tải nhỏ ra cầm trên tay. Một chút xúc động, quyến luyến, làm anh cảm thông với mẹ. Anh biết khó có thể bảo mẹ đi vào viện dưỡng lão được. “Nhưng biết làm sao, mẹ bệnh quá!”

Bà cụ có vẻ không hài lòng lắm, khi thấy Tor cầm tách cà phê của cụ ông lên uống. Tor nhấp từng ngụm nhỏ, dần do từng câu để nói với mẹ. Mục đích không ngoài ý muốn đưa bà cụ vào viện dưỡng lão. Cuối cùng anh cũng nói lên được:

— Mẹ à, con thấy mẹ hồi này không được khỏe, hay mẹ vào viện dưỡng lão ít ngày. Ở đấy có bác sĩ, người ta sẽ khám bệnh cho mẹ...

Bà cụ bất chợt nổi giận:

— Không đi đâu hết. Tôi không đi đâu hết, đây là nhà tôi, tôi có thể chết ở nhà tôi chứ!

Tay run bần bật, bà cụ cố nén giận nói với con:

— Con ạ, với lại còn bố con nữa chứ. Mẹ không thể nào để ông ấy một mình được đâu!

Tor mở to mắt nhìn mẹ, sợ hãi và lo lắng: — Nhưng mà... Bố, bố đã...

Mắt bà cụ nhạt nhòa, nhưng hình như tuổi già, nước mắt không còn đủ nhiều để lăn trên đôi má nhăn nhúm.

*

Chị giúp việc, phải khó khăn lắm, mới đỡ được cụ đi tắm, Nhưng chị không thể nào đựng được vào hai cái tách cà phê, để rửa hộ cho cụ được. Một lần thấy chị đang rửa, cụ nổi giận hét toáng lên, rồi vào phòng nằm vùi, bỏ cả ăn. Nhất định bất chị phải đi về ngay.

Thứ sáu Anne lại đến làm như thường lệ. Theo lời dặn của Tor, chị lại sửa soạn để tắm cho cụ, lần này cụ bằng lòng ngay. Lại còn đòi được thay hết chăn mền cho cụ. Các cửa ra vào trong nhà không được đóng, tất cả màn cửa phải mở rộng. Cụ có vẻ vui

và khỏe ra, Anne mừng thầm, tính lát nữa sẽ điện thoại báo cho Tor biết.

Anne về rồi, tâm trí bà cụ bắt mơ hồ, lẫn lộn giữa quá khứ và hiện tại. Đưa mắt nhìn quanh nhà, đâu đó sạch sẽ ngăn nắp. Ngày xưa, mỗi khi cụ ông có việc xa nhà cả tuần. ngày chồng trở về, cụ cũng thu dọn nhà cửa gọn gàng như hôm nay để đón chồng, lòng vui vui, nỗi vui gặp gỡ. Ngay lúc này, miễn vui cũ chợt trở về, nở trên môi cụ một nụ cười. Nhưng sao sức cụ mỗi lúc một lả đi. Trong khi tâm hồn lại nhẹ tênh, cái cảm giác trống không. Xa xa, tháp chuông nhà thờ Kalbakken mờ dần, mờ dần trong mắt cụ. □

● Nguyễn thị Vinh
Nauy, mùa Giáng Sinh 1992

Nhớ Tết quê hương

Ta cứ viết dù thơ không lời cuối,
Vĩ đồng bào ly tán khắp đó đây
Vĩ anh em còn xiềng xích tù đầy
Và quê mẹ đồng bào đang đói khổ.

Ta cứ viết chẳng có gì run sợ
Gào thét lên khắp thế giới năm châu
Cộng sản Việt Nam tội chất ngạp đầu
Vẫn dày xéo trên máu xương dân tộc.

Đón mùa xuân sao lòng tôi chợt khóc,
Lòng miên man tưởng nhớ Việt Nam thương
Đồng bào đang lay lắt vạn nẻo đường
Đành cam chịu và khóc thầm số phận

Tôi chợt nhớ Xuân Mậu Thân càng hận...
Đón giao thừa hay đón xác em tôi?
Mẹ tôi đâu? Anh chị em tôi đâu?
Một trái pháo đã xóa tan hạnh phúc.

Rồi tiếp nối những mùa xuân dân tộc
Sống âm thầm như những đứa trẻ mồ côi
Lớn dần theo những điệp khúc ru lời...
Để ôm hận càng căm thù giặc đỏ

Rồi bây chừ đón mừng xuân bở ngỡ...
Xuân tha phương hay xuân ở quê nhà?
Trời bao la, đất nước cũng bao la
Tôi nhỏ bé, nép mình bên khung cửa

● Bạch Tùng Linh
Mùa Xuân 93 Na Uy

Xuân Quý Dậu một mùa Xuân rạng rỡ
Cho đời tôi, cùng bè bạn bốn phương...
Đón mừng Xuân Quý Dậu nhớ quê hương
Xin nghĩ đến đồng bào còn lại

Xuân quê nhà vẫn khóc cười man dại
Tiếng kêu gào rên rỉ khắp nơi nơi
Lắm đồng bào thấp thỏm sống ơi hời
Khắp hè phố, khắp lê đường, hẻm chợ.

Nhìn thấy cảnh những con người chết dờ
Đón mừng xuân cất giữ củ mì, lang...
Nhớ trẻ thơ mà nước mắt hai hàng
Áo quần trẻ, ôi tả tơi, tơi tả...

Đâu còn nữa những mùa xuân rộn rã
Đón giao thừa vui chén chú, chén anh
Củ kiệu, tôm khô, mứt bí, mứt gừng.
Thùng bánh tét, nồi bánh chưng thơm ngát.

Từng đám trẻ ngấm áo quần thơm tất
Chuẩn bị mừng tuổi chúc ông bà.
Đón mừng xuân những khúc hát hoan ca
Của tuổi trẻ hồn nhiên và thánh thiện.

Chùi tất cả đi lui vào kỷ niệm
Những mùa xuân dân tộc đã lưu truyền
Vĩ đồng bào đang sống cảnh truân chuyên
Ôi! Tất cả, tất cả đều đã mất.

Mưa Tuyết

• Minh Huyền

— Tuấn à! Ra thùng thư coi có báo Vượt Sóng chưa?

— Mới có cách đây mấy hôm, bây giờ chị lại đòi có nữa, ở đâu có mà đưa cho chị đây?

— Sao mày không nói mới có hôm qua!

— Em không đi! Ai bảo chị ghiền thì chị tự mình đi đi. Thấy cuốn báo như thấy người yêu.

— Không đi thì thôi. Sao nói nhiều quá vậy?

— Tại chị đó! Còn nói em nữa.

— Không thèm nói chuyện với mày nữa! Tuyết nói, rồi bỏ đi ra ngoài. Một lúc sau, trở vô, trên tay cầm một vật gì ra vẻ bí mật.

— Chết Tuấn rồi! Bảo đi không chịu đi. Có cái này, chị mét ba mẹ ba mẹ la Tuấn coi.

— Cái gì đó? Đưa em coi với.

— Không được! Thùy Vân, cái tên nghe đẹp ghê. Má ơi má, Tuấn có chuyện muốn nói với má. Tuyết làm bộ hét to lên.

— Đưa cho em đi chị Tuyết.

— Muốn chị đưa cũng được. Một châu xi-nê và một châu pizza?

Tuấn chưa kịp nói gì, thì má xuống tới, nên đành gật đầu chịu.

— Chuyện gì mà hai chị em mày la hét um xùm vậy?

— Đâu có gì đâu má. Tụi con chỉ giỡn thôi mà!

— Coi hai đứa kìa! Lớn đầu rồi, mà cứ chút là má, cứ lát là ba như con nít vậy hà! Bà Vũ mắng yêu hai con. Tuyết quay sang nhìn em, nháy mắt mỉm cười.

— Thôi hai đứa lên thay đồ, xuống má dẫn đi chợ mua đồ!

— Đang không đi chợ mua đồ làm gì má? Tuấn hỏi.

— Má dắt tụi con đi chợ, để mua sắm đồ Tết cho tụi con.

— Tết! Tết đã qua rồi mà má? Tuấn ngạc nhiên nhìn má nó mình. Tết đã qua lâu rồi. Sao má lại... Vừa lúc ấy thì ông Vũ cũng vừa xuống tới. Ông ngồi xuống sa-lông, rồi lấy thuốc ra hút. Tuấn tay gãi đầu thắc mắc, nhìn má và Tuyết. Nhưng bà má không nói gì còn Tuyết thì lắc đầu không

biết. Bà Vũ quay sang nhìn chồng nói:

— Thiệt là tội nghiệp cho mấy đứa con mình. Tụi nó đã quên hôm nay là ngày gì của quê nó.

— Anh cũng chịu thôi. Không trách tụi nó được, vì quanh năm ngày tháng, tụi nó toàn đối diện với cuộc sống của người. Sống cuộc sống của người. Nếu là anh, thì anh cũng như tụi nó vậy!

— A! Con nhớ ra rồi. Tuyết nói như reo lên. Hôm nay là ngày Tết Việt Nam. Tuấn hình như cũng nhớ ra, khi nghe chị nói.

— Em cũng nhớ ra rồi... Tết Việt Nam! Tuấn nói trong vui mừng, rồi chạy đến bên chị. Hai chị em vui mừng trong ngày Tết của mình.

— Cũng may là tụi con còn nhớ ra được! Má còn tưởng tụi con đã quên mình là người Việt Nam luôn rồi chứ!

— Đâu có má! Tụi con luôn luôn vẫn nhớ mình là người Việt Nam và tại sao tụi con phải sống ở một nơi giá lạnh như vậy. Nhưng tại vì... tụi con mới ăn Tết cách nay không lâu, bây giờ lại Tết nữa thì làm sao không tránh được ngỡ ngàng.

— Thôi được rồi. Tụi con biết nói như vậy là được rồi. Mau lên thay đồ đi. Nhớ mặc đồ ấm vô nghe. Trời lạnh lắm đó!

— Dạ má! Tuyết nói rồi nắm lấy tay em chạy lên lầu.

Ông Vũ nhìn hai con thương nhau như vậy ông cảm thấy vui lòng, rồi quay sang nói với vợ.

— Thấy hai đứa nó như vậy anh cũng bớt lo. Anh không muốn tụi nó rơi vào cảnh mấy năm trước của anh.

— Thôi anh đừng suy nghĩ nhiều. Bà Vũ nói như an ủi với chồng.

— Tụi nó đã lớn rồi lại biết thương nhau như vậy anh còn lo gì nữa?

Ông Vũ gật đầu nhìn vợ mỉm cười, rồi cầm diều thuốc lên hút ra vẻ suy nghĩ. Ông nhớ lại chuyện bảy năm về trước của gia đình ông. Vì một phút thiếu suy nghĩ mà cả gia đình ông tan nát. Anh em mỗi đứa một nơi. Vì chuyện đó, ông đã sống trong đau khổ bao năm tháng. Mặc dù ông đã cố quên đi để tìm một phút yên vui. Nhưng nó vẫn

không bao giờ phai nhạt trong trí của ông. Mỗi khi nhìn hai đứa con chơi đùa với nhau ông vừa vui vừa sợ. Nhiều lúc ông có những ý nghĩ hết sức vớ vẩn. Ông mong con ông đừng lớn thêm nữa. Mong cho thời gian hãy ngừng trôi, để con ông mãi mãi là những đứa con hạnh phúc. Ông không muốn nhìn tụi nó lớn lên rồi phải đương đầu cuộc sống bên ngoài với biết bao là hiểm nguy và gian nan. Ông hút một hơi thuốc thật dài rồi thả khói bay lất phất trên trần nhà.

*

— Về đến nhà thiệt sướng quá. Má ơi! Chân con muốn rã rời ra rồi.

— Vậy lần sao không cho Tuấn đi nữa! Tuyết nói.

— Mấy lần trước má đâu có đi lâu như vậy.

— Bây giờ hai chị em muốn má làm cái gì cho ăn hay muốn tranh cãi?

— Con muốn ăn bánh chưng má à!

— Tuấn này thiệt! Biết má gói bánh chưng rất cực khổ mà còn bắt má làm. Má đừng thèm nghe thằng Tuấn nói bậy. Má chỉ cần nấu một nồi xôi là đủ rồi.

— Vậy được! Nhưng mà má còn thiếu chút đồ. Đứa nào chạy ra butikk mua dùm má đi.

— Chị Tuyết!

— Sao cái gì cũng chị hết vậy?

— Ai bảo chị là chị!

— Thằng này không biết học ai mà bây giờ thường hay lý lẽ vậy.

Tuấn nhìn chị cười hề hề.

— Tuấn có nghe nhạc, thì mở nhỏ. Ba đang ở trên lầu đó! Tuyết nói rồi, ra ngoài cửa lấy áo khoác mặc đi. Tuyết mở cửa bước ra ngoài, một làn gió lạnh ập vào người, làm Tuyết run run. Tuyết bước nhẹ nhàng trên con đường chiều vắng vẻ của mùa đông. Từng cơn gió thổi nhẹ làm tóc Tuyết bay bay. Trời mùa đông lạnh rét buốt tận xương, đến nỗi mấy con chim cũng phải bỏ đi tìm nơi ấm áp để qua mùa đông. Bước chân Tuyết như nhanh dần, vì khí lạnh chạy theo. Rồi cũng đến. Tuyết đi vòng vòng trong tiệm để cho người ấm lại và

lấy mua những món má đã dặn. Khi trở ra trời đã mưa từ lúc nào. Những giọt mưa cứ rơi không muốn ngừng. Chết rồi! Trời mưa như vậy làm sao mà về, Tuyết thầm nói. Tuyết đứng ôm người run run trên vỉa hè cửa tiệm bán hàng. Nhìn những hạt mưa rơi và thầm ước nguyện: “Mưa ơi, xin hãy ngừng rơi cho em về nhà để má nấu nồi xôi thơm phức (ngửi mùi cũng đã đủ thơm), mà em đã hằng mong đợi từ lâu. Cho em được quây quần bên ba má và được hưởng hương vị ngày Tết của quê em, mà chút xíu nữa là em đã quên. Vì những ngày tháng lạnh buồn mà em đã sống trên quê người. Đã biết bao mùa tuyết rơi rồi, em không còn nhớ nữa...”. Mưa vẫn cứ rơi, như không nghe thấy lời Tuyết ước nguyện. Rồi những bông tuyết bông tuyết trắng từ đâu rơi xuống. Bắt đầu bằng những bông nhỏ li ti, rồi to dần to dần. Và hình như mưa đã ngừng rơi từ lúc đó. Trời ơi! Hết mưa rồi lại Tuyết. Làm sao mà về đây. Nếu về bây giờ sẽ ướt và lạnh chết và má sẽ la. Còn đứng đây thì biết đến bao giờ? Tuyết còn đang bối rối, không biết làm sao thì một giọng nói của ai vang lên ngay bên:

— Cô à! Tôi có thể giúp đỡ cô không?

Tuyết quay sang một anh chàng khá bảnh trai, đứng ngay bên.

— Dạ cảm ơn ông, nhưng tôi đâu có gì đâu mà cần giúp đỡ?

— Bộ cô không phải đang cần người đưa về hay có cô mượn một cây dù hay sao?

Tuyết chợt dạ khi nghe anh chàng nói. Tại sao hẳn biết vậy? Tuyết tự hỏi mình.

— Đúng rồi! Tôi đang cần một cây dù hay người đưa về cho khỏi ướt. Nhưng sao anh lại biết?

— Tôi ngồi trên chiếc xe ở góc kia kìa. Cô không nhìn thấy tôi, nhưng tôi nhìn thấy

cô qua từng cử chỉ.

— À ra thế!

— Sao hả, cô nghĩ sao rồi?

— Thành thật cảm ơn anh. Nhưng giữa anh với tôi không quen biết gì nhau làm sao tôi dám nhận sự giúp đỡ của anh.

— Thì ra nói chuyện tự nãy giờ, vẫn chưa được cô coi là bạn. Tôi tên Khang. Không biết cô có chịu cho tôi làm bạn với cô không?

Tuy nghe anh chàng nói vậy, nhưng Tuyết vẫn ngại ngùng không dám trả lời thẳng, nên đánh trống lảng.

— Anh nói chuyện tếu quá ha. Tôi đi mua đồ cho má tôi. Còn anh chắc chờ chị ấy đi chợ hả?

— Cô cũng láu lỉnh quá ha. Chưa quen biết gì nhau mà đã như vậy rồi. Hai người nhìn nhau mỉm cười.

— Tôi không có chờ chị ấy đi chợ, vì một điều đáng buồn là chưa có ai làm chịu làm chị ấy để tôi chờ đi chợ.

Tuyết lấy tay che miệng cười:

— Anh nói làm tôi buồn cười quá!

— Thật ra ở nhà buồn quá, không biết làm gì, nên lấy xe chạy vòng vòng. Khi đến đây, thì tuyết rơi. Tôi dừng xe ngắm tuyết. Sao hả? Cô định đánh trống lảng đến chừng nào đây? Nếu cô muốn chờ đến hết tuyết, thì lúc đó chắc cô thành *Snowmann*.

— Cảm ơn anh rất nhiều. Nhưng nhà tôi ở gần đây. Thôi tôi có thể đi bộ về.

— Như vậy mà vẫn chưa được làm bạn sao? Thôi được, tôi cho cô mượn cây dù. Mong cô không từ chối.

— Tôi đang định tính mượn anh cây dù, ai dè anh nhanh hơn tôi. Đỡ một lần mắc nợ người khác.

— Cô biết hiện giờ tôi đang nghĩ gì không?

— Sao?

— Tôi thầm mong cho cây dù của tôi bay đi, để tôi có thể đứng nói chuyện với cô mãi như vậy. Vì đây là lần đầu tiên tôi nói chuyện với một cô gái mà tôi cảm thấy vui.

— Anh nói làm tôi cảm động quá. Coi chừng tôi mách lại cho bạn gái của anh biết đó!

— Được thôi! Nếu khi nào cô gặp bạn gái của tôi.

— Thôi tôi về đây, kéo má tôi mong. Cảm ơn cây dù của anh.

Tuyết nói rồi bỏ đi. Nhưng vừa đi được mấy bước, như chợt nhớ ra điều gì, Tuyết đứng lại.

— Nè! Anh cho tôi số điện thoại của anh đi, bữa nào tôi gọi điện thoại trả lại cho anh.

— Được chứ!

Khang nói và cho tay vào túi quần, rút bóp, mở ra rồi đưa cho Tuyết miếng giấy nho nhỏ. Tuyết cầm lấy miếng giấy ghi Vũ Hoàng Khang, điện thoại...

— Cảm ơn anh. Xin chào! Tuyết quay đi.

— Tôi còn chưa biết tên cô! Khang gọi với theo nhưng Tuyết không trả lời, mà chỉ

đọc hai câu thơ đột nhiên nghĩ ra

Mưa rơi cho tình yêu đến

Tuyết rơi cho tình thêm nồng

*

Tuyết ngồi một mình trong phòng vắng, nhìn mưa rơi mà lòng buồn man mác. “Mưa ơi! Sao mi cứ rơi hoài cho buồn cho ta nhớ... nhớ người ta, khi người ta không thêm nhớ mi đó mưa ơi! Sao anh lại gạt Tuyết vậy? Sao anh nỡ làm Tuyết buồn?” Đang trách móc thầm, thì có tiếng gõ cửa.

— Chị Tuyết! Làm gì mà em gõ cửa, không chịu trả lời? Có chuyện gì vậy? Ra đây coi nè. Dưới nhà mình đó, có thằng cha nào, không biết làm gì mà cứ đứng hoài. Hôm qua và hôm kia em cũng thấy hắn đứng một lúc rồi bỏ đi. Hôm nay cũng vậy. Không biết hắn muốn làm gì?

Tuyết bước ra chỗ cửa sổ và nhìn xuống “Hả!” Tuyết kêu lên ngạc nhiên.

— Chị xuống dưới một chút.

— Chị đi đâu đó?

Tuyết không trả lời, bỏ chạy xuống đường. Trời vẫn còn mưa, nhưng Tuyết quên cả mặc áo mưa phóng ra...

— Sao anh lại đến đây?

— Mưa Tuyết! Tuyết ướt hết rồi kìa.

— Anh còn hơn tôi nữa. Theo tôi vô đây. Tuyết vừa nói vừa cầm tay Khang kéo vào nhà. Anh còn đến đây làm gì nữa. Chơi tôi như vậy chưa đủ sao?

— Cô nói gì vậy, cô Tuyết?

— Anh còn làm bộ nữa. Tôi biết hết rồi!

— Cô có thể nói rõ hơn một chút nữa không?

— Anh có biết số điện thoại mà anh cho tôi, khi tôi gọi đến, họ nói gì không?... Ở đây không có ai tên Khang và nhiều điều khó nghe nữa. Tôi nghĩ chắc anh biết rồi. Tuyết giận dữ định bỏ đi vào nhà, nhưng Khang đã nắm tay kéo lại.

— Tuyết cho tôi giải thích được không?

— Anh Khang à! Có điều này, tôi muốn anh biết. Tôi là con nhà đảng hoàng. Có cha có mẹ dạy dỗ. Nếu anh muốn giỡn cho vui thì xin đi tìm người khác!

— Mưa Tuyết nè! Nghe Khang nói đi! Kể ra thì dài lắm. Tuyết chịu nghe Khang không?

Tuyết không nói gì. Khang tiếp

— Khang không biết nói sao đây. Đại khái là anh của Khang yêu một cô gái, con của ông bạn ba Khang. Cô đó cũng yêu anh nữa. Thời gian đầu, hai người rất hạnh phúc. Nhưng khoảng một thời gian sau, cô gái ấy nói hết yêu anh. Sở dĩ cô ấy đi với anh Khang là vì gia đình Khang khá giả. Bây giờ cô ấy đã tìm được người hơn anh của Khang. Tình yêu của họ chấm dứt từ đó. Anh Khang đâm ra hận đàn bà và ghét cay ghét đắng. Má Khang thấy anh như vậy nên bà không muốn Khang quen với bạn gái. Thế nên mỗi khi, ai kêu điện thoại là con gái, đều bị trả lời như vậy. Nhiều lúc

Khang cũng tức ghê lắm, nhưng muốn má vui lòng, Khang mặc kệ.

— Vậy sao còn cho Tuyết số điện thoại?

— Không biết nữa. Lúc đó Khang nghĩ sẽ không được gặp lại Tuyết nữa, nên đành làm như vậy. và mơ hồ nữa là Khang sẽ là người nhắc điện thoại khi Tuyết gọi.

— Sao không chịu đến tìm Tuyết?

— Còn nói nữa. Hôm đó bỏ đi, đến tên cũng không cho biết. Cái gì cũng không biết.

— Sao Khang lại gọi Tuyết là Mưa Tuyết?

— Thì hai câu thơ của Tuyết đó! Bắt người ta phải suy nghĩ mấy đêm liền mới nghĩ ra. Khang đi hỏi bạn để biết số điện thoại của Tuyết. Lúc đó thiệt què chết đi được. Tên cũng không chắc chắn mấy. Mấy thằng bạn cứ chọc Khang, rốt cuộc ông trời không phụ lòng người tốt. Nhưng mỗi lần gọi đến đều không ở nhà.

— Ai bảo Khang đó. Vậy mà cũng không nghĩ ra! Rồi sao biết nhà Tuyết?

— Thì đến chỗ cũ, hỏi mấy người sống gần đây. Nhưng không dám vô nhà, đành đứng chờ ngoài đây.

— Tên thật của Tuyết là Ngọc Tuyết, nhưng Khang cứ gọi Tuyết là Mưa Tuyết đi! Tuyết thích tên đó lắm! Mà mê nói chuyện, Tuyết đã quên rằng người mình đang ướt. Đến khi nghe má kêu mới sực nhớ ra.

— Tuyết nè! Làm gì đứng ngoài đó để chịu lạnh vậy?

— Con vô liền má ơi. Rồi tuyết cầm tay Khang dắt vô nhà.

— Má! Con có bạn đến chơi!

— Dạ, cháu xin chào bác! Khang lễ phép.

— Cui hai đứa kìa! Ướt hết rồi! Có đến bên lò sưởi cho khô người lại không!

— OK! Con đi liền! Nói rồi Tuyết dẫn Khang đến bên lò sưởi cho ấm,

— Sao hồi nãy không thấy lạnh mà giờ ngồi bên lò sưởi lại lạnh quá vậy?

— Còn nói nữa! Khang dầm mưa lâu hơn Tuyết, coi chừng bị cảm đó!

— Dầm mưa có chút, mà giờ được ngồi đây cho dù bị bệnh cũng không sao!

— Sao nhìn Tuyết cười?

— Không... không có gì! Nghĩ lại thấy tụi mình hơi điên thôi!

— Nói tầm bậy tầm bạ!... Coi chừng cháy tóc kìa!

— Đâu? Đâu?

Tuyết ôm bụng cười khi thấy tướng vồ vĩa của Khang. Khang chợt hiểu ra nhìn Tuyết cười.

— À há! Chơi Khang hả? Chút nữa đánh đòn cho coi!

— Khang dám!

— Sao không dám! Khang nói rồi chồm qua định thọc léc Tuyết, nhưng Tuyết đã đoán ra Khang định làm gì nên đứng dậy bỏ chạy.

Ánh lửa vẫn cháy đều đặn trong lò sưởi,

lâu lâu một vài tiếng nổ của củi vang ra tí tách.

*

— Khang còn nhớ hôm mình quen nhau là ngày gì không? Đêm giao thừa của người Việt mình đó. Sao anh không ở nhà ăn Tết với ba má?

— Có chứ! Anh ở nhà ăn cơm với gia đình rồi mới đi. Ba anh có mở bữa tiệc nhỏ nhỏ mời bạn bè đến chơi, anh không thích nên lấy xe đi lang thang.

— Một năm mới có một lần, sao anh không chung vui với họ?

— Anh không làm nổi khi mình ở đây vui chơi ăn uống no nê, còn những người khác thì thiếu thốn tùm lum. Anh thật không hiểu sao có những người bỏ tiền ra tìm thú vui cho mình, còn hậu quả để lại cho người khác chịu! Mỗi năm anh đều ăn tết một mình như vậy. Khi tết qua rồi anh viết vào nhật ký và làm một câu hỏi năm mới sẽ có những gì thay đổi? Nhưng đã bao năm qua rồi vẫn như vậy. Thôi! Không nói chuyện này nữa. Anh hát cho em nghe nhé?

— Bài gì?

— “Anh quen em đêm 30”.

— Bài hát này nghe quen mà cũng lạ! À! Em nhớ rồi! Nó tên “Em đến thăm anh đêm 30” chứ đâu phải “Anh quen em đêm 30”!

— Vậy mà cũng với sai rồi cô nương ơi! Bài hát này do chính anh sáng tác để tặng cho người yêu của anh là cô Mưa Tuyết đó!

— Khéo ăn nói ghê! Rồi, hát đi để em thưởng thức tài nghệ anh ra sao?

— Không tin anh hả? Để anh hát cho em phục anh là tài giỏi. Rồi Khang cất tiếng hát.

*“Anh quen em đêm 30,
Trên con đường chiều khuya vắng lặng,
Mưa tuyết giăng đầy đường.
Em đứng đó hai tay ôm bờ vai run run,
Mặc cho gió heo may
hôn lên mái tóc em buông dài.
Ôi! Nhìn em mà lòng tôi tái tê.
Tôi muốn nói với em tôi muốn buông mình*

*Sưởi ấm cho em, nhưng vẫn ngại ngừng
Khi em nhìn tôi
bằng đôi mắt thơ ngây đại khờ...*

— Cũng tạm được! Nếu anh muốn làm nhạc sĩ viết nhạc và hát cho em nghe thì anh rất OK! Nhưng sao anh không viết nốt nhạc?

— Bộ em tưởng anh giỏi như vậy sao? Anh chỉ biết viết lời thôi, chứ không biết viết nốt nhạc. Mục đích chính của anh là viết và hát cho một người nghe thôi. Bây giờ anh đạt được ý nguyện rồi, đâu muốn gì nữa chứ!

— Vậy cũng đúng!

— Chê thì trả lại cho tui đi!

— Em nói chơi thôi mà!

— Biết em nói chơi mà! À, có chuyện này quên hỏi em. Hai câu thơ của em ngoài tên em ra còn ý nghĩa khác mà câu thứ hai anh không hiểu gì mấy!

— Em còn nhớ một ông nhạc sĩ nói trong cuốn video. Em được coi ông nói: yêu nhau, sống cho nhau, cho dù một ngày cũng có thể là một năm. Vậy khi tình yêu đến rồi, cho dù Tuyết hay bão tố thì càng thêm nồng thắm! Anh đồng ý không?

— Văn chương của em hay ghê!

— Không dám! Tuyết vừa nói vừa cười. - Kìa anh nhìn coi, hình như tuyết bắt đầu rơi, những bông tuyết trắng bay bay trông thật dễ thương!

Khang không nói gì, chỉ thì thầm mấy chữ “Tuyết rơi cho tình thêm nồng”...

Minh Huyền

Khung trời mơ mộng

● Thanh Tâm phụ trách

Thế theo lời yêu cầu của một bạn gái, Thanh Tâm sẽ không đăng phần câu hỏi để giữ “bí mật” cho bức thư bạn.

Đáp:

Thủy thân mến! Qua những lời tâm sự và vấn đề em đặt ra trong thư, chị không tránh khỏi những thắc mắc xoay quanh câu chuyện của em.

Theo em cho biết em và anh ta quen biết nhau đã lâu, ban đầu tình cảm giữa hai người em nghĩ chỉ qua tình bạn thân mà thôi. Nhưng gần đây bỗng nhiên anh bạn em đã thay đổi thái độ rất nhiều, quan tâm đến em nhiều hơn, hay nhìn em bằng ánh mắt kỳ lạ, khó hiểu. Đây chính là điểm mà chị sẽ phân tích kỹ hơn cho trường hợp của em.

Chị khen em có một giác quan bén nhạy, cảm nhận được sự không bình thường trong lối cư xử của anh bạn em. Một cái giác quan mà có lẽ tạo hóa đã ban tặng cho phái yếu chúng mình để phát hiện “dịch thủ” có ý đồ muốn tiến xa hơn “ranh giới” tình bạn.

Tình bạn giữa em và anh ta đã giữ được hơn ba năm, cũng đáng quý lắm. Nhưng gần đây nó không không dừng lại ở mức giới hạn theo như em nghĩ, mà nó đi xa hơn một chút có nghĩa là tiến đến tình yêu. Quy luật muôn thuở là như thế đấy.

Chị khuyên em hãy tỏ ra người lớn, chớ đừng thấy vậy mà tỏ ra lạnh nhạt với anh ta nghe Thủy. Không có gì em phải tránh mặt cả (chính em cũng có cảm tình với anh ta nữa). Đối với một cô gái tuổi đôi mươi như em thì chuyện tình yêu đến không sớm quá đâu. Đã đến lúc em cần phải kín đáo dò xét kỹ lưỡng về tình cảm của “người ta” dành cho em. Có thật sự anh ta thương em không? Hay em chỉ dùng giác quan của mình để đoán..

Chuyện tình cảm của riêng mình không nên nghe lời đàm tiếu của bạn bè mà đi đến quyết định sai lầm. Có nhiều người vì nghe bạn bè chọc giỡn, hiểu lầm rằng anh A hoặc anh B thương thầm mình và tỏ ra thái

độ không mấy thiện cảm với họ.

Về chuyện em hỏi chị làm thế nào để tạo cho anh bạn em có cơ hội “tỏ tình” với em. Theo chị nghĩ vấn đề này nó tùy thuộc về phía cả hai người, chứ không phải chỉ riêng em quyết định. Vì khi người con trai đã thật sự yêu thương một bóng hồng nào thì họ tìm đủ mọi cách để tỏ tình. Chứ không chờ đợi ở người con gái có cho phép hay không.

Trong trường hợp nếu em thấy nóng lòng muốn anh ta trực tiếp tỏ tình với em (chứ không qua trung gian), thì cách thử tốt nhất là em hãy tỏ ra thiện cảm với anh nhiều hơn (đừng lộ liễu quá) và hãy tạo cơ hội gặp gỡ giữa hai người đều đặn thường xuyên hơn trước. Có như vậy thì chị tin chắc rằng không bao lâu em sẽ được toại nguyện.

Nếu thật sự trong tình bạn giữa em và anh ta đã nảy sinh tình cảm từ cả hai phía, thì đâu còn lý do gì để em ngưng ngừng nữa. Vấn đề đặt ra ở đây là đôi bên cùng hiểu cho nhau và nhìn về một hướng cho tương lai của mình.

Một vấn đề em đưa ra nữa là, liệu tình bạn của hai người trong ba năm qua có thể biến thành tình yêu được hay không? Một câu hỏi ngậy thơ quá! Được chứ sao không, Từ một tình bạn đối sang thành tình yêu không khó, nhưng đã yêu nhau rồi mà chuyển sang thành tình bạn thì Thanh Tâm nghĩ rất khó mà thực hiện được.

Em có cho biết mỗi lần đi dạ vũ anh ta mời em nhảy điệu “slow” thì anh ta ôm em rất chặt. Đừng bận tâm nhiều đến chi tiết này Thủy nhé! Cử chỉ âu yếm này anh ta biểu lộ tình cảm dành cho em đấy. Em hãy vui vẻ làm bài chung với anh mỗi khi hai người ở trong Bibliotek đi nhé, nhưng nói nhỏ với anh đừng nhìn em nhiều quá khiến cho em ngượng. Chị chúc em sớm đạt được ý nguyện. Chào em.

Em bị mắc bẫy!

Chị Thanh Tâm ơi! Em biết phải bắt đầu kể như thế nào đây? Em là một cô gái tính tình trầm lặng ít nói, rất ngại xuất hiện nơi chốn đông người. Em ưa thích những gì êm dịu và yên tĩnh mà thôi. Chắc có lẽ vì vậy mà em thường bị một vài người hiểu lầm cho là em hơi “kiêu kỳ”. Nhưng thật tình em không phải như họ nói.

Đã nhiều lần em mơ đến người bạn trai “tương lai”. Một người mà tính tình ít nhất phải hợp tính với em, trầm lặng, lịch thiệp, chịu khó, giỏi dang. Nhưng mẫu người em chọn khó kiếm quá! Bởi vì có người được điểm này thì mất điểm nọ. Đôi lúc buồn quá em muốn phó mặc cho trời định.

Gần đây em có quen một người, anh ta rất mực chiều chuộng em. Mỗi chiều thứ sáu anh thường lái xe đến trường em. Chúng em đi ăn Pizza hoặc Hamburger, những dịp như vậy tạo cho tình cảm của em và anh ta đậm thắm hơn. Em thật là một người hạnh phúc.

Nhưng chị Thanh Tâm ơi! Cách đây mấy hôm, một tin tức “động trời” từ một nhỏ bạn thân nhất của em tiết lộ rằng: Sở dĩ T quen em là do một nhóm bạn trai của chàng đã cá độ rằng: Nếu T mà “tán” được em thì họ sẽ chịu thua chàng một tấm chi phiếu trả tiền xăng chạy “xả láng” trong vòng một năm.

Sau khi nghe được tin này em muốn rụng rời tay chân luôn. Tức quá không chịu được nên em đã gặp trực tiếp T để hỏi thẳng xem chuyện này có thật hay không?. T đã thui thui với em rằng lúc ban đầu quả thật chàng đến với em chỉ vì bạn bè thách đố, nhưng dần dần chàng đã bị em cuốn hút và chàng đã thương em thật sự bằng tất cả con tim.

Nghe chàng kể xong em vừa giận vừa quê bỏ thẳng về nhà không một lời tạm biệt. Mấy ngày nay em buồn quá, nghĩ mình bị xúc phạm danh dự một cách quá đáng, cho nên em không muốn gặp mặt T nữa. T có gọi phôn cho em mấy bạn hứa xin lỗi em vì chuyện chàng lừa dối em.

Em khổ tâm quá, Thanh Tâm có ý kiến gì

giúp em chăng? Nếu nói rằng em không thương T thì không đúng, vì em cũng đã thương chàng, quên đi khó lắm. Em phải làm gì để giải quyết chuyện này bây giờ hả Thanh Tâm? Giúp em nhé! Chờ tin chị...

Tuyết Mai
Kongsvinger

Đáp:

Câu chuyện của em nêu ra, Thanh Tâm thấy nó giống như trong tiểu thuyết vậy. Đúng là chuyện không tin nhưng có xảy ra trong cuộc sống. Chị đồng ý với em rằng T đã xúc phạm đến tự ái làm cho em mất thể diện trước mặt bạn bè. Nhưng nếu xét cho cùng thì không có gì em phải bực bội cả. T không có lỗi gì với em hết. Em phải hiểu

tình yêu là như vậy đó, nó có nhiều con đường để đi đến, có thể vì tò mò, có thể vì tự ái, có thể vì tình cờ và hàng trăm cách khác nhau, muôn màu muôn vẻ, và chẳng đường cuối cùng là điểm mốc của tình yêu.

Điều quan trọng hơn em nghĩ trong lúc tuyệt vọng này, là hiện giờ em thấy T đối với em như thế nào, có còn xem em như là trò chơi với bạn bè hay không? Và lòng em đối với T như thế nào? Vắng bóng T em thấy ra sao? Trong tình yêu hai kẻ yêu nhau hãy cố gắng bỏ ra ngoài những tiểu tiết thì sẽ tìm được hạnh phúc và sẽ nắm giữ được nó. Và em cũng nên nhớ rằng đối với T em là niềm chiến thắng tự hào của anh ta trước mặt bạn bè.

Chị nghĩ T là một chàng trai chắc chắn phải có bản lĩnh mới chiếm được trái tim

của em. Một người như thế không đáng cho em tha thứ sao? Và tin rằng T không bao giờ dám xem thường em như những người con gái khác, vì biết em không phải là những người con gái dễ dàng trong giao du.

Chị khuyên em làm như không có chuyện gì xảy ra, và chắc chắn nếu T thương em thật lòng thì chàng ta sẽ tìm đến em để xin lỗi. Lúc đó em hãy vì tình yêu của hai người, cao thượng bỏ qua cho T để đôi bên hiểu rằng “sóng gió đã qua và sau cơn mưa trời lại sáng”

Mến chào em.

● Thanh Tâm

Thành phố & kỷ niệm

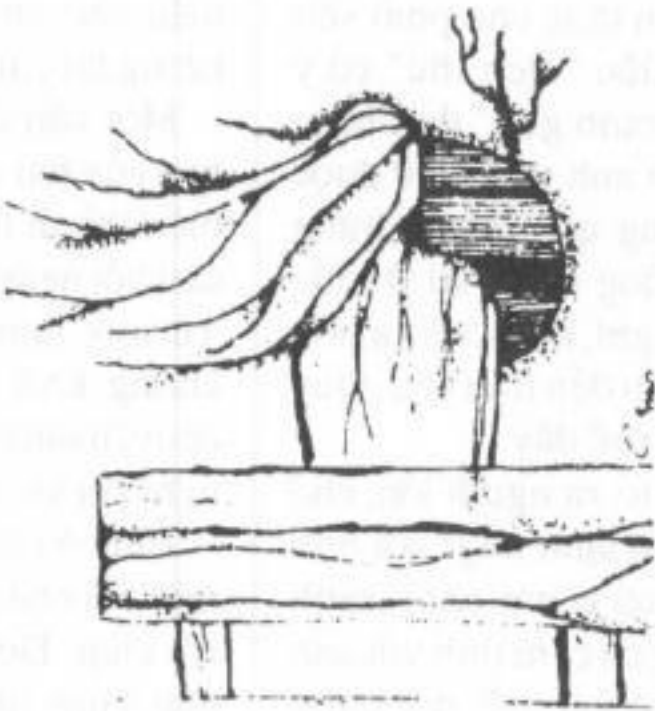
*Thế là mấy xuân qua rồi anh nhỉ??
kể từ khi hai đứa cách đôi đường
tiễn anh đi mùa đông từ dạo ấy
Em thần thờ mong mỗi tháng ngày qua...*

*Xuân trở về khoác áo lên thành phố
sương giăng mờ phủ kín ngõ về xưa
bước chân ai như vẫn còn in dấu
Em thoáng buồn hồi tưởng kỷ niệm xưa.*

*Thời gian trôi, trôi mãi không dừng lại
cho tim em rộn rã tiếng yêu đầu
em giận dỗi trách móc tình yêu “cũ”
sao chẳng về sưởi ấm lại tình xuân.*

*Về anh nhé! em trao nụ hôn ấm
cho anh thôi nuôi hạnh phúc đôi mình
mơ ước sao bên anh là tất cả
Em muốn là cánh nhận của lòng anh.*

*Đông ra đi xuân về khoe sắc thắm
cây dâm chồi hoa nở rộ chào xuân
nơi phương xa anh đâu nào hay biết
thành phố buồn thẳm nhắc mãi tên anh..*

Oslo 16.01.93
LÊ NGUYỄN

Tiến em

Tiến em ra sân ga
mưa lất phất chiều tà
cơn buồn nào theo gót
đưa tiễn người đi xa

Em trở lại Bergen
nơi tôi chưa hề quen
chỉ nghe em nhắc đến
xứ ấy lắm người “khen”

Sân ga nhộn nhịp người
bước vội vã ngược xuôi
trong tôi nghe trống vắng
không một tiếng cười tươi.

Tôi, em, đứng bên nhau
nói bâng quơ dăm câu
thắm màu trong tình mến
thời gian củ trôi mau.

Điện sân ga nhạt màu
thấy gì trong mắt nâu
có chăng lời nhắn nhủ
buồn như hạt mưa ngâu.

Con tàu đến kia rồi!
sao tim nhịp liên hồi
hụt hẫng nào kéo đến
tận đáy lòng đơn côi.

Siết tay em từ già
phút cuối tại sân ga
Tôi, em nét buồn bã
giây phút sắp phải xa.

Tàu chuyển bánh xa dần
tôi đứng lặng chết trân
trông theo bóng mờ khuất
còn lại vắng tiếng ngân.

Sân ga còn mình tôi
khách tản mác hết rồi
ngó quanh lạnh hiu hắt
lạnh buốt thấm bờ môi

Lững thững bước quay về
trên quăng đường lê thê
cô đơn nhìn con phố
vắng lặng đến u mê....

Oslo 15/O1/93
VŨ HÙNG

Những năm gần đây, cái lạnh khắc nghiệt của một Thụy Điển xa xưa đã thoái trào. Mùa đông trở nên thoải mái hơn. Ngay cả cây cỏ, đôi khi cũng đã đâm lùn khai hoa nở nhụy trái mùa. Những người tị nạn Việt Nam khi đến định cư ở quê hương thứ hai, đã mang theo hơi nóng nhiệt đới, làm tan đi tuyết trắng mênh mông, làm ấm lòng những con chim lạc loài nơi xứ lạ quê người.

Ngày 10.12.92, tôi đi bơ vơ giữa một thành phố hoa đèn rực rỡ. Ngày còn dài, nhưng bóng tối đã bao trùm khắp nơi. Không hiểu vì sao cứ mỗi mùa đông, nhìn hoàng hôn đến vội vã, tôi nhớ đến lời bà nội tôi hay nhắc đến: “Tháng năm chưa nằm đã sáng. Tháng mười chưa cười đã tối”. Hiện tượng tối sáng ở Việt Nam không rõ nét lắm. Vì vậy mỗi lần thư về bà nội, tôi luôn kể sự rung động, bồi hồi của tôi, khi có dịp đứng ngắm bóng tà dương trong những ngày hè dài dằng dặc hoặc trong những ngày đông ngắn ngủi.

Sau khi được giải phẫu nhẹ ở bệnh viện nhãn khoa Saint Erik, tôi trở lại trung tâm thành phố. Hơi khựng một chút khi người tài xế xe buýt không lấy tiền vé. Nhưng rồi tôi hiểu. Anh đã nhìn thấy miếng băng trên mắt phải của tôi. Một sự thông cảm. Và hơn hết: Tình người. Cảm ơn bạn đã cho tôi hơi ấm.

Đường phố đông nghẹt. Đèn màu lung linh. Stockholm đang đón mừng Giáng Sinh và năm mới.

Tôi xuống xe ở khu chợ Cỏ, ngang hông Viện Hòa Nhạc, một cảnh “thương hải biến vi tang điền” hiện ra trước mắt. Khu Chợ Cỏ hàng ngày là một cảnh chợ trời nhộn nhịp với hàng trăm sạp bán bông hoa, cây, trái,.... Nay im lặng như tờ. Chỉ còn mấy bức tượng khóa thần “trơ gan cùng tuế nguyệt”. Cảnh sát cô lập khu vực. Mấy ngọn nến leo loét trên mặt đường. Phía bên kia hông của Viện Hòa Nhạc, một dãy xe bóng loáng đang đậu. Những nhà trí thức, khoa bảng, hàn lâm viện, ngoại giao đoàn, những nhà tân và cựu lãnh giải Nobel, cùng gia đình quyến thuộc, ăn mặc trang trọng. Quý ông áo “lớn” có đuôi, một nốt từ năm 1820, đã trở thành đồng phục, truyền thống trong giải Nobel, đang cặp tay các mệnh phụ phu nhân sắc sảo, lờ lờ bước vào Nhạc Viện. Tôi ngược nhìn lên cửa chính. Hàng chữ “Lễ Phát Giải Thưởng Nobel 92” hiện ra. Tôi đứng trợn mắt trong đám đông hiếu kỳ. Đoàn mô-tô cảnh sát cũng vừa đến. Vua Carl Gustav và hoàng hậu Sylvia đưa tay vẫy chào dân chúng.

Trong Nhạc Viện, mọi nghi thức đã được dợt đi, dợt lại nhiều lần. Chỉ trừ cảnh vua trao giải thưởng thì được miễn. Tinh thần “Quân, (Sư, Phụ)” vẫn được tôn kính tại vương quốc này.

Sáu nhân vật lãnh giải ngồi hàng ghế đầu. Derek Walcott (giải văn chương) lãnh đạm, xa xăm. Edwin Krebs và Edmond

Fisher (giải y khoa) chăm chú, theo dõi. Rudolph A. Marcus (giải hóa học) trầm tư, suy nghĩ. Georges Chaprak (giải vật lý) tươi cười vui vẻ. Gary S. Becker (giải kinh tế) trông có vẻ lạc lõng. Hình như ông ta đang đi tìm chiếc dưa thần... Riêng giải Nobel hòa bình được phát cùng lúc tại nước láng giềng anh em Na Uy. Người lãnh giải Nobel Hòa Bình năm nay là một phụ nữ trẻ da đỏ, hậu sinh khả ứ, một trong những người lãnh giải Nobel trẻ tuổi nhất trong lịch sử, bà Rigoberto Menchú, 33 tuổi, người Guatemala. “Đây là một thắng lợi và

lưỡi gươm lút cán, cùng một bản án về chữ TÍN, để làm gương hậu thế. Đừng tưởng hễ đã là siêu cường, thì muốn nói năng, nói cuội gì cũng được, muốn chơi ép ai thì chơi... Tôi đi hơi quá lối rồi. Mời bạn trở lại Tòa Đô Sảnh tham dự tiệc liên hoan giải Nobel...

Tiệc liên hoan giải Nobel là một buổi tiệc xa hoa nhất của những buổi tiệc xa hoa trên hoàn vũ. Chỉ có một điểm để được tôn vinh. Đó là vinh dự và vinh quang dành cho những con người sẽ đi vào lịch sử những tinh hoa của nhân loại.

Sổ
tay

Thụy
Điển

vinh dự chung cho cho hòa bình thế giới và toàn thể dân da đỏ đã từng là nạn nhân của sự diệt chủng, đàn áp, bóc lột và kỳ thị kể từ khi Columbus khám phá lục địa Mỹ Châu 500 năm về trước.” Menchú đã phát biểu như thế khi nhận giải thưởng từ tay vua Harald V của Na Uy. Tôi ước mong Menchú sẽ xứng đáng với sự nghiệp cho dân tộc mình và hòa bình thế giới. Tôi cũng cầu mong Ủy Ban Giải Nobel Hòa Bình sẽ không bẽ cái lắm như đã một lần vấp phải. Như đã một lần trao duyên làm tướng cướp: Lê Đức Thọ và Henry Kissinger. Những tên tội đồ ác ôn nhất của dân tộc Việt Nam. Nếu tôi có được ây đền thần của Aladdin, tôi sẽ sai anh thần mập thanh toán đẹp Bộ Chính trị Trung ương đảng Cộng sản Việt Nam và lập tức bay sang Mỹ cắm vào trước ngực Nixon và Kissinger mỗi người một

Bên trong Tòa Đô Sảnh, nhộn nhịp và sang trọng. 1200 khách danh dự được mời. Dãy bàn chánh được trang hoàng bằng những bông hồng Giáng Sinh trắng. Hoàng hậu Sylvia ngồi giữa giáo sư Lars Gyllensten — Chủ tịch Ủy Ban Giải Thưởng Nobel và nhà lãnh giải Nobel vật lý năm nay, ông George Charkpak. Vua Carl XVI Gustav bị kèm kẹp bên phải bởi bà Dominique Charkpak (phu nhân ông Charkpak) và bên phải là nữ văn sĩ Laura H. Marcus (phu nhân nhà lãnh giải hóa học).

Khi tất cả quan khách đến đông đủ, bản nhạc Fanfare của nhạc sĩ trữ danh Bỉ J.N. Lemen, sáng tác giữa thế kỷ XIX trỗi lên. Vua Carl XVI Gustav nâng ly tuyên bố khai tiệc liên hoan và đồng thời tưởng niệm Alfred Nobel.

Năm nay thực đơn gồm ba món ăn chơi.

Theo truyền thống, tất cả các vật liệu dùng để nấu nướng đều phải là sản phẩm cây nhà lá vườn thuần túy made in Thụy Điển. Mấy anh đầu bếp đã tiêu thụ hết một tấn thịt trầu, 70 kg cá thu, 70 kg cá lươn trầu, v.v... Món thịt nuột lươn trầu được ăn với một loại nấm đặc biệt Eksling, rất được ưa chuộng tại Nhật Bản. 70 kg nấm Eksling hái ở Kiruna, tỉnh cực bắc của Thụy Điển. Để phục vụ hữu hiệu buổi tiệc, hơn hai đại đội chiêu đãi viên được huy động gồm 210 người, trong đó bà Barbro Brolin thâm niên quân vụ nhất, đã tham chiến 28 năm ròng rã. Và cô Johanna Volek, 20 tuổi, là tân binh tò te.

Muốn cho bộ tiêu hóa khỏi bị trở ngại tác xạ, thực khách đã cụng ly hết 300 chai Mootschaudon, rượu vang 1984 Chateau Mouton Baronne Philippe, rượu vang 1983 Johannisberg Botrytis Rieding...

Có quá nhiều người đẹp nổi danh trong buổi tiệc. Nhưng Birit Friggebo, bộ trưởng Bộ Lao Động đoạt giải người có bộ ngực mỹ miều và khiêu khích nhất.

Hoàng hậu Sylvia vẫn là hoàng hậu của buổi tiệc. Bà mặc một chiếc áo dài mà da cam. Trên cổ hình một đồng quan không thả nổi, mà trái lại có một giá trị rất vững chắc. Sylvia nói chuyện duyên dáng, có nụ cười hấp dẫn và dễ thương.

Một trong những cây đinh của buổi tiệc là cặp Derek Walcott (giải văn chương) và bà xā tóc vàng trẻ măng. Walcott là người rất chững mực, ngủ sớm dậy sớm. Đêm nay, Walcott cùng với niềm vui tuyệt đỉnh cao sang, đã phá mọi thông lệ. Chơi khuya lác khuya lờ. Thậm chí, khi máu văn nghệ bưng bưng nổi dậy, còn nhảy lên đàn nhạc đánh trống cùng với người bạn đồng hương Rudie Smith.

Ngoài giải Vật lý, Georges Charpak, 68 tuổi, còn lãnh thêm giải nhót đêm nay. Ông cùng với đứa cháu ngoại, Jorge Nicolas Hernandez Charpak, 6 tuổi say sưa, quay cuồng trong điệu nhạc...

Bèo hợp để rồi tan. Hoa nở để rồi tàn. Đêm Nobel huy hoàng, xa hoa rồi cũng chấm dứt. Nhạc tiễn đưa 7 nhà lãnh giải đi vào lịch sử. Nhạc hẹn hò chào đón những khuôn mặt mới năm sau....

1200 đóa hồng Giáng Sinh vẫn tươi rói khi bước chân của 1200 khách danh dự hòa lẫn vào bóng đêm lạnh lẽo Stockholm...

Người Thụy Điển, 12/92

Đi gọi tình người

Cuối năm, đi gọi tình người
Tình người nổi trôi
Như mây đầu núi
Như sóng đầu ghềnh
Bèo bọt
Mong Manh!

Tôi lang thang một mình
Bên suối -
Nắng chiều ngập lối
Bóng ngả vô tình
Gọi tình người, miệt mài vô vọng
Tiếng kêu lòng lộng
Bên trời lặng thình!

Tôi trở về khu phố cao sang
Người thì giàu, nhưng tình hiếm muộn.
Giọng đã khàn
Kêu van chỉ thêm hèn mọn!

Tôi lại đến những người quyền cao chức trọng
Cửa đóng then cài
Vườn rộng
Tường cao
Gọi tình người, nhưng âm thanh nghẹn ngào
Tắt nghẽn
Như ngàn năm sóng biển thét gào!

Tôi đành đi gõ cửa từng nhà
Gợi lòng trắc ẩn
Kẻ gần người xa
Xin chút lòng hoài tưởng
Chút tình người
Giữa cuộc đời
Tao loạn
Tha phương
Có nhớ về cố hương
Có thương yêu nguồn cội
Mới có tình người!

Cuối năm đi gọi tình người
Giữa cuộc đời
Chưa đủ nghĩa
Yêu thương!

Tùy Anh
Hamburg 12.92

Xuân sẽ về

Nhớ Nha Trang biển trời xanh thẳm
Hàng cây xanh ngấm mắt em xanh
Gió thoang thoang chiều nhuộm nâu cánh én
Em góp hoa về điểm hẹn
Vui đường xuân, phơi phới cánh áo xuân

Mười bảy năm
Em chẳng xông Xuân
Vô Cam Ranh - Diên Khánh
Hay ra Ninh Hòa Vạn Giã...

Đất nước mình ủa vàng như cỏ mọ
Đón giao thừa nước mắt chan bắp nổ
Thay pháo đỏ bánh chưng...

Thư em viết nét chữ ngập ngừng
Mực mòng tơ nhòe trang thơ tím tím
Ôi những cánh thư
Mang mùa xuân khâm liệm

Nhân chất chồng nghe đau xót trong tôi.
Mười bảy năm lòng mẹ tả tơi
Bồi mấu số chung của thiên đường Cộng Sản
Bảy mươi triệu dân trong ngục tù “cách mạng”.
Cái mỹ từ của chủ thuyết Mác-Lê.

Rồi anh sẽ trở về
Trong đoàn người hồi hương yêu tổ quốc.
Ngày Cộng Sản không còn một tác đất,
Xuân cũng về rộn rã khắp quê hương
Tay trong tay gió lộng khắp muôn phương,
Cờ tổ quốc rợp trời Trung Nam Bắc.

Vui thanh bình, chúng mình biết chắc
Đất nước hồi sinh sẽ giàu đẹp kịp năm châu
Xuân trong xuân đẹp như mối tình đầu.
Ta ao ước suốt một thời mơ ước.

Nguyễn Văn Cường

Đón xuân

(tiếp theo trang 32)

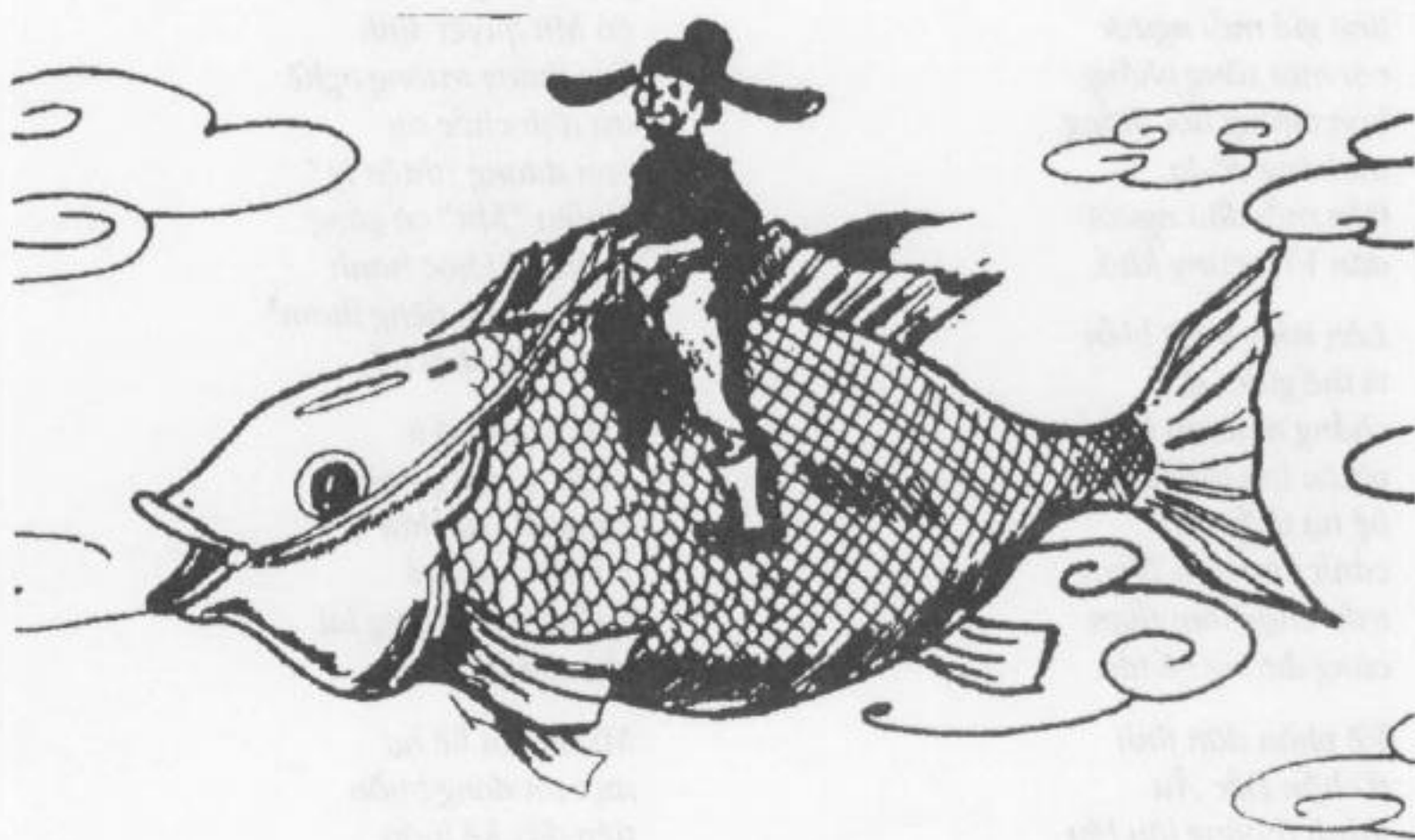
Đêm nay Mận không ngủ được. Nàng ngồi dậy đến bên cửa sổ nhìn ra ngoài trời. Tuyết rơi từng hạt nhỏ. Sương mù giăng khắp làm thành một màn đêm trắng. Mận cảm thấy nhớ quê nhà vô vãn. Ở đây, bây giờ Tết đến cũng có bánh chưng xanh, có hoa mai vàng, duy chỉ thiếu tiếng pháo giao thừa. Và vì vậy mà đêm giao thừa của cái tết viễn xứ thật là buồn ngủi. Thật là tĩnh mịch, cái không khí yên lặng và lạnh lẽo đến ảm đạm này mà gọi là xuân ư? Nàng bỗng cảm thấy nhớ quá cái nắng vàng hanh của Tết. Rồi lại thêm làm sao cái không khí tất bật của chợ xuân, của chợ giao thừa. Tưởng thấy Mận không ngủ, chàng nhẹ nhàng đến bên vợ quàng tay ôm chặt bờ vai nàng và hôn nhẹ lên cổ Mận. Tưởng đã kéo Mận ra khỏi cái viễn ảnh kỷ ức ấy. Và Mận chợt nhớ rằng nàng còn có cả một mái ấm đầy yêu thương ở nơi này. Mận nép vào lòng chồng, nàng thấy thật ấm áp, thật an ủi. Tưởng vuốt tóc vợ thì thầm:

— Để anh đấm bóp cho mình nhé. Chắc là hôm nay em mệt lắm phải không?
— Ừ, anh đấm bóp cho em đi.
Tưởng hỏi lại:
— Đấm hay là bóp hả em?
— Bóp thôi chứ đừng đấm anh ạ. Chỗ hai vai ấy.
— À có phải chỗ này không em?
— A, a nhột quá, cái anh này... Đồ quý nê!
Mận đã quên hết cái mệt nhọc của người vợ, của người mẹ mà quanh năm chỉ biết lo lắng cho chồng cho con ấy. Nàng nghĩ rằng mình thật sự là người đàn bà hạnh phúc nhất, Là được chồng yêu con quý. Nàng bỗng thấy thêm một đứa con nữa. Nàng thổ thê:
— Hay là mình có thêm một đứa nữa nha anh? Em thấy nhớ quá tiếng khóc trẻ thơ rồi đó. Bé An cũng lớn rồi...
Tưởng hơi ngạc nhiên, và rồi lại chọc nàng:

— Em không nhớ là nuôi một đứa nhỏ cực lắm hay sao? Và lúc em bị nó hành trong bụng nữa. À anh còn nhớ em đã từng nói là ba đứa là đủ quá rồi. Quên hả cô vợ?
Mận cãi lại:
— Chứ không phải anh nói là ba đứa là không được, phải chẵn mới tốt đó sao.
Tưởng phì cười:
— Thôi anh thua rồi, lúc nào em cũng thắng cả. Nè Mận, có phải đó là ước mơ đầu xuân của em không?
Mận gật đầu. Nàng vươn vai ngáp một hơi dài. Rồi Tưởng cũng ngáp. Họ cùng nói — Thôi mình đi ngủ.
Tưởng thì thầm bên tai vợ:
— Và anh sẽ là ông tiên ban cho ước mơ của em trở thành sự thật...
Ngoài kia tuyết vẫn rơi. Mặt đất và bầu trời một màu trắng xóa. □

• Kim Quít

Sớ Táo Quân

Hoạt cảnh:

Táo quân OSLO về châu thượng giới

Cảnh thiên đình vào ngày 23 tháng chạp. Ngọc Hoàng đang lắng nghe các Táo quân của các nước tấu trình về những sự việc xảy ra trong năm Nhâm Thân. Các Táo quân ăn mặc chỉnh tề ngồi ngay ngắn trong sảnh điện. Táo Kampuchea kết thúc bản tấu trình của mình bằng lời chúc tết Ngọc Hoàng và quay về chỗ ngồi.

Ngọc Hoàng có vẻ sốt ruột, đưa tay lên xem đồng hồ đến mấy bận như đang chờ đợi ai. Các Táo trong sảnh điện nhìn nhau lo lắng thắc mắc rí tai nhau xem thằng Táo nào vắng mặt trong ngày trọng đại này. Đang giây phút căng thẳng đó thì từ bên ngoài, một anh lính Thiên đình hốt ha hốt hải chạy vào:

*Cấp báo! cấp báo!
Muôn tâu Thánh thượng
Thần lính "Ra-da"
phát hiện từ xa
một Táo mới đến
trông bộ lễ phục
màu mè điểm tó
thần đoán chắc "dở"
chính Táo Oslo
về châu Thượng giới.*

Ngọc Hoàng mỉm cười lộ vẻ hài lòng:

*Này lính "Ra-da"
ngươi hãy kíp ra
điều hẩn vào đây
tấu trình tức khắc.*

Lính "Ra-da":

Tuần chỉ Ngọc Đế!

Không đầy một phút sau lính "Ra-da" bước vào theo bên là một anh Táo trong bộ lễ phục sắc sỡ, đỏ, tím, vàng, xanh, như một chú gà trống. Vừa bước vào sảnh điện, Táo ta thoáng thấy Ngọc Hoàng quắc mắt nhìn mình, hoảng quá Táo ta quỳ mọp xuống làm lễ bái kiến:

*Thánh thượng vạn tuế!
Vạn tuế, vạn tuế!
Thần thật đặc tội
bởi tính lười thối
lờ trễ họp rồi
mong ngài dung thứ...*

*Lý do đến trễ
bạn bè rủ rê
đạo phố mua đồ
đầu năm hạ giá...*

Ngọc Hoàng khoát tay ngắt lời:

*Này táo Oslo
chớ nói ra vô
dông dài chỉ tiết
tấu trình đi thôi
những gì người biết.*

Táo đứng dậy vuốt lại bộ đồ "vía" và rút tờ sớ trong túi quần "Jeans" ra kính cẩn đọc lớn:

Muôn tâu thánh thượng

*Nhâm Thân sắp qua
Quý Dậu lại đến
thần đây chẳng quản
đường xa xa xôi
cố công lặn lội
suốt cả buổi trời
chỉ mong sao tới
kịp buổi tấu trình
theo lệ hằng năm
muôn năm vạn tuế.*

*Trước thần xin kể
bệ hạ đôi lời
tình hình dân "Mít"
nơi chốn dương trần
suốt một năm Thân
với nhiều biến cố.*

*Về dân tỵ nạn
ở trại Hongkong
suốt mấy năm ròng
chẳng ai thêm ngó
tuyệt thực tự tử
vì thế nổi lên
đòi hỏi "nhân quyền"
tự do dân "Mít".*

*Chính sách thanh lọc
cường ép hồi hương
đã thấy thi hành
đôi bên chánh phủ
Việt Nam, Anh Quốc
thương lượng hẳn hoi
chính sách cưỡng người
trao về quê cũ.*

Khắp nơi lên án
hành động phi nhân
của giới cầm quyền
Hongkong, Anh Quốc
Việt cộng khoái chí
ký kết hân hoi
tính giá mỗi người
coi mỗi sông phẳng
bọn chúng nói thẳng
trả bằng đô-la
trên mỗi đầu người
dân Việt cùng khổ.

Làn sóng vượt biển
vì thế giảm đi
chẳng ai đánh liều
phiêu lưu lần nữa
bệ hạ thấy đấy
cảnh khổ dân Nam
trốn chạy lâm than
cùng đường bế tắc.

Về phần dân tình
ở chốn Bắc Âu
thỉnh thoảng lâu lâu
có nhiều tin mới
nói về kinh tế
của chàng Na Uy
đang độ giảm suy
trên đà xuống dốc.

Vật giá đắt đỏ
thất nghiệp khắp nơi
xí nghiệp lỗ lã
sa thải công nhân
tạo thêm muôn phần
khó khăn trong nước.
Nhà băng thua lỗ
báo hại nước nhà
phải bù thêm “dzô”
cầu nguy “thân chủ”
vậy mà chưa đủ
cho các nhà băng
muốn giữ khách hàng
lo sợ “konkurs”

Cũng vì kinh tế
xuống thấp hân đi
gây khổ muôn người
nhận tiền xã hội
Kommune kiểm tra
cho là nhiều quá!!
Thế là cắt giảm
xuống thấp đáng nguy
nhiều “Mít” nghĩ suy
ra chiều ngao ngán.

Vấn đề học bổng
trước đây êm xuôi
vậy mà bây giờ
“Mít” có “Mít” không
nhiều “Mít” lo buồn
học không muốn nổi!
có Mít quyết định
bay thẳng trường nghề
trừ tính chắc ăn
con đường “thiên lý”
Nhiều “Mít” cố gắng
phấn đấu học hành
mang danh tiếng thơm
bạn thầy phải nể.

Cũng một số ít
“Mít” ta tung hoành
chỉ mãi vui chơi
phí đời tuổi trẻ
chẳng nghĩ tương lai
cho đời tươi sáng.

Muốn tâu bệ hạ
một tin đáng buồn
tiện đây kể luôn
cho Ngài được rõ
năm qua phong trào
nổi cộm hân lên
thần chẳng hề quên
là chuyện về nước
của vài” Mít” ta
gây khổ sâu xa
bà con ở đảo.
Bệ hạ thấy đấy
mang tiếng ty nạn
trốn chạy khắp nơi
vậy mà bây giờ
thần nhiên về nước!

Có kẻ về trước
trở lại phao tin
“về chơi nước mình
tha hồ phung phí
cử động một tí
là có người xin
cử bám lấy mình
từ khi xuống bến”

Làn sóng về nước
đánh động Na Uy
chính quyền nghĩ suy
tìm ngay biện pháp
ngăn cản những ai
về thăm cộng sản.

Tịch thu hộ chiếu
đổi đỏ thành xanh
chính quyền làm nhanh
không nói đông dài
nhằm phạt những ai
muốn về lần nữa.

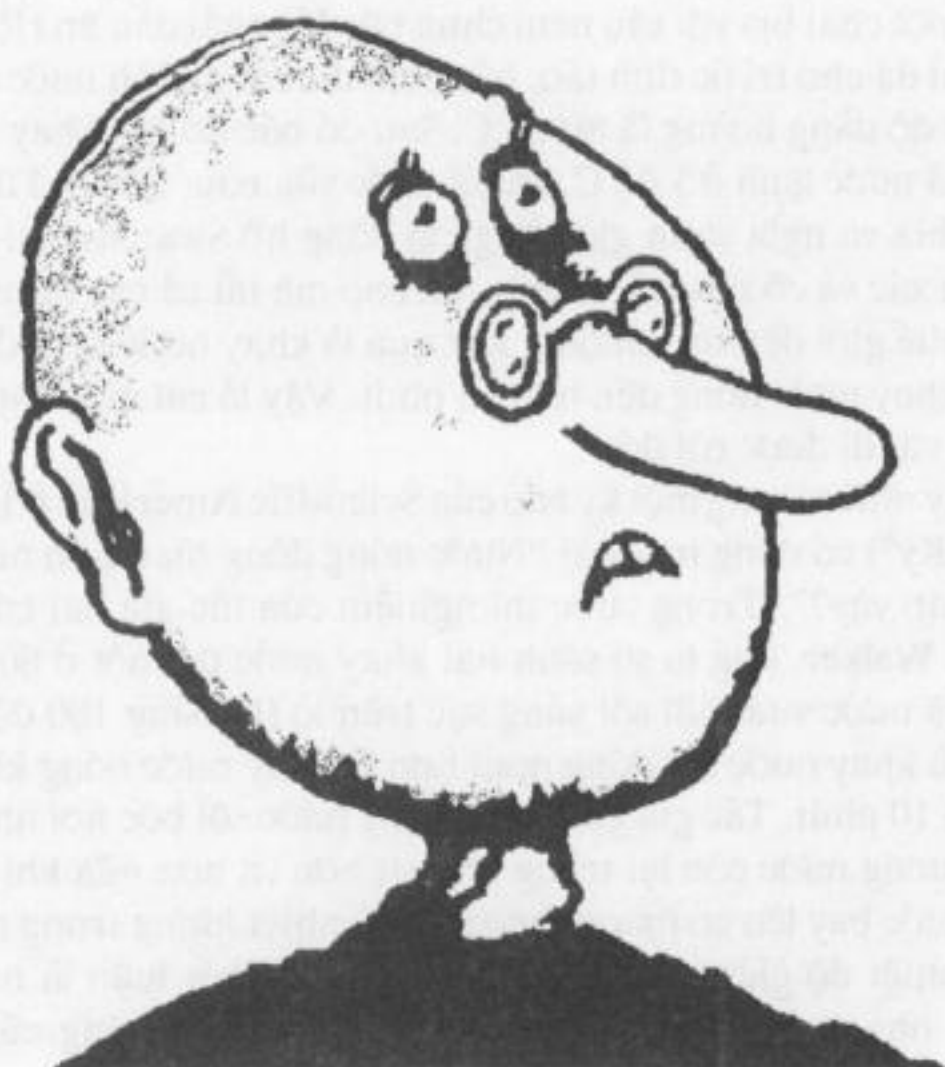
Muốn tâu thánh thượng
trong các tin buồn
cũ ng có tin vui nổi lên trong xứ
diễn hình đáng nói
sinh hoạt cộng đoàn
thấy rất khả quan
tạo nhiều tiếng vang
cho người bản xứ.

Một hội danh tiếng
có tên “CAO NIÊN”
góp mặt những người
tìm vui cuộc sống
sinh hoạt của hội
tổ chức hân hoi
Ngài hãy tới coi
thế nào cũng khoái.
Địa điểm không xa
Bờ-lít-ti-a,
bác Huỳnh hội trưởng
người sáng lập ra.

Cho bệ hạ biết
chi hội vùng đông
đã bầu cử xong
một nhiệm kỳ mới
người được bầu chọn
tướng đáng rất ngon
làm “Xếp” đã mòn
bao năm Hội Trưởng.

Muốn tâu thánh thượng
năm cũ sắp qua
bà con “Mít” ta
chuẩn bị sẵn sàng
đón mừng năm mới
bánh tét, củ kiệu
dưa muối, mứt khó
đầy đủ cả rồi
chỉ đợi thần xuống.
Thần đây xin kết
buổi lễ tấu trào
phủ phục trước nhan
vấn an long thể
nguyện chúc Thánh thượng
sống mãi đời “die”
trẻ mãi hồng già
muôn năm vạn tuế..
lung tung bái... bái... bái..

Lê Nguyên
Xuân Quý Dậu 93

Tháng hai cờ bạc...

Kính thưa bác Học

Từ bao năm nay, cứ mỗi lần đến năm mới là cháu lại thắc mắc khi cầm cuốn lịch. Tại sao tháng hai lại chỉ có 28 ngày hoặc 29 ngày trong những năm nhuận. Cháu biết là người ta phải làm như vậy cho đủ số ngày trong năm nhưng tại sao phải là tháng hai mà không phải là những tháng khác. Tháng hai có gì đặc biệt thưa bác?

Trần Thời Gian

Cháu Gian (tinh) xảo của bác. Cháu để ý rất đúng, lý do có chuyện oái oăm này cũng có sự tích của nó. Lịch ta dùng bây giờ còn gọi là lịch Tây, vì nó xuất phát từ Tây phương hay chính xác hơn là từ thời kỳ đế quốc La-mã đang hưng thịnh. Khởi thủy, khoảng 3000 năm trước đây một năm chỉ có 10 tháng. Sự kiện này còn vết tích trong tên gọi các tháng trong ngôn ngữ tây phương. Thí dụ như tháng 9 - september nguyên là tháng thứ 7 (septus là thứ 7), tháng 10 - october nguyên là tháng thứ 8 (octo là thứ 8), v.v... Khoảng thế kỷ thứ 8 trước Tây lịch, một hoàng đế La-mã tên là Numa Pontilius nhận thấy 10 tháng ít quá, không theo đúng mùa màng thay đổi, mà dân La-mã thời đó theo nông nghiệp cần phải có lịch chính xác để chuẩn bị cày cấy cho đúng. Chính vì vậy Numa Pontilius liền nghiên cứu lại và nghiệm ra rằng chu kỳ của một năm là 355 ngày (cũng không sai lắm!), và thêm vào cuối cuốn lịch hai tháng mới, do đó "tháng hai" bây giờ chính là tháng cuối cùng của một năm! Sở dĩ chia thành 12 tháng là do một năm có 12 lần trăng tròn.

Dân La-mã thời đó cho rằng số lẻ mới là số hên nên Pontilius chia một năm ra thành 4 tháng có 31 ngày và 8 tháng có 29 ngày. Như vậy lại thành ra 356 ngày, phải bớt đi một ngày, và không gì lạ lùng khi ông ta chọn bớt ngày trong tháng cuối cùng là "tháng hai" thành ra 28 ngày. Sau này, tiến bộ hơn, đến thời hoàng đế Julius Caesar, người ta mới khám phá ra chu kỳ chính xác hơn là 365 ngày 1/4. Julius Caesar cải tổ lại lịch, thêm ngày vào các tháng ngắn từ 29 thành 30 ngày và lấy tên mình đặt cho một tháng (Juli, tháng 7). Hoàng đế La-mã Augustus Caesar cũng làm theo và lấy tên mình đặt cho tháng 8 (August). Một truyền thuyết cho rằng ban đầu tháng hai có 29 ngày (30 ngày cho năm nhuận) nhưng Augustus đã mượn một ngày trong tháng này cho vào tháng của mình cho dài bằng tháng của Julius.

bác Học trả lời

Bác Học gái không đồng ý với lối giải thích của bác mà cho rằng sở dĩ tháng hai ngắn là vì sau mùa Tết và Giáng sinh sắm sửa nhiều hết tiền nên tháng hai phải ngắn để mau lãnh lương. Đúng là chuyện dân bà!

Ngáp...

Kính thưa bác Học

Cháu có cái tật hay ngáp, không biết bị từ hồi nào. Thường thường khi buồn ngủ người ta mới ngáp, còn cháu lúc nào cháu cũng ngáp được. Bình thường thì không sao, nhưng nhiều lúc, chẳng hạn như khi bố mẹ cháu đang giảng "mô-ran" mà không nhận được phải ngáp thì thế nào cháu cũng ăn đòn, hoặc khi cháu đang ngồi trò chuyện với cô bạn gái, dù rằng nàng nói chuyện rất có duyên, nhưng hễ cháu mở miệng ngáp là y như rằng, thế nào nàng cũng đứng dậy nguây nguẩy đòi về. Tại sao người ta lại ngáp hở bác? Bác có biết cách nào để trị cho khỏi ngáp không thưa bác? Bác giúp cho cháu với!

Nguyễn Triền Miên

Cháu Miên yêu quý của bác. Không phải chỉ có người ta mới biết ngáp mà tất cả các giống vật đều ngáp. Ngáp là một phản xạ tự nhiên của cơ thể để gây quân bình mỗi khi cơ thể thiếu dưỡng khí (oksigen). Khi ngáp ta hít thở những hơi dài, thu nhận không khí vào phổi nhiều hơn và từ đó nhiều dưỡng khí hơn vào máu. Thường thường khi ngáp ta cũng có những cử động như vươn vai, ưỡn mình. Những cử động này làm co giãn và hóa giải những căng thẳng trong bắp thịt. Bởi vậy không phải là chỉ có buồn ngủ ta mới ngáp (ngáp làm cho cơ thể thoải mái trước khi ngủ), mà khi vừa thức dậy ta cũng ngáp hoặc khi ở trong phòng kín hay đông người, thiếu dưỡng khí. Khi trẻ sơ sinh mới ra đời thì hành động đầu tiên cũng là ngáp.

Ngoài việc điều hòa cơ thể ngáp cũng là một phản ứng tâm lý khi ta cảm thấy chán. Ngáp thường được coi là một cách tỏ thái độ

không chú ý đến việc chung quanh. Vì vậy bố mẹ hay cô bạn của cháu có nổi sùng thì đó cũng là một chuyện dễ hiểu. Muốn trị khỏi ngáp hay nói đúng hơn là kiểm soát được khi nào không muốn ngáp, cháu phải tập thở cho điều hòa và cố gắng hít thở nhiều hơn bình thường một chút, tránh đừng nghĩ đến nó nhiều quá mà mất tập trung hay bình tĩnh. Sợ hãi hay hồi hộp cũng có thể gây ra ngáp. Người ta có ghi nhận là những binh sĩ trước khi ra trận thường hay ngáp nhiều. Hoặc có trường hợp những người mỗi lần nói chuyện trước đám đông là ngáp vắn ngáp dài ngay.

Muốn cố ý ngáp cũng dễ dàng, ta chỉ cần làm những cử động thường đi đôi với ngáp (vươn vai, vận mình,...). Vì ngáp làm cho cơ thể thoải mái, một hãng sản xuất ở Nhật đã nghĩ ra một cách để làm cho công nhân gia tăng năng suất, đó là cho nghỉ để ngáp. Cứ đến đúng giờ, theo hiệu còi, là tất cả công nhân đứng dậy vươn vai há miệng đồng loạt. Kết quả đạt được rất khả quan.

Ngáp thái quá cũng có thể là một dấu hiệu cho thấy có sự rối loạn trong hệ thống thần kinh, do lẽ sự hít thở bình thường cũng như những hành động đều đặn khác của cơ thể đều được điều khiển qua hệ thống thần kinh. Năm 1888, có một bệnh nhân 15 tuổi ngáp không ngừng trong suốt năm tuần. Nếu cháu ngáp liên tục thì cũng nên để ý là có thể trong phòng thiếu không khí, nên mở cửa sổ cho thoáng.

Ngáp rất hay lây. Khi thấy người khác ngáp ta có khuynh hướng ngáp theo. Người ta đã thử thí nghiệm cho những người vào trong những nơi công cộng như thư viện, nhà thờ v.v... làm bộ ngáp và quan sát. Kết quả là những người này đã tạo nên một "phong trào" ngáp cho những vật thí nghiệm. Người ta cũng cho một nhóm sinh viên xem phim một cô gái đẹp đang ngáp (để tránh đổ thừa là "phim buồn ngủ"). Kết quả là hai phần ba thú nhận là đã ngáp theo hoặc muốn ngáp nhưng cố nhịn.

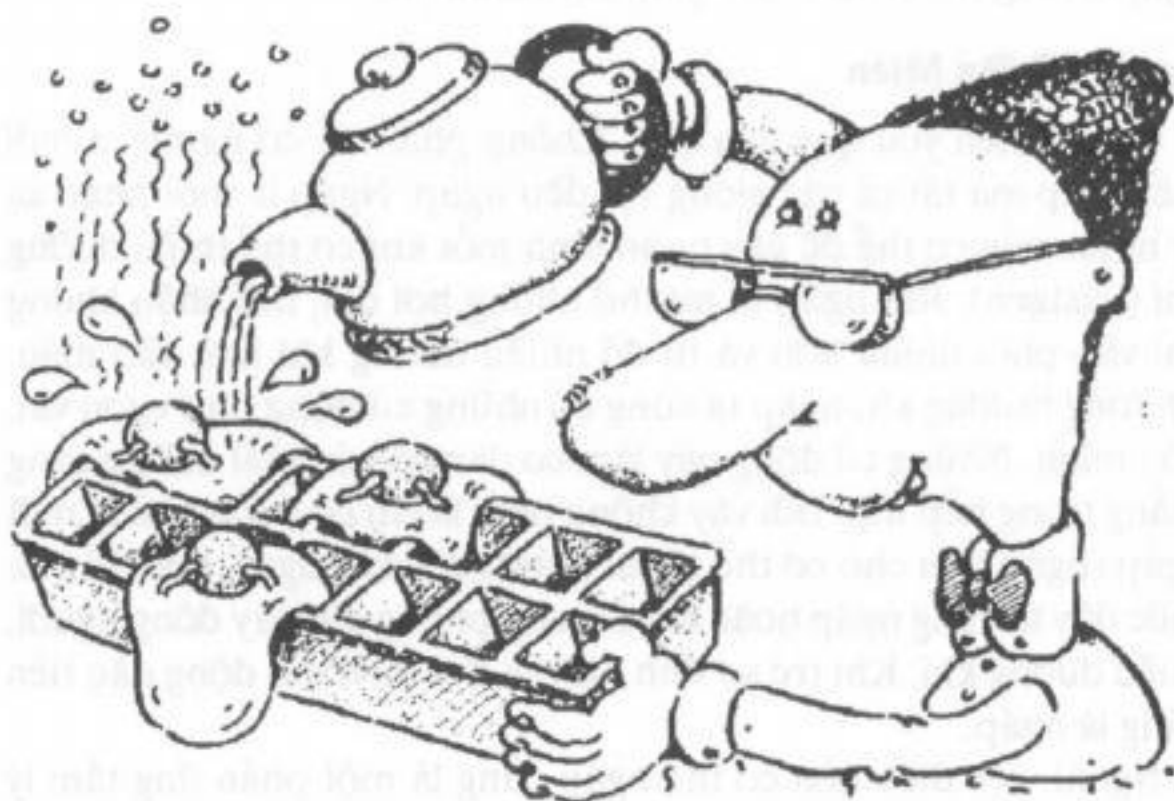
Quan sát hiện tượng ngáp trong loài chuột người ta nhận thấy là giới trẻ ngáp nhiều hơn giới già, và giống đực ngáp nhiều hơn giống cái. Người ta cho rằng con người cũng vậy nhưng chưa xác quyết hẳn qua thí nghiệm. Riêng bác thì khi trò chuyện với bác Học gái thì những lần bác mở miệng ra được đều là để ngáp...

Nóng lạnh

Kính thưa bác Học

Chồng cháu hay rủ bạn bè đến nhà uống rượu mà uống rượu thì cần nước đá. Nhiều lúc cháu quên làm, phải chạy sang nhà hàng xóm xin, làm bộ nói là lỡ tay chạm phải chỗ nhức của chàng nên cần có nước đá để chườm. Mấy bà bạn có chỉ cháu cái mẹo vặt là khi làm nước đá nếu dùng nước nóng thì nước sẽ mau đông hơn là dùng nước lạnh. Có thật như vậy không bác? Cháu lấy làm lạ là nước nóng phải mất nhiều thời gian hơn để hạ nhiệt độ xuống mới phải chứ?

Hàn Thị

Cháu Thị thân mến. Nói có sách mách có chứng, nhận được thắc mắc của cháu bác thực hiện ngay một cuộc thí nghiệm. Sau khi làm một chai bia với xâu nem chua bác Học gái dấu ăn riêng trong góc tủ đá cho trí óc tỉnh táo, bác đem đun một bình nước nóng, đo nhiệt độ đang hoàng là 80 độ C. Sau đó bác đổ hai khay nước đá, một là nước lạnh ở 5 độ C, hai là nước vừa nấu. Bác mở thêm một chai bia và ngồi canh giờ bằng cái đồng hồ Swatch, loại đồng hồ chính xác và có kiểu trẻ trung, táo bạo mà tất cả các khoa học gia trên thế giới đều ưa chuộng. Kết quả là khay nước lạnh đông sớm hơn khay nước nóng đến hơn 15 phút. Vậy là cái mẹo vặt của bạn cháu vất đi được rồi đó.

Tuy nhiên trong một kỳ báo của Scientific American ("Khoa học Huê Kỳ") có đăng một bài "Nước nóng đông mau hơn nước lạnh. Tại sao vậy?". Trong cuộc thí nghiệm của tác giả bài báo là ông Jearl Walker, ông ta so sánh hai khay nước đá một ở 80 độ C và một là nước vừa mới sôi sùng sục trên lò (khoảng 100 độ C). Kết quả là khay nước sôi đông mau hơn là khay nước nóng khoảng từ 3 đến 10 phút. Tác giả giải thích rằng nước sôi bốc hơi nhanh hơn nên lượng nước còn lại trong khay ít hơn và hơn nữa khi bốc hơi, hơi nước bay lên có mang theo một số nhiệt lượng trong nước làm cho nhiệt độ giảm xuống nhanh hơn. Vậy kết luận là nước lạnh đông nhanh hơn nước nóng nhưng nước thật nóng cũng đông nhanh hơn nước nóng.

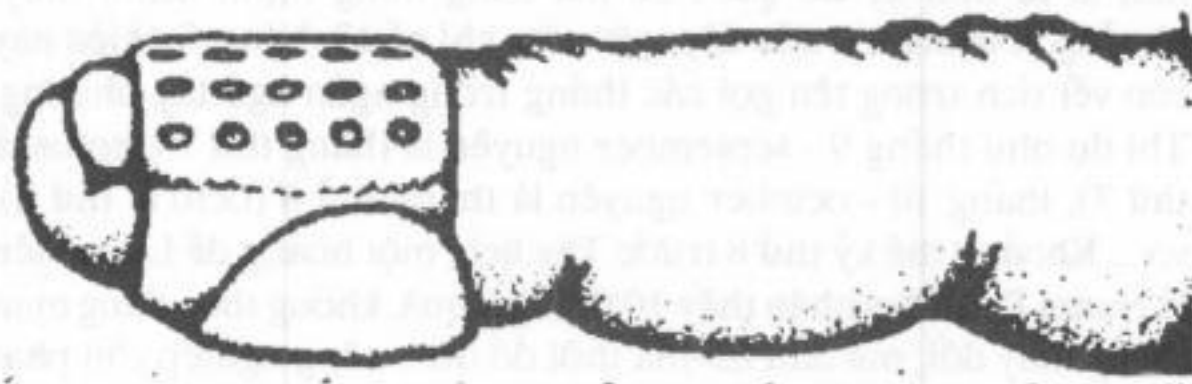
Một điều cũng đáng chú ý là nước đã đun sôi một lần để nguội, khi đun lại sẽ sôi nhanh hơn là nước mới lấy từ trong vòi nước ra. Lý do là các chất hòa tan trong nước làm cho nước có độ sôi cao hơn nước nguyên chất. Khi đun sôi lần đầu các chất này tách khỏi nước và bốc hơi mất, nước còn lại gần nguyên chất hơn nên có độ sôi thấp đi.

Nước miếng

Kính thưa bác Học

Cháu thường hay giúp mẹ cháu trong việc bếp núc, mà tính cháu thì hơi vụng về nên hay bị phạm phải dao, dút tay chảy máu. Mỗi lần như vậy thì phản ứng tự nhiên là cháu đưa vết thương vào miệng mút. Làm như vậy có hại gì không bác?

Lý thị Đâm Đang

Cháu Đang thương tích của bác. Các nhà nghiên cứu đủ thứ chuyện cũng đã để ý đến chuyện này và như thường lệ người ta nghiên cứu giống chuột trước vì chuột có những phản ứng trong cơ thể gần giống như người và hơn nữa chuột nhỏ, dễ ăn hiếp. Các nhà nghiên cứu ở viện đại học Florida ở Gainesville, Huê Kỳ, có tìm ra được một chất protein gọi là Nerve Growth Factor (viết tắt là NGF, tạm dịch là thành tố phát triển thần kinh) trong nước dãi của loài chuột. Các vết thương tẩm với chất này mau lành gấp đôi bình thường. Vậy trong một số loài vật, nước dãi có tính cách trị lành các vết thương ngoài da. Không phải chỉ có người ta mà ngay cả chó, mèo cũng thường liếm vết thương. Tuy nhiên người ta không tìm thấy NGF trong nước miếng của con người mà thay vào đó người ta nhận thấy nước miếng có chứa các chất có đặc tính ngăn nhiễm trùng như IgA, lactoferrin và lactoperoxidase. Người ta không chứng minh được là liếm vết thương thật sự ngăn ngừa được vi khuẩn nhưng ít nhất thì việc làm này cũng không có hại gì.

(xem tiếp trang 59)

Đọc, học, tìm hiểu hội họa

Màu nước

• 4 Tê

Ngoài những phương tiện bình thường mà chúng ta dùng để vẽ tranh màu nước như dùng cọ, bút mực, bút chì v.v... Chúng ta cũng có thể học hỏi, tìm thấy hoặc sáng chế những phương tiện đặc biệt khác để diễn tả chất liệu trong tranh. Việc làm này muốn nói lên sự sáng tạo, tìm tòi của người làm nghệ thuật. 4 Tê mời các bạn hãy theo dõi thêm những 'kỹ thuật' dưới đây dùng để diễn tả 'chất liệu' tranh màu nước.

Cao su sóp (Skumgummi)

Cao su sóp cũng có rất nhiều dạng khác biệt : sớ lớn, nhỏ, cứng, mềm, thấm nhiều hoặc ít nước...

Chúng ta cắt làm sao tiện dụng và vừa tầm tay cầm.

Ngâm vào nước sạch và vắt còn 'ướt ướt'.

Chúng ta chậm thận trọng lên màu loãng đã pha sẵn trong dụng cụ pha màu.

Chậm lên khu vực muốn diễn tả trong tranh.

Chờ đợi trong khoảng thời gian ngắn, sơn vẫn chưa khô hẳn, chúng ta dùng loại giấy thấm nước đặt lên khu vực ấy thật nhẹ tay và sau đó chúng ta hãy vuốt mạnh tay hơn.

Kỹ thuật này giúp chúng ta tìm thấy những đường nét màu sắc mờ ảo liên tục nằm ở hậu cảnh của tranh.

Chà láng bằng cao su sóp.

Cũng như phương pháp trên đã làm, nhưng có điểm khác biệt là chúng ta dùng để diễn tả nhiều màu hòa tan lẫn nhau cùng một lúc.

Lấy cọ thấm màu lên trên cao su sóp, tùy vào sự diễn tả của màu sắc, đặt nhiều màu vào cùng một vị trí hoặc rời từng điểm màu một.

Chúng ta mạnh tay vuốt thật khéo trên nền giấy vẽ theo mẫu đã ấn định.

Kỹ thuật này giúp chúng ta tìm thấy sự hòa lẫn giữa sắc và độ của màu thật đặc biệt. Ví dụ như hình cầu vòng.

Chạm nét bằng cao su sóp.

Để diễn tả những nét mạnh bạo hơn, cũng bằng những phương pháp trên, chúng ta phải xé hoặc cắt gọt bề mặt của cao su sóp thật nhiều nét lồi lõm.

Ép mạnh hoặc nhẹ tay tùy nghi trên khu vực muốn diễn tả. Màu sẽ thấm nhiều xuống giấy vẽ từ những chỗ lõm của cao su sóp.

Kỹ thuật này giúp chúng ta diễn tả những vân đá cũng như những nét lấm nhám đặc biệt.

Xà phòng và màu nước

Một khu vực nào đó trên giấy vẽ, chúng ta muốn làm phương pháp này, bôi mỡ hoặc dầu vào trước.

Trộn màu nước với xà phòng làm hòa tan thành từng giọt lẫn nhau.

Khi cho màu đã hòa tan với xà phòng lên chất mỡ hoặc dầu, với phản ứng tự nhiên của chúng, ta sẽ có được những nét lợn cợn rời rạc như đá hoặc vân gỗ mục.

Mực tàu và màu bột

Màu nước đã vẽ trên giấy xong vẫn chưa hài lòng vì thiếu sự diễn tả về thể loại mà chúng ta ước muốn.

Dùng màu bột trộn với keo (a giao) vẽ thêm lên trên tranh một vài nét theo ý muốn.

Việc làm này là làm cho màu bột và màu nước tự gỡ lấy với nhau.

Sau đó chúng ta dùng mực tàu vẽ chồng lên trên những khoảng màu bột và màu nước.

Khi tất cả đã khô chúng ta dùng nước sạch rửa mực tàu vừa sơn lên.

Như vậy chúng ta sẽ thấy phần màu nước nằm ở dưới mực tàu, tự hòa tan cùng với mực tàu và bị nước rửa mất đi một phần. Chúng ta sẽ nhận được những nét thật đặc biệt còn lại của màu nước.

Lá cây với xà phòng

Cũng bằng kỹ thuật trên, chúng ta hòa tan xà phòng với nước.

Sơn nước xà phòng lên trên mặt lá có gân (vân).

Sau đó bôi màu lên trên mặt lá đã có xà phòng.

Đặt mặt lá đã có màu lên trên giấy vẽ.

Lấy giấy đặt lên trên lá và ép mạnh tay.

Chúng ta sẽ có được những vân lá của lá ấy một cách tinh vi.

Phun màu bằng bàn chải đánh răng

Nhúng bàn chải vào màu đã pha sẵn, dùng ngón tay trở hoặc dao nhỏ vuốt nhẹ từ đỉnh đầu bàn chải lên.

Kỹ thuật này tạo chất liệu lấm nhám như các bụi trong tranh. Muốn có bức tranh đơn giản để trang trí chỉ cần chúng ta cắt hình con chim hoặc đóa hoa. Đặt lên trên giấy vẽ, cứ dùng phương pháp trên, hy vọng các bạn sẽ hài lòng với tác phẩm đơn giản ấy.

Cao su tẩy (Masking Fluid)

Có những lúc rất khó khăn khi bạn vì phải chừa lại những nét trắng của nền giấy thật nhỏ như cọng cỏ. Cao su tẩy sẽ gỡ rối cho chúng ta trong công việc này.

Dùng cọ chấm vào cao su tẩy, vẽ những nét ước muốn.

Chờ thật khô, sau đó vẽ chồng màu lên.

Khi tất cả màu đã khô, chúng ta chỉ cần lấy tay kỳ mạnh lên trên những nét vẽ cao su tẩy đã vẽ lên trước đó.

Nhưng phải lưu ý vì loại cao su này rất mau khô và cũng dễ hòa tan với nước. Muốn khỏi bị hư cọng cỏ khi dùng để chấm cao su tẩy, chúng ta phải nhúng cọ bằng nước sạch và vắt cho ráo trước khi chúng ta chấm vào cao su tẩy.

Băng keo

Cắt, dán băng keo theo hình dạng ước muốn và dán lên trên giấy.

Vẽ màu lên sau đó. Chờ khô, chúng ta cứ lột bỏ băng keo ấy nhưng phải thận trọng từ từ đừng kéo băng keo quá nhanh.

Cũng bằng phương pháp trên nhưng muốn diễn tả nhiều nét màu sắc chồng chéo lên nhau. Chúng ta chỉ việc cắt hình dạng ước

muốn và dán lên, cũng sơn màu, chờ khô, lột bỏ băng keo đầu tiên đi hoặc để lại cũng được. Dán chồng lên lớp thứ hai, cũng sơn màu, chờ khô, lột bỏ băng keo... Cứ thế chúng ta làm công việc này nhiều lần theo ý muốn.

Đây cũng là một kỹ thuật dùng để sáng tác tranh không cần mẫu.

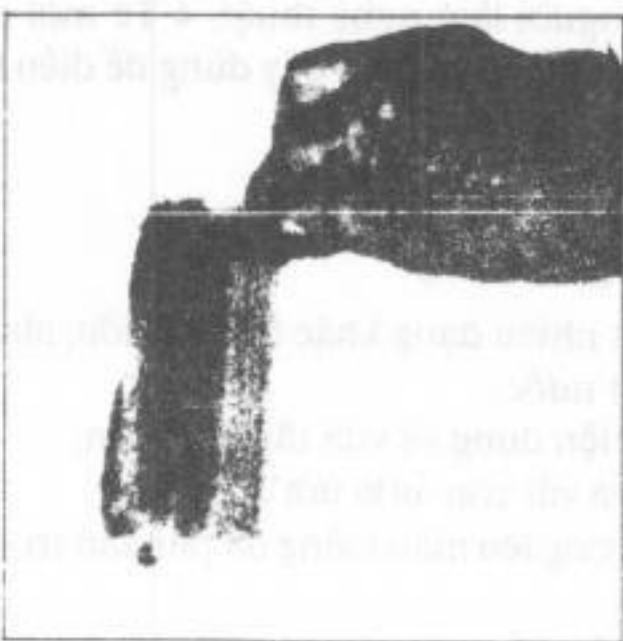
Màu sáp

Vẽ những nét muốn chữa lại trên tranh bằng sáp màu.
Sơn màu nước chồng lên trên những nét sáp đã vẽ.
Chờ khô, dùng dao cạo hết những nét sáp đã vẽ trước đó.
Kỹ thuật này cũng gần giống như dùng cao su tẩy, nhưng chúng ta có được những nét điều luyện hơn.

Đèn cây

Chà hoặc vẽ nét đèn cây lên giấy vẽ.
Vẽ chồng màu lên theo mẫu ước muốn.
Nhờ chất liệu riêng của đèn cây in trên giấy vẽ, màu nước chỉ bám lấm nhám lên trên những nét đèn cây tạo sự cách biệt giữa nét và màu trong tranh.

Trên đây là những kỹ thuật thực dụng mà tất cả họa sĩ đang sử dụng. Khi các bạn vẽ tranh màu nước cần phải sử dụng đến những kỹ thuật trên, vì nó giúp chúng ta dễ dàng trong việc diễn tả “chất liệu” trong tranh. Hy vọng rằng các bạn sẽ tiến thêm một bước nữa trong kỹ thuật dùng để vẽ tranh màu nước. □

Chà láng bằng cao su sóp

Xà-phòng và màu nước

Hiệu quả của kéo màu bột và mực tàu

Dùng cao su tẩy (masking fluid)

Dùng băng keo

Vẽ sáp

Vẽ màu với đèn cây

bác Học trả lời

(tiếp theo trang 55)

Nhưng nói như thế cũng chưa phải là hết chuyện, vì trong miệng của người ta, nhất là cháu, có rất nhiều thứ đặc biệt. Trong số đó phải kể là một loại vi khuẩn mang tên “anaerobic” (chứ không phải là “aerobic” nhưng bác gái thường tập và bắt bác tập theo). Loại vi khuẩn này thường cư trú bất hợp pháp trong các hàm hố, địa đạo trong những chiếc răng sâu hoặc ở nướu răng. Thông thường các chú vi khuẩn này không theo dòng nước miếng đi ra, nhưng nếu lỡ bị cuốn trôi thì chúng có những tác hại ghê gớm đến nỗi nhiều bác sĩ coi vết cắn của con người là một trong những vết thương độc địa nhất cần phải chữa trị cấp tốc. Đã có những trường

hợp một vết cắn nhỏ đã đưa đến việc phải cưa tay cưa chân vì vết thương bị nhiễm trùng nặng. Hiểm nguy này vẫn có thể xảy ra cho dù là nước miếng của chính cháu.

Vậy kết luận là liếm vết thương một là không hại gì, hai là có thể nguy hiểm đến tính mạng. Nếu cháu muốn chắc ăn thì cứ theo lời dạy trong các phương pháp cấp cứu là để cho vết thương chảy máu một lúc cho các chất bẩn theo đó trôi đi trước khi rửa sạch vết thương và băng bó. Nhắc đến băng bó bác mới nhớ là đã đến lúc tháo băng cho những vết tích tình yêu mà bác Học gái tặng bác, như bác đã kể cho các cháu nghe kỳ trước. □

• bác Học

Tôi đọc: Trận chiến chưa tàn của nhà văn Tưởng Năng Tiến

• Trần thị Việt Nam

Từ mấy thâu thanh cô nàng vừa ca, trọn kiếp thương anh lính trẻ xa nhà. Tôi là người lính đi miền xa, nhưng giữa rừng già tôi có thấy gì đâu... Đoạn nhưng giữa rừng già tôi có thấy gì đâu, Sáu mù hát hai lần trước khi kết thúc bản nhạc và lần nào mắt y cũng nhắm lại thật chặt. Bấy Què khoái chí cười sằng sặc, bỏ đờn xuống bàn vô:

— Bản này mày ca tới hơn bản “Xuân này con không về,” mà điều mày đừng có nhắm mắt lại ở cái khúc *nhưng giữa rừng già tôi có thấy gì đâu*...

— Sao vậy?

— Đ. mẹ, mày dui, mắt toàn tròn trắng không hà, dù mở ra hay nhắm lại thì cũng có thấy gì đâu! Mày nhắm kín mắt lại làm chi cho mất công và làm tao thấy mắc cười chết mẹ.

— Ờ...

Sáu mù “ờ” rất yếu và mặt thoáng trầm ngâm. Y bị tật nguyên đã hơn mười năm rồi mà vết thương, đôi lúc, tưởng chừng như còn rất mới. Một va chạm nhẹ vẫn có thể gây ra cái cảm giác tủi thân, đau đớn, khó chịu. Bấy Què đang cười bỗng khựng. Nhìn mặt bạn nó biết mình vừa điếu dở nên vội vàng biện bạch, khỏa lấp:

— Cũng như tao vậy. Mày thấy đâu có khi nào tao ca cái bản có câu “Đường còn dài nhưng chân cứng đá mềm” đâu. Tao còn có một giò mà không lẽ cứ ngồi đếm nhịp ắc ê “một, hai, ba, bốn, một, hai, ba, bốn” hoài, coi kỳ thấy mẹ.

— Vậy bữa nào rảnh, mày dợt cho tao bài “Người nghệ sĩ mù” đi. Bản đó tao ca không hay tao làm con mày.

— Bản đó mới vô làm sao ta?

Bấy Què bần khoản đưa tay mò nốt.

— Tự nhiên tao cũng quên mất tiêu. Mày nhớ là mình hay nghe bản này ở cái quán cà phê gì ở ngoài Đà Nẵng không? Lúc mới vô đầu in tuồng như có tiếng đờn nhè nhẹ, rồi tiếng tiền các thấy vô lon nghe leng keng, leng keng...

— Thôi tao nhớ ra rồi. Bản này của Hoàng Thi Thơ và Hùng Cường ca chỗ đâu.

Bấy Què chợt thốt, rồi lấy giọng vô luân:

— *Ai dờng chân nơi đây buống lòng theo câu ca. Tôi ngồi trong bóng tối nghe đời đi ra xa. Tôi thêm chút ánh sáng, ánh sáng... Ôi cuộc đời mù lòa...*

— Nó đó...

— Mà không được đâu...

— Sao vậy?

— Chơi bản đó giống như hai thằng

mình đi ăn xin vậy. Mà tụi mình đâu có đi hát dạo kiếm ăn Sáu? Trách nhiệm của tụi mình là hát nhạc mình để đồng bào thưởng thức và lên tinh thần mà.

— Ờ.

Lần này Sáu Mù “ờ” mạnh hơn nhiều và nghiêng đầu nở một nụ cười rạng rỡ. Y luôn thấy thích thú vui sướng khi nghe thấy bạn nhắc đến “trách nhiệm” của hai thằng. Sáu Mù không diễn tả được những điều y biết và nghĩ trong lòng một cách rành mạch ngon lành như Bấy Què, nên y khoái nghe bạn nhắc đi nhắc lại những chuyện cổ liên quan đến “nhiệm vụ,” “ý nghĩa” này nọ. Có bữa cao hứng Bấy Què còn bàn luận về tác dụng của chiến tranh tâm lý, tác dụng của nhạc trong tâm hồn người... Một thằng thiết tha được nghe, một thằng khát khao được nói. Tụi nó không bỏ lỡ một cơ hội nào để bồi đắp cho nhau cái niềm tin về cái trách nhiệm tuy mơ hồ nhưng vô cùng cao đẹp cho phần đời thân tàn ma dại còn lại của hai thằng.

Thường ngày, cả hai ngồi lê la ngoài chợ trời. Bấy Què bày đồ nghề trên một cái bàn xếp chỉ lớn bằng bề mặt của cuốn tập mở đôi, với tám cọc tông kê bên, ghi rõ nhưng hàng chữ: Vô Mực Ruột Viết Bíc và Sửa Hộp Quẹt Zippo Giá Rẻ. Sáu Mù thì không làm được như vậy. Y vừa ngồi thổi sáo chơi vừa bán ống sáo. Nghề của y không khá mấy. Sở dĩ Sáu Mù vẫn sống được lây lất là nhờ sự đắp đổi của bạn. Điều này vẫn làm cho y buồn và đôi chút mặc cảm. Bấy Què cứ phải an ủi hoài hoài:

— Mày kiếm tiền không nhiều được bằng tao nhưng bù lại mày có dịp thổi sáo cả ngày. Cái lợi là mình làm cho khách qua đường nghe được những bản như “Lòng Mẹ,” “Con thuyền không bến” ...

— Lợi làm sao?

Dù Bấy Què đã giải thích chuyện này cả trăm lần rồi nhưng Sáu Mù vẫn cần hỏi lại. Thì đ... mẹ, người ta nghe bản nhạc đó nó đã tai và nó... đàn hoàng hôn nhạc của tụi nó sao. Từ đó người ta nhớ lại thời cũ và càng chán ghét thời buổi chó đẻ này. Được như vậy là kể như tụi mình đang chiến đấu rồi. Cái này kêu bằng chiến tranh tâm lý mà Sáu.

Thiết ra cái kêu bằng “chiến tranh tâm lý” không phải là ý kiến của Bấy Què. Y chỉ lập lại một số điều mà anh Hai hay nói cho tụi nó nghe thôi. Tụi nó quen anh Hai lâu rồi. Bữa đó chợ trời bị bố một trận tới bởi Bấy Què mất hết đồ nghề, mất luôn cây

ngạnh. Sáu Mù cũng quờ quạng sao đó để mất hết trơn lưng vốn: hai mươi cái ống sáo. Sáu Mù công bạn chạy mệt muốn đứt hơi. May mắn gặp được anh Hai. Anh bỏ hai thằng lên xe chạy tuốt về xóm. Từ đó, anh Hai trở thành ông anh kết nghĩa của tụi nó. Sáng, anh bốc hai thằng lên xe bỏ ra chợ; chiều, anh đưa về nhà. Lâu lâu anh “vớt” hai thằng sớm hơn giờ đã định chở ra đường Hàm Nghi nhậu Rum Lebon với củ kiệu và hột vịt bắc thảo chơi.

Anh Hai không bao giờ tâm sự gì hết về đời sống của mình. Thường anh hay trầm ngâm và buồn. Thiết lâu, mới có bữa anh Hai nói chuyện, và từ anh Hai mới ra cái cái vụ chiến tranh tâm lý: “cuộc chiến hiện vẫn đang âm thầm tiếp diễn ở mọi mặt. Hai em thấy đó, tụi nó chiếm được thành nhưng chưa chiếm được lòng người, nên chưa kể là đã thắng, đã vậy tụi nó còn làm mất lòng dân và mất luôn cả lòng tin của chính thuộc hạ sĩ tốt nữa. Chung cuộc rồi tụi nó sẽ phải thua. Vấn đề của anh em mình lúc này là cố gắng đóng góp toàn lực trong khả năng của từng đứa để góp phần rút ngắn con đường đưa đến chiến thắng cuối cùng...”

Đã nhứt là anh Hai làm cho hai thằng thấy rằng tụi nó không còn phải là những kẻ bại trận, tàn tật, bị hất ra xa bên lề cuộc đời. Tụi nó vẫn còn thừa khả năng, không những chỉ để sinh tồn, mà còn để chiến đấu nữa. Từ đó mỗi chiều trở về nhà, thay vì nằm hát nghêu ngao chơi cho đỡ buồn, Sáu Mù và Bấy Què tập nhạc ráo riết. Rồi mỗi tuần, hai thằng bỏ ra nguyên hai buổi chiều đi hát trên những chuyến xe buýt công cộng. Đây là thời gian rất trang trọng và ý nghĩa trong cuộc sống của hai thằng, nhất là khi tụi nó được hành khách trên xe vỗ tay tán thưởng chia sẻ cái niềm tin chung mãnh liệt và thầm kín của tất cả mọi người: cuộc chiến chưa tàn!

Lúc anh Hai tới thì hai thằng đang cãi cọ về bản “Sài Gòn Vĩnh Biệt”. Sáu Mù thích chơi bản đó nhưng bị Bấy Què chê:

— Người ta chán nghe chán nghe hát tới hát lui cái câu *Sài Gòn ơi, anh xin hứa rằng anh trở về rồi!* Đ... mẹ, đồ lấu cá. Hơn mười năm nay có thấy thằng nào về đâu?

Sáu Mù nhỏ nhẹ ngắt lời bạn:

— Nhưng mà, bà con vẫn cứ trông chờ như thường chứ đâu có chán. Mình mày không thích nghe rồi mày nghĩ ai cũng vậy sao?

Anh Hai can thiệp:

— Thôi trể rồi nha tụi bay. Thi cứ để cho

thằng Sáu nó ca. Bản nào người ta vỗ tay nhiều thì tuần sau hát tiếp, còn không thì bỏ luôn.

Bốc hai thằng lên xe, đạp ra khỏi hẻm rồi anh Hai mới hỏi:

— Chiều nay tụi bay tính “hành quân” ở đâu đây?

— Cho tụi em xuống trạm xe chỗ góc Trương Công Định và Nguyễn An Ninh đi.

— Hát chỗ đó tụi công an nó ra nó đá cho đập mặt à.

— Đâu có, tụi em đón xe lên Tân Cảng mà. Thì cũng làm y chang như ở mấy tuyến đường khác vậy. Đi xe đường dài, khúc nào hành khách không chen chúc quá thì mình làm vài bản “bồi dưỡng” thiên hạ chơi. Lần quần chiều nay mà tụi em chơi được vài chục bản là đủ để... trả nợ núi sông rồi.

Anh Hai tán thành:

— Được, mà nhớ đừng có ca “giã từ vũ khí” nghe mấy cha. Cái gì mà *trả súng đạn này anh sạch nợ núi sông rồi*. Sao tao nghe rầu quá!

Làm như không nghe rõ lời phản nài của anh Hai, Sáu Mù tỉnh bơ hát tiếp:

— *Anh chẳng còn chi, chẳng còn chi ngoài con tim héo em ơi. Xin trả lại đây, trả lại đây...*

Bảy Què dấm dăn cất ngang:

— Thôi bỏ đi Sáu. Đ... mẹ, sao mày toàn thích những bản nhạc yếu xìu không vậy.

Cụt hứng, Sáu Mù tắt đài, chống chế bằng quơ:

— Bị nó làm tao nhớ cha thương sĩ Tâm. Ông già rồi mà còn hay ca rồi *anh sẽ qua thăm nhà em, với miếng cau miếng trầu ta làm lại từ đầu...* Sao nghe đã.

Đến trạm đúng lúc xe trở tới. Anh Hai đẩy vội Bảy Què lên trước rồi dắt Sáu Mù lên sau. Trước khi đi, anh quay lại dặn:

— Chừng bấy giờ tao chờ tụi bay ở đây nha.

Ở ngay trạm chính xe chật ních người. Bảy Què dứt gọn cái nạng dưới hăm ghế, ôm sát cây đèn ghi-ta để trước ngực, ngồi che được một khoảng nhỏ vừa đủ cho bạn dựa lưng vào thành xe với hai đầu gối bó chặt. Xe ngừng ở trạm Nguyễn Du, rồi Pasteur. Người xuống nhiều hơn người lên. Sàn xe dần có khoảng trống đủ rộng để có thể di chuyển được. Bảy Què đẩy bạn lết ra giữa lối đi và bắt đầu dạo đàn nhẹ nhàng để gây cho mọi người chú ý. Theo đúng chương trình, hai thằng sẽ mở đầu bản “trên đầu súng”: *Trên đầu súng quê hương tổ quốc đã vươn mình. Trên lưỡi lê cầm hờn, hờn cầm như triều sóng. Ôi xôn xao chiến trống hồi thúc đã giục già khắp chốn rộn ràng. Ôi lửa thiêng đầy bắp bùng tay lửa tay vùng kiêu. Trên đầu súng xâm lăng xiềng xích với bạo tàn. Trên lưỡi lê nó lệ cùm gông phải đổ nát...*

Thính giả không chỉ chú ý mà còn có vẻ sững sốt nữa. Hát dạo trên xe buýt không phải là một hiện tượng lạ, nhưng những câu hát vang động những tiếng xiềng xích, bạo

tàn, gông cùm, nó lệ... thì quả thực là nghe lạ tai và đã tai. Nắm thấy ngó bộ “ăn” hai thằng tiếp luôn bản “Cờ bay”: *Cờ bay, cờ bay oai hùng trên thành phố thân yêu vừa chiếm lại đêm qua bằng máu. Cờ bay, cờ bay tung trời ta về với quê hương đang ngóng đợi quân ta tiến về... Đón nhau về anh đưa em về Gio Linh, Cam Lộ, Đông Hòa. Sạch bóng thù đồng ta xanh với nắng mới, vang câu hát tự do.*

Bản nhạc chấm dứt nhưng không ai vỗ tay. Bảy Què ngược nhìn lên và bắt gặp một vài hành khách đang đưa tay chùi nước mắt. Y cũng xúc động đến độ bối rối và suýt khóc. Sáu Mù không nhìn thấy được phản ứng của người nghe, vẫn tiếp say mê ngồi hát. Y chơi tiếp tới bản ruột của mình “Trên bốn vùng chiến thuật”: *...Năm hai*

mười một tuổi, tôi đi vào quân đội mà lòng chuta hề yêu ai. Người yêu tôi, tôi mới quen mà thôi. Lúc hành quân trên vùng vừa tiếp thu...

Năm hai mươi một tuổi, Sáu Mù cũng đi vào quân đội: Tiểu Đoàn Chín Nhảy Dù. Và người con gái y *mới quen mà thôi* ở quận Thượng Đức, Đà Nẵng - cách đây đã mười hai năm - mãi mãi vẫn còn trong trí óc, tâm tưởng của y như một chiếc bóng đậm màu. Lúc đơn vị tiến chiếm đồi 1062 thì Sáu Mù bị thương ở mắt. Y được trực thăng đưa thẳng về Tổng Y Viện Cộng Hòa. Giữa cái lúc đau xót xốn xang trên máy bay, Sáu Mù đã không có dịp để nói với người ta một câu tạ từ, dù là “tạ từ trong đêm.”

Mất Sáu Mù được giải phẫu xong đúng bốn giờ sau thì Cộng quân kéo vào Sài Gòn. Y bị đẩy ra khỏi bệnh viện để nhường chỗ cho phe thương binh thắng trận. Sáu Mù vĩnh viễn “giã từ ánh sáng” kể từ đó, không có thêm hình ảnh của bất cứ một người con gái nào lọt được vào cặp mắt trắng dã của Sáu Mù nữa. Trong cái bóng “đêm dài một đời” của Sáu Mù, thỉnh thoảng, vẫn loé

sáng hình bóng của hai người đàn bà: người mẹ và người con gái tóc thề mới quen mà y chưa kịp hỏi tên. Những lúc lần dò, lê la ngoài hè phố như thế này, tự thâm tâm Sáu Mù vẫn vừa mong mỏi, vừa lo sợ là sẽ bất ngờ gặp lại mẹ hay cố nhân ở cái đoạn đời tàn phế chua xót này.

Khi bản nhạc chấm dứt thì Sáu Mù không còn ngăn được nước mắt chảy dài trên gò má đen đui, gầy trơ xương của y nữa. Thêm nhiều hành khách khác cũng khóc. Không khí trên xe yên lặng, trầm lắng đến nặng nề. Đứa bé bán chuối chiên cần trọng gói một trái chuối bự nhất, nhẹ nhàng đặt vào tay Sáu Mù. Cái cảm giác nóng nóng ở tay khiến Sáu Mù biết ngay là đã có một người nào đó thương tình dấm dúi cho mình một phần lương thực. Y không thấy bị xúc phạm mà chỉ tủi thân thôi. Mãi đến lúc đó nhiều người mới nhìn lại thật kỹ hai thằng. Họ chợt nhận ra trước mặt mình là hai thương binh với quân phục đã cũ nát tả tơi và phù hiệu đơn vị đã bạc màu.

Sự mù loà giúp cho Sáu Mù đỡ bối rối hơn bạn trong lúc này. Bảy Què phải cúi gầm mặt xuống sàn xe, để tránh ánh mắt chứa chan thiện cảm của những người bao quanh. Không đứng mà tình cảm của thính giả khiến y luống cuống. Bản thân một chấp. Bảy Què mới lấy lại được bình tĩnh, vội vàng chuyển nhịp chơi bài “Hội Nghị Diên Hồng”. *Toàn dân nghe chàng, sơn hà nguy biến! Hận thù dằng dằng, biên thùy rung chuyển. Toàn dân Tiên Long sơn hà nguy biến! Hận thù dằng dằng, nên hòa hay chiến?*

Có tiếng hò đáp “Quyết chiến!” của nhiều người trong xe. Bảy Què và Sáu Mù tưởng như vừa có một luồng điện chạy qua tim. Sau đó có đến hơn cả chục người cũng cất cao giọng hát chung với hai thằng.

Xe đến Tân Cảng, trạm cuối. Bản nhạc cuối cùng cũng vừa chấm dứt ở đó. Mọi người bắt đầu lục tục xuống xe. Họ đi qua chỗ Sáu Mù và Bảy Què, không quên nhét vội vào túi hai thằng những đồng tiền lẻ. Có người đứng hẳn lại, lục túi tìm mãi rồi bối rối nhét đại vào túi Sáu Mù một... bịch thuốc rê hút dở! Hai thằng ngồi sung sướng đón nhận những tiếng “Cảm ơn” nho nhỏ và những đồng tiền rơi xuống người từ tay hành khách. Sáu Mù chợt nhớ đến anh Hai. Y ước ao anh Hai được chứng kiến cảnh tượng này. Còn Bảy Què thì tự nhiên nhớ đến cái lúc mà y ngượng ngập cúi đầu nhận vòng hoa chiến thắng từ tay một em nữ sinh Trưng Vương, vào một buổi sáng nào đó đã xa lắt xa lơ lâu lắm rồi.

Trong đám hành khách, có hai người không móc tiền cũng không móc thuốc. Họ rút từ người ra hai khẩu súng K.54 dí sát vào ót hai thằng. Cái cảm giác thép lạnh làm cho Sáu Mù điếng người. Y ú ớ lên tiếng hỏi:

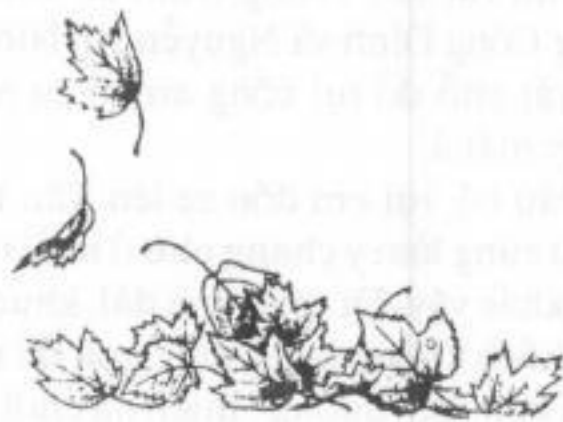
— Làm cái gì vậy?

— Về đồn rồi biết...
Cùng lúc, Bảy Què cùng cảm nhận được hiểm nguy đang kề bên. Y hốt hoảng:
— Tụi tui làm gì mà bị bắt chớ?
— Làm việc cho CIA chống phá cách mạng, chớ còn làm gì nữa.
Đám đông hiếu kỳ còn đang kinh ngạc đứng bao quanh, nghe đến mấy chữ CIA liền bước nhanh xuống xe, vội vàng tản ra xa. Tay phải cầm súng, tay trái cầm cổ áo của Sáu Mù và Bảy Què, hai người đàn ông lực lưỡng lôi hai thằng xuống xe như lôi hai con chó.

Chuyến xe buýt cuối cùng Tân Cảng - Sài Gòn đã đổ trạm từ hồi xẩm tối, nhưng anh Hai vẫn neo xa chờ hai thằng cho đến khuya. Anh biết chắc rằng hai thằng em

mình 'thua' rồi nhưng vẫn cứ chờ. Làm sao mà bỏ đi cho được? Ngày xưa khi còn là một hoa tiêu trực thăng, thính thoảng, anh Hai cũng có những chuyến đi đón người hụt vậy rồi. Cái cảm giác mất mát, trống vắng lúc mang máy bay về không, giữa đêm trường bao la, sau khi đón hụt những toán biệt kích, đã không làm cho anh thấy khổ sở và bất rứt khủng khiếp như lúc này.
Hút đến điếu thuốc cuối cùng rồi anh Hai leo lên xe lăm lăm đạp ra hướng bờ sông, sông Sài Gòn. Bến sông vắng, nước đen và gió lạnh. Sông đưa người rồi cũng mỗi mòn trong. Anh Hai lăm bắm một mình và chưa bao giờ thấy mình cô đơn như thế. Rồi anh chợt nghĩ đến những thằng bạn đồng ngũ đang còn lặn lội ở những phương trời xa xôi nào đó và tiếp tục lăm bắm: "Tụi nó đều

còn nguyên vẹn hết trơn mà sao hơn mười năm rồi không thấy đứa nào quay trở lại. Bộ ở nơi xa tụi bay không biết là trận chiến chưa tàn sao?" □

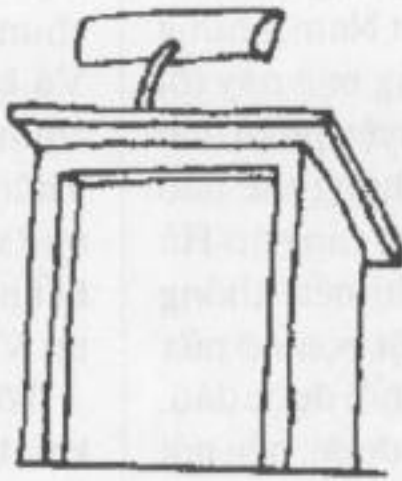
Nhớ thương

Nhớ thương chị nhắc ngày về
Gối em hoen lệ đêm đũa mấy đêm
Từ nay gió lạ khởi lên
Quê hương miền Bắc trên miền cát lăm
Gió cuồng, nổi loạn hung hăng
Miền Nam xụp đổ chịu chung số phận
Người đi với nỗi băn khoăn
Thương người ở lại những trông cùng chờ
Quyết tâm dựng lại thế cờ
Luân thường nếp cũ thặng hoa cuộc đời
Bao người con Việt muốn nơi
Mở mang trí tuệ tô bồi non sông
Chị em ta nguyện bền lòng
Xóa đi màu đỏ, cho trong sắc trời
Ra đi mười bảy năm trời
Nghe quê hương vẫn tới bởi gió mưa
Ngày nào nắng đẹp đường xưa
Mái chèo sóng vỗ, điệu hò lằng lằng
Sáo diều vút tận từng không
Nhà trẻ học đánh vần ê a
Sẽ từ muôn nẻo trời xa
Đàn chim vỗ cánh hoan ca bay về

• Dương Thị Huệ

Vượt Sóng xin dành riêng mỗi kỳ vài trang để đăng các ý kiến đóng góp cùng những dòng thư tâm sự về đủ mọi vấn đề, mà tòa soạn từ trước đến nay vẫn thường nhận được. Những ý kiến này rất nhiều khi đưa lên được suy tư, ước mong của độc giả xa gần trước thực trạng của người Việt tỵ nạn trong xã hội mới, tình thế ngặt nghèo của người Việt tỵ nạn còn kẹt trong các trại. Viết dưới dạng tâm tình thân mật với ban thực hiện, những ý kiến này không bị gò bó trong khuôn khổ của một bài văn, bài thơ hay một bài nghị luận. Tòa soạn xin gộp nhặt lại những đóng góp này để trình bày cùng tất cả quý vị độc giả. Nếu đây chẳng phải là ý kiến chung của tuyệt đại đa số thì ít ra cũng có thể xem như là những đề tài nóng bỏng nhất để chúng ta cùng đem ra mổ xẻ, thảo luận dưới một hình thức dân chủ.

Diễn
đàn

Góp ý với bài
“Đi tìm một thái độ chính trị trưởng thành”
của ông Đào Quang Mỹ

• Lấp Vò

Xin phép độc giả Vượt Sóng cho tôi được thưa chuyện trực tiếp với ông Mỹ. Tôi được hân hạnh gặp ông Mỹ nhiều lần trong các việc hội hè. Không chối cãi, người Việt tại xứ này đều biết ông Đào Quang Mỹ và rất cảm phục ông. Thật vậy, ông là một trong những người Việt tích cực nhất trong việc lợi ích chung cho cộng đồng Việt Nam tại Na Uy và không mưu cầu bổng lộc riêng tư. Tôi viết những dòng này không phải để nâng ông lên rồi hạ ông xuống. Thật ra tôi biết ông không cần những điều khen tặng của một người dẫu tên như tôi. Vả lại ông là người dẫn thân bất vụ lợi cho cộng đồng, ai cũng biết. Nhưng tôi muốn ông hiểu rằng, tôi sẽ đóng góp ý kiến về bài viết của ông trong mục Diễn Đàn, ở báo Vượt Sóng số cuối năm vừa qua, trên tinh thần góp ý.

Bài góp ý của ông có nhiều điểm căn bản mà tôi không đồng ý. Tôi xin lược ghi những điểm đó. Độc giả có thể xem báo Vượt Sóng số 6 năm 92, để rõ chi tiết. Phần tôi trong lúc tóm tắt mà trật ý ông, thì cứ xem phần luận bàn sau đó của tôi như không có. Ý của ông trong bài dính chồng chéo lên nhau và tôi hiểu như sau:

— Không nên xem tất cả những người đi công cán cho cộng sản Việt Nam tại ngoại quốc là kẻ thù.

Để lý giải cho điểm trên, ông đưa ra :

— Trường hợp của những người đi lao nô tại các nước Đông Âu, rồi trốn lại hoặc qua các nước Tây Âu.

— Và những Sinh Viên do Việt Cộng gửi đi du học rồi phản đảng không chịu về nước.

— Ông đưa ra một thí dụ chính phủ Na

Uy phạt ý vụ người Hồi Giáo phản đối chính phủ Na Uy tiếp văn sĩ Ảng-lê Salman Rushdie, tác giả cuốn The Satanic Verse.

— Thế giới chứng minh các mâu thuẫn đều giải quyết bằng đối thoại trong niềm thông cảm.

— Những người đi công cán cho Việt Cộng tại Na Uy chỉ là “công cụ” của đảng mà thôi.

— Và nếu họ còn lưu luyến, hoặc lưỡng lự ở “ngã ba đường”, ta chiêu hồi họ. Truyền lại những điều hay lẽ thiệt về tự do. Chỉ cho họ thấy Cộng sản chỉ lào khoét tuyên truyền.

Tôi xin đi vào phần luận bàn của tôi. Tổng quát mà nói, tôi thấy ông quá nhân từ và xem thường kiến thức của những người đi công cán cho Việt Cộng tại ngoại quốc. Cũng như những sinh viên của Việt Cộng gửi ra mà chưa “tĩnh ngộ”.

Dân chúng cả nước, ngay tới cả những người phu lao động, nông dân ít học, đều biết tập đoàn cộng sản Việt Nam là giả dối, thất nhân và đang làm tiêu tan tiền đồ của dân tộc. Ngày nay, dân chúng Việt Nam trong nước và kể cả những tên còn lưu giữ đảng tịch đều biết Chủ Thuyết Cộng Sản là tà thuyết. Nhưng tại sao cộng sản vẫn còn tồn tại như một khối chính trị vững chắc trên quê hương? Xin thưa, dân chúng bị kiệt quệ kinh tế, họ bị cùng cực tột độ. Họ phải ưu tiên lo chạy kiếm khoai ăn (không phải cơm, vì đảng đã xuất cảng hết rồi), lo khiếm khổ che thân (không phải áo quần đàng hoàng, vì đảng đã dùng cả phần của họ rồi), tìm từng miếng thùng bìa cứng, từng mảnh ny-lông vụn để che chỗ trú thân. Nói tóm lại “có thực mới vực được đạo”.

Thực là điều ưu tiên của dân chúng hiện nay. Đa số dân chúng muốn được yên thân kiếm miếng ăn. Còn đảng viên thì sao? Họ đang lo vợ vét, cố thủ để duy trì đặc quyền đặc lợi. Bọn trí thức bám theo phục vụ chế độ ở tầm quan trọng như kẻ đi công cán cho Việt Cộng đều thuộc loại sau. Bọn này núp bóng chế độ cộng sản, mai mối bán rẻ tài nguyên quốc gia, sức lao động của người dân cho ngoại quốc và rồi được đảng ban bố ân huệ, ăn ở cao sang hơn người dân trong nước. Nói tóm lại bọn công cán cho Việt Cộng ở nước ngoài, dù ở Oslo, Bergen, hay bất cứ nơi nào cũng là kẻ thù! Kể cả đám sinh viên do Việt Cộng gửi ra và còn tôn thờ chế độ cũng là kẻ thù. Tôi thấy, mình đang ngồi yên lành trên cái xứ sở giàu có này, rồi luận bàn tha thứ cho những “cộng con” là điều có tội đối với những người dân khốn cùng trong nước.

Tôi thấy ông lăm lăm giữa những đồng bào đi làm lao nô và những sinh viên Việt Nam tại Đông Âu cũ (những người đã từ bỏ chế độ cộng sản, trốn lại không về nước) với bọn công cán cho Việt Cộng tại ngoại quốc. Tôi thấy ý ông xem thấp mức độ nhận xét của người quốc gia trong việc này. Tôi đoán chắc với ông, (chính ông cũng đã thấy và đã ghi ra trong bài của ông) không một người quốc gia nào lại táng tận đến nỗi từ chối giúp đỡ những người Việt Nam tại các nước Đông Âu, đang trốn lại hoặc chạy qua các nước Tây Âu khác. Thậm chí cá nhân tôi còn đi xa hơn nữa. Tôi thông cảm với cả những người lao nô phải trở về quê hương để phụ vợ kiếm ăn cho đàn con nheo nhóc. Tôi đã chứng kiến tận mắt cảnh người lao nô Việt Nam sống khốn nạn thế nào trong

cái hotel Cosic tại thủ đô Praha. Xa hơn nữa, tôi còn thông cảm cả với những bạn trẻ, xuất thân từ những vùng rừng núi heo hút Việt Bắc, bỏ cộng sản Việt Nam, nhưng vẫn tin Bác Hồ. Đối với những bạn này tôi còn đủ kiên nhẫn ngồi nói chuyện phân tích phải trái, chờ tôi thú thật, không thể nào ngồi thuyết phục với bọn công cán cho Hà Nội tại nước ngoài. Thậm chí nếu không dẫn được, tôi còn đâm vào mặt bọn nó nữa là khác. Bọn này không chiều hồi được đâu. Ra đây chúng không dè mình được, nên nói chuyện được ngang hàng là chúng khoái rồi. Còn về nước, thì chúng dè dặt cõi cố dân nghèo. Tung tiền tìm lạc thú trên thân xác những phụ nữ Việt Nam đang đói rã ruột.

Từ nãy, như ông thấy tôi không tin vào giải pháp “đối thoại trong niềm thông cảm” (chữ của ông) với những tên cộng sản hay những tên công cán cho Việt Cộng. Tôi nhớ lại năm 78, gia đình tôi chỉ có một tiệm buôn nhỏ, trị giá bằng một cái Kiosk khá khá ở Na Uy, để nuôi bảy tám miệng ăn, mà Việt Cộng quy gia đình chúng tôi là tư sản mại bản. Ba tôi năn nỉ, giải thích, trình cho chúng thấy, cả nhà tôi chỉ có cửa tiệm này là nguồn thu duy nhất. Má tôi sống dở, chết dở sau đó và rồi chúng cũng mang xe tới chở đi hết hàng hóa trong tiệm và hẹn Tết “Congo” sẽ bồi hoàn! Đó là chuyện trong một gia đình bình thường tại miền Nam. Như ông thấy, lúc đó mình thế cô, chúng đang an toàn, mình “đối thoại trong niềm thông cảm”, chúng vẫn xuống tay không thương xót. Cũng như chúng đã bức tử biết hàng chục ngàn người trong cuộc “Cải cách ruộng đất” khởi sự từ 46 tại miền

Bắc. Lịch sử 30 năm chiến tranh với Việt Cộng đã cho thấy điều đó. Tôi không bàn sâu thêm nữa. Tóm lại không bao giờ ngồi chung bàn đàm thoại với Việt Cộng được. Và không có vụ hồi chánh đám này. Nếu chúng sám hối hãy tự chặt bỏ dây nhợ. Thông tin đại chúng ngày nay không phải như xưa. Việt Cộng không hề bưng bít được hết những lụng bại của chủ thuyết Mác-Lê tại Việt Nam cũng như trên thế giới.

Tôi không hiểu ông muốn nói điều gì, khi đưa thí dụ về vụ người Hồi Giáo tại Na Uy phản đối chính phủ nước này tiếp đón ông Salman Rushdie. Vụ này không có gì đáng phải bàn trong người Việt. Người Việt không có vụ phản ứng như người Hồi Giáo và cũng không đồng ý một khối người xúm lại hiếp đáp một cá nhân cô thế. Hàng trăm cuốn sách cuốn phim: sách Vietnam war, phim Platoon,... tả một cách hết sức bất công về Việt Nam Cộng Hòa, nhưng mấy ông đạo diễn, tác giả đó, chỉ bị người Việt quốc gia chửi bậy vài tiếng là cùng. Chớ có hăm he gì đâu. Theo thiện ý, tôi nghĩ ông tính nói đến đặc nhân tâm. Mình thô bạo quá, không ai theo phe mình? Ông quên rằng, trong vòng vài năm nay thôi, mười vụ khủng hoảng quốc tế hết chín vụ phải dùng súng đạn! I-rắc, Somali, A Phú Hãn, Georgia, Libanon và sắp tới sẽ là Bosnia-Herzegovina. Vài trường hợp giải quyết ôn hòa hiếm hoi, là nhờ hai bên đều đảng hoàng chịu nghe nhau: như Tiệp và Slovakia. Trở lại Na Uy, gần đây nhất, người Việt tại Stavanger đã xuống đường biểu tình kêu gọi hãng dầu Statoil Na Uy hạ cờ Việt Cộng. Hãng này thấy có ăn nên vào Việt Nam. Đó là chuyện thương mại

của họ. Còn phía chúng ta, vì Việt Cộng phải bỏ xứ để đến ở cái đất xa xôi lạnh lẽo này, chúng ta không kêu gào trong những dịp như vậy, để nói lên tiếng nói của người Việt, thì chúng ta ra đi làm cái gì? Nếu chính chúng ta không lên tiếng cho thế giới biết nguyện vọng của chúng ta thì làm sao họ có thể biết được? Tôi đồng ý là chúng ta cần thận trọng trong phương cách lên tiếng nhưng không có nghĩa là ngậm cầm để chịu theo ý của người Na Uy hay người ngoại quốc. Không thể để cho họ quyết định những điều mong muốn của mình. Bây giờ phải chăng đã đến lúc chúng dám lên tiếng và dành quyền quyết định vận mệnh của chúng ta và quê hương chúng ta. Tôi không tin hành động xuống đường một cách nghiêm túc, trật tự và hoàn toàn bất bạo động vừa qua tại Stavanger, làm chính phủ Na Uy phật lòng. Na Uy là một nước tự do dân chủ và hơn nữa chủ trương nhân đạo. Na Uy đã từng cấm vận Nam Phi, cắt viện trợ Kenya, vì những nước này vi phạm nhân quyền. Người Việt biểu tình chống bọn công cán Việt Cộng tại Stavanger và kêu gọi Statoil hạ cờ Việt Cộng là việc làm thích đáng, hợp pháp tại Na Uy, nếu khiêm nhượng không muốn nói rằng, người Na Uy còn nể phục chúng ta nữa là khác. Ông nhìn sai vấn đề khi đem so sánh hành động của cộng đồng Việt Nam tại Stavanger với vụ Hồi Giáo và Salman Rushdie tại Oslo.

Tôi đã nghĩ sao viết ngay lên giấy liền. Không có nhiều kiến thức, cũng như khả năng viết lách, nhưng hy vọng ông và độc giả Vượt Sóng hiểu chính xác những gì tôi muốn đóng góp. Xin dừng hết.

Nhìn lại quá khứ, chuẩn bị thương lai

(Vài nhận xét nhân tình hình Phật giáo hiện nay ở Việt Nam)

Như báo “Thông Luận” số 52 ra tháng 9/1992, đề cập trong mục “Vấn đề trong tháng: “Phật giáo chuyển mình” thì “Bài diễn văn của Hòa Thượng Huyền Quang trong đám tang cố Hòa Thượng Đôn Hậu không phải là một điều văn mà là một cáo trạng và một lời kêu gọi”.

Hành động cấp bách đó, như báo Thông Luận (bài đã dẫn) “Không để mất một phút nào, vừa nhận xong ấn tín và chúc thư kế vị Hòa Thượng Đôn Hậu, Hòa Thượng Huyền Quang đã lập tức lên tiếng tố giác nhà cầm quyền cộng sản bách hại Phật giáo, và tuyên bố thời gian nhịn nhục đã chấm dứt”. “Ông đã đặt ra một câu hỏi, tự nó đã có câu trả lời”. Lễ nào giáo hội lại cúi đầu chịu mãi “Rõ ràng là một lời tuyên chiến”.

Đọc các tài liệu Phật giáo từ trong nước gởi ra, người ta thấy, không chỉ bài điều văn của Hòa Thượng Huyền Quang là một lời tuyên chiến, mà tất cả đều lên án gay gắt chế độ Cộng sản, nói thẳng, đánh thẳng vào Cộng sản, lật tẩy chúng ra, phơi bày cho mọi người thấy những thủ đoạn gian trá, lừa bịp của chúng, cũng như những hành vi đàn áp tàn bạo và tinh vi của chúng, để đánh lừa những ai nhẹ dạ, nông nổi, vạch rõ cho mọi người thấy rằng, giữa tôn giáo và Cộng sản, đặc biệt là Phật giáo hiện nay ở trong nước, là ở vào cái thế một mất một còn. Một là chế độ Cộng sản bị lật đổ, hai là Phật giáo và dân tộc mãi mãi sống dưới ách nô lệ của bọn Cộng sản vô thần.

Tuy nhiên, tình hình thế giới và trong nước hiện nay, cho ta thấy rõ cái thế tất yếu

sụp đổ của Cộng sản. Nó, Cộng sản Việt Nam, như một đứa bé mồ côi cha - vì Liên Xô đã tan rã - mà Mẹ - Cộng sản Tàu thì bỏ bê, xua đuổi - thì cái hơi thở của nó, chỉ còn thoi thóp mà thôi.

Cái thế đấu tranh của Phật giáo là cái thế bị đẩy vào con đường cùng, một là chống lại để sinh tồn, hai là chịu diệt vong, dù cho trong công cuộc đấu tranh chống chế độ Ngô Đình Diệm năm 1963 hay hiện nay cũng vậy. Do đó qua lời phát biểu của các vị lãnh đạo Phật giáo, trước cũng như bây giờ, đành phải ở cái thế nói thẳng, nói thật, nhắm ngay vào kẻ thù, không úp mở, quanh co.

Đối với chế độ Cộng sản hiện nay, trong tâm thư ngày 24/9/1992 Hòa Thượng Huyền Quang viết “Nhà nước Cộng sản, từ

kinh điển Mác-Lê, đã từng xem tôn giáo là thuốc phiện, là kẻ thù của nhân dân, là thành phần xấu của xã hội, cần phải đấu tranh dẹp bỏ". Nói như thế, là đánh ngay vào lý thuyết căn bản, là linh hồn của chế độ Cộng sản, để cho mọi người thấy rằng, tất cả những hành động của Cộng sản đối với tôn giáo: lập ra Giáo hội quốc doanh hay "cởi mở", "đổi mới" với tôn giáo, thì cũng nhằm mục đích cuối cùng là chiến thuật trong chiến lược trường kỳ nhằm đánh lừa những người có tôn giáo để bẻ gãy thôn tính".

Nhấn mạnh thêm ý kiến này, di vào thực tế, Hòa Thượng Huyền Quang viết (bài đã dẫn): "Nơi nào có chủ nghĩa Cộng sản thì nơi đó trước sau gì rồi tôn giáo cũng bị tiêu diệt". "Từ căn bản tư tưởng vô thần, Cộng sản không bao giờ đội trời chung với tôn giáo. Chúng ta đừng có ngây thơ tin tưởng rằng: Nhà nước Cộng sản thực sự cho phép "tự do tín ngưỡng". Đây chỉ là một cụm từ rỗng, chỉ là một chiến thuật trong chiến lược để lừa dối quần chúng nhẹ dạ".

Để đánh lừa những người nhẹ dạ, Cộng sản lập ra Giáo hội quốc doanh để "làm công cụ cho việc truyền bá chính trị và tư tưởng Mác-Lê. Mục đích của nó là làm lung lay nội bộ, hạn chế phát triển, kiểm soát sinh hoạt của tôn giáo, lần hồi đẩy tôn giáo vào chỗ diệt vong".

Nói như thế, không những là nói thẳng mà còn là nói hết. Bao nhiêu lá bài tẩy của Cộng sản, Hòa Thượng Huyền Quang đã lật ngửa ra cho mọi người đều thấy, thấy rõ những thủ đoạn mỵ dân, dối gạt của chúng. Vì vậy, trong chiều hướng đó Cộng sản chưa dám có hành động gì đàn áp hung bạo, chúng có thể đứng yên hoặc lui, còn về phía Phật giáo không còn lui được nữa. Lời tuyên chiến đã đưa ra, chỉ còn hồi còi xung trận nữa mà thôi. Như vậy trong chiều hướng tới, Phật giáo sẽ làm gì?

Nhìn lại công cuộc đấu tranh của Phật giáo hồi năm 1963, ta thấy có vài kinh nghiệm:

1. Trung tâm đầu não phải ở Sài Gòn

Ngày 8/5/1963, xảy ra vụ đàn áp Phật tử ở đài phát thanh Huế, từ đó, riêng ở Huế, đầu não cuộc đấu tranh của Phật tử là từ chùa Từ Đàm Huế. Tuy nhiên, dù đa số đồng đồng bào Huế là Phật tử, tham gia cuộc đấu tranh rất tích cực, nhưng Huế không thể là nơi lãnh đạo cuộc đấu tranh. Chỉ khoảng giữa tháng 5 là các tổ chức Phật giáo lên tiếng, và các vị sư ở Huế, cụ thể là Thượng Tọa Trí Quang, phải vào Sài Gòn tham gia ban lãnh đạo ở đó.

Đấu tranh ở Sài Gòn có nhiều lợi thế. Một là, Sài Gòn hồi ấy là thủ đô của miền Nam Việt Nam, nơi có chính phủ Ngô Đình Diệm, để dễ trực tiếp đối đầu với nhà cầm quyền. Thứ hai, Sài Gòn là thành phố quốc tế, nơi có nhiều phái viên báo chí và truyền thanh, cùng người ngoại quốc lui tới, tiếng vang của cuộc đấu tranh sẽ vang dội khắp

mặt địa cầu. Thứ ba, Sài Gòn dân chúng đông đúc, thành phố lớn, nhiều đường xá, nhiều ngõ ngách, nhiều chùa chiền, đông Phật tử. Nhà cầm quyền muốn ngăn chặn, đàn áp, sẽ gặp nhiều khó khăn.

Qua những nhận xét ấy, ta thấy chùa Hội Phước, nơi giam lỏng Hòa Thượng Huyền Quang hiện nay thuộc tỉnh Quảng Ngãi là một tỉnh nhỏ - nhỏ hơn cả thành phố Huế - không thể là đầu não của cuộc đấu tranh được. Hơn thế nữa, việc liên lạc ra nước ngoài để được sự hỗ trợ của Việt kiều ở hải ngoại là rất cần thiết vì Việt kiều hải ngoại đông đảo. Tiếng nói của Việt kiều ở Mỹ, ở Âu châu, ở Úc sẽ có ảnh hưởng trực tiếp lên chính phủ ở các nơi đó. Vì vậy, việc đưa trung tâm đầu não vào Sài Gòn là điều rất cần thiết.

Theo mật thư của Ban Dân Vận Trung Ương Đảng Cộng Sản Việt Nam gửi các nơi, Hòa Thượng Huyền Quang hiện nay bị kiểm soát rất chặt chẽ, không để gì bọn Cộng sản cho Hòa Thượng Huyền Quang đi Sài Gòn.

Dù vậy, điều đáng mừng là cấp lãnh đạo Phật giáo tại trung ương hiện nay, ngoài Hòa Thượng Huyền Quang, số còn lại khá đông, phần nhiều có trình độ, có khả năng và được trui rèn qua nhiều đấu tranh gian khổ từ gần 50 năm qua, có nhiều kinh nghiệm rất quý báu. Như trong bài "Xã luận" của tờ Thông Luận số nói trên đã viết: "Hòa Thượng Huyền Quang cũng như Hòa Thượng Quảng Độ là hai vị cao tăng mà đức hạnh và đạo pháp không một ai có thể ngờ vực. Họ không hề dính líu với một thế lực nào và đã chịu rất nhiều gian khổ với chế độ Cộng sản, Huyền Quang từ năm 1945, Quảng Độ từ năm 1975. Cả hai hiện bị ở chùa, cả hai luôn luôn thẳng thắn thách thức chế độ. Sự xuất hiện của họ trong vai trò lãnh đạo tối cao của Phật giáo là một hiện tượng đầy ý nghĩa. Cũng không kém ý nghĩa là sự vắng mặt của những gương mặt lớn của Phật giáo có thể gây ngờ vực như Thượng Tọa Thích Trí Quang. Sự kiện này chứng tỏ trong nội bộ Phật giáo Ấn Quang đã có sự chuẩn bị chu đáo."

Trước sau gì Phật giáo ở thủ đô Sài Gòn cũng sẽ đứng lên. Lúc đó, đối với Cộng sản sẽ vô cùng bối rối và rất nguy hiểm. Khi tranh đấu, Phật tử có một lợi khí rất đặc biệt, gây nguy hiểm tối đa cho kẻ thù: đó là bất bạo động và tự thiêu.

Đàn áp những cuộc biểu tình, tuyệt thực bất bạo động là rất khó khăn. Kinh nghiệm thế giới, ở Ấn độ thời thánh Gandhi, ở Mỹ thì mục sư Luther King, cũng như ở miền Nam Việt Nam hồi trước 1975 đã cho thấy điều đó.

Để ngăn chặn sự kiện này, Cộng sản áp dụng một chiến thuật quá cũ: lập Giáo hội quốc doanh. Điều đó, trước đây, năm 1963 chính quyền Ngô Đình Diệm đã áp dụng với hệ phái Cổ Sơn Môn nhưng không thành công. Người miền Nam, qua nhiều

đấu tranh chính trị, quá hiểu rõ những thủ đoạn đó, nên chiến thuật đó của Cộng sản sẽ bị thất bại, không lôi kéo được ai! Giáo hội quốc doanh sẽ không có quần chúng Phật tử. Đặc biệt, khi đấu tranh nổ ra, Giáo hội quốc doanh phải lên tiếng bênh vực chính quyền thì càng lộ rõ bộ mặt tay sai của chúng.

Lợi khí thứ hai của Phật tử nguy hiểm hơn bất bạo động rất nhiều, đó là tự thiêu. Từ ngọn lửa của Bồ tát Thích Quảng Đức ngày 11/6/1963, tiếp theo là biết bao nhiêu ngọn lửa tự thiêu khác: Quảng Hương, Thiện Luật... Đó là những ngọn lửa thấp sáng đạo pháp và đốt cháy kẻ thù. Việc tự thiêu lại không thể nào ngăn chặn được, lại xảy ra đều khắp, từ thành thị đến thôn quê, trong ý hướng đấu tranh lấy sự xả thân làm căn bản, người Phật tử xem nhẹ cuộc sống tạm bợ ở chốn trần ai và đi tìm một cuộc sống đích thực ở chốn vĩnh hằng, nên hành động tự thiêu, đối với Phật tử, nhẹ nhàng như một cuộc ngao du sơn thủy, dần thân một cách tích cực, đấu tranh một cách cương quyết. Phật tử hy sinh để đạo pháp trường tồn là một việc ý nguyện thiết tha và vô cùng cao cả, một niềm tin tôn giáo hết sức mãnh liệt mà không một thế lực nào có thể ngăn chặn được cả.

Những hành động đó, như kinh nghiệm cho thấy, kẻ thù hốt hoảng và bối rối, phản ứng bằng những hành động đàn áp điên cuồng và chúng tự dẫn vào chỗ diệt vong. - Vụ đánh phá chùa chiền 20/8/1963, Cộng sản có dám thực hiện trở lại hay có đủ bản lĩnh đàn áp như ở Thiên An Môn ngày 4/6/1989 không?

2. Nguy danh và Bạo lực

Theo bức tâm thư nói trên của Hòa Thượng Huyền Quang, chúng ta thấy mục đích của Hòa Thượng rất rõ. Hòa Thượng muốn chỉ vẽ cho mọi người thấy, nhất là quần chúng Phật tử, thủ đoạn của Cộng sản khi lập Giáo hội Quốc doanh. Tổ cáo đó chỉ là một công cụ tay của Cộng sản, những người trong giáo hội này, hoặc vì lầm lạc, hoặc vì quyền lợi mà theo Cộng sản. Ở đó, chỉ có một số rất ít Tăng Ni và Phật tử không quan trọng bằng quần chúng Phật tử là một số lượng đông đảo và toàn thể đồng bào, ở trong cũng như ngoài nước. Nếu tưởng lầm họ là những người đại diện chân chính cho Phật giáo, cho tín đồ, điều đó sẽ có nhiều hậu quả nghiêm trọng, không những cho Phật giáo mà cả dân tộc nữa.

Tổ chức Phật giáo này, họp đại hội lần thứ hai năm 1986, tới năm 1992, sáu năm sau mới họp lại là do Cộng sản có ý đồ.

Vì hoàn cảnh bắt buộc, Cộng sản phải lập ra tổ chức "Giáo hội Quốc doanh". Tuy nhiên chúng không hoàn toàn tin tưởng những người trong tổ chức đó. Chúng biết họ là những người ít hoặc không có uy tín, không được Phật tử tin tưởng. Đặc biệt việc triệu tập đại hội, như đại hội lần III năm

nay, có thể có nhiều nguy hiểm. Đại biểu đi dự đại hội, mặc dù do chúng tuyển chọn, chúng cũng không tin tưởng lắm, chưa kể là có thể có nhiều vị, nhiều đại biểu là những người có ý thức chống đối, hoặc không do chúng tuyển chọn nhưng len lỏi vào, để dành lấy diễn đàn nói lên tiếng nói trung thực của Phật giáo, Phật tử. Do đó, chúng đã đề phòng nhiều mặt, từ việc tuyển chọn và ngăn ngừa những đại biểu chân chính tham gia, như văn thư mật của Ban Dân Vận Trung Ương Đảng chỉ thị - cũng như có biện pháp ngăn chặn khi có sự cố xảy ra và dùng nhiều thủ đoạn để mua chuộc đại biểu như đã có ở đại hội II mà Hòa Thượng Huyền Quang đã vạch trần trong tâm thư nói trên.

Mặc dù biết đại hội III là nguy hiểm, nhưng trước tình thế cấp bách hiện nay, chúng phải cho tiến hành đại hội là vì:

Thứ nhất, chúng muốn củng cố “Giáo hội quốc doanh”, đánh lừa mọi người xem đó là một cơ quan đích thực đại diện cho Phật giáo Việt Nam, tạo cho bộ phận tay sai này một chính danh, nghĩa là do toàn thể Phật tử, qua đại biểu tham dự đại hội mà bầu ra.

“Giáo hội quốc doanh” có thể “đứng” vững được cả về mặt pháp lý cũng như thực tế bầu bán, thì Cộng sản sẽ vịn vào đó mà có biện pháp với Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất cũ mà lãnh đạo tối cao là Hòa Thượng Huyền Quang, Quảng Độ. Chúng sẽ áp dụng nhiều biện pháp đặc biệt, vừa đàn áp vừa vu khống tuyên truyền để giải thể Giáo hội này, hoặc ép buộc phải khép mình vào trong “Giáo hội quốc doanh”.

Đó là ý đồ của chúng, còn chúng có thực hiện được hay không; giải tán, đàn áp Giáo hội PGVNTN được hay không lại là vấn đề khác. Trước hết, dù được Cộng sản nâng đỡ, tô vẽ, nuôi nấng, chăm sóc, “Giáo hội quốc doanh” khó đánh lừa được quần chúng Phật tử và tất cả mọi giới đồng bào trong và ngoài nước. Ai ai cũng đã có kinh nghiệm rằng hễ cái gì có bàn tay Cộng sản sờ vào thì cái đó là giả dối, là lừa gạt, là phỉnh phờ, đấu tranh với Cộng sản trong mấy chục năm qua đã cho đồng bào chúng ta cái kinh nghiệm ấy. Chắc chắn là “Giáo hội quốc doanh” sẽ không làm được trò trống gì, ngoài những lời ca ngợi chế độ Cộng sản Việt Nam là “tự do nhất”, “dân chủ nhất” và vu khống, và bôi lọ các vị lãnh đạo tối cao của Phật giáo Việt Nam Thống nhất mà tài đức vẹn toàn, đồng bào trong nước và ngoài nước ai ai cũng ngưỡng mộ. Hành động của “Giáo hội quốc doanh” là một chiến thuật cù rích của Cộng sản, đồng bào ta đã biết, khó lòng mua chuộc, mê hoặc được ai. Bộ mặt giả trá đó của “Giáo hội quốc doanh” càng lộ rõ khi cuộc đấu tranh của đồng bào Phật tử lên cao!

Như đã nói ở phần trên, lời tuyên chiến đã đưa ra, đồng bào Phật tử Sài Gòn sẽ

đứng lên biểu tình, tuyệt thực, tự thiêu để chống lại Cộng sản là điều tất yếu sẽ xảy ra. Trong hoàn cảnh đó, chúng ta cần những sự hỗ trợ gì? của ai?

3. Lực lượng đấu tranh

Công nhân Sài Gòn là một lực lượng quan trọng.

Trong quá khứ, chúng ta thấy rõ ràng lực lượng công nhân Sài Gòn đã không tham gia dưới danh nghĩa tổ chức công đoàn thời bấy giờ, vì cấp lãnh đạo của công đoàn này cũng chỉ là tay sai của chính quyền thời bấy giờ, nhưng với tính cách riêng, đa số Phật tử trong công đoàn, đã tham gia cuộc đấu tranh chống chế độ. Lực lượng tiểu thương ở các chợ là một lực lượng tham gia tích cực và mạnh mẽ, làm cho chính quyền lúc bấy giờ gặp rất nhiều khó khăn.

Bên cạnh đó, lực lượng sinh viên học sinh Sài Gòn tham gia đấu tranh hết sức đông đảo. Chính họ là những người, vừa tham gia biểu tình, vừa giữ nhiệm vụ liên lạc, thông tin giữa cơ quan lãnh đạo trung ương với các chùa và đồng bào Phật tử. Các lực lượng này hết sức gan dạ và liêu lĩnh, khiến cho chính quyền phải dùng vũ khí, bắn chết người, như trường hợp ngày biểu tình 21/8/1963 tại bùng binh chợ Sài Gòn với cái chết của nữ sinh Quách Thị Trang.

Tình hình ngày nay, có vài điểm khác biệt. Một là, công nhân ngày trước, chỉ có một số ít làm việc cho Nhà nước, còn đa số làm cho hãng xưởng tư nhân hay nghề tự do, nên họ không bị một sự ràng buộc của nhà nước cả. Bấy giờ, Cộng sản kèm kẹp công nhân chặt chẽ hơn nhiều. Đa số công nhân bấy giờ làm việc tại cơ quan xí nghiệp nhà máy đều do Nhà nước quản lý. Tất cả đều phải ở trong công đoàn công nhân nhà nước. Sự kèm kẹp ở cơ quan, qua công đoàn, qua cấp ủy Đảng của cơ quan, thành thử công nhân gặp nhiều khó khăn khi tranh đấu. Chưa nói là bị khủng bố, đe dọa, sa thải, tù đầy... Ngoài ra, phần đông các công nhân ấy đều trẻ, một số không ít lớn lên sau 1975, ở học đường thì bị họ nhồi nhét chủ nghĩa vô thần, ở ngoài xã hội thì hoạt động tôn giáo bị cấm đoán, nên họ hấp thụ ít được truyền thống Phật giáo, của dân tộc, như lớp cha ông họ ở các thế hệ trước.

Về phía sinh viên học sinh tình hình cũng không khác lắm. Chẳng có cơ quan bộ phận nào mà không có hệ thống kiểm soát, kèm kẹp của Đảng. Một điều đáng suy nghĩ là số con em cán bộ, đảng viên được ưu tiên vào Đại học. Số này không ít, và khi đấu tranh nổ ra, chúng sẽ đứng về phía Đảng, gây khó khăn cho các học sinh, sinh viên Phật tử.

Nói như thế, không phải là Giáo hội không có phương cách giải quyết, tuyên truyền, vận động các lực lượng đó đứng về phía chánh nghĩa.

Đấu tranh chống chế độ là mục tiêu chung, không riêng gì của Phật tử, cho nên

ngay từ bây giờ, các tôn giáo lớn khác đã có suy nghĩ, kế hoạch để tiếp tay khi đấu tranh nổ ra. Lực lượng Công giáo là quan trọng nhất, có rất nhiều lợi thế cả trong lẫn ngoài nước. Thứ nhất, Công giáo và Cộng sản là hai thế lực hoàn toàn đối nghịch, một mất một còn. Lịch sử Nga và các nước Đông Âu đã chứng minh điều đó. Ngay tại Việt Nam, khắp các nơi, từ Sài Gòn, Hà Nội cho đến các tỉnh, các làng xã, đã nổ ra nhiều cuộc đấu tranh của đồng bào Công giáo, bằng chính trị cũng có mà cả vũ trang, kể từ 1945 cho đến bây giờ. Thế của họ bây giờ là phải làm thế nào để gìn giữ cơ sở, cán bộ, để khi nổ ra đấu tranh, thế lực họ từ địa phương đến trung ương đều được hùng mạnh và đầy đủ. Ngoài ra, Tin Lành, Hòa Hảo và Cao Đài là những lực lượng chống Cộng rất đáng kể. Đặc biệt, Cao Đài và Hòa Hảo là những tôn giáo có truyền thống chống Cộng từ mấy chục năm qua.

Phật giáo là một tôn giáo lớn, 80% đồng bào miền Nam là Phật tử, kể cả thuần thành và không thuần thành. Điều quan trọng là Phật giáo đã ăn sâu vào truyền thống văn hóa và tư tưởng dân tộc đã hai ngàn năm nay. Mỗi nếp suy nghĩ, một hành vi đạo đức của người Việt Nam đều mang bản sắc của triết học Phật giáo: Tu hiền, làm lành tránh dữ, sống hiền lành để dành cái đức lại cho con cháu, có hiếu với Cha Mẹ, thương yêu mọi người, dân tộc, tổ quốc là truyền thống Phật giáo ngàn đời. Phật giáo ăn sâu vào tiềm thức, tư duy, tâm linh của người Việt, không những trong đồng bào Phật tử mà cả các đồng bào theo các tôn giáo khác. “Ác giả ác báo”, “sống để đức cho con” là quan điểm truyền thống của người Việt Nam bắt nguồn từ Phật giáo, mà ngày nay, người Việt Nam không ai là không suy nghĩ như thế, có ý hướng như thế, và hành động như thế — chỉ ngoại trừ cán bộ, Đảng viên Cộng sản mà thôi.

Tuy nhiên, trong cái ưu có cái khuyết. Chính vì Phật giáo bàng bạc khắp tất cả cho nên, Phật giáo đông mà khó tập trung, khó thống nhất chỉ huy. Ngoại trừ Huế và các tỉnh miền Trung, cộng đồng người Việt ở ngoài đó về mặt Phật giáo là thuần nhất và tích cực, còn ở trong Nam, nhất là miền Tây, còn “loãng”. Làm thế nào để cho mọi người thấy rằng, hễ bất cứ ai không theo một tôn giáo nào khác thì họ thấy rằng họ là một “Phật tử truyền thống”. Phật tử truyền thống là theo Phật trong nếp suy nghĩ, tình cảm, ý hướng, hành động trong truyền thống dân tộc. “Tu đâu chẳng bằng tu nhà, thờ cha kính mẹ bằng ba tu chùa”. Nói như thế, thì không phải đi chùa mới là Phật tử (thuần thành), mà thờ cha kính mẹ cũng là một Phật tử (truyền thống) vậy. Do đó, khi Cộng sản đánh vào Phật giáo, dù mình không phải là kẻ hay đi chùa, dù trong nhà mình không thờ Phật, thì chính là Cộng sản đã đánh vào mình, vào Cha Mẹ mình rồi vậy. Chống lại hành động Cộng

sản đánh vào Phật giáo, trước hết cũng là để bảo vệ mình, bảo vệ Cha Mẹ mình, xóm làng bà con, quê hương mình vậy. trong cuộc đấu tranh Pháp nạn 1963, rất nhiều người tham gia đấu tranh rất tích cực như trước nay, họ rất ít khi đi chùa. Họ là những Phật tử truyền thống, hơn là Phật tử thuần thành. Tổ quốc ta, ta phải nghe trong tiếng chuông Linh Mục, canh gà Thọ Xương. “Gió đưa cành trúc la đà, tiếng chuông Linh Mục canh gà Thọ Xương”. Vậy thì ai cũng phải thấy rằng, khi Cộng sản tấn công vào “tiếng chuông Linh Mục” tiếng chuông làng mình, là tấn công vào Tổ quốc mình vậy.

Chính từ cái chỗ bằng bạc đó, nếu tất cả mọi người ai ai cũng ý thức rằng, nếu chúng ta không có một tôn giáo nào khác, thì chúng ta là một Phật tử (truyền thống). Động viên được tinh thần đó, là coi như động viên được cả nước đứng lên bảo vệ Phật giáo, bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ dân tộc, chống lại Cộng sản vậy.

Các tôn giáo khác, trước nay dù bị Cộng sản đánh phá mãnh liệt, căn cứ địa của họ vẫn còn như Cao Đài ở Tây Ninh và Bến Tre, Hòa Hảo ở Long Xuyên, Châu Đốc, và các xóm đạo là những pháo đài chống Cộng rất vững chắc.

Nếu tất cả các Phật tử (thuần thành và truyền thống) cùng tất cả các tôn giáo đứng lên đấu tranh chống Cộng sản, thì chúng sẽ chạy trốn nơi nào!

Chính vì chỗ lợi thế của Phật giáo là ở khắp tất cả, trong mọi người, trong truyền thống của dân tộc Việt Nam, ai cũng là Phật tử, là người theo đạo Phật, thuần thành hay truyền thống, thì không riêng gì trong lực lượng công đoàn, tiểu thương, sinh viên học sinh là Phật tử, mà cả những người phục vụ trong các ngành như Công an, Bộ đội cũng có không ít những Phật tử truyền thống. Nếu chúng ta biết khơi dậy ý thức tôn giáo trong con người họ, làm cho nó phong phú và mãnh liệt hơn thì chúng ta sẽ đạt tới những thành công đặc biệt.

Chế độ Cộng sản là một chế độ độc tài. Chúng nó tồn tại được là nhờ các phương tiện bạo lực, đặc biệt là hai bộ phận công an và bộ đội. Lực lượng Công an — nhất là tại miền Nam — không đủ kiên trì và rất chóng chệnh khi tình hình trở nên gay go. Trong trường hợp đó, Cộng sản thường tăng cường lực lượng Công an ở ngoài Bắc vào — lực lượng này chúng nó đặt nhiều tin

tưởng hơn. Có thể có trường hợp, chúng sẽ dùng cả quân đội, xe tăng áp các lực lượng đấu tranh như Cộng sản Trung Hoa đã làm ngày 4/6/1989 tại Thiên An Môn (Bắc Kinh). Trong trường hợp đó, lực lượng đấu tranh chỉ thắng lợi khi các lực lượng vũ trang giác ngộ và quay súng lại, như tình hình Mác-cơ-va trong cuộc đảo chính của Cộng sản ngày 19/8/1991, lật đổ Gor-bachev. Chính lực lượng quân sự được lệnh tới bao vây vào trụ sở quốc hội Nga đã án binh bất động, quay súng trở lại làm cho bọn Cộng sản lãnh đạo việc cướp chánh quyền tan rã và đi đếm chỗ diệt vong.

Khi cuộc đấu tranh nổ ra và Cộng sản có biện pháp đàn áp, là các cơ quan như Asia-watch, International Amnesty sẽ lên tiếng, các nước tư bản sẽ gây áp lực với chính quyền Hà Nội. Hậu quả của những hành động đó chưa biết cụ thể được. Sức ép đó mạnh yếu còn tùy thuộc vào hoạt động, đấu tranh của cộng đồng người Việt ở hải ngoại, và còn vì quyền lợi của các nước đó. Nhưng sức ép đó chỉ làm cho Cộng sản nặng hoặc nhẹ tay chứ không thể lật đổ chế độ được. Lật đổ chế độ là do lực lượng đấu tranh ở bên trong. Trong hoàn cảnh đó, bạo lực là một yếu tố quyết định. Trong Pháp nạn 1963, lực lượng bạo lực đã đánh phá chùa chiền, nhưng cũng chính lực lượng đó đã lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm. Trong hoàn cảnh còn lạc hậu và chậm tiến như ở nước ta, bạo lực là yếu tố quan trọng để giành thắng lợi.

Có thể sẽ không cần lật đổ chế độ Cộng sản, nhưng khi vì áp lực, Cộng sản buộc phải tổ chức bầu cử tự do dân chủ thì coi như là chúng tự sát vậy.

Để Phật giáo đứng ra trực tiếp đấu tranh với Cộng sản là sự kiện có bất lợi. So sánh với cuộc đấu tranh của Công đoàn đoàn kết Ba Lan đấu tranh lật đổ Cộng sản ở đó, ta sẽ thấy rõ.

Hầu hết thành viên Công đoàn đoàn kết, từ Trung ương đến địa phương là tín đồ Thiên Chúa giáo. Ở Ba Lan, Thiên Chúa giáo chiếm 95% dân số. Ngày 13/12/1981, khi Jaruzelski ban bố tình trạng quân luật và đàn áp công đoàn đoàn kết, thì Công đoàn này ngoài số bị bắt, rút lui vào Nhà Thờ. Họ dùng nơi đó để hội họp, hoạt động và từ đó phóng ra những cuộc biểu tình, đấu tranh. Đó là chưa kể hệ thống quốc tế, mà đặc biệt là Giáo Hoàng Gioan Phao lô II, tổng thống Mỹ Ronald Reagan, cùng với

bộ tham mưu gồm các vị Hồng y Garasoli, William Clark, cố vấn an ninh quốc gia của tổng thống Reagan, Tổng Giám Mục Pio Laghi, Tổng Giám Mục Silvestrini, ca James Casey và cơ quan CIA của ông... đã tích cực ủng hộ bằng cả hai phương diện tinh thần và vật chất (phương tiện ấn loát và truyền thông) ra mạnh mẽ và đầy đủ.

Nếu khi Cộng sản tấn công thẳng vào chùa chiền, tịch thu tất cả nơi thờ phượng rồi giao lại cho “Giáo hội tay sai” thì Phật giáo sẽ gặp khó khăn không ít. Trong lúc đó, từ trước đến nay, hạ tầng cơ sở của Phật giáo, các chùa nhỏ và nhất là khuôn hội, gia đình Phật tử đã bị Cộng sản đánh phá, giải tán, tịch thu đã gần 20 năm nay. Tuy có một số nơi hồi phục nhưng chưa đều khắp và chưa lấy lại đủ sức mạnh đã có trước 1975.

Trong tình hình hiện nay, các lực lượng chính trị và công đoàn đứng ra đấu tranh trực tiếp với Cộng sản, các tôn giáo là lực lượng hỗ trợ ở phía sau. Có lẽ là một chiến thuật hay hơn và nhiều thuận lợi hơn. Tiếc thay, Công đoàn thì bị Cộng sản kềm kẹp rất gắt gao, còn các Đảng phái chính trị lớn như Việt Nam Quốc Dân Đảng, Đại Việt, Cấp Tiến... thì trong thời gian qua đã bị Cộng sản đàn áp rất khốc liệt.

Tình hình bây giờ là thời cơ đang tới, nhìn rõ địch, nhìn lại ta để có thể suy nghĩ ra những phương cách đấu tranh thắng địch là điều rất cần thiết. Chúng ta là những người sống xa quê hương, nhìn lại tình hình Phật giáo hiện nay ở quê nhà, lòng không khỏi bồn khoăn, lo lắng. Từ chỗ nhìn lại Pháp nạn 1963, so sánh với Pháp nạn hiện nay, rút ra một vài điểm căn bản như trên để thấy rõ hơn những điều cần phải làm: Khơi động lòng yêu dân tộc và yêu đạo pháp trong toàn thể người Việt Nam, ở trong nước cũng như ở hải ngoại, để ai ai cũng sẵn sàng đấu tranh chống lại Cộng Sản vô tôn giáo. Từ chỗ đó, tiến tới một sự đoàn kết chặt chẽ hơn, đấu tranh cương quyết hơn. Chúng ta ở ngoài vòng kềm kẹp của Cộng sản, phải hoạt động mạnh hơn những Phật tử đang ở trong nước, đóng góp nhiều hơn nữa, cả của, lẫn công, để yểm trợ đầy đủ và tích cực cho GIÁO HỘI MẸ ở quê nhà, để Giáo Hội có phương tiện, có hậu thuẫn vững mạnh ngõ hầu công cuộc đấu tranh sớm thành công.

Bài viết: **TUỆ CHƯƠNG**, Malaysia

Phong trào đấu tranh bảo vệ dân quyền tại trại tỵ nạn Sungei Besi - Malaysia

Thỉnh nguyện thư

Ngày 25 tháng 11 năm 1992

Kính gửi:

— Cao Ủy Tỵ Nạn Liên Hiệp Quốc
— Chính phủ Malaysia
— Các cơ quan, tổ chức quốc tế có liên quan đến vấn đề người tỵ nạn Việt Nam tại Malaysia.

TRÍCH YẾU: Đề nghị tổ chức một hội nghị để tìm kiếm giải pháp tốt đẹp cho thuyền nhân Việt Nam đã bị loại qua thanh lọc tại Malaysia.

Kính thưa quý vị,

Chúng tôi Phong Trào Đấu Tranh Bảo Vệ Nhân Quyền tại Trại Tỵ Nạn Sungei Besi Malaysia, là một tổ chức chính trị của thuyền nhân được thành lập tại Pulau Bidong ngày 17 tháng 5 năm 1990 và hoạt động liên tục đến nay tại Sungei Besi. Với những nguyên tắc tuyệt đối bất bạo động, hoạt động nửa bí mật, nửa công khai nhằm mục tiêu đấu tranh phục hồi quyền tỵ nạn chính trị của người tỵ nạn Việt Nam và đấu tranh đòi Cộng Sản chấm dứt đàn áp nhân quyền và dân quyền tại Việt Nam.

Trước nhất chúng tôi trân trọng gửi lời kính chào quý vị và xin bày tỏ lòng tri ân chân thành của những thuyền nhân Việt Nam đã và đang sống trong vòng tay bảo vệ nhân đạo của Cao Ủy Tỵ Nạn Liên Hiệp Quốc, Chính phủ và nhân dân Malaysia trong nhiều năm qua.

Hôm nay 25.11.1992, cộng đồng tỵ nạn Việt Nam chúng tôi tại Sungei Besi tổ chức lễ tưởng niệm thuyền nhân Lâm Văn Hoàng MC 381, người thanh niên đã tự sát và đã chết ngày 25.11.1992 tại Bidong, sau khi anh bị phủ nhận quyền tỵ nạn chính trị.

Nhân đây, chúng tôi đề đạt đến quý vị một số nguyện vọng có liên quan đến những thuyền nhân Việt Nam đã bị loại qua cuộc thanh lọc tại Malaysia như sau:

— Căn cứ vào kết quả thanh lọc đã công bố trong 3 năm qua tại Malaysia và sắp hoàn tất vào tháng 12 năm 1992 sắp tới. Chắc chắn sẽ có khoảng 8.000 người bị loại bởi quy chế thanh lọc khắc nghiệt đã áp đặt lên người tỵ nạn Việt Nam đến Malaysia sau ngày 14 tháng 3 năm 1989.

— Một phần nhỏ trong số người bị loại đã tự nguyện hồi hương vì những lý do cá nhân và vì không thể chịu đựng nổi sự giam cầm vô thời hạn, những biện pháp gây áp lực khó khăn về đời sống vật chất lẫn tinh thần càng ngày càng căng thẳng hơn đối với người tỵ nạn Việt Nam.

Mặc dù thế, đại đa số người bị loại vẫn không thể trở về Việt Nam. Bởi vì họ thuộc thành phần cựu sĩ quan, binh sĩ, viên chức Việt Nam Cộng Hòa, những tu sĩ các tôn giáo, những thành viên của các tổ chức, đảng phái chống đối Cộng Sản hoặc là những người có tư tưởng và hành động chống Cộng Sản Việt Nam trước hoặc sau khi rời Việt Nam. Họ đã bị đàn áp, ngược đãi bởi chính quyền Cộng Sản Việt Nam và chắc chắn sẽ bị nguy hiểm nếu trở về Việt Nam.

XÉT VÌ:

Bất chấp sự sụp đổ của chủ nghĩa Cộng Sản ở Liên Xô và Đông Âu; Hiện nay chính quyền Việt Nam vẫn khẳng định tiếp tục đi theo con đường Xã Hội Chủ Nghĩa, độc tài, độc đảng, dùng bạo lực đàn áp mọi nhân quyền và dân quyền của dân chúng Việt Nam.

Một số biện pháp thay đổi tạm thời về kinh tế đã có chỉ nhằm cứu vãn và duy trì chế độ Cộng sản, lừa dối dân chúng Việt Nam và dư luận thế giới. Chưa có thay đổi thật sự nào đáng kể về chính trị.

Người tỵ nạn Việt Nam nếu trở về Việt Nam dù tự nguyện hay cưỡng bức đều bị xem kẻ thù trực diện hoặc tiềm tàng của chế độ Cộng sản Việt Nam.

Không thể đặt một sự khả tín nào đối với mọi cam kết từ phía chính quyền Cộng sản Việt Nam, là một chính quyền luôn lừa dối dân chúng và nổi tiếng bất chấp Công Pháp Quốc Tế, trong khi các cơ quan, tổ chức quốc tế có trách nhiệm với người hồi hương hoàn toàn không bảo đảm được hiệu năng giám sát, can thiệp, bảo vệ hữu hiệu lâu dài cho người hồi hương.

Trước tình hình thực tiễn như trên, căn cứ vào mục tiêu chính đáng của Phong Trào Đấu Tranh Bảo Vệ Nhân Quyền tại Sungei Besi là đấu tranh phục hồi quyền tỵ nạn chính trị cho thuyền nhân Việt Nam. Phong trào chúng tôi đã có kế hoạch và những hoạt động chuẩn bị sẵn sàng cho một cuộc Tổng Biểu Tình Bất Bạo Động tại Sungei Besi và Toàn Thể Các Trại Tỵ Nạn Đông Nam Á ngay sau khi cuộc thanh lọc tại Malaysia hoàn tất nhằm tạo dư luận thế giới, kêu cứu xét lại số phận chúng tôi.

Nhưng chúng tôi nhận định rằng: tình hình thế giới đã biến chuyển từ thế lưỡng cực sang đa cực, từ xu thế đối đầu chuyển sang đối thoại, hợp tác để giải quyết mọi vấn đề. Vì vậy, những cuộc biểu tình, tuyệt thực tập thể v.v... trong trại, sẽ dễ dàng dẫn đến những biến động xấu ngoài ý muốn, không tốt về mọi phía có liên quan đến vấn

đề tỵ nạn.

Do đó, để thể hiện thiện chí, chia sẻ nỗi khó khăn của quý vị trong vấn đề giải quyết số phận thuyền nhân Việt Nam. Chúng tôi trân trọng chính thức thỉnh nguyện Cao Ủy Tỵ Nạn Liên Hiệp Quốc và chính phủ Malaysia những điều sau đây:

1. Sau khi cuộc phỏng vấn thanh lọc tại Malaysia hoàn tất, khẩn cầu quý vị tổ chức một hội nghị để giải quyết những vấn đề mà hậu quả thanh lọc còn tồn đọng.

2. Nội dung các vấn đề cần thảo luận sẽ được chúng tôi đề nghị cụ thể hội nghị nói trên được chấp thuận tổ chức.

3. Thành phần tham dự hội nghị đó, chúng tôi đề nghị gồm đại diện Cao Ủy Liên Hiệp Quốc, đại diện chính phủ Malaysia, đại diện Cộng đồng Tỵ nạn Việt Nam tại Malaysia và những thông tin viên, quan sát viên cần thiết.

Thỏa ước cưỡng bức hồi hương được ký kết bởi chính quyền Anh Quốc, Hồng Kông và Việt Nam ngày 12 tháng 5 năm 1992 và những diễn biến các đợt cưỡng bức thuyền nhân Việt Nam ở Hồng Kông hồi hương là mối đe dọa cho thuyền nhân Việt Nam tại Malaysia, có thể đưa đến những phản ứng bất lợi về mọi phía.

Mọi chính sách về tỵ nạn nếu không được thông tin, hiểu biết đầy đủ, chính xác hoặc không được sự hưởng ứng, hợp tác của người tỵ nạn thì chắc chắn không thể thành công. Nếu được thi hành bằng bạo lực càng dễ thất bại với những hậu quả tồi tệ nhất.

Do đó, chúng tôi kính mong quý vị lưu tâm xét tạo cơ hội để người tỵ nạn được trình bày quan điểm, vai trò, nguyện vọng chính đáng của mình. Một hội nghị như đã đề nghị là hết sức cần thiết để thảo luận, cảm thông trong tinh thần hợp tác để tìm kiếm giải pháp khả thi hầu có thể giải quyết kết thúc tốt đẹp vấn đề thuyền nhân Việt Nam tại Malaysia.

Chúng tôi luôn đặt tin tưởng vào truyền thống nhân đạo của quý vị và chờ đợi sự trả lời bằng văn bản chính thức, để chúng tôi hướng dẫn Cộng Đồng Tỵ Nạn Việt Nam có thái độ hợp lý với số phận của chúng tôi.

Trân trọng kính chào quý vị.

Ban lãnh đạo phong trào đấu tranh bảo vệ nhân quyền Sungei Besi

Chủ tịch
TRẦN VĂN TÁM
Đồng phó chủ tịch:
NGUYỄN DƯƠNG HÀO
TRƯƠNG HỒNG SƠN

Nguyễn Hữu Nhật

Thơ tình không đề tựa

Tập 2

1

Yêu em cứ thích tặng hoa
một ngày kia bỗng nhận ra điều này
Mẹ già sàng gạo run tay
anh về hối hận mấy ngày nằm đau

2

Ngày xa mỗi lúc một gần
nhìn nhau nước mắt khô dần làm chi
Sao em không đóng va ly
bằng da anh, thuộc mang đi theo người

3

Em mà để mắt vào đâu
ở đấy hóa đá đứng chầu hồng nhan
Phân anh bị đốt ra than
trái tim âm ỉ cháy tàn mới thôi

4

Còn mưa hay tạnh biết ngay
em ra ngoài ấy giờ tay làm gì
Vào trong này với anh đi
hoa đào nhạt sắc hắt vì bụi mưa

5

Hôn anh em rất ân cần
mười lần thì đến chín lần đều run
Xin đừng lấy thế làm buồn
một lần kia đã mê hồn vì say

6

Ngày nào mới mặc áo dài
em run tay quá chẳng cài nổi khuy
Chuyện giờ kể có khác đi
run tay anh cởi hết khuy áo cài

7

Chị hai con mắt đỏ hoe
liều thân với ảnh, ai dè ảnh buông
Chiều chiều đứt ruột nghe chuông
đặng quên nỗi nhớ cháy buồng gan khô

8

Trèo lên cây bưởi thấy kỳ
hái hoa chẳng biết làm gì lại thôi
Nhớ ai tiếc đường tiếc ngời
quên xin áo cánh bên mỗi lửa rơm

9

Ai nói tôi trồng cây si
ngó xanh rờn mắt bắc kỳ nhà tôi
Chẳng qua trong lúc đã đời
chị hai em chẳng chịu ngồi khế chân

10

Mộng thêm được ngắm tuyết rơi
nắm xương ngai gửi quê người chẳng đi
Vườn nhà bốn đất xanh rì
nở thơm hoa trắng những vì tình em

11

Hỡi người con mắt lá răm
đắng cay tôi chịu sang nằm với tôi
Cái giường thợ mộc đóng tôi
nằm một thì chặt nằm đôi thì vừa

12

Sợi dây thắt cổ thật bền
chính anh buộc chặt ở trên xà nhà
Phòng khi em bỏ đi xa
nhà hoang còn có bóng ma giữ gìn

13

Bàn học kia thấy một lần
chân đàn ông đặt lên chân đàn bà
Bút đang chấm xuống vắng ra
giật mình, mực tím vẽ hoa rụng rời

14

Tắm sông cô gái biết gì
trên bờ ai đó lấy đi áo quần
Khóc vì nhà ở rất gần
phải chờ đêm tối khóa thâm mới về

15

Đứt tay mười ngón chưa đau
bằng người tình cũ gặp nhau chẳng chào
Tiếc lời thề thốt trắng sao
đi còn ngửa mặt lên cao đôi tìm

16

Vợ chồng ngày tiễn chân đi
đã đau thì có nói gì cũng đau
Rút thang đóng chặt cửa tàu
cố quay đầu lại nhìn nhau bằng thừa

17
Hồi làn gió lạnh tím môi
hiếu nhau xin đuổi giùm đôi chim gù
Trong vườn chạnh gối mùa thu
điều người chẳng sáng ngủ bù sóng đôi

18
Giận anh em những muốn từ
hỏi dăm ba tiếng chẳng ừ một câu
Nghĩ đời sống được bao lâu
đành vui chung chạ hơn sầu lẻ loi

19
Nếu tin anh nói thì thôi
còn không em hãy về ngồi trước gương
Mời nghe lòng vẫn hoang đường
sao bằng một thấy bộ xương thất tình

20
Nói gì chớp bể mưa nguồn
anh theo con bạn để buồn cho em
Gối người tình phụ đêm đêm
chỉ nghe lá, gió ngoài thềm bốn nhau

21
Đốt hàng trăm nén nhang trầm
cũng không thơm ngát bằng cầm đóa hoa
Người về mới hái tặng ta
chạm tay một cái run ba ngày liền

22
Mặt ngoài làm bộ ơ hờ
chủ trong bụng sướng mở cờ muốn reo
Gần nhà xa ngõ vòng vèo
thấy người ta đá lông nheo với mình

23
Thực ra gương vỡ lại lành
chỉ là một cách nói quanh nửa vời
Mỗi người tình lỡ một nơi
lệ gom hạt rụng lại đời nào nguyên

24
Ở vậy chờ người tình đâu
tối nay chẳng biết đi đâu đã già
Trăng theo ông lão về nhà
có nghe tiếng gậy đường xa gõ mòn

25
Gặp người trong mộng đêm qua
chôn chân xuống đất ngậy ra mà nhìn
Khổ hoài sướng chẳng dám tin
sáng nay dậy tiếc không xin tấm hình

26
Tường sâu bện sợi dây dài
uổng công giếng cạn còn vài ba gang
Đời anh tính chuyện dọc ngang
lấy em chỉ những phần nản riêng tây

27
Về nhà sợ trẻ nhà ghen
trời mưa tôi hái lá sen đội đầu
Lỡ mà chết đuối đầm sâu
lấy ai mà hỏi đi đâu tới giờ

28
Trận này chắc chết cầm tay
tương tư tới nỗi chân mày rụng trơ
Anh đừng tưởng dễ ngó lơ
hồn oan em ngự miếu thờ mới yên

29
Lén gieo hết hạt giống hoa
từ nhà mình thẳng sang nhà người yêu
Tới mùa bông nở cùng reo
giòng sông hương chở rất nhiều ý thơ

30
Đón em đi bán rượu về
chiều thu lộng mái tóc thề gió bay
Anh giả làm một người say
hỏi mừng có rộng tối nay ngủ nhờ

31
Đời buồn tiếng bước chân đêm
lòng ai hè phố lạnh thêm xi măng
Tiếc thời son trẻ lãng nhăng
lắm người, tình lỡ, đôi trắng lấy đèn

32
Giục anh trốn xuống gậm giường
nhanh lên cha mẹ cản đường trở ra
Thoát nạn nghe mùi nước hoa
buồng em đến cái nền nhà cũng thơm

33
Tiếc công nhà lát đá hoa
mà người yêu dấu vẫn xa như thường
Vi em nên phải đóng giường
một mình anh ngủ ngoài đường cũng xong

Na Uy, Oslo 1993

V S

Nr. 001
Søndag
16. januar
1993
Uke 2
Kr. 7,00

**Xuân Quý Dậu
1993**

An Nam ta số đánh

Một lần nữa An Nam ta lại được báo chí đề cập tới một cách vẻ vang! Anh Đặng Đức Vinh đã đem đội nhà Kolbotn vào chung kết Giải túc cầu trong nhà của Na Uy. Theo môn này, mỗi bên bốn người, chạy lên xuống liên tục nên rất mệt nhọc và đòi hỏi sức dẻo dai. Vinh đã đá một cách xuất thần và mồm banh cho đồng đội là Erik Martin-sen phá lủng khung thành của đội Baerum. Kết

quả cuối cùng 6-5 đã đưa đội Kolbotn vào chung kết.

Nếu lâu lâu, người Việt cứ được nhắc tới trên báo chí, hông phải như những kẻ đục khoét xã hội, phạm pháp mà như những người tài ba, có ích cho xã hội thì ép phê còn mạnh gấp ngàn lần những cuộc biểu tình chống kỳ thị. Hoan hô, anh Vinh một phát!

Cung Chúc Tân Xuân

VS

Thiết nghĩ

Hết năm Tây hết năm ta!

Năm Tây hết trước rồi năm ta cũng hết theo. Chuyện này hổng có gì lạ mà xảy ra hà rầm hổng biết bao nhiêu lần mà nói, từ ngày có lịch Tây và lịch ta. Ngoài ra, còn có hổng biết bao Tết khác và lịch khác mà dân Nam ta hổng biết và cũng hổng buồn đếm xĩa. Tưởng gì lạ, năm cũ hết thì năm mới bắt đầu ngay lập tức hổng nghĩ chứ đâu có gì ghê gớm. Vậy mà mọi người ai cũng vui mừng, ai cũng chờ đón năm mới.

Mới nghe sơ qua thì thiết vô lý! Nhưng nghĩ kỹ thì mới hiểu và thấy chí lý vô cùng. Anh em làm trong VS năm rồi bị trật vượt te tua thì mơ mộng một cách hảo huyền là năm con gà sau sẽ nhẹ thở hơn. Được hay hổng được hổng thành vấn đề, mơ thì cứ việc mơ và cứ chào đón măm mới cái đã.

Những người thành công, làm được nhiều chuyện trong năm cũ thì vãi trời, năm sau làm ngon lành gấp mấy lần. Những người nguyên năm hổng nên trò trống thì hy vọng năm mới mình làm được chút đỉnh, le lói với thiên hạ. Những kẻ lỡ may làm bậy thì hứa năm sau làm lợi cuộc đời.

Rồi cũng có bọn ăn trên ngồi trước, dè dặt dè dặt cổ bốc lột dân lành, ngu xuẩn mà dũ tợn, hổng biết phải trái, tán tận lương tâm như bọn chóp bu cộng sản tại Hà Nội, trong năm rồi và những năm vừa qua, chó ngáp phải ruồi chiếm trọn giang sơn, tha hồ hốt bạc vơ vét thì thở phào nhẹ nhõm qua được một xuân và ráng mơ bác và đảng sẽ tồn tại thêm một năm nữa.

Đối với người Việt tỵ nạn chúng ta thì một năm trôi qua lại càng đưa chúng ta gần tới ngày thoát cảnh lưu đày, gần tới ngày về quê hương. Trong thời gian vừa qua, chúng ta đã hun đúc ý chí, học hỏi thâm thập kinh nghiệm để có thể trở về tiếp

VERDENS SANG

Partipolitisk og økonomisk frit og uafhængig dagblad. Udgitt av Verdens Sang A/S, Postboks 8376 Hjemmelsborg, 0129 Oslo 1.

Ansvarlig redaktør: Phi Dốt Ham Bét

Politisk redaktør: Anh Bét Nút Xanh

Redaktør: Dú run Hân Xanh

© 1992 DER-HOUSTON POST

Tiền bạc là trên hết!

Bắc kinh: Cộng sản hay không cộng sản, kiếm tiền trước cái đã! Nhà Hội Nhân Dân tại thiên An Môn, Bắc Kinh, xưa nay là nơi tổ chức đại hội đảng hay các cuộc đàm thảo quan trọng của nhà nước Trung Cộng, niềm hãnh diện của Mao và đảng cộng sản Tàu, từ nay được thuê tự do cho các hãng ngoại quốc hay Trung Hoa, để tổ chức họp báo hay hội nghị, miễn tiền bạc trả đầy đủ. Các đầu bếp trứ danh, xưa nay chỉ lo phục dịch các đồng chí đảng viên cao cấp ăn mập thây, bây giờ được lệnh dời ra lề đường mở quán, bán thức ăn cho ông đi qua bà đi lại mà kiếm sống. Cộng sản Tàu quả hết thời rồi!

Làm liều cứu vợ con

Miami (Huê kỳ): Vào ngày 21/12/92, Lorenzo Perez (37t), đáp chiếc máy bay bà già xuống một con đường ven bãi biển Varadero Beach, phía bắc tỉnh Matanza. Vợ con ông ta đã chờ sẵn và trước sự chứng kiến của một số người trên một xe du lịch, một xe vận tải và một xe buýt, ông đã bình thản mở cửa máy bay cho vợ con leo lên và bay về Huê kỳ.

Ông Perez trước kia là thiếu tá trong Không quân Cuba và vào tháng ba năm 91, đã bay một chiếc MIG 23 qua Huê kỳ tỵ nạn. Sau đó, ông ta đã nhiều lần xin giấy xuất cảnh cho vợ con nhưng đều bị chánh quyền Cuba bác đơn.

tay với đồng bào trong nước, quét sạch lũ giặc vô thần vô tổ và xây dựng lại quê hương Việt Nam.

Trước thềm năm mới VS xin chúc quý vị độc giả xa gần thiết nhiều

ngợi lực, can đảm để tiếp tục đọc VS và cùng nhau tiếp tục trên con đường tranh đấu cho một Việt Nam tự do dân chủ.

Xuân xã hội chủ nghĩa

Tết Tàu

Anh chàng công nhân tại Bắc kinh này có quyền hạnh diện, ngược mặt nhìn đời vì xuân này anh về được cả vợ trẻ lẫn sa long da.

Tết Cuba

Cũng may cho Cuba hông ăn Tết ta, chứ nếu có thì thê thảm rồi! Kho xăng dầu đã hết cạn. Nhà máy điện phải giảm hoạt động làm thủ đô Havana bị cúp điện mỗi ngày

tám tiếng. Dân chúng vốn đã khổ sẵn nay lại bị khốn đốn hơn. Nếu hông được tiếp tế xăng dầu trong một vài tuần tới đây, toàn Cuba sẽ bị cúp điện hoàn toàn.

Sự sụp đổ của cộng sản Liên xô đã gây khó khăn cho mối bang giao giữa Cuba và Cộng hòa Nga và cũng làm tê liệt sự cung cấp xăng dầu từ Nga. Fidel Castro hiện đang chạy đôn chạy đáo, mong Nga chịu đổi dầu lấy đường.

Tết Ta

Tết đến, chợ búa tại Sài Gòn cũng nhộn nhịp và hàng hóa cũng ê hề. Khổ một nỗi! Hông mấy ai có tiền mua. Có tiền mua sắm là bọn Việt kiều và sáu bánh phứt là bọn xì thẩu ba Tàu, kếp Nhứt và Củ sâm. Bọn này đô la lủng lẳng, quăng ra mua hết từ vật tới người, từ đảng viên đầu xỏ tới dân ngu khu đen, hông chừa một cái gì. Bọn Việt cộng tự hào giải phóng dân tộc khỏi thực dân Pháp, đế quốc Mỹ, bây giờ đem bán rẻ cho loại ma đầu mới. Tội tày Trời này khó có thể dung tha!

Vua chúa ngày xuân

Năm Dậu, hoàng tử ô kê

Hoàng tử Nhật, Naruhito, 32 tuổi đầu, cuối cùng đã tìm được người trao thân gởi phận. Cô nàng hồng phải ai xa lạ mà chính là cô Masako Owada, 29 xuân, con gái của phó ngoại trưởng Nhật bốn, Hisashi Owada. Nghe đâu, cô Masako đã từng học tại đại học Harvard (Huê kỳ) và đại học Đông Kinh. Cô hiện là nhơn viên bộ ngoại giao.

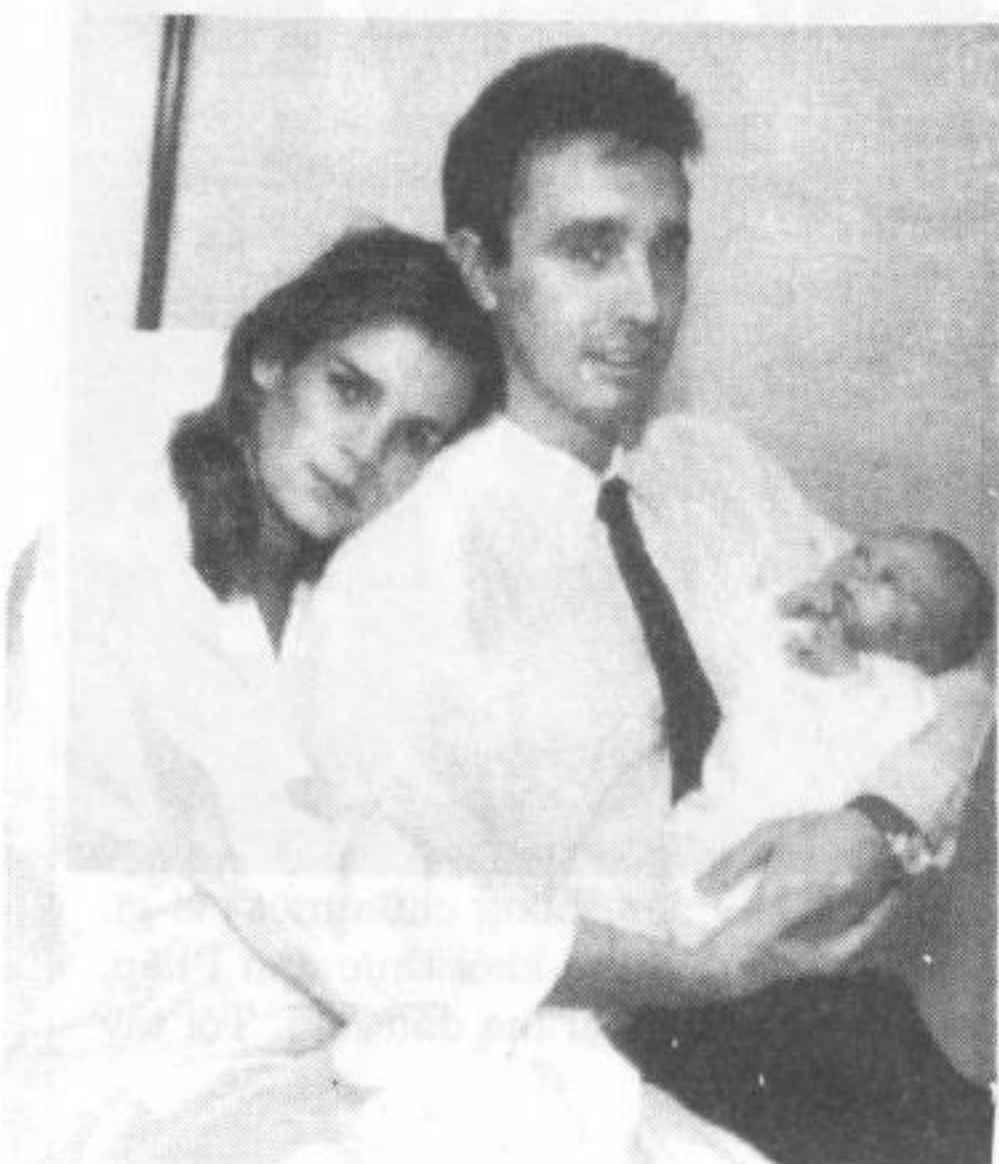
Hoàng gia Nhật bốn sẽ công bố đám hỏi của hoàng tử trong một cuộc họp báo vào ngày 19 tháng giêng tới đây. Theo viện thống kê Nhật, đám cưới của hoàng tử Nhật sẽ làm gia tăng sự tiêu thụ của dân Nhật cỡ 180 tỷ kroner. Đám cưới vào tháng năm năm nay là ngày vui lớn của toàn dân Nhật. Kết quả là sự tiêu thụ về hàng hóa, nhà cửa và ngay cả thị trường chứng khoán cũng sẽ nhảy vọt. Kinh tế Nhật nhờ đó có cơ hội để phát triển thêm nữa. Tưởng cũng nên nhắc lại, mức tiêu thụ đã giảm sút một cách trầm trọng khi cựu Nhật Hoàng qua đời, gây khó khăn kinh tế. Để bạn đọc có thể chiêm ngưỡng và phê phán, VS đăng đủ kiểu hình của nàng Masako.

Hết tiền mại hình con

Công chúa Stephanie của Monaco đã bán hình của nàng chụp chung với chồng là Daniel Ducruet và đứa con sơ sanh tên Louis Ducruet, cho các tuần báo thế giới với giá 10.000 đô! Tấm hình đó là một trong những tấm hình mắc nhất xưa nay.

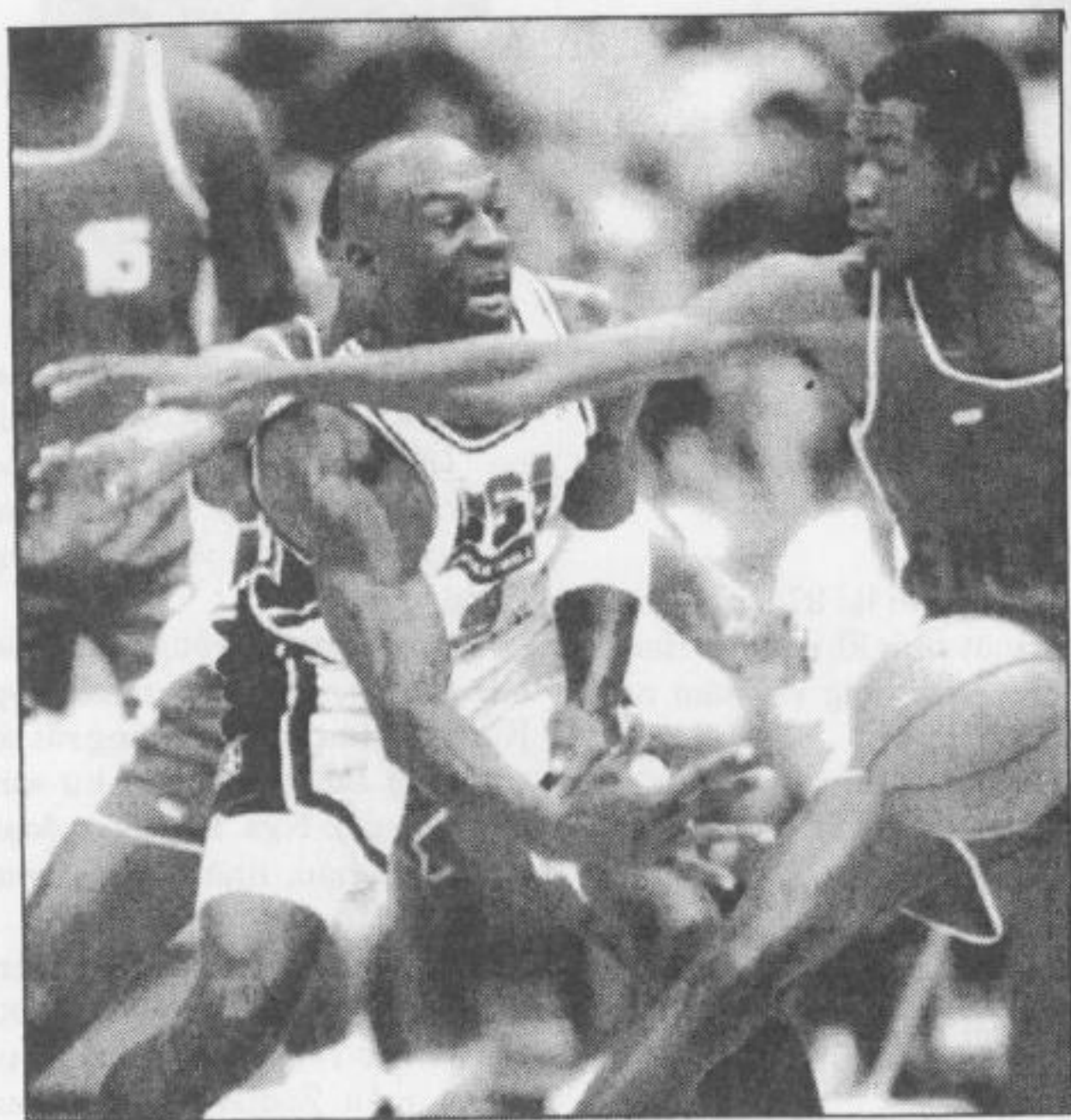
Chàng phò mã Daniel nguyên là phò tá của Stephanie và đã hết mình lo cho nàng từng ly từng tí đến nỗi rời ra cậu bé Louis. Vợ cũ của Louis cũng mới hạ sanh một đứa con trai vào đầu năm 92. Cha của Stephanie, công tước Rainier rất giận khi biết con gái có con trước khi cưới hỏi và có thể cúp hết phần gia tài để lại cho Stephanie.

Stephanie cho biết là nàng bán hình để bảo đảm tương lai cho con nàng. Rất có thể, nàng sẽ cho UNICEF một phần vì khi ẵm con, nàng bỗng nổi lòng thương các trẻ con khác. nàng cũng xin hứa là giữ đúng vai trò làm mẹ, thôi bay nhảy, ở nhà nuôi con. Anh chàng Daniel thì nghỉ làm cận vệ, ra bán cà rem nhưng hông đến nỗi bán dạo mà làm chủ hãng kem. Ngoài ra, anh ta còn định ra lái xe đua vào cuộc đua Monte Carlo rally tới đây.

Nhà giàu ngày xuân

Giàu càng giàu thêm

Michael Jordan với đội bóng rổ Huê kỳ mệnh danh là "The Dream Team" tạm dịch đội chiêm bao đang đấu với đội Angola tại Thế vận Hội Barcelona, hè 92.

Cuộc đời thiết bất công! Kẻ thì tiền xài hông hết, kẻ thì hông có tiền xài. Người hốt bạc nhiều như năm 1992 là tuyển thủ bóng rổ Michael Jordan. Báo chí nói Michael có cái đũa của Midas, ông vua thời xưa, đựng

Evander Holyfield hạ Larry Holmes và giữ được đai vô địch quyền Anh hạng nặng.

vật gì cũng biến thành vàng. Họ hông phải nói tới tài bỏ banh vào rổ mà nói tới tài làm ra tiền của Michael. Trong suốt 365 ngày của năm rồi, Michael đã làm 26.000 kroner mỗi tiếng và mỗi ngày 24 tiếng.

Michael làm 635.000 kroner mỗi ngày, 4,4 triệu mỗi tuần, 19,3 triệu mỗi tháng và 232 triệu nguyên năm.

Nhiều tiền như vậy nhưng Michael hông

bao giờ phí phạm mà trái lại xài rất kỹ. Michael đã thấy gương bạn bè quảng tiền ra cửa sổ và trong phút chốc nghèo xơ xác.

Michael rất biết giữ giá. Ai muốn mượn tay bóng rổ số một thế giới thì phải bỏ ra 15.000 đô một tiếng hay 100.000 kroner.

Michael mắc một điểm yếu chung của thanh niên là mê xe hơi. Michael hông ngần ngại tậu sương sương một chiếc Porsche, một chiếc Mercedes, một chiếc Ferrari, một chiếc Corvette, một chiếc Chevy Blazer và một chiếc BMW. Michael từng có Limousin với tài xế riêng nhưng thấy mắc quá hông đáng và dẹp liên. Với 232 triệu, Michael có lợi tức lớn như thế giới và chắc chắn sẽ tiếp tục hốt bạc trong năm tới.

Người có lợi tức cao hạng nhì là cựu võ sĩ vô địch quyền Anh hạng nặng, Evander Holyfield với 180 triệu. Mặc dầu bị đoạt đai nhưng Holyfield rất hài lòng vì có lý do treo găng về hưởng thụ, tránh bị bệnh hoạn về già như Mohammed Ali.

Hạng ba là tay lái xe đua, Formula 1, Ayrton Senna với 142 triệu. Hạng tư là Nigel Mansell, cũng lái Formula 1, với 94 triệu.

Hạng nhứt về phía nữ giới là tuyển thủ quần vợt Monica Seles, đứng tới hạng mười với 55 triệu kroner.

Xuân tạp nhạp

Nụ hôn đầu đời

Nụ hôn đầu đời, cậu bé Macaulay (10t) phải chu miệng làm đi làm lại 27 lần. Cứ mỗi lần, cô bé Anna Chlumsky (10t) hôn cậu ta là cậu ta nhăn mặt như khi ăn ớt. Hai cô cậu đóng phim My Girl tạm dịch là "Ghệ của tui". Hãy chờ coi chừng vài năm nữa, Macaulay có còn nhăn nữa hay không!

Noel bên kia bán cầu

Tả Noel người ta thường nói tới đêm giá băng, tuyết trắng phủ đầy. Ít ai nhớ tới bên kia bán cầu, Noel nhằm giữa hè, nắng chan chán và nóng oi bức. Để thay đổi không khí, cô nàng Thụy Điển Mia Kjellgren đã bay qua Úc đại lợi để ăn Noel ngoài bãi biển Surfers Paradise, một cách thiết là thoải mái. Chỉ tội ông già Noel, trời nóng nực và bên cạnh có người đẹp mà phải đeo râu tóc và ăn mặc bít bùng bí hơi!

Birmingham: Richard Skalski bị đuổi việc hông phải vì đi làm trễ mà vì xế hộp của anh ta quá tồi. Richard, 18 xuân xanh, nhơn viên hãng Laser Dynamics, cứng đầu cứng cổ, nhứt định đậu chiếc xế cũ Oldsmobile trước hãng. Khách hàng của chúng tui thường đi Mercedes mà phải tới đậu cạnh chiếc xe kỳ cục đó thì coi hông được. Đó là lời Jay Klinske (36t), xếp của Richard. - Xế của moa đâu có xí! Chỉ cần chùi rửa, o bế chút đỉnh là đẹp như mơ!

Tài hông đợi tuổi

điện toán tại đại học. Em biết đọc từ lúc bốn tháng và nói thông thạo trước khi đầy một tuổi. Nicholas nghỉ học tại trường ở phía tây Luân đôn, nơi gia đình em cư ngụ, vì em quá chán. Em hiện đang theo học khóa điện toán đặc biệt tại đại học Brunel.

- Tôi đã gặp hơn 100 em bé thông minh nhưng Nicholas là một trường hợp thiết đặc biệt. Đó là lời phát biểu của giáo sư Valsa Kosby.

Ba của Nicholas làm vườn cho một người Á Rập giàu có tại Luân đôn. Ông ta cho biết là Nicholas vẫn là một con nít trên lãnh vực tình cảm nhưng rất trưởng thành về kiến thức. Em đọc báo kỹ và lẹ hơn cha mẹ.

Một lần khi dạo mát trong vườn bông, bỗng có một con bướm lạ mà ba em chưa từng thấy qua. Nicholas đã cho biết tên của loại bướm. Khi coi lại tự điển thì thấy đúng hoàn toàn. Nicholas có trí nhớ rất giỏi, vừa coi xong là nhớ liền từng chi tiết, hông sót điểm nào.

Đẹp đổi tên đẹp

Luân đôn: Đương kim hoa hậu thế giới, Julia Kurotsjinikina (18t), người Nga, đổi tên họ trước khi về nước. Cô vừa mua một căn phố mới và có số điện thoại bí mật.

Trong cuộc phỏng vấn của báo Sunday Express, người đẹp Kurotsjikina cho biết nàng rất sợ trước sự săn đón, gần như săn đuổi của dân Nga. Khi nàng đoạt chức hoa hậu, nhà của cha mẹ nàng bị dân chúng bao vây.

Ai cũng muốn biết nàng kiếm được bao nhiêu tiền. Chủ nợ bu tới đòi nợ. Trong số có công ty người mẫu Zodiac-M mà nàng làm việc trước đây. Chính hãng này đã trả tiền vé máy bay cho nàng đi Nam Phi thi hoa hậu và cho nàng 6.000 kroner tiền túi. Tổ chức hoa hậu thế giới sẵn sàng đứng ra hoàn trả các phí khoản này.

Xe dòm mắt việc

Birmingham: Richard Skalski bị đuổi việc hông phải vì đi làm trễ mà vì xế hộp của anh ta quá tồi. Richard, 18 xuân xanh, nhơn viên hãng Laser Dynamics, cứng đầu cứng cổ, nhứt định đậu chiếc xế cũ Oldsmobile trước hãng. Khách hàng của chúng tui thường đi Mercedes mà phải tới đậu cạnh chiếc xe kỳ cục đó thì coi hông được. Đó là lời Jay Klinske (36t), xếp của Richard. - Xế của moa đâu có xí! Chỉ cần chùi rửa, o bế chút đỉnh là đẹp như mơ!

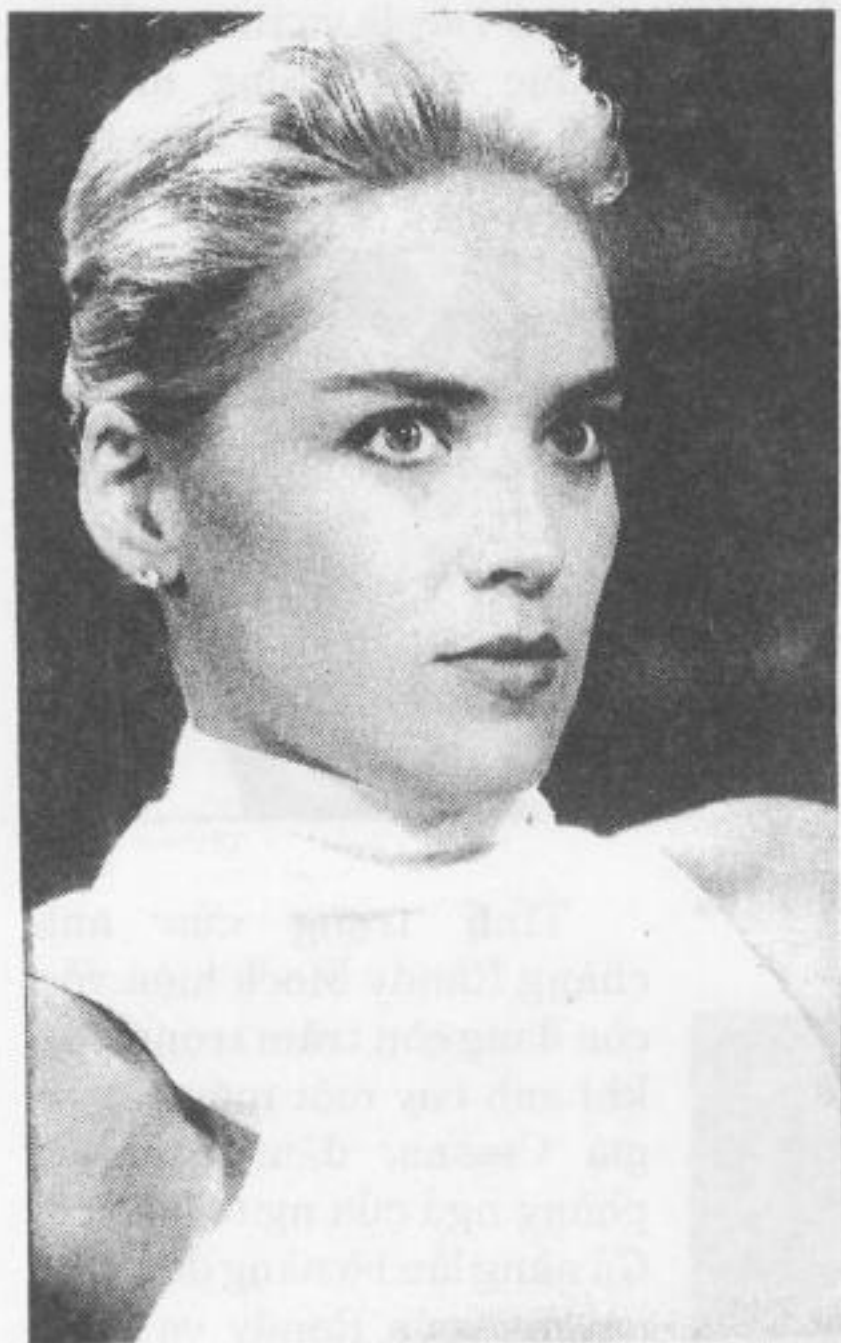

Giám khảo điên đầu

Giám khảo giải điện ảnh Huê kỳ Oscar gặp nhiều khó khăn trong việc đề cử tài tử (nomination) cho năm 1993, sẽ được công bố vào 17 tháng 2 tới đây. Vấn đề là có quá nhiều nam tài tử xuất sắc và quá ít nữ minh tinh hay. Có nhiều nam tài tử đóng nhiều phim hay nhưng vẫn chưa được Oscar. Theo nguồn tin hành lang thì về phía nam tài tử, có thể Jack Nicholson, Tom Cruise, Nick Nolte và cũng có thể các tài tử kỳ cựu từng đoạt giải như Daniel Day-Lewis và Clint Eastwood sẽ được đề cử. Về phía nữ minh tinh thì chắc chắn có Michelle Pfeiffer, Emma Thompson và Jessica Lange.

Chó có chơi đại!

Nữ minh tinh Sharon Stone cảnh cáo các khán giả ái mộ muốn bắt chước các cảnh mùi của nàng trong phim Bản năng cơ bản (Basic Instinct).

- Thiệt là buồn cười! Bao nhiêu phụ nữ có thể đạt được.. qua các tư thế quái chiêu như vậy? Được hỏi: Như vậy làm thế nào mà lại làm được. Sharon trả lời tỉnh bơ: Hãy hỏi đạo diễn.

Nhông nhẽo

Nhông nhẽo nhứt năm rồi là Shannen Doherty, minh tinh đóng trong sê ri "Beverly Hills 90210". Tạp chí "America's Glamour" chọn nàng vì không nhẽo quá sức của nàng. Nàng đòi phải được chở bằng xe Limousine từ phòng trang điểm tới phim trường cách đó hơn 10 mét.

Về giường

Roma: Nữ minh tinh Ý Ilona Staller tức "La Cicciolina" (43t) từ bỏ sự nghiệp chính trị và về giường để đóng phim con H tiếp.

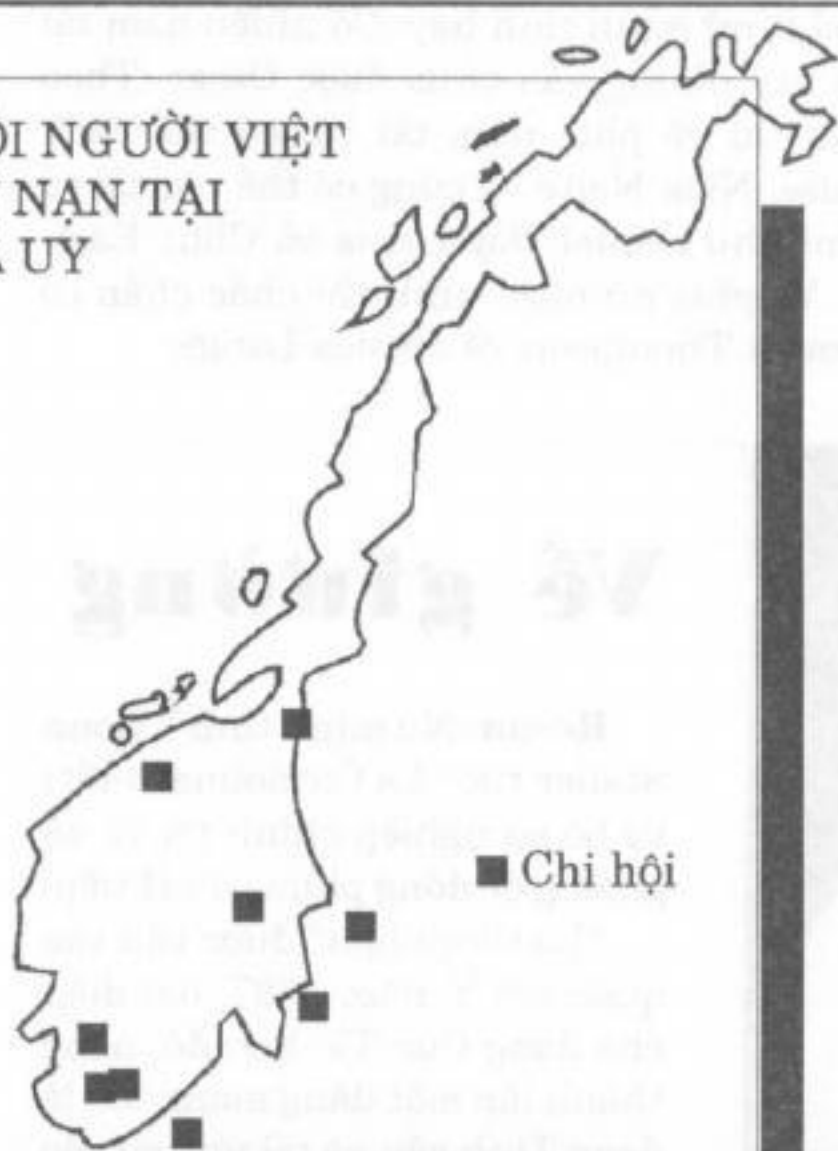
"La Cicciolina" được bầu vào quốc hội Ý năm 1987, đại diện cho đảng Cực Tả. Sau đó, nàng thành lập một đảng mang tên là đảng Tình yêu và tái ứng cử vào tháng tư năm rồi nhưng chỉ được cử một phần trăm phiếu. Thôi thì về giường!

Cindy teo!

- Sẽ có một ngày nào, khi nhìn vào kiếng, tui sẽ thấy một người khác người mà tui thấy ngày hôm nay. Ngày đó rất khó cho tất cả mọi người cũng như tôi. Đó là lời phát biểu của Cindy.

**HỘI NGƯỜI VIỆT
TỶ NAN TẠI
NA UY**

■ Chi hội

Chuyện tình nặng ký

Chuyện tình nặng ký nhất với dân Phù Tang là chuyện tình của anh chàng võ sĩ sumo Takahanada (20t), 236 ký và nàng minh tinh màn bạc Rie Miyazawa (19t), cỡ bốn mí ký. Takahanada là một võ sĩ trẻ có nhiều hy vọng trở thành vô địch trẻ nhất Nhật và lãnh chức Ozeki. Được hỏi làm sao có thể yêu được một khối mỡ to tướng như vậy thì nàng Miyazawa cho biết như sau: - Khi thấy chàng lên đài, tim em thiếu điều nhảy ra ngoài! Nhưng rồi, đổ tình đen bạc, say đắm men tình, chàng Takahanada dễ sơ hở và bị đo ván. Khi đó, người yêu nhẹ ký của chàng đang ở tận sa mạc trung Hoa để đóng phim. Khi được biết chàng rơi đài oằn oại qua radio, nàng chịu bó tay vì nơi đó hông có điện thoại để an ủi chàng. Cả thành Đông kinh hiện đang đợi người đẹp trở về chàng.

Hết năm Thân, Khi về trời

Năm khi quả sắp hết và khi được đưa về trời. Chú khi Krosh và một chú bạn khác bị cơ quan không gian Nga phóng ra vũ trụ. Trên cùng phi thuyền có một số sâu bọ đủ loại và một số dụng cụ đo phóng xạ. Đây là vụ thăng thiên ngoạn mục nhất trong những ngày cuối năm 1992 tại Flesetsk, Nga.

Tóc model 1993

Khi cô Tami Ben Ami, người Do Thái nói cô sẽ làm tóc theo model 1993 là cô làm thiệt chứ hông có giỡn đâu. Cô nàng 38 tuổi bỏ công làm tóc và cuối cùng gây được sự chú ý của báo chí thế giới. Kiểu tóc coi cũng được mặc dù có hơi cong cong queo queo.

Ghét cái mặt anh!

Tình trạng của anh chàng Randy Mock hiện vẫn còn đang còn trầm trọng, sau khi anh bay một máy bay bà già Cessna, đâm đầu vào phòng ngủ của người yêu cũ. Cả nàng lẫn bà nàng đều ghét cái mặt của Randy và hông muốn gặp chàng nữa. Randy nổi khùng và chơi kiểu Kamikaze hay thần phong Nhựt bốn, một đi hông trở lại, đâm đầu vào nhà người yêu. Kết cuộc vẫn không cứu vãn nổi cuộc tình đã đẹp tiệm mà lại nằm mê man tại nhà thương.

Luyện tập từ lúc còn thơ

"Luyện tập từ lúc còn thơ", đó là chủ trương của các bố cao bồi vùng Dallas, Huê kỳ. Các bố cho con tập bò đua với ước mong con mình lớn lên sẽ chơi banh cà na thiệt chiến và hốt bạc. Cũng nên kể là môn banh cà na, tiếng Mỹ gọi tầm bậy là football rất thịnh hành ở Huê kỳ và các tay chơi được thờ như anh hùng dân tộc. Các thể thao gia tỷ hơn này tranh tài tại Irving, Texas trước trận tranh hùng giữa "Dallas Cowboys" và "New York Giants".

Phân Ưu

Được tin buồn, thân phụ anh
Đỗ Cao Kỳ là

cụ Hồ Văn Đình

Đã tạ thế tại Việt Nam, ngày 23
tháng 11 năm Nhâm Tuất, hưởng thọ
72 tuổi.

Nguyên cầu hương hồn cụ sớm siêu
sanh tịnh độ. Thành thật chia buồn
cùng anh chị Kỳ và gia quyến.

Gia đình Tôn Thất Dương Mãng

Phân Ưu

Biết tin buồn trể

cụ Phạm Tuấn

Pháp danh Đồng Tú, là thân phụ
thầy Thích Trí Minh. Hội trưởng Hội
Phật Giáo Việt Nam tại Na Uy, đã từ
trần tại Việt Nam ngày 14 tháng 8 năm
Nhâm Thân, hưởng thọ 84 tuổi.

Nguyên hương hồn cụ sớm siêu
thăng miền Phật quốc. Thành kính chia
buồn cùng Thầy và tang quyến.

Gia đình Tôn Thất Dương Mãng

Phân Ưu

Hay tin thân mẫu dượng Nguyễn
Nam, là cụ bà

Đặng Thị Giàu

đã từ trần đột ngột tại Sài Gòn —
Việt Nam, ngày 21.12.1992, nhằm ngày
28 tháng 11 năm Nhâm Thân, hưởng
thọ 85 tuổi.

Chúng cháu xúc động và thành kính
chia buồn cùng dượng Nam và tang
quyến. Nguyên cầu hương hồn của cụ
bà sớm cao đăng Phật Quốc.

Gia đình Lâm Viết Trường.

Phân Ưu

Hay tin thân mẫu anh Nguyễn Nam,
bạn hữu và còn là ân nhân của hai gia
đình chúng tôi, là bác

Đặng Thị Giàu

đã từ trần đột ngột tại Sài Gòn —
Việt Nam, ngày 21.12.1992, nhằm ngày
28 tháng 11 năm Nhâm Thân, hưởng
thọ 85 tuổi.

Chúng tôi thành kính chia buồn cùng
anh Nam và tang quyến. Nguyên cầu
hương hồn của bác sớm cao đăng Phật
Quốc.

Gđ Trần thị Nhân — Úc Đại Lợi
Gđ Lâm Thành Hương — Gia Nã Đại

Hội Tết

Chi Hội Người Việt Tị Nạn Vùng Đông

sẽ tổ chức Hội Tết tại

Trung Tâm Sinh Hoạt Việt Nam tại Oslo

Helgesensgt. 30

(Gần hãng Xi-cu-la Freia)

vào 14 giờ 00, thứ bảy 23.1.93,

tức mừng một Tết Quý Dậu

Mua xe

Cần mua các loại xe hơi hiệu

BMW,

Golf,

Honda,

Opel

và Audi 80.

Giá từ Kr. 1-20.000.

Kể cả xe hư.

Quý vị có xe muốn bán,

**xin liên lạc điện thoại số
(03)881008**

Bác sĩ

Trần Đăng Vinh

- Chuyên khoa giải phẫu ngoại khoa (spesialist i kinurgi)
- Bác sĩ điều trị tại bệnh viện Đại Học Ullevål, Oslo

Phòng mạch và viện giải phẫu thẩm mỹ

PRINSENSGATEN KLINIKK

Đường Prinsensgt. 6, Oslo (gần Jernbanetorget)

điện thoại: (02) 41 71 05

- Khám bệnh và điều trị nội - ngoại khoa tổng quát.
- Bệnh về xương.
- Giải phẫu thẩm mỹ: cắt mắt, sửa mũi, làm đẹp các vết sẹo xấu trên người.
- Tiểu giải phẫu đủ loại.

**Xin liên lạc để hẹn giờ
điện thoại: (02) 56 72 27
từ 17 giờ đến 20 giờ**

Quỹ
Chức
Tân
Xưa

SIÊU THỊ

Việt Thái mat

THỰC PHẨM Á CHÂU - NAUY

Stenersgt. 8 - OSLO 1

Tlf.: 02 - 17 56 10

Fax: 02 - 17 56 12

Trạm xe lửa Oslo-S

Oslo City

stenersgt.

Việt Thái Mat

Bán sỉ và lẻ

Ông Chủ Tân Nũ

Rau tươi Á Châu: ngò rí,
rau răm, ớt, húng quế,
ngò om, bạc hà...

Rau cải: tần ô, cải bẹ
cải xanh, mồng tơi, dền...

Trái cây giá đặc biệt:
Sầu riêng, măng cụt,
chôm chôm, nhãn, ổi, xoài...

Các mặt hàng khô

Đặc biệt: cá rô, cá trê, cá lóc,
mực, tôm...

Giờ mở cửa:

- Thứ hai - thứ sáu: 10⁰⁰ - 19⁰⁰
- Thứ bảy: 10⁰⁰ - 17⁰⁰

Chủ nhân kính mời

Thẩm Mỹ viện SALONG LESLIE

HÀIR, SOL OG MAKE-UP ARTIST

Holmlia Sentervei 5, 1255 OSLO

Tlf. tiệm (02) 616191

Thứ hai - Thứ sáu từ 11 giờ - 21 giờ
Thứ bảy từ 10 giờ - 18 giờ

Chợ
Chú
Tân
Xuân

CHUYÊN

- Cắt, uốn, nhuộm, làm đẹp cho nam nữ.
- Chải, búi, thắt bím các kiểu tóc hợp thời trang.
- Chải thẳng & kéo thẳng tóc sau khi uốn không như ý.
- Trị tóc khô, gàu, dầu & tóc quăn.
- Trang điểm cho đám cưới, chụp hình, hóa trang, show,...
- Có bán các loại thuốc dưỡng tóc và mọc tóc.

NHẬN DẠY HỌC VIÊN

- Lớp học thẩm mỹ (make up) để tự giữ gìn làn da xinh đẹp, và tự trang điểm cho mình vào buổi sáng, buổi chiều và khi dự tiệc.
- Mỗi khóa học gồm ba ngày.
- Giảng viên đã từng đoạt giải Nhất Oslo Mesterskap về cắt tóc, giải Nhì Make-up toàn quốc và đã từng làm rất nhiều quảng cáo cho phim ảnh, sách báo, show,... cũng như đã từng dạy giúp các giáo sư Na uy.

ĐẠI LÝ CHO MUỐN PHIM

- Phim bộ từ Đài Loan & Hồng Kông.
- Phim Người Lớn.
- Phim Ca nhạc, Hồng Kông, Thi Hoa Hậu.
- Phim Kịch và Cải Lương.

Giá 10 kroner mỗi cuốn.

Có bán các sách báo tài tử Hồng Kông. Nhận gởi mua báo điện ảnh dài hạn.

Đặc biệt:

riêng quý vị đồng hương mỗi khi uốn tóc sẽ được tặng một chai shampoo.

Muốn làm đẹp toàn diện, mời quý vị đến SALONG LESLIE, một nơi đáng tin cậy và có nhiều uy tín. Chúng tôi chỉ dùng toàn thuốc tốt. Tóc bạn sẽ không khô, không gãy và không rụng.

Kính mời,

LESLIE HAN

Stylist & Make-Up artist

Ditt verkstedssenter i Groruddalen

Vi utfører alt i bilreparasjon:

**Oppretting
Lakkering**

Fast pris før repasjon

Km service fra kr. 1.000 - kr. 1.500

Forstilling justering kr. 300

Bremser, Clutch

Eksosanlegg, støtdempere

Ring for pris!

HAAVARD MARTINSENSVEI 31 . OSLO 9

ROMMEN Bil

Tlf: 21 23 18

&

ROMMEN AUTOSKADE A.S

Tlf: 10 99 00

Công ty Rommen Bil / Autoskade a.s

- * *Chuyên viên Na uy nhiều năm kinh nghiệm*
- * *Được sự công nhận của Nha lộ vận và Liên đoàn xe hơi*
- * *Tiếp đãi nồng hậu*
- * *Sửa chữa chu đáo*
- * *Giá phải chăng*

Bạn mang xe đến - Chúng tôi định giá - Bạn quyết định - Chúng tôi sửa chữa

Chú
Chú
Tân
Xuân

Chú
Chú
Tân
Xuân

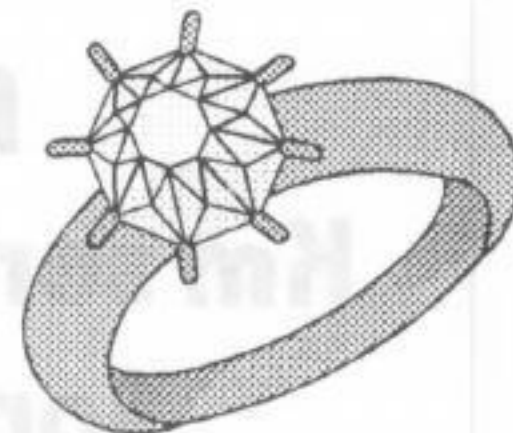
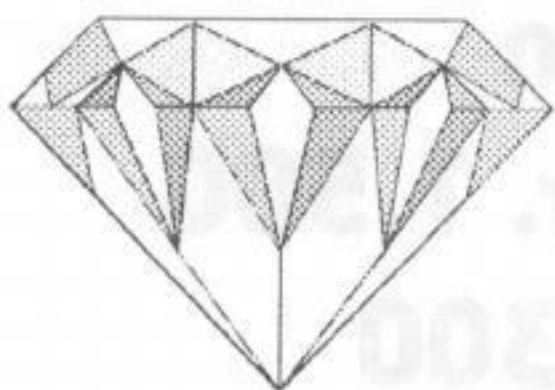
Công Chủ Tân Nữ

CITY TRADERS

Grønland T-bane stasjon

Oslo 1

Tlf. 02-172256

Salg

**Gull - Smykker - Klokker
Sko - Elektriske kjøkkenutstyr**

Chúng tôi chuyên bán vàng từ 18 - 22 karat.
Bảo đảm phẩm chất tốt. Giá thật rẻ.

Nếu quý vị muốn các kiểu vàng đặc biệt,
xin cho biết trước, chúng tôi sẽ đáp ứng
theo ý muốn của quý vị.

Chúng tôi cũng có thể đặt các kiểu đồng hồ
đặc biệt theo sự ước muốn của quý vị.

**Giá đặc biệt dành cho người Việt
và
ngoại kiều.**

Thợ bạc KIM QUANG

- Chúng tôi có nhận sửa các loại nữ trang vàng bạc
- Nhận làm nhẫn cưới, dây chuyền và các loại nữ trang vàng 24K và 18K
- Chúng tôi có bán các loại nữ trang vàng 24K và 18K

Tất cả giá phải chăng - Xin trân trọng kính mời

Xin liên lạc đến: Quang và Nga
Konowsgata 75B
0196 Oslo
Tlf. (02) 572886

Quang Chú Tân Nữ

TIỆM UỐN TÓC HẠNH

Storgt. 31 - 2000 Lillestrøm
Tlf. 06 81 20 37 (tiệm)
06 83 49 43 (nhà)
Giờ mở cửa: 9 - 18 (16)

Køhn
Bokhandel

PARKALLÉ

Nhà thờ

STORGATA

China
Palace

X

Quang Chú Tân Nữ

- Chuyên cắt, gội, uốn các kiểu tóc hợp thời trang NAM & NỮ
- Nhận làm tóc cô dâu - dạ hội ...
- Giá đặc biệt dành cho quý đồng hương

Cô Hạnh kính mời.

PHIẾU ĐẶT MUA BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

đặt mua dài hạn 1 năm báo Vượt Sóng.

- ☐ Xin gửi kèm phiếu trả tiền trong số báo đầu tiên.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

- Xin đánh chéo vào ô thích hợp
- Xin đừng gửi kèm tiền mặt trong thư
- Quý vị nào muốn đặt mua các số báo cũ
xin liên lạc với tòa soạn qua thư.

PHIẾU TẶNG BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

gửi tặng 1 năm báo Vượt Sóng cho

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

- ☐ Xin gửi phiếu trả tiền đến người tặng báo.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

PHIẾU ĐẶT ĐĂNG QUẢNG CÁO / NHẮN TIN / RAO VẬT

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

Nội dung: _____

Số lần đăng: _____

☐ 1/4 trang - ☐ 1/2 trang ☐ 1 trang ☐ trang bìa (nguyên trang)

(Xin gửi đến tòa soạn ít nhất một tháng trước ngày phát hành báo)

VIETNAMESE SELF DEFENCE ARTS

THIÊN CÔNG ĐẠO

Kungfu

HOVEDKVARTER
HELGESENSGT. 30, OSLO 5

天公道

VIETNAMESE THIEN CONG DAO FEDERATION

do võ sư Khúc Chánh Thành sáng lập và hướng dẫn

Giờ tập luyện: thứ ba, năm và bảy
từ 17 giờ đến 19 giờ

Chúc
Chủ
Tân
Xuân

B

VƯỢT SÓNG

Cơ quan ngôn luận của hội người Việt tỵ nạn tại Na Uy

Postboks 8376 Hammersborg
0129 Oslo 1 - NORGE
6 nr/år - Løssalg: kr. 30
Abonnement: Norge: kr. 200/år
Andre land: kr. 220

Ansvarlig redaktør: Đỗ Văn Thành
Redaktør: Lâm Việt Trường
Redaksjonssekretær: Lâm Anh Dũng
Regnskap: Lâm Tiến Dũng
Layout: Nguyễn Thị Lệ Hằng

utgitt av Det Vietnamesiske Flyktningsforbund i Norge